

۱۴

ادبیات و فلسفه

ماہنامہ تخصصی اطلاع رسانی و نقد و بررسی کتاب

شماره دوم - سال دوم - شماره دوم - ۱۳۷۷ - خرداد ۱۳۷۸ - شماره دوم - ۱۳۷۷ - خرداد ۱۳۷۸

فهرست کتابهای

منتشر شده در

آبان ۱۳۷۷

محمدرضا شادمان

در گفتگو با دکتر محمدعلی باقری

جنگ آخر الزمان

ماریو باز گایش، نویسنده

کتاب در تاریخ تخصصی و ادبی

یادمان استاد
احمد احمدی
بیرجندی

کتاب ماه

ادبیات و فلسفه ۱۴

ماهنامه تخصصی اطلاع رسانی و
نقد و بررسی کتاب

صاحب امتیاز:
خانه کتاب ایران
مدیر مسئول:
احمد مسجد جامعی

فهرست

- ۴..... جامع ادب درس و ادب نفس / غلامعلی حداد عادل
- ۶..... از شمار دو چشم... / محمدجعفر یاحقی
- ۸..... مرد فضیلت و نجابت / رضا انزابی نژاد
- ۸..... تحقیق و تواضع / محمدجاوید صباغیان
- ۹..... مردی از تبار انسان دوستی و زندگی / نقیب نقوی
- ۹..... دین باوری استاد احمدی بیرجندی / محمدمهدی ناصح
- ۱۰..... نادره مرد / محمدرضا راشد محصل
- ۱۰..... آن پیر تبار دلسوختگان / اصغر ارشاد سرابی
- ۱۴..... بحثی درباره نقد و انتقاد / احمد احمدی بیرجندی
- ۱۶..... سال شمار زندگی استاد احمد احمدی بیرجندی
- ۱۸..... حدیث نعمت خدا، یا... / اسدالله آزاد
- ۲۲..... برای اعتلای نقد ادبی باید تفکر فلسفی را جدی بگیریم / گفتگو با ضیاء موحد
- ۲۶..... از مایه های شیوایی کلام فخرالدین اسعد... / گفتگو با محمد روشن
- ۲۹..... روزبیهان بقلی و... / علی رضا ذکاوتی قراگزلو
- ۳۱..... روشن تر از خاموشی / محمدرضا محمدی آملی
- ۳۴..... با جعفر مدرس صادقی تا... / فیروز زوزی جلالی
- ۳۸..... مهتابی جلوه های کوهستان / م. آزاد
- ۴۲..... نگاهی به دو کتاب / علی اصغر محمدخانی
- ۴۴..... هانا آرنست و مارتین هایدگر / معصومه علی اکبر
- ۴۶..... اخبار اهل قلم

کتاب ماه ادبیات و فلسفه ماهنامه ای است که باهدف اطلاع رسانی در زمینه کتاب و مسایل نشر و کمک به ارتباط خلاق بین دیداورندگان، ناشران، کتابداران و سایر فعالان عرصه نشر و فرهنگ کشور از سوی خانه کتاب ایران انتشار می یابد.

هر ماه فهرست کامل انتشارات ماه پیشین که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انتشار یافته است و در نظام اطلاع رسانی خانه کتاب ایران وارد شده اند بر اساس نظام رده بندی دهدهی دیویی ارائه می شود. ستاسه کتابها تا حد امکان - حداقل کتابهای چاپ اول - با خلاصه ای از کتاب همراه است. در پایان این بخش نمایه ها نیز آورده شده است.

مسئولیت نقد و ارزیابی کتاب و مسایل کتاب بر عهده نویسندگان است و به هیچ وجه به منزله نظر رسمی خانه کتاب نیست.

سردبیر:

علی اصغر محمدخانی

بخش فهرست و خلاصه کتاب:
مدیریت اطلاع رسانی و خدمات
رایانه ای

مدیر فنی و هنری:

علیرضا جلوه نژاد

لیتوگرافی:

پر تو شمس

چاپ و صحافی:

مؤسسه چاپ الهادی

نشانی: تهران خیابان انقلاب بین صبا و

فلسطین شماره ۱۱۷۸

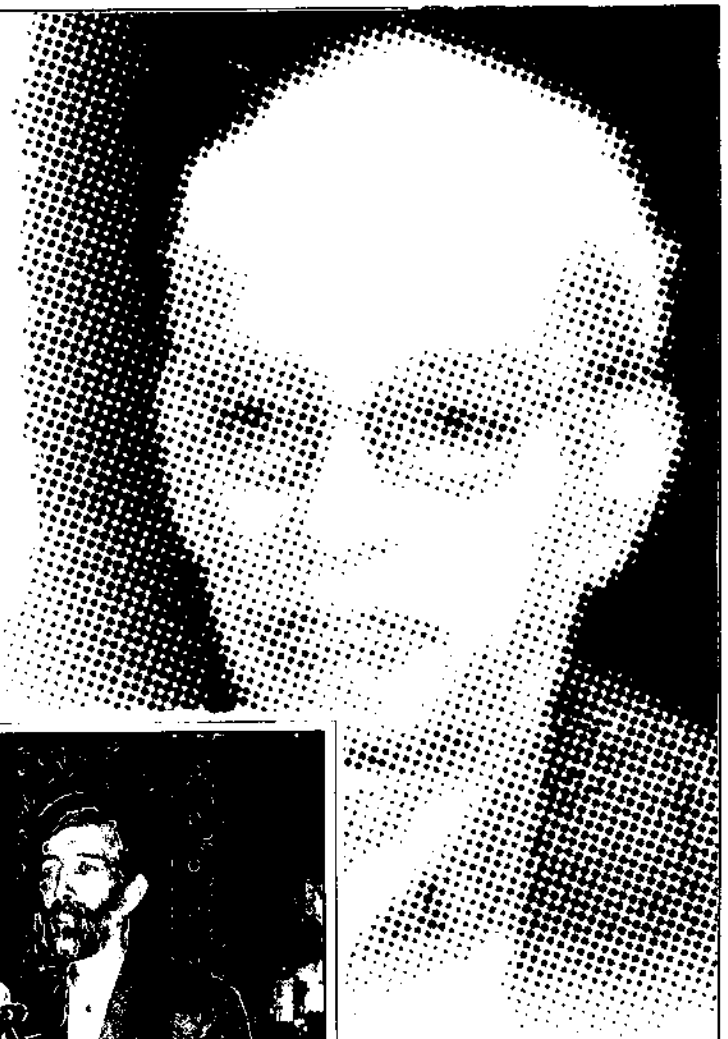
صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۳۱۳

تلفن: ۶۴۱۵۲۵۵

یادمان استاد احمد احمدی بیرجندی ۱۳۷۷-۱۳۰۱

پیران قوم آینده‌گردان فکر و ذکر قبیله خویشند و با قول و فعلشان جان و جهان را همواره معنایی دگرگونه می‌بخشند. استاد احمد احمدی بیرجندی که اینک در نبود غم‌انگیز او گریانیم، به درستی و راستی بزرگی از بزرگان خراسان بود که اهل نظر از دیرباز با کلام نوشته و ناوشته او انس و الفتی بهم رسانده و هر از گاهی با یاد آن دلش را جلایی جانانه می‌دادند. استاد جزو محدوده دانشیان برجسته عصر ما بود که قدر وقت را به واقع شناختند.

چندی قبل و در زمان حیات آن بزرگوار، صاحبان فکر و فرهنگ با همکاری انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، مرکز خراسان‌شناسی و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان بر آن شدند تا از مقام شامخ علمی و اخلاقی استاد به نحو شایسته و بایسته‌ای در اسفند ماه سالجاری تجلیل کنند اما هنوز نطفه این فکر شکل نیسته بود که نصیبی ازل رقیمی دگرگونه بر این دفتر زد و در ۲۴ آذر ماه استاد از میان ما رخت بریست و تاکنون رسانه‌های جمعی و مراکز فرهنگی آنگونه که در خور استاد است از او یاد می‌نکرده‌اند، لذا کتاب ماه ادبیات و فلسفه یادمان استاد را که حاصل رنجینه‌های قلمی یاران صاحب‌دل اوست در آستانه چهلمین روز درگذشتش تقدیم شما صاحبان اهلیت کرده‌اند و با محدودیتی که اینجا در حال و مجال هست نمی‌توان از مجموعه آثار و خدمات فرهنگی او درین فرصت کوتاه به درستی یاد کرد. استاد احمد احمدی بیرجندی از مکتب‌خانه آخوند تخت‌کش تا بنیاد پژوهشهای اسلامی که بیش از هفتاد سال را در بر می‌گیرد به آیین و آداب و فرهنگ ایران اسلامی می‌اندیشید و پاره‌هایی از آثار قلمی خویش را به هیأت کتاب‌های نغز و نیکویی به یادگار گذاشته است. استاد همواره آموزگار فکر و دانش و اخلاق بود و با فضیلت‌های انسانی خویش درس درست اندیشیدن و درست زیستن را به یاران اهل وفای خویش می‌آموخت. وارستگی مقام اخلاقی و ارجمندی مقام علمی استاد زبانزد همه آن کسانی است که با او و آثارش آشنا بودند. یادمانی که اینک پیش رو دارید در فرصتی اندک و به قدر وسع و توان کم ما فراهم آمد، اما این وجیزه‌گویای اسرار نهانی دانش و منش استاد احمدی بیرجندی است. در مقام سپاس باید از یاران با وفا و فاضل استاد در مشهد و تهران به نیکی یاد کنیم که دعوت ما را اجابت کردند و پی‌تردید بسیاری و دستگیری آریاب دانش و ادب این مهم به انجام نمی‌رسید. باید از فقدان او با درد و حسرت یاد کرد که خراسان امروز یکی از بزرگترین خادمان فرهنگ و کتاب را از دست داد. □

جامع ادب درس و ادب نفس

• دکتر غلامعلی حداد عادل
رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی

با درگذشت استاد احمد احمدی بیرجندی، خراسان فرزندی پرورمند و ایران خدمتگزاری دانشمند را از دست داد. احمدی جامع «ادب درس» و «ادب نفس» بود. او دلی سرشار از محبت و ایمان و ذهنی روشن و همتی عالی داشت. دهها سال در کلاسهای درس به تعلیم و تربیت جوانان پرداخت و مخصوصاً به «تربیت معلم» عنایت و علاقه‌ای ویژه داشت.

به زبان و ادب فارسی عشق می‌ورزید و از خطاها و ناهنجاریهایی که در نظم و نثر بعضی از شاعران و نویسندگان دیده می‌شود رنج می‌برد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، با مشارکت در تألیف کتابهای فارسی دوره دبیرستان سعی کرد در راه آموزش صحیح ادبیات فارسی قدمی بردارد، چنانکه پیش از آن نیز قدمهایی برداشته بود. در واپسین سالهای زندگانی، از آنجا که می‌دانست تند باد اجل چراغ عمرش را به خاموشی تهدید می‌کند با همه سالخوردگی و افسرده حالی بر سرعت و شدت تحقیق و تألیف افزوده بود و سالی یک دو کتاب سودمند در ادب فارسی و معارف اسلامی و خاصه در آنچه شاعران توانای سرزمین ما از دیرباز تا امروز در میان فضائل و مناقب خاندان پیامبر علیهم‌السلام سروده‌اند، به همت او تألیف می‌شد.

احمدی، معلمی دلسوز، مؤلفی سختکوش، پژوهشگری دانشمند و نویسنده‌ای خوش فکر و توانا بود. اما از همه این صفات برجسته‌تر و به یادمانی‌تر اخلاق او بود. تصویری که همه دوستان و آشنایان او از شخصیت او دارند تصویر مردی است سلیم‌النفس و نجیب و متین که با زندگی منظم و با وجدان کار و خوش قلبی و مهربانی، الگوی مجسم لطف و صفا و وفا بود.

استاد احمدی به خدمتگزاری در آستان قدس رضوی افتخار می‌کرد و سالیانی دراز ریاست کتابخانه مسجد گوهرشاد را بر عهده داشت و از بام تا شام چشم و دلش مانند کبوتران آن آستان در صحن و سرای امام هشتم علیه‌السلام طواف می‌کرد و پر و بال می‌زد. اکنون آن قلب تپنده از حرکت باز ایستاده و آن کبوتر شیفته در حرم قدس معبود و محبوب خویش قرار یافته است. یاد او، که هرگز از دل دوستان زوده نخواهد شد، در عین حال که قطره‌های اشک را از گوشه چشم سرازیر می‌کند، سرها را در مقابل دینداری و اخلاق و تقوی و علم و ادب او خم می‌سازد.

آنچه در این جهان از او باقی ماند همه خیر و خوبی است و آنچه او با خود بدان جهان برد، امید به رحمت و کرامت پروردگارست، خدایش بیامرزد و مرغ روحش را بر شاخسار چنان جای دهد.

□

نامه ای از

احمد احمدی بیرجندی

به دکتر حداد عادل

باسمه تعالی و له الحمد

استاد گرانمایه معظم مهربان

جناب آقای دکتر حداد عادل زید عزه

با عرض سلام و تحیت:

مرقومه محبت آمیز جناب عالی امروز دل و دیده ام را روشنی بخش شد. مصاحبه ای که مخبر اطلاعات با این بنده انجام داده بود خیلی مفصل بود ولی به مقتضیات ژورنالیسم حاکم بر صفحات و مطالب که شامل سیاست روزنامه است موجب شده است که مثله و ناتمام چاپ شود به هر حال مغتنم بود و حرفی گفته شد. من اعتقاد زیادی به تخصصی شدن دروس حتی از دوره دبیرستانی دارم قدما هم ظاهراً چنین بوده اند و اگر تفننی کرده اند بعد از فراغ از تحصیل بود. هم اکنون طلبه ای در مسجد گوهرشاد می بینم که دو سال است شرایع زیر بغلش است! شب و روز شرایع می خواند و مباحثه می کند یا مطول تفتازانی می خواند و از دینی و بیان باخبر می گردد. اما دروس ما و نحوه برنامه ما نوعی است که این تخصص بوجود نمی آید مگر در رشته های علمی و پزشکی آن هم بعد از ۲۴ سال تحصیل در داخل و خارج.

ما در رشته های فرهنگ و ادب و علوم انسانی بیشتر متفکر داریم! مانند: مینوی و فرزانه و بهمنیار و جلال همایی و حتی دکتر شهیدی و دکتر یوسفی که خداوند دسته اول را رحمت کند و دسته دوم را عمر دهد. اکنون کمتر داریم. آقای دکتر رزمجوی خود ما می گفت در دوره دکتری فقط چند صفحه و یا مبحثی از شرح ابن عقیل را خوانده ام! چه فایده؟ مگر با این مقدار می توان قرآن فهم و نهج البلاغه فهم و عربی دان شد. به قول فرانسویها: *Un deluge des mots dans un desert de sens*. طوفانی الفاظ و عناوین در برهوتی از معنی! کمیت گستردگی پیدا می کند ولی عمق و معنی کم می شود و این فاجعه است.

بنابراین اگر بتوان در همین جدول مرحمتی که بالنسبه خوب است ولی نمی دانم آیا جای فرهنگ و ادب و اقتصاد را خواهد گرفت یا رشته نوظهوری خواهد بود. به نظر بنده اگر متعلق به فرهنگ و ادب است ردیف ۹

جمهوری اسلامی ایران

باسمه تعالی و له الحمد

استاد گرانمایه معظم مهربان

جناب آقای دکتر حداد عادل زید عزه

مردی که است امروز دل و دیده ام را روشنی بخش شد. مصاحبه ای که مخبر اطلاعات با این بنده انجام داده بود خیلی مفصل بود ولی به مقتضیات ژورنالیسم حاکم بر صفحات و مطالب که شامل سیاست روزنامه است موجب شده است که مثله و ناتمام چاپ شود به هر حال مغتنم بود و حرفی گفته شد. من اعتقاد زیادی به تخصصی شدن دروس حتی از دوره دبیرستانی دارم قدما هم ظاهراً چنین بوده اند و اگر تفننی کرده اند بعد از فراغ از تحصیل بود. هم اکنون طلبه ای در مسجد گوهرشاد می بینم که دو سال است شرایع زیر بغلش است! شب و روز شرایع می خواند و مباحثه می کند یا مطول تفتازانی می خواند و از دینی و بیان باخبر می گردد. اما دروس ما و نحوه برنامه ما نوعی است که این تخصص بوجود نمی آید مگر در رشته های علمی و پزشکی آن هم بعد از ۲۴ سال تحصیل در داخل و خارج.

ما در دوره دکتری فقط چند صفحه و یا مبحثی از شرح ابن عقیل را خوانده ام! چه فایده؟ مگر با این مقدار می توان قرآن فهم و نهج البلاغه فهم و عربی دان شد. به قول فرانسویها: *Un deluge des mots dans un desert de sens*. طوفانی الفاظ و عناوین در برهوتی از معنی! کمیت گستردگی پیدا می کند ولی عمق و معنی کم می شود و این فاجعه است.

بنابراین اگر بتوان در همین جدول مرحمتی که بالنسبه خوب است ولی نمی دانم آیا جای فرهنگ و ادب و اقتصاد را خواهد گرفت یا رشته نوظهوری خواهد بود. به نظر بنده اگر متعلق به فرهنگ و ادب است ردیف ۹

آن زائد است - فیزیک و شیمی و زیست شناسی زائد است - بقیه دروس کمابیش خوب است. امیدوارم قدم خیری باشد.

تا شما را خداوند متعال موفق داشته و سایه تان بر سر دستگاه پژوهش و برنامه ریزی است باید اولیاء و همکاران دیگر همفکری کنند که نارسائی ها به عون الهی مرتفع شود و علوم و معارف اسلامی جایی استوار در برنامه های ادبی و علوم انسانی ما بیاید. خداوند شما را سالم بدارد و بر عزت و عمر تان بیفزاید ان شاء الله...

داستان تاریخی از کتاب «الامامه والسیاسه» این قتیبه ترجمه کرده ام اگر رشد تاریخ هم دارید آن را ارسال خدمت کنم تلفنی خواهید فرمود.

● احمد احمدی بیرجندی

۶۸/۸۳

از شمار دو چشم ...

● دکتر محمد جعفر یاحقی

دانشکده باز می‌گردد. استاد احمدی آن سالها با دانشکده الهیات مشهد همکاری داشت و گاهی در مجله الهیات و ادبیات مقالاتی به قلم یا به ترجمه او منتشر می‌شد. دکتر یوسفی برای احمدی احترامی خاص قایل بود و او را به جلسات علمی و هفتگی گروه زبان و ادبیات فارسی، که هر چهارشنبه در دفتر کارش تشکیل می‌شد، دعوت کرده بود، خیلی زود متوجه شدم که فروتنی، مردم‌داری، سلوک انسانی و ادب معلمی این دو به هم شباهتی آشکار دارد و به مصداق الطبیقات لطیبین است که این‌گونه مخلصانه به هم نزدیک شده‌اند.

طنین رسای صدایش، وقتی در میحنتی با فروتنی و انصاف علمی تمام اظهار نظر می‌کرد، برایم گوش نواز و از همان آغاز احترام‌انگیز بود. ادب و اخلاقش بس که دم‌دست و در طبق اخلاص بود، هر بی‌انصافی بیگانه با اخلاقی را به تواضع و احترام وامی‌داشت. منشی والا و فیض سکنتاش از او در نظرم انسانی شایسته و معلمی توفیق‌مند ساخته بود که هر چه به او نزدیکتر می‌شدم به این توفیق ایمان بیشتری پیدا می‌کردم. در زندگی‌اش پرهیز داشتم؛ اما حالا که او در میان ما نیست به آشکار می‌گویم که آموزش و پرورش ما به تندیس

سالها پیش از آن که او را ببینم می‌شناختمش، مثل بسیاری که هرگز او را ندیدند اما همیشه می‌شناختمش. سالهای آخر دبیرستان که بودم کتاب انشاء و نویسندگی احمد احمدی کتاب بالینی من بود، برای آن که درس انشا را بسیار دوست می‌داشتم و هر کتابی در حول و حوش آن به دستم می‌رسید با اشتیاق می‌خواندم. خوب به یاد دارم که «نامه چارلی چاپلین به دخترش» را بارها خوانده بودم و آرزو می‌کردم من هم روزی بتوانم مثل احمد احمدی کتابی در مورد انشاء و نگارش بنویسم و از نمونه‌های برجسته فکر و زبان فارسی در آن قطعاتی بیاورم. بعدها به کتاب «دستور احمدی» دست یافتم و همیشه روشن‌ترین تعاریف و بهترین مثالها را از این کتاب به خاطر می‌سپردم. در سالهای اول دانشکده با کتاب سیر سخن او و اندکی بعد با مقالاتش در نامه فرهنگ و مجله دانشکده آشنا شدم و می‌دانستم که در دانشسرای راهنمایی تحصیلی مشهد درس می‌دهد.

دیدار حضوری با احمد احمدی بیرجندی به پایمردی استاد زنده‌یاد دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد، دکتر غلامحسین یوسفی برایم میسر شد، که تاریخ آن به نخستین سال خدمت آموزشی من در آن

معلمان مؤمن و خلیق و هوشمندی مثل احمد احمدی برای نصب در جلو آموزشگاههای خود نیازمند است تا هر یامداد به معلم و متعلم امروز و هرروز ما بگوید دانش و آزادگی و دین و مروت این‌گونه باید در هیأت یک انسان عینیت پیدا کند و گرنه بنیاد هر آموزش و پرورش بر باطل و سرمایه‌ای که در مسیر آن صرف می‌شود رو به هدر خواهد بود. در هر قرن مگر چند احمدی بیرجندی قرار است در عرصه تعلیم و تربیت ما ظاهر شود که از آینده متزلزل و ناگواری که معلم و دانش‌آموز ما را تهدید می‌کند بیمناک نباشیم! جایی دیگر آرزو کرده بودم ای کاش وزارت آموزش و پرورش سرگذشت و سلوک علمی و معنوی چهره‌هایی از نوع غلامحسین یوسفی و اینک احمد احمدی را - که تعدادشان فراوان هم نیست - به عنوان «سیره‌المعلمین» این روزگار برای آیندگانی که دستشان از دامن نظایر آنان کوتاه خواهد بود، ثبت و ضبط کند.

پیرمرد خنده‌ای جلی همیشه بر لب می‌داشت ملیح و معنی دار، یعنی دنیا نیز زد که ترش بنشین و اوقات دیگرانی که خدایشان خوش رقم زده است تلخ داشته باشی. مگر آن سوی زندگی چقدر قرار است خوش انگاشته شود که این روی سکه را هم اینک ناخوش ببنداری. در پشت این خنده، که بیرون او را خوش می‌نمود، غمی به دشواری زیستن پنهان بود که هرگز به سیاهی مرگ آغوش نمی‌گشود، یعنی که همواره روی خوش سکه عمرش به دیگران بود و آن روی ناخوشش به خویش! و این کار کمی نیست.

وقتی پس از سی سال از خدمت آموزشی و مریدپروری بازنشسته شد، تازه دفتر جدیدی در زندگی او گشوده شد. او پژوهش را آن سوی دیگر آموزش می‌دید و اینک فرصت آن یافته بود که دل به دریایش بزند. وقتی دوران خوش خدمت به خلق را پشت سر می‌گذاشت، خدا را هم همیشه پیش نظر داشت اکنون که مرحله دوم عمر او در مسیر پژوهش آغاز شده بود، بکلی رو به خدا کرده بود. پیش از آن هم داشت. یک چشمه‌اش را خوب است برای عبرت آیندگان و امروزیان بازگو کنم:

در همان سالهای دهه پنجاه و پیش از آن که به دانشکده ادبیات رفت و آمد و با زنده یاد یوسفی حشر و نشر داشت، گویا به تشویق یوسفی بر آن شده بود که خاوران نامه ابن حسام خوسفی را - همان که دیوانش را بالاخره در این نیمه دوم حیات پربارش به سرمایه اوقاف خراسان به پاکیزگی چاپ کرد - تصحیح و چاپ کند. این کتاب را هم بیشتر از آن رو برای تصحیح برگزیده بود که آن نخستین و مهمترین حماسه دینی زبان فارسی می‌دانست، همشهری بودن شاعر برایش در درجه چندم اهمیت بود. نسخه‌های کتاب را از این‌جا و آن‌جا فراهم و بخش عمده‌ای از آن را حتی استنساخ و مقابله کرده بود. یک روز که یوسفی - گمانم سال ۱۳۵۴ یا ۵۵ - در حضور جمعی، که من هم کمترینش بودم، پیشرفت کار را از وی جویا شد، ناگهان احمدی با لحنی مؤذبانانه اما مصمم و محکم اعلام کرد که دیگر این کار را

ادامه نخواهد داد. شگفتی یوسفی و ما که ناظر و حاضر بودیم، البته فتوری در اراده وی ایجاد نکرد. وقتی دلیلش را جویا شدیم؛ با تواضع و تکریم اعلام کرد که در این منظومه به روایات و حکایاتی برخورد کرده است که از ساحت مولا علی (ع) بکلی دور و خلاف واقع است و او نمی تواند مظلمه دروغی را که به مولا نسبت می یابد بر عهده گیرد! و توجیه ادبی یوسفی، با همه تقوایی که داشت، البته در عزم استوار وی خللی پدید نیاورد. احمدی بر کار تصحیح خاوران نامه چار تکبیر زد و برای همیشه آن را کنار گذاشت و بعد هم کلیه عکسها و میکروفیلیمهایی را که با چه خون دلی فراهم کرده بود دو دستی به کتابخانه دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد تقدیم کرد.

اکنون وقت آن رسیده بود که او تمام وجود و همت خود را به خدمت دین و اعتقاد خویش بگمارد. چند سالی در آغاز بازنشستگی ریاست کتابخانه مسجد گوهرشاد مشهد را بر عهده گرفت و از یام تا شام در جوار گنبد ملک پاسبان رضوی کمر به خدمت کتاب بست. به آن مجموعه گرامی سر و سامان داد، فهرستها و آثار چندی را با خود چاپ کرد یا دیگران را به طبع بخشی از آنها برانگیخت.

آن سالها من به اتفاق یار غارم دکتر ناصح در بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس دل به دریای تفسیر ابوالفتح زده بودیم. چه شد که روزی از حرم تا خانه، از میان گروه دوستداران وی که همواره در خدمتش بودند، اتومبیل مرا انتخاب کرد. در راه با شرم و شکیبایی ممتازی که داشت، آرام و متین به من رو کرد که فلاتی از کار در کتابخانه خسته شده ام کارمندانه هر روز به حق از من خدمتی طلب می کنند که از عهده آن بر نمی توانم آمد. پای رفتن به اداره مرکزی آستان قدس و دفاع از حقوق بر حق آنان را ندارم. به دو دلیل نمی توانم در خانه بنشینم: اول این که نمی توانم احساس کنم که خانه نشین شده ام و دیگر کاری از من ساخته نیست. دلیل دومش را نگفتم و به جای آن با مکثی معنی دار به نقطه ای دور خیره ماند و لحظه سنگینی به سکوت گذشت. سر که بلند کرد آرامتر از قبل ادامه داد: شما در بنیاد کار می کنید، خوش به حالتان! همه چیز برایم روشن شده بود. گفتم: استاد حاضرید در بنیاد خدمت شما باشیم؟ پهنای لبانش به خنده ملیحی باز شد: اختیار دارید، افتخار می کنم در خدمت شما باشم.

فردایش به مدیر عامل و برخی دیگر از مسؤولان محترم بنیاد پیشنهاد کردم آقای احمدی باید به بنیاد بیایند، نه برای کار که برای برکت بنیاد، ما در گروه فرهنگ و ادب در خدمت ایشان خواهیم بود. از این عزیزان سیاسگزارم که پیشنهاد من حتی با تأملی رویه رو نشد. از دو روز یا نمی دانم چند روز بعد بود که احمدی کار خودش را در گروه فرهنگ و ادب بنیاد آغاز کرد و سالی دو سه کتاب از او درآمد تا همین هفته ای مانده به پایان کارش، که آن چند روز هم در سی سی یو گذشته بود با یکی و دو کار تمام و نیمه تمام، منزل گاهی موقت بر سر راه کتابخانه بنیاد به آرامگاه ابدی خواجه

باصلت!

خدایش بیامرز که این اواخر حساسی کمر به خدمت اهل بیت بسته و چندین کتاب با عنوان مناقب فاطمی، مدایح رضوی و علوی، مناقب و مراثی حسینی و حضرت ابوالفضل و چندین اثر دیگر در خدانشناسی و اخلاق و عبرت در حوزه شعر کهنسال فارسی پدید آورد و در نزدیک کردن شعر فارسی به حوزه های اعتقادی یا به عبارت دیگر جست و جو، گردآوری و دسته بندی زمینه های اعتقادی و اخلاقی شعر و ادب فارسی اهتمام درخوری از خود نشان داد. کتاب چهارده اختر تابناک که به زبان و انشایی ساده و مختصر در مورد زندگی معصومین به قلم آمده، با حسن استقبال مواجه گردید و به عنوان یک کتاب پرفروش در سالهای اخیر به چاپ پانزدهم رسید.

بر سر آن نیستم که به کارهای علمی و ادبی استاد احمدی بپردازم. هر جوینده ای با مرور بر سیاهه سی و چند عنوان کتاب و دو بیست و نود مقاله ای که از وی به چاپ رسیده خود به اهمیت کار او پی می برد. برجستگی شخصیت احمدی به عنوان یک معلم و مؤلف در کمیت کارهای او نیست و از این جهت نظایری بر کار او باز هم پیدا می شود. آنچه شخصیت او را به عنوان یک معلم در نظر من ممتاز و کم نظیر می کند جهت کارها و منش انسانی و والای اوست که از او چهاره ای اخلاقی و ممتاز و اسوه حسنه معلمی ساخته بود. این بخش از شخصیت وی بیشتر برای شاگردان، همکاران، نزدیکان و کسانی آشکار بود که با وی حشر و نشر و نشست و برخاست داشتند.

با توجه به همین جنبه از شخصیت او بود که از سزی آستان قدس رضوی به عنوان عضو هیأت مدیره مرکز خراسان شناسی برگزیده شد. این دو سال اخیر که عموماً

هر هفته جلسه هیأت مدیره مرکز تشکیل می شد، از جهتی دیگر با او دمخوری ویژه ای پیدا کردم. داوطلب شده بودم که به جای راننده، هر پگاه دوشنبه در سرما و گرما با اتومبیل خودم او را به مرکز بیاورم. من آدم خودخواهی هستم، این مقدار فیض دیدارش را از همگان سلب و به خود منحصر کرده بودم. جلسه دو ساعته ما به ضرورت کار اغلب اعضا لزوماً باید پیش از شروع ساعت اداری تمام می شد. هر پگاه که در خیابان ابوسعید به دنبالش می رفتم حتی زمستانها در گرگ و میش هوا با کیف و کتابی زیر بغل دقایقی پیش از ساعت مقرر دم در آماده بود. هیچگاه نتوانستم در سلام بر او پیش دستی کنم. قبل از من محال بود در صندلی اتومبیل بنشیند.

در را که باز می کرد دوباره سلام می گفت و برای نشستن در صندلی با گفتن نشستن «با اجازه» رخصت می خواست. یقین دارم که او در این ادب و احترام آیه شریفه لا تدخلو بیوتا غیر بیوتکم حتی تستانسوا و تسلموا علی اهلها [سوره نور آیه ۲۷] و سنت رسول گرامی اسلام را پیش نظر داشت و به عمل به آن خو گرفته بود. این چشمه از کار و اخلاق او را گفتم تا گفته باشم که درخت دانش و دین تا کجا در وجود او به بار نشسته بود. بسیار چیزها را بسیار کسان می دانند به بسیار چیزها هم بسیار کسان اعتقاد دارند، اما آنها که اندکی از دانسته ها و باورهای خود را کار می بندند، بسیار نیستند. احمدی از زمره همان اندکها بود که نابترین و جوهری ترین یافته ها و باورهای خود را کار می بست. خدایش بیامرز که از این دیدگاه حساسی مرد عمل بود. چه می گویم؟ چرانیامرز. مگر خدا در این محدوده هایی که ما می شناسیم چند بنده صالح و اهل اعتقاد و عمل مثل احمدی داشت، که او را نیامرزدا!

«کنون که سر و امی گردانم و به چیزی کم
از چهل سال همدمی و همدمی ها
می نگرم، آنچه از یادهایم - پاک یادهایم -
بیرون می کشم - شهدالله - از مرد جز
فضیلت و نجابت و عشق به آموختن و
آموزانیدن چیزی نمی یابم و نه حتی ترک
اولایی»

تحقیق و تواضع

● دکتر محمد جاوید صباغیان

بنده مرحوم استاد احمدی بیرجندی را سالیان
درازی بود که می شناختم. و به سخن کوتاه و در نگاهی
کلی، مهمترین ویژگی ایشان را در کار علمی و در روابط
اجتماعی تحقیق و تواضع ایشان می دانستم. این
ویژگی، برای هر کس، در هر پایه ای که ایشان را
می شناخت، از همان آغاز آشنایی به چشم می آمد. و
فروتنی، هر چند در حقیقت یک خوی پسندیده انسانی
است، اما یک صفت شایسته و بایسته هم هست برای
هر پژوهنده ای، یعنی بی آن، تحقیق، بدرستی، تحقق
نمی یابد. پژوهشگر فروتن است. بخصوص که در زمینه
امور نظری و علوم انسانی می تواند از ورای «من» و
رعوت های آن به آنچه راست و درست است دست یابد و
تحقیق او «تحقیق» بشود و در خوداستاد برای دیگران.
خوب، چنانکه گفتم این یک داوری کلی بود در
بادی نظر درباره استاد احمدی، و من، بر آن، تعهد
ایشان را هم می افزایم و عرض می کنم که: ایشان در
خیل نسل خویش از معدود کسانی بود که قلمشان یا در
پهنه دانش رقم می زد یا در گستره ایمان. آن مرد بزرگ
در روزگار خویش هر کاری که کرد از قلمرو این دو مقوله
بیرون نبود. و اینک نمونه را ذکر خبری می کنم از این
اندک شماران، از مرحوم استاد احمد آرام. او هم تا بود در
عرصه علم یا ایمان قلم برمی داشت، و هر دو، واقع، از
این نظرگاه، به رغم دگرگونی موضوعی آثارشان، یگانه
بودند.

باری، یادم هست که چند سال پیش، مجله کیهان
فرهنگی از من و دو تن دیگر، که یکی از ایشان استاد
احمدی بود، دعوت کرده بود که پیرامون شخصیت علمی
و ادبی و آثار دوستی دانشور سخن بگوییم، و آن مجله،
آن مطالب را در ویژه نامه آن دانشی مرد، درج و منتشر
کند. جلسه گفت و شنود، در خانه آن دوست تشکیل
شده بود. و من می دیدم که آقای احمدی، با چه وسواس
مسئولانه ای، بی هیچ مجذوری، از آن مرد و کارهای او
سخن می گفت و می کوشید که چیزی گزافه نگوید و پای
سخن را از صراط صواب بیرون نگذارد.

روانش شاد و از خوان رحمت حق برخوردار باد.

کنون که سر و امی گردانم و به چیزی کم از چهل
سال همدمی و همدمی ها می نگرم، آنچه از یادهایم -
پاک یادهایم - بیرون می کشم - شهدالله - از مرد جز
فضیلت و نجابت و عشق به آموختن و آموزانیدن چیزی
نمی یابم و نه حتی ترک اولایی.

ناله گره خورده در گلو را به فریادی بیرون می افشانم
و می پرسم: «مردا مرد فضیلت و نجابت! یادت هست
درباره آن نوشته طنزآلود و انتقادآمیزم در حق منوچهری
و قصیده «آلا یا خیمگی خیمه فرو هل» نامه ای به تبریز
نوشته بودی - بزرگوارانه اما اندکی برآشفته - که: چرا
قصیده به این استواری رایه بازی گرفته ام؟ و من بر آن
بودم - و هنوز برآنم - که این، یکی از سخیف ترین
قصیده های فارسی است بی هیچ انسجامی در ساختار و
در تصویر مرد نجابت و فضیلت! یادت می آید پس از
چاپ مقاله ای در معرفی و انتقاد کتابی از دوست
مشترکمان، - که نوشته بودم، گفتم: «بهرتر بود به این
صراحت نمی نوشتید» و من گفتم «استاد! جان دانش به
رک و نقد زنده است».

مرد فضیلت و نجابت! به یاد داری که پس از نقدی
که بر تصحیح و شرح گلستان نوشتم، بزرگوارانه گفتید:
«بیش از سه چهارم نوشته هایت درست بود، اما گمان
می کنم مؤلف را آزرده باشید» و من سخن افلاطون را
گفتم که گفته بود: «هر چند سقراط بر من عزیز است اما
حقیقت عزیز تر است».

ای مرد چند از بزرگواری و نجابت تو سخن بگویم، و
چند از آن دقت و وسواس.
بگذار بسته نامه هایت را جمع، و سقره یادهایم را -
پاک یادهایم را - برچینم و پس از آنکه قلم را بختی
گریانیدم، با نوای غماگین ابوالفضل بیهقی در سوگ آن
نجابت تاریخ و فضیلت انسان - بنو نصر مشکیان -
زمزمه کنم که: «واجب داشتم بعضی را از محاسن و
معالی وی باز نموده و از ده یکی نتوانستم» و باقی تاریخ
چون خواهد گذشت که نیز نام این بزرگمرد نبشته
نیاید. □

مرد

فضیلت و نجابت

● دکتر رضا انزابی نژاد

... مرد تکیده بود، مرد خسته بود، مرد تکیده تر از
شمار سالهایش می نمود، اما وقتی حافظ می خواند
طنین صدا به غزل جان می بخشید.

سنگینی گوش - حتی با سمعک نیز - رخصت
نمی داد به سخنان خنده برانگیز بخندد، اما دیگران که
می خندیدند مرد نیز دهان به خنده می گشود!

... چند سال می شود؟ شما بگویید، از خرداد ۱۳۴۱ تا
آذر ۷۷ چند سال می گذرد؟ ماهها و سالهای آشنایی ما.

مرد - که تندیس نجابت و فضیلت بود - هم اینک
در منظر چشمم نشسته: خرداد ۴۱، در گناباد، دبیرستان
ناصر خسرو، با آن لباس سرمه ای تمیز اتو کشیده،
موهای سیاه شانه زده و از چپ فرق واکرده، و نه حتی
یک موی سفید.

مرد برای امتحان و انتخاب چند دانش آموز برای
دانشسرای مقدماتی آمده بود، با کیفی قهوه ای که
سوالهای لاک و مهر شده در آن بود.

... در همان جلسه امتحان بود که به نگاهی و
کلامی «گفتنی گفته شد و بسته شد آنکه پیمان» و به
قول آذربایجانیها «ستاره هاما با هم خواندند» و ما
شدیم دوست.

در سال ۴۹ که به تبریز رفتم، هفده سال - غیر از
دیدارهای گذرای تابستانها در مشهد - شکستگیهای
روزگار جافی را به مومیای نامه و خامه برهم می نهادیم،
تا خنثای آن ضرب المثل که «پرسیدند از کجایی، گفت
هنوز زن نگرفته ام» جامعه خراسانی به اندامم برید و تا

مردی از تبار انسان دوستی وزندگی

• دکتر نقیب نقوی

نخستین بار که بیشتر با نام استاد احمدی آشنا شدم سالها پیش در کلاس درس زنده یاد دکتر غلامحسین یوسفی بود در دانشکده ادبیات. کتاب انشاء و نویسندگی ایشان را معرفی فرمود. با این که کمتر از کسی سخن به میان می آوردند، گوشه ای از زندگی پر بار و کارهای ارزنده شان را بیان داشتند و این خود شوق دیدار آن استاد نادیده را در دلها بر می انگیزد.

شاید میان آنان که با ادبیات سرو کاری داشتند در مشهد کمتر کسی با نام و چهره استاد احمدی بیگانه بود. شبی، اول بازارچه سراب جاودان یاد احمدی را دیدم. در آن روزگار تکیده و لاغر اندام نبود، مردی میان بالا با چهره ای خندان، روی گونه اش به بزرگی یک بادام اندکی به سیاهی می زد که نمی شد خال پنداشت. عینکی خوش تراش بر چشم داشت که وقاری ویژه به او می بخشید. سلام کردم مهربانانه پاسخ گفت. شاید گمان می کرد روزگاری شاگرد ایشان بوده ام. مهتری آمیخته با احترام به استاد احمدی پیدا کرده بودم.

سالها گذشت، شبی از شبهای بهار سال ۱۳۶۲ تلقن زنگ زد، دوستی از یاران کهن، بعد از سلام و احوالپرسی گفت مایلی روزی یکی دو ساعت به کتابخانه جامع گوهرشاد بیایی تا مجموعه آن را سر و سامانی بدهیم. از چند و چون کار جويا شدم. وقتی دانستم استاد احمدی بیرجندی ریاست آنجا را عهده دار هستند یادمان خوش آن سالها در ذهنم جان گرفت. جای دو دلی نبود.

دمدمه های غروب یکی از روزهای اردیبهشت ماه در دفتر کار استاد احمدی بودم. چهره ای که شانزده سال پیش دیده بودم تکیده شده بود رد پای گذر سالیان را بخوبی می توانستم در آن ببینم. بسیار گرم و پدرا نه مرا پرسید. وقتی دانست چندان هم دور از دیار ایشان نیستم مهتری افزون از کلامش بر می تراوید.

سالها افتخار همکاری با استاد احمدی و در کنار ایشان بودن بحق برایم با برکت بود. در سه از ایشان آموختم که در دفتر نبود. با هدایت و پشتیبانیهای پی گیر و بیدریغ آن فرزانه فرهیخته توانستم نخستین کتابم را به چاپ برسانم که همه از عین عنایات ایشان بود و سپس از فیض انقاس آن بزرگ بالید.

تا روزهای پایانی زندگانی پربارش مهر و عطوفتشان - که خود درسی بزرگ بود - هرگز کاستی نگرفت. روز به روز افزون گشت و در واپسین دم حیات که بیهوش بر روی تخت بیمارستان با مرگ دست به گریبان بود، آن مهر را با مهر و نشانی ژرف بر دلم جاودانه کرد که مردی بود از تبار انسان دوستی و فرزانیگی. روانش به شادی چمد. □

دین باوری استاد احمدی بیرجندی

• دکتر محمد مهدی ناصح

پیدا می کرد، نفسش قوت می گرفت، لبانش به لرزش می افتاد و بغض گلویش را می فشرد. اخلاص او در عشق به ائمه اطهار همیشه گونه ای از ارتباط مریدی و مرادی را به ذهن می رساند.

محضر استاد، همیشه گرم و گیرا بود و درسش درس کمال و رفق و ادب و متانت، و رفتارش در هر حال نمودار سلامت نفس اعتدال روحیه و تواضع کامل.

آن مرحوم پیوسته در «ادب درس» و «ادب نفس»، هر دو را ملازم هم داشت، چندان که این دو در محضر استاد بعینه دیده می شد و چون درسی چندی آموخته برآستی که او در این زمینه ها وحید عصر بود و تا آن جا که من به یاد می آورم، به عنوان شاگردی که قریب به سی سال از محضر پرفیضش بهره ور بوده، یک بار، به قدر ارزنی نه چیزی دیده ام و نه نیز شنیده ام که خلاف اخلاق و ادب و حق و راستی و دین و مذهب بوده باشد. حیف و صد حیف که استاد از میان دل باختگانش رفت و به دیار باقی شتافت.

در شبی که استاد درگذشت، من و دوستان جناب دکتر یاحقی و یک تن دیگر از همکارانم از سفر بیت الله به مشهد می آمدیم؛ نمی دانم چه شد که تا پاسی از شب، در راه مکه به مشهد، نقل و نقل مجلس، در این سفر رحمانی، ذکر خیر استاد احمدی بود. نمی دانم، شاید نوعی الهام بود یا هم چیزی از این نوع که در این سفر قدسی، ذکر قدسیان باید داشت. چه خبر داشتیم که وقتی از این سفر باز می آیم، استادم عازم سفری دیگر است؛ سفری که همگان ناچار از آن سفراند، دیر یا زود، با این قول و قرار که وعده دیدار به قیامت.

یاران موافق همه از دست شدند

در پای اجل یکان یکان پست شدند

خوردیم ز یک شراب در مجلس عمر

روزی دو سه بیشتر زما مست شدند

روحش شاد و نام و یادش به خیر باد. □

استاد زنده یاد احمد احمدی بیرجندی، از معدود محققان و دانشورانی بود که با شیوه مرضیه اش، علم و حلم و دانش و عمل را با هم داشت و بدین لباس فاخر پیوسته، در هر جا چهره می نمود؛ چهره ای نورانی، پاک و حق به جانب. استاد احمدی بیرجندی، علاوه بر جنبه های مختلف علمی و ادبی، فضیلتی دیگر داشت که من تا امروز در کمتر کسی در این حد دیده ام و آن فضائل اخلاقی و نیک منشی و نیکوخواهی و خیرطلبی ایشان بود. این مایه بهره انسانی، تنها در نهاد یک فرد بزرگ چون استاد احمدی می توانست به صورت عینی تبلور یابد.

روزگار استاد - که روانش شاد باد - دایم صرف جستجو و تحقیق و بررسی و مطالعه می شد. هر چه را در این ابواب به صرافت طبع و قواد و روح نقاد خویش در می یافت، با کمال سماحت آن را بروز می داد و از نتیجه کار و مطالعه شان، دیگران را مطلع می ساخت و بهره ور. سخت کوشی، اراده و همت ایشان در این باب موجب می شد تا دیگران هم از این معنی که در ایشان بود، نیرو بگیرند و آن را دست مایه کارشان قرار دهند.

استاد به زبان و ادب فارسی - فارسی نویسی و فارسی اندیشی سخت معتقد بود و پای بند و در هر جای سخنی نغز و دل نشینی می شنید، چون گل می شکفت و زبان به تحسین باز می کرد. استاد بحق شیفته قول نکو بود و سخن دل نشین و حرف حساب. گفتار ملیح، سخن نرم، آرامش و طمأنینه در قول و عمل، دانا دلی، چهره گشوده، فتوت، روح کنجکاو، دل سوزی و مهرورزی استاد موجب می شد تا به تعبیری باور کنیم استاد مظهر خوبی و کمال است و راستی که آنچه خوبان همه دارند، تنها ایشان داشت.

اعتقاد مذهبی و ایمان درست و دین باوری استاد، به گونه ای دیگر بود. هر بار که سخنی از امامی معصوم نقل می فرمود، لحنش دگرگون می شد، سینه اش وسعت

نادره مرد

● دکتر محمدرضا راشد محصل

استاد احمد احمدی بیرجندی از نادره مردانی بود که بیشترین خوبیها را در خود جمع دارند. فضلی شامل داشت بی آن که ادعایی داشته باشد و فضیلتی کامل بی آن که با تظاهر آن را از درگاه حق برگرداند و در پیشگاه خلق قربان نماید. تصور نمی کنم در تمام عمر خاطری را آزرده باشد یا از انجام کاری که توانایی داشته سر، باز زده باشد. محقق بود که با پشتکار و همت تحسین آمیز، تمام شواهد و مواد لازم کارهای تحقیقی خود را شخصاً فراهم می کرد و کمتر از حاصل کار دیگران یا علاقه پژوهشگرانی که مشتاقانه آرزومند همکاری و خدمت به او بودند استفاده می نمود. تا آخرین روزهای زندگی کتابهای تازه و مفید را می خواند، حاشیه می نوشت، یادداشت برمی داشت و به دوستان معرفی می کرد؛ نظرات اصلاحی خود را پیش از انتشار برای مؤلفان کتابها می فرستاد. دقتی داشت که در پیری هم کاستی نگرفته بود و صداقتی که هرگز عوارض و عوامل شخصی و اجتماعی را در آن راه نبود. بیشترین اعتقاد و مهم ترین علاقه اش به تحقیق پیرامون زندگی حضرت رسول (ص) و ائمه معصومین (علیهم السلام) و خاندان رسالت بود و حاصل این تلاشها بیش از ۱۵ مجموعه تالیفی و گردآوری است.

در ۲۰ سال گذشته حدود ۳۵ کتاب و ۸۰ مقاله انتشار داد و این رقم ها نماینده عشقی به کمال و همت و پشتکاری عظیم المثال است.

خدایش بیامرزاد و در بهشت عدم با مخدومانش

قرین گرداناد. □

آن پیر تبار دلسوختگان ...

● اصغر ارشاد سرابی

ناگزیری سبب آمده تا به طنز بگویند: «مردۀ ایرانی بد و زنده او خوب نمی شود».

در عین حال از آن جاکه «زندگی خصوصی دانشوران، خود نیمی از شیوۀ علمی آنهاست»^۱، تنها به برخی از سایه روشن های ذهنم که مربوط به آن معلم بزرگوار است، اشاره می کنم. بی شک جمع آوری زندگینامه و سیره اساتید بزرگ گذشته و حال، کاری بایسته است و مطالعه رخدادهای زندگی آنان، جوانان را در کوره زندگی آبدیده می کند.

اما، پیوسته این دریغ بوده و هست که چرا قدر بزرگان و استادان فرهیخته و تجربه اندوخته، تا در قید حیات اند، شناخته نمی شود و آن گاه که از این سرای سپنج رخت سفر بر می بندند بر مرگشان مویه می کنیم و به گزاف سخن می رانیم. شکایت شیون بعد مرگ را قصه دراز است؛ همچنان که سهراب رستم گفت: «از این خویشتن کشتن اکنون چه سود!» و عمرولیث در حسرت از دست دادن پسر برنایش چنین آرزو کرد: «اگر باز فروختندی، به هر چه عزیزتر باز خریدی، اما این راه بر آدمی بسته است»^۲.

و در همین روزگار چه بسیار هنرمندان و دانشمندانی که هر یک ذر گوشه ای با پیری و نیستی دست به گریبان اندر هیچ کس از آنان پرس و جو نمی کند.

گر تو خواهی که بجویی دلم، امروز بجوی

ورنه بسیار بجویی و نیایی بازم
این را هم بگویم که پیرمرد چون مردی عاقبت نگر و اهل می نمود، از نظر نیفتاده بود. دوستان و شاگردان هم او را از یاد نبرده بودند.^۳ بعد از بزرگداشت استاد احمد گلچین معانی، تنی چند از نامداران و فرهیختگان شهر، در کار بودند تا به یاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان، مجلس تجلیل استاد احمد احمدی بیرجندی را بر پا کنند. قضا در کمین بود و کار خود می کرد و اینان گویی به شیرینی دنیا و مشغله آن فریفته و مشغول بودند و غافل از این تملل. اما «رسم زمانه همواره چنین است: پشت درختهای تناور یک سایه با تیر به کمین است»^۴.

گل بوی تو،

گل بوی تو،

گل بوی تو دارد!

پیرمرد، هر روز قفس شکسته تن را به پشت می گرفت و با روح دردمند، هفتاد و یک پله بالا می کشید تا برسد به اتاق کارش در گروه فرهنگ و ادب بنیاد پژوهشهای اسلامی؛ راست همچون افسانۀ سیزیف^۵. به مرور ایام که توان مرد به تحلیل رفت، در همان طبقه زیرین بنیاد - مجاور کتابخانه - جایکی برایش فراهم آوردند تا همانجا به پژوهش بپردازد.

پیرمرد، گنجی در دسترس بود و هر پژوهشگر به همان اندازه که حاجت می افتاد، از اندوخته دانش او - بی مزد و بی منت - بر می داشت. اما سهم من، هم به لحاظ همگروهی و هم، به جهت شاگردی، بیشتر بود. سابقۀ ارادتم به سال ۱۳۵۲ - زمان میان سالی او و جوانی من - متصل می شد. در آن وقت خود را برای ورود به دانشگاه آماده می کردم و چنان افتاد که در یک کلاس خصوصی، نزد استاد گلستان سعدی را - از زاویۀ نگارش، دستور و واژگان - مرور کنیم.

همچنین برای دستیابی به تجربه های پیشین استاد احمدی در تالیف کتابهای درسی، گاه و بی گاه، به محضرش می شتافتم و خوشه چینی می کردم؛ و این کنکاش بدان سبب بود که دفتر برنامه ریزی و تالیف کتابهای درسی وزارت آموزش و پرورش، تدوین و آماده سازی دو کتاب رشته علوم انسانی را - برای سال تحصیلی ۷۹-۱۳۷۸ - به چند تن از دانشوران استان خراسان واگذار کرده و نام این بنده را هم - به گزاف - در زمرۀ آنان قرار داده بود.

آنهمه مصاحبت از یک سو و مرگ ناپیوسیده از دیگر سو، این آرزو را بر دل آورد که، کاشکی می توانستم همه دریافتها و مشاهدات عینی خود را از اخلاق، رفتار و شخصیت علمی آن استاد فقید - به دور از چرب زبانی و پرهیز - به شرح، بر کاغذ آورم. اما، هم در این مختصر چنین مجالی نیست و هم هنوز در کشور ما، تداول ندارد که محاسن و معایب و احیاناً خیایای بزرگان علم و ادب و سیاست را - بی مجامله و پروا - بر قلم آورند. شاید همین

و اما بعد، پیرمرد را با عنوان استاد خطابش می‌کردند. فضلش به کنار، از یاد و پروت و مزایای مادی استادی - چنان که افتد و دانی - بی‌بهره مانده بود و فقط عنوان خشک و خالی «استادی» را یدک می‌کشید.

هیچ کس ندانست «حضرت استاد» با حقوق ناچیز بازنشستگی و چند سر عائله، چگونه امرار معاش می‌کند یا «نمره مریضخانه» و «شربت سیاه سرفه»^۸ را به کدام پولها می‌خرد!

پیرمرد، خودش گفته بود: «تا سال ۱۳۵۶ مشغول خدمت بودم. منتهی بر اثر سختی و فشار زیاد زندگی، بدنم علیل و گوشم سنگین شد. دیگر نتوانستم به رفتن کلاس یعنی کار مقدس معلمی ادامه بدهم. به من اجازه ندادند بازنشسته بشوم و به عنوان دبیر جانشین، باز هم به کار راهنمایی معلمان اشتغال داشتم تا در اوایل انقلاب بر اثر فرسودگی قوای جسمی بازنشسته شدم...»^۹

از مال دنیا فقط یک خانه دو طبقه با سقف شیروانی داشت که از باد و باران روزگار، گزند یافته و چون خداوندش پیر و نزار گردیده بود؛ اما نشان از روزگار جوانی می‌داد. اکنون در میان سازه‌های برافراشته نوکیسگان، غریب نشسته و مظلوم، حکایت کیسه بیماری تبار معلمان واگویی می‌کرد.

پیرمرد از روزگار، درشتی بیشتر از نرمی دیده و از منجنیق فلک سنگها خورده بود. هفتاد و شش سال زیست، اما مثل بونصر تاریخ بیهقی «یک روز دل خوش ندید». گهگاه که طاقتش طاق می‌شد، به تعریض، شکایت روزگار می‌کرد؛ اما بی‌درنگ حیا جلوگیری می‌شد.

یک روز با صدای غمزده و رعشه دار این شعر بوطیب مصعبی را خواند. پیشترها، مرحوم دکتر احمد علی رجایی، همین شعر را - کراراً - برای شاگردان خود، خوانده بوده بود.^{۱۰}

جهانا همانا فوسوسی و یازی

که بر کس نیایی و با کس نسازی
اگر نه همه کار تو باگونه

چرا آن که ناکس تر او را نوازی
پیرمرد، برای رسیدن به مقامات عالی و امور دنیوی - حتی الامکان - لفظ دری را خوار مایه نکرد و به پای این و آن نریخت. زر و سیم در شمار نگرفت و دست طمع پیش ناکسان دراز نکرد و از آبروی خود نگذشت. دنیا و زخارفش در نظر او همان می‌نمود که در این آیه مبارک: «وَمَا لِحَيَوٰةِ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ»^{۱۱}

این معلم پیشکسوت در سال ۱۳۲۲ یعنی ۴۵ سال پیش، از دانشسرا فارغ التحصیل می‌شود و کار معلمی را آغاز می‌کند و سپس در سال ۱۳۲۸ از دانشگاه تهران در رشته زبان و ادبیات فرانسه مدرک لیسانس می‌گیرد.

پیرمرد، تنقه و بازمانده نسل معلمانی بود که همه عمر خود را وقف علم و تربیت فرزندان این کشور کردند. تا چند روز به آن که سکتة مغزی حادث شود، دست از پژوهش بر نداشت. و من میان تمامی معلمان از نسلی

▶ طنین رسای صدایش، وقتی در مبحثی با فروتنی و انصاف علمی تمام اظهار نظر می‌کرد، برایم گوش نواز و از همان آغاز احترام انگیز بود. ادب و اخلاقش بس که دم دست و در طبق اخلاص بود، هر بی انصاف بیگانه با اخلاقی را به تواضع و احترام وامی‌داشت.

▶ خدایش بیامرزد که این اواخر حساسی کمر به خدمت اهل بیت بسته و چندین کتاب با عنوان مناقب فاطمی، مدایح رضوی و علوی، مناقب و مراثی حسینی و حضرت ابا الفضل و چندین اثر دیگر در خداشناسی و اخلاق و عبرت در حوزه شعر کهنسال فارسی پدید آورد

ادب درس و ادب نفس را با هم داشت. همیشه حق شناس معلمانش بود و از جمله کسانی نبود که در حضور چند صد جُفت چشم، سوار بر کرسی استادی بگوید: فلانی نفهمیده بود... فلان هم نمی‌فهمد...

هرگز پیش نیامد که از دوران تحصیل سخن بگوید و از معلمان خود به نیکی یاد نکند و برایشان صلوات نفرستد. همیشه از درگاه خداوند برای آنها، آمرزش و مغفرت می‌خواست: «بیشتر از همه اساتید از مرحوم سید محمد فرزانه که بیرجندی بودند و در سال ۱۳۱۹ رئیس دبیرستان بیرجند بودند و چند درس از دروس ادبی ما را هم ایشان به عهده داشتند، چه از لحاظ درسی و چه از لحاظ اخلاقی و تربیتی، تأثیر پذیرفته‌ام. مرحوم فرزانه به نظر من یک نمونه و الگوی به تمام معنی برای تربیت ما بود... نقد را از مرحوم استاد بزرگوارمان سید محمد فرزانه خدایش رحمت کند که واقعاً وجود مقتنمی بود، دارم... یکی دیگر از معلمینی که در من خیلی اثر کرد، مرحوم حاج محمد حسین مهدی بیرجندی بودند. ایشان معلم عربی ما بودند. مبادی العربیه و معانی الادب و قطوف الربیع را تدریس می‌کردند. ایشان هم مردی بودند بسیار وارسته... از اساتید بزرگوارمان، یکی هم آقای شهرستانی، اهل کربلا بودند. ایشان معلم خط ما بودند. سید جلیل القدری بود... من معلمینی که داشتم، معلمین خوبی بودند».^{۱۲}

بشکارت و حوصله پیرمرد هم عجیب بود. مثل «گز» و «تاق» کویر استقامت داشت و صبوری می‌کرد.

به مطالعه و تحقیق مثل کار معلمی‌اش، دل می‌داد؛ چنان که گفته بود: «از ته دل باید عرض کنم که معلمی را از ابتدا با این نیت شروع کردم که تلاش کنم کارهایم شبانه روزی باشد. در خانه و مدرسه، همیشه به فکر بودم که مطالعه کنم. عشق داشتم که در کتابخانه به سر برم».^{۱۳}

پیرمرد، اهل مهمانیهای شبانه و بیداری هرزه نبود. اول غروب فریضة واجب به جای می‌آورد. پس غذایی سبک و اندک در حد همان «ماحضری» می‌خورد و زود می‌خفت. نیمه شب برمی‌خاست و شبگیر، کار خواندن و نوشتن را آغاز می‌کرد. ذکر و تلاوت و عبادت هم که جای خود را داشت.

که در آنیم، هیچ کس را به اندازه آن مرد، به معنی مطلق کلمه، «معلم» نیافتم. او عاشق کار معلمی و در این راه پاک باخته بود. مقام معلمی از او اعتبار و آبرو می‌یافت و مجالس فرهنگی به حضورش وقار پیدا می‌کرد.

در روزگاری که بسیاری به امید نام و نان، اصول اعتقادی خود را زیر پا می‌گذاشتند، او بر باورهای خود پای فشرد و تا جایی که می‌توانست از حریم معلمی خارج نشد. و تمام گفتار و کردارش بر محور شخصیت معلمی‌اش چرخید. این سخن دکتر حسین رزمجو بسیار بجاست که: «آقای احمدی واقعاً از معلمین نمونه و الگو هستند».^{۱۴}

پیرمرد، گشاده رو و مهربان بود. در پاسخ گفتن به سؤال و رهنمود شاگردان و همکاران خود، بخل و ظنّت نداشت. آنچه می‌دانست با فتوت در طبق اخلاص می‌نهاد و در اختیار پژوهنده قرار می‌داد. سواد و منابع کتابهایش را - به جز «جلوه‌های تشیع در شعر فارسی» که کاری جمعی بود - خود، فراهم می‌آورد، و دستیاری و دانشجوی شمر در اختیار نداشت.

در ارائه سند و مأخذ و حفظ امانت، سعی به دقت داشت. از آنها نبود که زحمت زیردستان خود را «انکار» یا «ناچیز» کند. خلاصه آن که نه در کارهای علمی حرام کار بود و نه در انتظام امور معاش حرام خوار.

در گفتار و ارائه نظر خیلی دست به عصا بود. پیشترها، در مجله «راهنمای کتاب» نقد می‌نوشت و این کار را از مرحوم فرزانه یاد گرفته بود؛ اما بعد آن را کنار گذاشت. می‌گفت: «آدم با نقد به طور مجانی برای خود، دشمن می‌تراشد». در سالهای آخر نقد و نظر خود را - خصوصی - برای مؤلفان می‌فرستاد. من این کار را نمی‌پسندیدم. یک روز که به مناسبتی حرف نقد به میان آمد، به ایشان عرض کردم وقتی شما نقد خود را در پاکت می‌گذارید و برای مؤلف می‌فرستید، خوانندگان را از بهره‌وری این فن، محروم می‌کنید. ناقد علاوه بر پرداختن به جنبه‌های گوناگون اثر مؤلف، پرورش ذوق و اندیشه خواننده را هم بر عهده دارد...

آنقدر در قلم و سخن گریز و پرهیز داشت که گاهی اهریمن نفس، از او یک آدم محافظه کار را به ذهنم می‌غلطانید - اَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ. اما پیرمرد

آراسته و به دولت سرایش بردم. بسیار تشکر و سپاسگزاری کرد. چند روز بعد نیز وقتی دیدمش، باز هم تشکر کرد. خلاصه از آن هدیه ناقابل آنقدر یاد کرد که با خود عهد کردم دوباره چیزی برایشان ببرم.

یک روز استاد در مورد یکی از آثارش از من نظر خواست و من به لطایف الحیل، طفره رفتم و چیزی نگفتم اکنون هم که به سوگ او نشسته ایم و احساسات بر ما غلبه دارد، این کار دشوار می نماید. از طرف دیگر آثار ایشان محدود به یک زمینه خاص نیست و فرصتی بیشتر می طلبد. پس گذرا به مواردی اشاره می کنم.

هرچند با زبانهای فرانسه و انگلیسی آشنایی داشت، کمتر از آنها سود جست. اعتقاد راسخی به اصالت و استقلال فرهنگ ایران و اسلام داشت. مقداری از مقالات ایشان درباره تعلیم و تربیت است و برخی از آنها جنبه ادبی صرف دارد. بخش عمده آثار استاد، منحصر یا مذهبی است و یا مذهبی - ادبی. در تألیف کتابهای درسی هم شرکت داشت. در جوانی به نقد کتاب و کار ترجمه هم پرداخته بود. در سائهای آخر به جمع آوری مدایح اهل بیت - علیهم السلام - دل بست و آتش عشقی که از کودکی به خاندان عصمت و طهارت داشت، شعله ور گردید. پس از میان مرواریدهای شعر فارسی، مدایح و مناقب علوی را به در می کشید و به رج

هم کهنسال و معلم. بنده استاد احمدی را پیشنهاد کردم و آورد و بردشان را هم، خود بر عهده گرفتم. هم او پذیرفت و هم پیرمرد، شرمسارم نکرد؛ هر چند نگران بودم به علت کسالت و ضعف قوای جسمی نتواند از عهده آن سخنرانی برآید.

شب موعود فرا رسید و در آن انجمن باشکوه، استاد بر کرسی نشست و سخن راند. آن چنان عالمانه، موجز و محکم موعظه کرد که همه مدرسان و اهل فضل و ادب به تعجب بماندند. وقتی در راه بازگشت از ایشان سؤال کردم با کسالتی که داشتید؛ آنهمه تلافت و قوت چگونه در شما حاصل شد! گفت: «به عشق مولی و عنایت ایشان».

پیرمرد، دوستیها را پاس می داشت. قواعد و حدود اخلاقی و اجتماعی را از یاد نمی برد. در گفتگو مطابق جنوب خراسان، زبان مؤدبانه را به کار می بست^{۱۴}، خیلی مبادی آداب و اهل تعارف و تکلف بود. حتی بر سر میز تحقیق تا نمی نشستند، نمی نشست؛ تا نمی خوردند، نمی خورد. و هزار «تا»ی دیگر...

اگر کسی از نسل این روزگار با خلق و خوی او آشنایی قبلی نداشت؛ از آن همه تعارف و قید و بند، خسته و دلگیر می شد.

پیرمرد، در کار دخل و خرج هم دقیق بود. نه دیناری

حدود ساعت نه و نیم به بنیاد می آمد. در آن جا هم، کارش مطالعه و پژوهش بود. در ده سال آخر عمر، حدود سی کتاب از چاپ درآمد.

تا زمانی که دکتر یاحقی مدیریت گروه فرهنگ و ادب را در بنیاد پژوهشها، بر عهده داشت - پیش از برپا کردن مرکز خراسان شناسی و قبول سرپرستی آن - هر هفته روز پنجشنبه ساعت ده صبح، به میانداری ایشان جلسه رسمی داشتیم. و آن مجالس را که بسیار پر بار و با برکت بود که استادم در گروه به تأسی از استادش - مرحوم دکتر یوسفی در دانشکده ادبیات مشهد - برگزار می کرد.

در آن نشستها، معمولاً بر سر بررسی مشکلات کار تصحیح تفسیر روض الجنان و روض الجنان فی تفسیر القرآن (۲۰ جلد)، فرهنگنامه قرآنی (۵ جلد)، جلوه های تشیع در شعر فارسی (زیر چاپ)، فرهنگ اصطلاحات ادبی (بخشهای عروض و بدیع آن آماده چاپ است)، مقالات در دست تنظیم، عرضه تازه های دنیای کتاب و مطالبی از این دست سخن می رفت و تبادل نظر می شد. نشد که یک بار پیرمرد در جلسه، زبان به کام بگیرد

و حرفی برای گفتن نداشته باشد یا کتاب، طرح و مقاله ای ارائه ندهد. یک روز استادم، ضمن تحریر اعضای گروه به کار نوشتن و پژوهش بیشتر، درآمد و گفت: «بنده وقتی می بینم که استاد احمدی با این سن و سال، این همه تلاش و کوشش دارند، از خودم خجالت می کشم و ناامید می شوم».

پیرمرد، با پرگوئی و حرافی، میانه نداشت، اما در گفتارش لطف طبعی بود که سخن او را شیرین و با نمک می کرد. اشعار نغز و خاطرات شنیدنی، در حافظه بسیار داشت و گهگاه به آنها تمثّل می جست. وقتی لطیفه ای می گفت، خود نیز بیش از دیگران، آهسته و مقطع خنده می کرد. و در آن حال، برقی در چشمانش پدیدار می شد؛ مثل کودکی که به شیطنت خود بیالود و به آن مسرور گردد. به وقت طنازی، گرمی بازارش دو چندان می افزود. و همچون نقال «خوان هشتم» اخوان ثالث «دمش، چونان حدیث آشنایش» گرم و گیرا بود.

سیزده ماه رجب سال ۱۳۷۶ فرا رسیده بود. مسؤول مرکز پیش دانشگاهی شهید قرازی ناحیه چهار مشهد - علیرضا دانشور فرد - به مناسبت ولادت مبارک امیرمؤمنان علی (ع)، جشنی به پا کرده و ضیافت می داد. ضمناً می خواست در آن مجلس از پیشکسوتان و بازنشستگان آموزشگاه تجلیل کند. از آن جا که اتفاقاً رئیس اهل و باذوقی بود، برای یافتن سخنران، در شهر به دنبال کسی می گشت که هم خوشنام و سخنور باشد و

اما حالا که او در میان ما نیست به آشکار می گویم که آموزش و پرورش ما به تندیس معلمان مؤمن و خلیق و هوشمندی مثل احمد احمدی برای نصب در جلو آموزشگاههای خود نیازمند است تا هر بامداد به معلم و متعلم امروز و هر روز ما بگویند دانش و آزادگی و دین و مروت این گونه باید در هیأت یک انسان عینیت پیدا کند و گرنه بنیاد هر آموزش و پرورش بر باطل و سرمایه ای که در مسیر آن صرف می شود رو به هدر خواهد بود.

می بست. البته به جلوه های هنری این بخش از اشعار فارسی کاری نداشت. گویی می دانست که وقت برای او تنگ است. به هر روی آثار ایشان یک دست نیست و غث و سمین در آنها به چشم می خورد و چه بسیار که شخصیت علمی استاد، برجسته تر و سترگ تر از برخی آثارش می نماید.

چند سال پیش یک بار استاد سکنه قلبی کرد، اما دست و دلش به کار بود. گویا در سال ۷۵ بود که همسرش درگذشت. از آن پس پیرمرد، روز به روز فرو تکیّد و ناتوان تر گردید. گوشش که از خیلی پیش سنگین بود، سنگین تر شد. وقتی با صدای بلند سؤالی از او می کردی؛ چهار انگشت دست را با تانی زیر لاله گوش می گرفت و خود را به سوی تو خم می کرد و بعد می گفت: بله؟ چه فرمودید! و با نگاه مهربان درخواست می کرد که سؤال را برایش دوباره تکرار کنی. در جلسات رسمی از سمعک استفاده می کرد.

از کسی توقع داشت و نه درمی بسی جهت به کسی می بخشید. بیشتر طبیعت اهل کویر را داشت. از طرفی سخاوتمندی با مزاج معلمی سازگاری ندارد. بنابراین، آن پیرمرد، کشک خودش را می سایید و نان خودش را می خورد و سعی اش بر آن بود که سالم زندگانی کند.

گهگاه، پیرمرد کتابی از آثار تازه چاپ شده خود را به دیگران و از جمله بنده، کرامت می فرمود. - بیشتر استادانم تاکنون لااقل از این محبت خود مرا بی نصیب نگذاشته اند - اما چون من اهل قلم و مقاله و تألیف نبوده و نیستم، چیزی برای تاوان دادن نداشتم. پس به رسم زاد بوم خود، چیزی ناقابل و مختصر، با توجه به فصل سال - فراهم آورده و چون فتوحی که نذر خانقاه کنند، به در دولت منزل صاحب کرامت می بردم که البته مایه خجلت بود.

در گرمای تابستان ۱۳۷۶، یک روز مقداری هُلُوی ابدار شیرین از دوستی باغ دار به من رسید. آنها را باب دندان پیرمرد یافتم. و پس مقداری را در سبدهای

آخرین بار که پیرمرد را دیدم یک هفته قبل از آن خبر ناگوار بود. سرمیز روزنامه‌ها، در کتابخانه نزدیک اطاق کارش، نشسته بود و داشت چیزی می‌خواند. به رسم قدیم جلو رفته و شرط ادب به جا آوردم. چهره‌اش زرد شده و چشمانش درخشش نداشت. در دلم افتاد دستش را ببوسم. تا قصد کردم: به چابکی دست را از میان انگشتانم در ریود. پس با هر دو دست سرم را خماند و آرام گونه‌ام را بوسید. یک لحظه پدرم زنده شد و به یاد آمد، بدنم داغ شد و دلم چر خورد، آب به چشمانم دوید و نگاهم در نگاه بیمار پیرمرد به نماز ایستاد...

صبح روز چهارشنبه ۷۷/۹/۲۵ در کلاس با شتاب، گرم تدریس کتاب زبان فارسی (۱ و ۲) پیش دانشگاهی بودم. تازه رسیده بودیم به درس یازدهم با عنوان «اشارت صبح» از جناب عبدالقادر بیدل دهلوی. به هر زحمتی که بود خیال بندی و نازک اندیشی و مضمونهای بدیع این شاعر را که نماینده تمام عیار سبک هندی است، توضیح دادم. برای سرپوش گذاشتن بر بی‌سوادی که درد رایج روزگار نیز هست، کتاب شاعر آینه‌ها^{۱۵} به کلاس برده، مطالب جالب آن را چاشنی گفتار خود کردم و ضمن توضیح تصویرهای پارادوکسی، حسامیزی، اسلوب معادله، تشخیص، تجرید و... نویسنده دانشمند آن را دعا کرده، پس شروع به خواندن غزل کردم که مطلعش این است:

برق با شوقم شراری بیش نیست

شعله، طفل نی سواری بیش نیست...

به بیت پنجم رسیده بودم:

می‌رود صبح و اشارت می‌کند

کاین گلستان خنده واری بیش نیست

که در زدند و خبر آوردند که استاد اجمدی درگذشت!

سر و ته یک کرباس را گره زده و جسم بی‌جان و استخوانی پیرمرد را با سه پارچه - لنگ، پیراهن، و سر تا سری - کفن کرده بودند. گوری تنگ و سیمانی در جوار بقعه خواجه اباصلت - نزدیک آرامگاه همسر - انتظار مهمان تازه وارد را می‌کشید. خانواده سوگوار و معلمان دوستدار و دوستان خاطرخواه از هر دستی - دل شکسته و پریشان به دور خانه خاموش پیرمرد، میدانکی زده بودند.

از عَلم و کُتُل و تشریفات محتشمان و صاحبان مستند خبری نبود. دیدار آنهمه سادگی، مهربانی و حق‌شناسی و در عین حال غریب و تنهایی، مغز جان را جلا می‌داد.

میت را در لحد به پهلوی راست - تیغ - خوابانیدند، طوری که جلو بدنش رو به قبله بود. پرهیبی با قبایی کبود، برای «تلقین» به درون خزید. گره‌های کفن را گشود، صورت میت را روی خاک قرار داد و قدری هم خاک زیر سرش ریخت. سپس دست راست را به شانه راست گذاشت و به دست چپ، شانه چپ میت را می‌جنبانید و در همان حال دهان به نزدیک گوش استاد پارسی گوی برده و به لسان عرب - با مخرج غلیظ - به

تکرار می‌گفت: اِشْمَعُ أَفْهَمُ یا اَحْمَدُ بَنَ مُحَمَّدَا...

دیری بود روان پیرمرد از زندان تن رسته و هفت آسمان را پیموده و خود را به معبود رسانده بود. بوی باغ خدا، بوی نجابت پیرمرد، بوی غربت دلسوختگان، فضا را معطر کرده بود و من به ترنم و مستی می‌خواندم:

گل بوی تو،

گل بوی تو،

گل بوی تو دارد.

پانوشته‌ها:

۱- وام گرفته از غزل «سایه گیسو» با مطلع: «مه روی تو، شب موی تو، گل بوی تو دارد/ گلزار جهان خُرمی از بوی تو دارد». رک: دیوان احمد گلچین معانی

۲- بنا به روایات اساطیری یونان، سیزیف - Sisyphus - که مورد خشم زئوس قرار گرفته، محکوم است هر روز تخته سنگی را به بالای کوه برساند، اما وقتی آن را به قله می‌رساند، سنگ به پایین فرو می‌غلتد.

۳- رک: محمد محتشمی، «تصویری ناقص از انسانی کامل»، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد (یادنامه شادروان دکتر لطف الله مخفم پایان)، شماره دوم، سال بیست و ششم، شماره مسلسل ۱۰۱، تابستان ۱۳۷۲ هجری شمسی، ص ۲۷۸.

۴- رک: دکتر محمد جعفر یاحقی، «از تبار دانش و رنج»، کتاب باز، شماره ۹، تابستان ۱۳۷۲، ص ۱۸۸.

۵- رک: تاریخ بیهقی، تصحیح دکتر علی اکبر فیاض، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، چاپ سوم، ۱۳۷۵، ص ۶۱۹.

۶- وقتی استاد احمدی به علت ضعف قوای جسمی و کسالت روحی و آزار برخی عیاران از ریاست کتابخانه مسجد گوهرشاد استعفا کرد و خانه‌نشین شد، دکتر یاحقی ایشان را با کار دلگرم کرد، و زمینه کار او را در بنیاد پژوهشها فراهم آورد و بارها می‌گفت: «آقای احمدی مایه برکت بنیاد است».

۷- رک: رضا افضلی، شعر «کوتوال قلعه تقوا»، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد (یادنامه زنده یاد دکتر غلامحسین یوسفی)، شماره سوم و چهارم، سال بیست و سوم، شماره مسلسل ۹۱-۹۰، پاییز و زمستان ۱۳۶۹ هجری شمسی، صص ۸۵۶-۸۵۵.

۸- هر دو تعبیر از فروغ فرخزاد است از شعری با عنوان «کسی که مثل هیچکس نیست». رک: جاودانه فروغ فرخزاد، سازمان چاپ و انتشارات مرجان، چاپ دوم، تهران، ۱۳۴۷، ص ۲۵۶.

۹- رک: رشد آموزش ادب فارسی، مصاحبه با استاد احمدی بیرجندی، سال اول، شماره ۱، بهار ۱۳۶۴، ص ۶.

۱۰- رک: محمد جعفر یاحقی، «از شمار خرد...»، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد (یادنامه زنده یاد دکتر احمد علی رجایی بخارایی)، شماره سوم و چهارم، سال بیست و ششم، شماره مسلسل ۱۰۳-۱۰۲، پاییز و زمستان ۱۳۷۲ هجری شمسی، ص ۵۵.

۱۱- سورة آل عمران (۳)، آیه ۱۸۵.

۱۲- رک: رشد آموزش ادب فارسی، همان، ص ۷.

۱۳- رک: همان مأخذ، همان صفحه.

۱۴- استاد دانشمند و بزرگوارم جناب دکتر محمدرضا راشد محصل برای آقای دکتر تقی وحیدیان کامیار چنین نقل کرده است: «می‌گویند کسی را برای خدمت سربازی به نواحی جنوبی خراسان فرستاده بودند. در برگشت به دیار خود، همشهریانش پرسیدند که مردم جنوب خراسان چگونه‌اند. گفت: خوب، جز آن که در آنجا حتی به توفنگ (تفنگ) هم باید «شمافنگ» بگویی وگرنه بدشان می‌آید. رک: دکتر تقی وحیدیان کامیار، حرفهای تازه در ادب فارسی، جهاد دانشگاهی شهید چمران اهواز، ۱۳۷۰، زیرنویس ص ۲۲۷.

۱۵- رک: دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، شاعر آینه‌ها (بررسی سبک هندی و شعر بیدل)، مؤسسه انتشارات آگاه، چاپ اول، زمستان ۱۳۶۶. □

آوردن یک اثر هنری تأثیر فراوانی دارند و یکی از آن جمله عوامل همان تحرک و جنبش دائمی است که نه تنها خود متحرک است و ثباتی در وی نیست بلکه چیزهای دیگر را نیز با سرعت بجلو می‌راند و بر آنها نقش زمان می‌زند و خود نیز در پدیدآوردن مظاهر تازه کمک میکند این عامل مهم چیزی غیر از زمان نمی‌باشد و همین عامل به قول لانتسون (Lanson) (فشار و کششی است که از امور موجود همیشه بر اموری که می‌خواهند وجود داشته باشند اعمال می‌گردد).

همچنانکه وقتی مقداری آب در مسیری تند ریخته شد ذرات سیال آب به سیلان ذرات دیگر کمک می‌کند و هر ذره، ذره دیگر را بجلو می‌راند.

اما باید دقت کرد که یک چیز از تئوری محیط و زمان برکنار است و بدان تسلیم نمی‌شود.

این امری است بسیار اساسی که (تئوری) مزبور آنرا بخوبی توجیه نمی‌کند و آن شخصیت و فردیت

(L'individualité) نویسنده و شاعر است.

این امر، که در حقیقت سازنده اخلاقیات و خصوصیات فردی نویسنده است جزء مرموز حیات است.

شخصیت مادی (Physique) و یا آنچه مربوط بحریان عمل زندگی یا Physiologie است در فرد می‌تواند تا حدی بشناسایی وی کمک کند چنانکه مثلاً هنگامی متوجه می‌شویم که پاسکال Pascal علیل و مریض احوال بوده و در دوران حیات رنج می‌برده است خصوصیت دردناک و دردآشنای اندیشه‌هایش بر ما روشن می‌گردد یا وقتی درک می‌کنیم که ویکتور هوگو Victor Hugo شاعر و نویسنده نامدار فرانسوی دارای قدرت بصری و دیدی نافذ و قوی بوده است می‌توانیم نیروی خارق العاده مشاهده و دقت نظر او را توجیه کنیم. اما شخصیت اخلاقی و معنوی یا جنبه روانی La Psychologie نویسنده مسلماً بسیار پیچیده‌تر و در خور مذاقه فراوان تر است.

مثلاً (بوسوئه) دارای خصوصیات اخلاقی معتدل و ملایمی است ولی فنلون برعکس فردی است ناپایدار و متغیر. همچنانکه «هونت» نیز سرشتی عصبی و قاطع داشته است وقتی از لحاظ اخلاقی و روانی در احوال این نوابغ مطالعه می‌کنیم می‌بینیم: بوسوئه مردی روشن ضمیر و بصیر و با اراده بود و فنلون، شخصیتی حساس و متغیر داشته است.

مسلماً مطالعه این احوال ما را بر زندگی شاعران و نویسندگان آشناتر می‌کند و علل وجودی آثارشان را بر ما مکشوف می‌سازد.

خصوصیات منتقد: کسی که توقع دارد بکار انتقاد بپردازد باید خصوصیات چندی را واجد باشد:

هوشیاری و دقت نظر مقدم بر هر چیز است. منتقد باید دارای تخیلی قوی باشد تا بتواند آثاری را که در دست انتقاد دارد آنها را در عالم تصور از نو بسازد و مواد و مصالح و مقتضیاتی را که موجب پیدایش آن اثر شده‌اند در ذهن و تصور خود و خواننده‌اش مجسم کند. مثلاً کسی که قصد دارد شاهنامه فردوسی را به

بحثی درباره نقد و انتقاد

● احمد احمدی بیرجندی

شده است.

۲- محیط که خود بدو قسمت منقسم می‌گردد: محیط از لحاظ مادی و جسمانی (Physique) و از نظر اخلاقی و معنوی (moral) مانند: تعلیم و تربیتی که در نویسنده یا شاعر قبلاً مؤثر واقع شده است، یا گفتگوها و مناظرات، و مطالعات آداب و سنن، اندیشه‌ها و قضاوت‌های خاص محیط که قسمت عمده آنها مبتنی بر معتقدات و سنن قومی و ملی و دینی است و بالاخره تمام امور معنوی و اخلاقی که از آن تعبیر به (جو معنوی و اخلاقی) یا (L'atmosphère morale) می‌کنیم: و بی‌گمان همه این عوامل در وضع شاعر و نویسنده مؤثر است.

برونتیئر Bruntiere در این باره چه خوب گفته است: ما با زمان و عصرمان می‌اندیشیم و عصر ما نیز با ما می‌اندیشد.

(Nous pensons avec notre temps' et notre temps avec nous)

۳- زمان- که در حقیقت همان جنبش و تموجی است که ما را با خود به جلو می‌راند.

ما هر چقدر «مرتجع» «موقر» «وزین» و «دوستدار ثبات و سکون» باشیم زمان ما را با خود بجلو می‌کشاند و از ثبات ما جلوگیری می‌کند.

علاوه بر عوامل درونی (یعنی خصوصیات نژادی و وراثتی) و علل برونی (محیط) عوامل دیگری نیز در پدید

از آنجا که «کتاب ماه»، مجله‌ای است تخصصی در ارتباط با کتاب و مسائل مربوط به آن، مناسب دیدیم تا مقاله‌ای از مرحوم استاد احمد احمدی بیرجندی را در این جا بیاوریم که خود نمونه‌ای باشد از خروار! لذا از میان دهها مقاله ارزشمند ایشان، بهتر دیدیم مقاله‌ای را انتخاب کنیم که با دیگر مندرجات مجله نیز سنخیت داشته باشد.

بحثی درباره نقد و انتقاد:

La Critique

نقد یعنی عیوب و محاسن کلامی را روشن کردن (نقد الکلام: اظهر ما به من العیوب او المحاسن) و نیز سره کردن درم و جز آن و بهین چیز را گزیدن و منقار زدن مرغ بر زمین برای برداشتن دانه.

اما نقد در زبان فرانسه چنین تعریف شده است:

La Critique est l'art d'analyser un ouvrage proprement, de delier les elements qui le Composent, en vue d'en tirer un jugement Conforme a sa Valeur.

(یعنی انتقاد هنر تجزیه و تحلیل کردن یک اثر است به طوریکه عناصر سازنده آن روشن و مشخص گردد و درباره آن اثر قضاوتی منطبق با ارزش واقعی آن بعمل آید و نیک و بد آن چنان که بایسته است نموده شود).

وقتی اثری به محک نقد زده می‌شود باید توصیفی کامل از آن بدست داده شود و همچنان که درباره معنی و مفهوم و باطن (fond) آن بحث می‌شود باید درباره ظاهر و الفاظ آن (forme) نیز قضاوتی بحق انجام شود. و منابع و مآخذ دور و نزدیکی که در پیدائی آن اثر تأثیری کم و بیش داشته‌اند ذکر گردد و اندیشه کلی 'L'idee' generale و طرح و نقشه Le plan و ارتباطی که قسمت‌های مختلف آن اثر با یکدیگر دارند و اوصاف و خصوصیات زبان و سبک (آثار لفظی و معنوی و مختصات هر یک) و سرانجام اهمیت ادبی و فلسفی آن بصراحت آشکار شود.

اموری که در یک اثر ادبی می‌توانند مؤثر واقع شوند باید مورد نظر قرار گیرند، مانند:

۱- اختصاصات نژادی و موقعیت طبیعی و جغرافیایی، وضع زندگی و دیاری که آن اثر در آنجا به وجود آمده است، خصوصیات که بصورت ارثی از قومی بقوم بعدی رسیده و یا از نژادی به نژاد دیگر منتقل

محک سنجش و انتقاد بزند باید با قدرت تخیل و هوشیاری؛ زمان و مکانی را مجسم کند که در آنها شاهنامه بوجود آمده و مقتضیاتی را که باعث بروز کتاب حماسی عظیمی چون «شاهنامه» شده است در خیال مجسم کند و شخصیت عظیم فردوسی را با آن همه شور وطن پرستی و عشق ایرانخواهی بذهن آورد و همه آن عوامل و مؤثرات مادی و معنوی و تاریخی را دیگر بار زنده کند تا بتواند اصالتی در انتقاد خود بوجود آورد.

منتقد باید دارای حساسیتی بیدار و اصیل باشد. علاوه بر این قدرت قضاوت مطمئن و ذوقی سرشار از لوازم کار انتقاد است. ذوقی که بتواند در وادی اندیشه‌ها و قلمرو زیبایی؛ سلامت و اعتدال خود را از دست ندهد و موزونیت‌های مادی و معنوی را بخوبی درک کند. چنین ذوقی سلیم مسلماً از یک حیات معنوی درونی برمی‌خیزد و از فطرت مستقیم مایه می‌گیرد.

وونارگ Vauvenargues^(۲) گفته است برای داشتن ذوق باید روح و محرک باطنی داشت.

«Il faut avoir de l'ame pour avoir du gout»

به این خصوصیات باید خصوصیت مهم دیگری را که عبارت از معلومات و اطلاعات وسیع است اضافه کرد. زیرا اگر منتقد دارای این خصیصه باشد می‌تواند روابط القاء کننده و مؤثری را که بین نویسندگان آثار؛ انواع ادبی، قرن‌ها، ادبیات، هنرهای یک کشور یا کشورهای مختلف وجود دارد کشف کرده و در نظر داشته باشد. و برای این که اطلاعات و نظریاتش صددرصد مبتنی بر مطالب کتبی و کتابی نباشد نویسنده باید تماس دائمی با زندگی و اجتماع نیز داشته باشد.

منتقد باید دارای حافظه قوی و قدرت مشاهده خلل ناپذیری باشد. بطور خلاصه:

انتقاد کننده علاوه بر خصوصیات که یک روانشناس دقیق و مسلط باید داشته باشد از خصائص محقق و هنرمند نیز باید بهره کافی داشته باشد.

از لحاظ اخلاقی آنچه بیش از همه چیز برای منتقد لازمست: روح انصاف در علم و بیطرفی در قضاوت می‌باشد، احساس عدالت و انصاف و توجه بدان منتقد را وادار می‌کند که اصل درستی و صداقت را در همه حال حاکم بر خویش بداند و قدمی از آن فراتر نگذارد.

سپس باید نسبت به تمام نحوه‌های بیان زندگی و مظاهر مختلفه روان، آشنایی داشته و ارتباطی عمیق و معنوی با آنها داشته باشد.

منتقد باید دارای روح اخلاقی تزلزل ناپذیری باشد و این تصور نادرست را که هنر ارتباط و بستگی باخلاق ندارد. بیهانه قرار ندهد و پای بند بودن بمسائل اخلاقی را همیشه نصب العین داشته باشد.

شجاعت ادبی نیز یکی از فضائلی است که منتقد باید به حد زیادی از آن برخوردار باشد.

از لحاظی نیز انتقاد بدو نوع تقسیم می‌شود:

انتقاد مثبت La Critique positive

انتقاد منفی: La Critique Negative

انتقاد مثبت برای افکار به مراتب از انتقاد منفی سودبخش تر است زیرا در انتقاد مثبت سعی می‌شود که

از لحاظ اخلاقی آنچه بیش از همه چیز برای منتقد لازمست: روح انصاف در علم و بیطرفی در قضاوت می‌باشد

جنبه‌های مفید و مثبت یک اثر روشن شود در صورتیکه در انتقاد منفی جنبه‌های مثبت و مشر از نظر بدور می‌ماند و «هنرها» در پرده غرض و غفلت پوشیده می‌شود و منتقد منفی سعی می‌کند که باشکار کردن عیب‌ها بسنده کند^(۳).

به همان نسبت که تنها توجه کردن به نقاط ضعف یک اثر، زشت و ناپسند است ستودن جنبه‌های متوسط و کم ارزش آن نیز کاری نارواست.

زیرا بلای بزرگ در عالم علم و ادب اینست که اثری کم ارزش و یا بی ارزش را بستانند، چنانکه هم‌اکنون در روزگار ما «تقریظ» در صدر بعضی کتابها بصورت «بلای ادبی» درآمد است!

وونارگ در این باره گفته است:

«ستودن آنچه ناستودنی است نشان پستی است» منتقد را نباید با مخبر ساده و خبرگزار یک مجله یا روزنامه اشتباه کرد.

لابرویر La Bruyere نویسنده فرانسوی تفاوت آنها را بدین بیان روشن کرده و گفته است:

«وظیفه خبرگزار یک جریده فقط این است که بگوید و در ستون انتقاد بنویسد:

«کتابی انتشار یافته است که در چاپخانه «کراموازی» مثلاً بحیله طبع آراسته شده و حروف آن چنین و صحافی و کاغذ آن چنان است و بفلان مبلغ قیمت گذاری شده و در بهمان کتابفروشی بفروش

می‌رسد!» چقدر جنون آمیز خواهد بود اگر جناب خبرگزار توقع داشته باشد که این شرح و خبر را انتقاد ادبی بنامد و اوصاف کتاب را که بعنوان یک خبر جازده است نقد ادبی بنامد و آنرا در ردیف انتقادات عمیق و اصیل ادبی و علمی در آورد! یا نقادی که کتاب مورد بحث را فقط یکبار در دست گرفته و نگاهی سطحی به جلد و تصاویر و کاغذ آن افکنده است و سپس نقد یا بهتر بگوییم خبری درباره آن نگاشته است با انتقادی که مبتنی بر مطالعه دقیق و همه جانبه یک منتقد دقیق و مطلع می‌باشد که روزها و ماهها کتابی را با حوصله و دقت فراوان خوانده است یکسان و حتی قابل قیاس بدانیم! درین صورت چقدر مقام انتقاد واقعی را تنزل خواهیم داد، و چه قیاس مع الفارق با این عمل خواهیم کرد!

فائده انتقاد: سنت بوو نقش انتقاد ادبی را این چنین تعریف کرده است:

«انتقاد چیزهای شناخته شده را تازه می‌کند و چیزهای تازه را همگانی و رایج می‌سازد».

(Renouveler les Choses Connues ' vulgariser les Choses neuves)

منتقد چیزهای شناخته شده را با تجدید نظر کردن در قضاوت‌های نادرست تازه می‌کند چنانکه (سنت بوو) رنسار Ronsard را که بوسیله مالرب Malherbe و بوآلو Boileau محکوم شده بود دوباره صاحب اعتبار کرد و تیرئه‌اش ساخت.

پل بورژه نیز با انتقادات ادبی خود استاندال Stendhal را که در عصر خود ناشناخته مانده بود با روشن کردن و ایضاح آثارش او را آن چنانکه شایسته بود معرفی کرد و همین کار را Peguy در مورد کشف لطائف آثار (کرنی Corneille) بانجام رساند و بما این دستور را که در بسیاری موارد بخوبی اجرا میشود آموخت.

«باید یک متن کهنه را با دید و دیدگانی نو مطالعه کرد»^(۴) همچنانکه امروز خوشبختانه در کشور ما نیز در سایه انتقادات معقول و مفید که توسط دانشمندان و ادبای واقعی انجام می‌شود دانش طلبان آثار کهن

سال شمار زندگی استاد احمد احمدی بیرجندی

آنچه مسلم است (خلق در پله بالا و قضاوت Jüger و انتقاد La Critique در پله ای پایین تر جای دارد. انتقاد بیایه هنر اصیل نمی رسد ولی هنرمند را از کجروی های هنری باز می دارد^(۱)).

برخی درباره نقادان سخن قضاوت هایی تند و استهزاء آمیز کرده و آنها را مزاحم های مبتذل و ملال انگیزی معرفی کرده اند. چنانکه چخوف نویسنده روسی با نیشخندی معنی دار در این باب می گفته است: «نقادها مثل خرمگس هایی هستند که روی پیکر اسب می نشینند و او را نیش می زنند و از شخم کردن زمین باز می دارند.

اسب پوست را بهم می کشد و دم را تکان می دهد. خرمگس برای چه وزوز می کند؟ شاید خودش هم نمی داند فقط طبعی دارد بی آرام که دلش می خواهد دیگران هم آن را حس کنند:

گویا میخواهد بگوید: می دانید؟ من هم زنده ام و می دانم چطور وزوز کنم!»

آیا چخوف دست کم، قدری مبالغه نمی کند؟ گمان دارم این وزوز نیش آلود منتقد لازم است تا «هنرمند» دنیای اطراف را فراموش نکند و مسئولیت خود را درک کند و حاضر شود به جامعه و زمان خویش حساب پس بدهد^(۲) یا به قول سعدی «متکلم را تا کسی عیب نگیرد سخنش صلاح نپذیرد» و چنین اند همه هنرمندان -- و برای لزوم انتقاد همین کافی است. □ پانوشته:

۱- المنجد فی الادب والعلوم

۲- در کتاب Reflexions et Maximes (اندیشه ها و کلمات قصار)

۳- بقول مولانا:

چون غرض آمد هنر پوشیده شد صد حجاب از دل بسوی دیده شد

4- Lire un vieux texte avec des yeux neufs.

۵- سخنی است منسوب به Coile که از منتقدان معروف است.

۶- در نوشتن این مقاله از اشار Jean Suberville استفاده شده است.

۷- دکتر عبدالحسین زرین کوب شعر بی دروغ: شعر بی نقاب صفحه ۷.

فارسی را با نظری تازه می خوانند و لطائف و زیباییهای آنرا بخوبی معرفی می کنند.

نمونه این تحلیل های دقیق را می توان در برخی مجلات ادبی و انتقادی یافت و این آن راهی است که هنوز کاملاً هموار نشده و کارهایی از این قبیل باید در آینده انجام پذیرد.

همگانی کردن چیزهای نو نیز بدین صورت انجام می شود که مردم را در جریان متون و آثاری که منتشر می شود قرار می دهند.

منتقد باید آثاری را که حائز ارزش و اهمیت اند تشخیص دهد. و راهنمایش در این انتقاد تنها وجدان و استعداد خودش باشد زیرا به هیچ وجه نمیتوان به تعریف و تمجید و یا بدگویی گذشتگان یا معاصران اعتماد کرد. البته این کار علاوه بر استعداد و لیاقت بذوق و تجربه و دانش کافی نیز نیازمند است و تاج سر همه این خصائل - همان طور که اشاره شد- انصاف و عدالت و شجاعت ادبی است.

منتقد باید شهرت های کاذب را در هم ریزد و نویسندگان و آثار بزرگی را که در گوشه خمول و گمنامی و یا غرض درافتاده اند بیرون کشد و آنها را در پرتو نور دانش و انتقاد و سنجش خود فروزنده و مشهور و تابناک سازد. تا بحق خود دست یابند.

ضرر انتقاد: این حقیقت چه نیکو در شعری که به (دئوش Destouches) و یا بوالو منسوب است آمده:

La Critique est aisee et l'art difficile!

انتقاد چه آسانست و هنر چقدر دشوار!
خلق یک اثر دارای منزلتی بس عالیترا از قدرت انتقاد و قضاوت است:

زیرا اولی نشان ابداع و ابتکار و آفرینش هنری است ولی دومی چیزی جز تشخیص صحیح از سقیم و درست از نادرست نیست.

ممکن است کسی شاعر و نویسنده متولد شود و این استعداد را با خود به جهان آورد اما منتقد کم کم پرورش می یابد (منتقد یک اثر را نقد می کند اما خود از آوردن نظیر آن عاجز است^(۵)).

کله Coile خود باین عجز و زبونی اعتراف میکند. ممکن است که منتقد مبدع و مبتکر نیز وجود داشته باشد همچنانکه نویسنده و شاعر و منتقد نیز وجود دارد.

مهر ۱۳۰۱ ه. ش تولد در شهر بیرجند.
تیر ۱۳۰۶ ه. ش تحصیل در مکتب خانه
آخوند تخت‌کش....
شهریور ۱۳۰۷ ه. ش شروع تحصیل در دبستان
شوکتیه بیرجند.
خرداد ۱۳۱۷ ه. ش فراغ از تحصیل از دبستان
شوکتیه بیرجند.
شهریور ۱۳۲۰ ه. ش فراغ از تحصیل بعد از تمام
کردن تحصیلات شوکتیه و بازگشت به دوره دو ساله
دانشسرای مقدماتی بیرجند.
شهریور ۱۳۲۲ ه. ش تحصیل در دانشسرای
مقدماتی بیرجند.
سالهای ۲۳ و ۲۴ ه. ش تدریس در دبیرستان‌های
شوکتیه بیرجند.
شهریور ۲۴ تا ۲۸ ه. ش راهی شدن به تهران و
موفق به اخذ لیسانس در دانشسرای عالی تهران و
توفیق به ادامه تدریس دبیری در بیرجند.
سال ۱۳۳۱ ه. ش ترجمه افکار و اندیشه‌های
ولتر، مشهد - انتشارات توس.
شهریور ۱۳۳۵ ه. ش قبول ریاست دانشسرای
مقدماتی بیرجند تا سال ۱۳۴۰ ه. ش.
شهریور ۱۳۴۰ ه. ش درخواست انتقال از بیرجند
به مشهد.
خرداد ۱۳۴۴ ه. ش تدریس در تربیت معلم
دختران یک ساله و سپس دو ساله در مشهد.
سال ۱۳۴۴ ه. ش تألیف کتاب انشاء و نویسندگی،
مشهد، انتشارات باستان.
سال ۱۳۴۵ ه. ش سیر سخن با همکاری دکتر
حسین رزمجو، مشهد، انتشارات باستان.
سال ۱۳۴۶ ه. ش تجدید چاپ و تجدید نظر در
کتاب انشاء و نویسندگی، تهران، انتشارات معراجی.
سال ۱۳۴۶ ه. ش دانای راز، مشهد - انتشارات
زوّار.
از سال ۱۳۴۸ ه. ش تدریس زبان فرانسه در
دانشکده الهیات و معارف اسلامی مشهد به مدت ۸
سال.
سال ۱۳۴۸ ه. ش دستور زبان فارسی (صرف و
نحو)، مشهد، انتشارات باستان.
سال ۱۳۴۸ ه. ش نقشی از هستی، شامل مباحث

ادبی و تربیتی مشهد، انتشارات باستان.
سال ۱۳۵۳ ه. ش تألیف بحثی در ادبیات
فارسی، مشهد، دانشسرای راهنمای تحصیلی.
سال ۱۳۵۵ ه. ش با قرآن آشنا شویم، مشهد،
انتشارات باستان.
سال ۱۳۵۵ ه. ش خدا را بشناسیم، مشهد،
انتشارات باستان.
سال ۱۳۵۵ ه. ش فروغی که روشنگر دلهاست،
مشهد (بی‌نا).
تا تیرماه ۱۳۵۷ ه. ش تدریس در تربیت معلم
پسران و دختران مشهد.
۱۳۵۷ ه. ش اسلام راه روشن، مشهد، ندای
اسلام.
از سال ۱۳۵۸ ه. ش تدریس مجدد در دانشسرای
تربیت معلم دختران و پسران در مشهد.
سال ۱۳۵۸ ه. ش تألیف آموزش و پرورش در
شاهنامه، مشهد، دانشسرای راهنمایی.
سال ۱۳۵۸ ه. ش پرتویی از سیمای تابناک علی
(ع)، مشهد، خراسان.
سال ۱۳۵۸ ه. ش چهل حدیث از پیامبر مکرم
(ص) و ائمه معصومین (ع)، مشهد، ندای اسلام.
سال ۱۳۵۹ ه. ش مدیریت مجله آموزش و پرورش
خراسان.
سال ۱۳۶۰ ه. ش تألیف کتاب امامت و رهبری،
مشهد، انتشارات باستان.
از سال ۶۲ تا ۶۹ ه. ش قبول سرپرستی کتابخانه
جامع گوهرشاد، مشهد.
از سال ۶۴ ه. ش پند و عبرت شامل مسائل
تاریخی، دینی، و اخلاقی، مشهد، انتشارات آستان
قدس.
سال ۶۴ ه. ش چهارده اختر تابناک، زندگانی
چهارده معصوم (ع)، مشهد، انتشارات آستان قدس.
سال ۶۵ ه. ش مدایح رضوی در شعر فارسی،
مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی.
سال ۶۶ ه. ش دیوان محمدابن حسام خوشفی با
همکاری آقای سالک، مشهد، اداره کل اوقاف.
سال ۶۶ ه. ش مناقب علوی در شعر فارسی،
مشهد، انتشارات آستان قدس.
سال ۶۹ ه. ش قبول همکاری در بنیاد پژوهشهای

اسلامی آستان قدس رضوی.
سال ۶۹ ه. ش تألیف اشک و خون، مناقب و
مراثی حضرت سیدالشهداء تهران، انتشارات اسوه.
سال ۶۹ ه. ش مناقب فاطمی در شعر فارسی
شامل مدایح دخت گرامی پیامبر (ص) مشهد، بنیاد
پژوهشهای اسلامی.
سال ۶۹ ه. ش نوبهار عالم جان، مناقب مهدوی
در شعر فارسی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی.
سال ۱۳۷۰ ه. ش علی اسوه تقوی و عدالت،
تهران، انتشارات اسوه.
سال ۷۱ ه. ش مناجات و دعا در شعر فارسی،
مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی.
سال ۱۳۷۲ ه. ش مدایح محمدی در شعر
فارسی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی.
سال ۱۳۷۲ ه. ش مناقب حضرت موسی ابن
جعفر در شعر فارسی، مشهد، بنیاد پژوهشهای
اسلامی.
سال ۷۳ ه. ش شیوه آموزش املا فارسی و
نگارش برای معلمان، مشهد، سازمان پژوهش و
برنامه درسی.
سال ۷۳ ه. ش شیوه نویسندگی و نگارش، قم،
دفتر تبلیغات.
سال ۷۴ ه. ش خداپرستی در شعر فارسی،
مشهد، انتشارات آستان قدس.
سال ۷۴ ه. ش شعر زندگی، مشهد، بنیاد
پژوهشهای اسلامی.
سال ۷۴ ه. ش مناقب و مراثی اهل بیت (ع)،
مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی.
سال ۷۵ ه. ش نامه‌های ادبی، مشهد، بنیاد
پژوهشهای اسلامی.
سال ۷۵ ه. ش دانه و پیمانه، مشهد، انتشارات
گل‌نشر.
سال ۷۶ ه. ش مدایح و مراثی حضرت
ابوالفضل در شعر فارسی، مشهد، بنیاد پژوهشهای
اسلامی.
سال ۷۷ ه. ش ۲۴ آذرماه، سرانجام پس از چهارده
روز در بستر بیماری، بر اثر سکته مغزی، در بیمارستان
قائم مشهد، دار فانی را وداع گفت. □

● دکتر اسدالله آزاد

حیاتِ نعمتِ خدا، یا کتابخانه احمد احمدی بیرجندی

به نام خدایی که بر ذات وی

محال است هرگز برد عقل پی
وَأَنَا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثُ^(۱)

ایزد منان را سپاسگزارم که شاهد سنت نیکوی نکوداشت استادان بحق این روز و روزگارم و خلاف آمد این گفته که آورده‌اند: دردا که جز به مرگ نستجد قدر مرد (ه.الف. سایه)، در نکوداشت تمام مردی حضور دارم که قدر وی بدین روزگاران شناخته نیاید، فرهیخته پیری فرهنگی که ورای مسائل و تعلقات این جهانی، چنان به خودآموز در پهنه گسترده ادبیات فارسی همت گماشته است که به رأی بیشتر اندیشمندان معاصر استاد و مجتهدی در این رشته است و نیاز به مراتب صوری و مرسوم دانشگاهی ندارد، چه دستاوردهای علمی وی همگان را بر آن داشته است که بی هیچ تردید و دودلی او را استاد بشمارند و بر مقام علمی و فضل ایشان اقرار کنند. این بنده، بخت برخورداری از این موهبت را نیز داشته است که بتواند در این نشست ارجمند وظیفه صله رحم را هم بدین سان به جا آورد و بنابر تخصص و حرفه خویش بمنزله یک کتابدار و اطلاع‌رسان امروزی، کتابخانه استاد را با اقتباسی از عنوان کتاب جلال‌الدین عبدالرحمن سیوطی که سرگذشت و زندگینامه علمی خود را با عنوان «الْتَحَدُّثُ بِنِعْمَةِ اللَّهِ» آورده و با وامی از استاد ارجمند جناب آقای دکتر مهدی محقق: «حدیث نعمت خدا» بنامم.

بهین وارثی مرد را یادگار

قلم باشد این نکته را یاد دار
جهان از قلم یافت نام و نشان

قلم گر نبود، نبود جهان
قلم دلگشا و قلم جانفزاست

قلم راهدان و قلم رهنماست
کسی کو نگشت از قلم بهره‌مند

مدانش به نزد خرد ارجمند
(فردوسی)

از این که به گونه‌ای درخور و بایسته از عهده این کار
برنیامده‌ام:

هم تازه رویم، هم خجل

هم شادمان هم تنگدل
کز عهده بیرون امن

نتوانم این انعام را
حضرت استاد را سی و پنج کتاب و شصت و سه

مقاله نشر یافته است که بنا به آداب و رسوم کتابشناسی
شمارشی^(۲) نخست آنها را به ترتیب الفبایی سرشناسه

و بعد عنوان برمی‌شمارم: هر چند شخصاً فرمودند که
نزدیک به دویست مقاله نگاشته‌اند.

الف) کتابها

۱- احمدی بیرجندی، احمد: آموزش و پرورش در
شاهنامه. مشهد: دانشسرای راهنمایی، ۱۳۵۸.

۲- —، —. اسلام راه روشن. مشهد: ندای
اسلام، ۱۳۵۷.

۳- —، —. اشک و خون، مناقب و مراثی
حضرت سیدالشهداء علیه السلام. تهران: اسوه، ۱۳۶۹.

۴- —، —. افکار و اندیشه‌های ولتر. مشهد:
توس، ۱۳۳۱.

۵- —، —. امامت و رهبری. مشهد: باستان،
۱۳۶۰.

۶- —، —. انشاء و نویسندگی. مشهد: باستان،
۱۳۴۴.

۷- —، —. انشاء و نویسندگی. [تهران: معراجی
۱۳۴۶].

۸- —، —. با قرآن آشنا شویم. مشهد: باستان
[۱۳۵۵].

۹- —، —. بحثی در ادبیات فارسی. مشهد:
دانشسرای راهنمایی تحصیلی، ۱۳۵۳.

۱۰- —، —. پرتوی از سیمای تابناک علی (ع).
مشهد: خراسان، ۱۳۵۸.

۱۱- —، —. پند و عبرت، شامل مسائل
تاریخی، دینی و اخلاقی. مشهد: آستان قدس رضوی
۱۳۶۴.

۱۲- —، —. چهارده اختر تابناک: زندگانی
چهارده معصوم علیهم السلام. مشهد: آستان قدس
رضوی، ۱۳۶۴.

۱۳- —، —. چهل حدیث از پیامبر مکرم
(ص)، ائمه معصومین (ع). مشهد ندای اسلام
[۱۳۵۸].

۱۴- —، —. خداپرستی در شعر فارسی.
مشهد: آستان قدس رضوی [۱۳۴۴].

۱۵- —، —. خدا را بشناسیم. مشهد: باستان،
۱۳۵۵.

۱۶- —، —. دانای راز. مشهد: زوار، ۱۳۴۶.

۱۷- —، —. دانه و پیمانه: شامل داستانهای
از عارفان بزرگ، سنایی، عطار، مولوی، سعدی.
مشهد: گلنشر، ۱۳۷۵.

۱۸- —، —. دستور زبان فارسی یا صرف و
نحو. مشهد: باستان، ۱۳۴۸.

- ۱۹- دیوان محمد بن حسام خوسفی. مشهد: اداره کل اوقاف خراسان، ۱۳۶۶.
- ۲۰- سیر سخن: شامل شرح احوال معروفترین نویسندگان و شاعران ایران از قدیمترین ازمه تا عصر حاضر و برگزیده آثار آنان. مشهد: باستان، ۱۳۴۵.
- ۲۱- شعر در زندگی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۴.
- ۲۲- شیوه آموزش املای فارسی و نگارش برای معلمان. مشهد: سازمان پژوهش و برنامه، ۱۳۷۳.
- ۲۳- شیوه نویسندگی و نگارش یا سلسله مقالات مجله حوزه قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۳.
- ۲۴- علی اسوه تقوی و عدالت. تهران: اسوه، ۱۳۷۰.
- ۲۵- فروغی که روشنگر دلهاست. مشهد: لبی نا، ۱۳۵۵.
- ۲۶- مدایح رضوی در شعر فارسی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۶۵.
- ۲۷- مدایح محمدی (ص) در شعر فارسی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۲.
- ۲۸- مدایح و مرثیاتی حضرت ابوالفضل در شعر فارسی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۶.
- ۲۹- مناجات و دعا در شعر فارسی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۱.
- ۳۰- مناقب حضرت موسی بن جعفر علیه السلام در شعر فارسی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۲.
- ۳۱- مناقب علوی در شعر فارسی. مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۶۶.
- ۳۲- مناقب فاطمی در شعر فارسی. شامل مدایح دخت گرامی پیامبر (ص). مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۶۹.
- ۳۳- مناقب و مرثیاتی اهل بیت (ع). مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۴.
- ۳۴- نامه‌های ادبی. مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۵.
- ۳۵- نقشی از هستی: شامل مباحث ادبی و تربیتی [بی جا] باستان، ۱۳۴۸.
- ۳۶- نوبهار عالم جان: مناقب مهدوی در شعر فارسی. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۹.
- (ب) مقاله‌ها
- ۱- احمدی بیرجندی، احمد. «ابن حسام خوسفی، شاعری حقایق شناس اما ناشناخته». کیهان فرهنگی. سال ۲، شماره ۷ (۱۳۶۴) ص ۱۹-۲۰.

- ۲- «ابن حسام خوسفی». در: نقشی از هستی. ص ۱۶۷-۲۰۰.
- ۳- «از اینجا و آنجا درباره کتاب، کتابت و کتابخوانی». مشکوة. شماره ۴۷ (تابستان ۱۳۷۴) ص ۳۲-۳۸.
- ۴- «اشارات ادبی: اقتباس و تلمیح». نشریه آموزش و پرورش خراسان. ج ۷، شماره ۱. (۱۳۴۸) ص ۲۵-۳۱.
- ۵- «اطلاعات آموزشی» نشریه فرهنگی خراسان، سال ۴ (۱۳۴۱).
- ۶- «اقبال لاهوری و قرآن». بشارت. سال ۱، شماره ۲ (آذر و دی ۱۳۷۶) ص ۳۵-۳۷.
- ۷- «انسان دوستی در اسلام». کلک. سال ۱، شماره ۸ (۱۳۶۹) ص ۱۰۷-۱۱۰.
- ۸- «بحثی در الفاظ». در: نقشی از هستی. ص ۹۶-۱۰۹.
- ۹- «بحثی در الفاظ». نشریه فرهنگی خراسان. سال ۴، شماره ۶ و ۵، ص ۲۹-۳۹ و شماره ۸ و ۷، ص ۴۱-۵۴، ۱۳۴۱.
- ۱۰- «بدایع نگار، فضل الله: مطلع الشموس». فرهنگ ایران زمین. ج ۲۶ (۱۳۶۵) ص ۳۴۴-۳۹۳.
- ۱۱- «برگی از دفتر خاطرات». رشد ادب فارسی. سال ۷، شماره ۲۸ (بهار ۱۳۷۱) ص ۷۰-۷۱.
- ۱۲- «بیرجند شهر ما». دیار آفتاب. سال ۱، شماره ۱ (بهار ۱۳۷۷) ص ۸۵.
- ۱۳- «پرتوی از نهج البلاغه» راهی به روشنائیها، مجله آموزش و پرورش، سال ۱، شماره ۲، (۱۳۵۹).
- ۱۴- «تدریس ادبیات فارسی در دبیرستان، بررسی یک کتاب درسی» نشر دانش. ج ۲، دوره اول، شماره یک (بهار ۱۳۵۹)، شماره ۴ (۱۳۶۱)، ص ۵۷-۶۰.
- ۱۵- «تحلیل اشعار ناصر خسرو». راهنمای کتاب (۱۳۴۶)، ص ۶۷۳-۶۷۵.
- ۱۶- «تشویق و تنبیه راهی به روشنائیها» راهی به روشنائیها، مجله آموزش و پرورش دوره اول، شماره ۱ (۱۳۵۹).
- ۱۷- «التصفیه فی احوال المتصوفه». راهنمای کتاب. ج ۱۲ (۱۳۴۸) ص ۱۴۷-۱۵۳ [نقد کتاب قطب الدین منصور عبادی. تصحیح غلامحسین یوسفی].
- ۱۸- «جام جهان بین». راهنمای کتاب، ج ۱۴ (۱۳۵۰) ص ۵۳۳-۵۳۸ [نقد کتاب محمد علی اسلامی ندوشن].
- ۱۹- «جلوه‌های بهشت و دوزخ در شعر فارسی». مشکوة، شماره ۵۰ (۱۳۷۵)، ص ۱۷۶-۱۹۲.

- ۲۰- «جلوه‌های قرآن در شعر فارسی». وقف، میراث جاویدان. ج ۱، شماره ۲.
- ۲۱- «جلوه‌هایی از اعجاز قرآن در ادب فارسی». مشکوة. سال ۷۴، شماره ۴۶، ص ۳۵-۴۵.
- ۲۲- «حاف. نظری درباره استعمال آن در مرزبان نامه». یغما، ج ۲۱ (۱۳۴۷) ص ۱۶۲-۱۶۳.
- ۲۳- «حج در آینه هنر و ادبیات» میقات حج، شماره ۲۳ (زمستان ۱۳۷۶).
- ۲۴- «خانه و خانواده در آثار سعدی». در: ذکر جمیل سعدی. ص ۹۳-۱۱۲. [مقاله عرضه شده به کنگره سعدی].
- ۲۵- «خاوران نامه محمد بن حسام خوسفی». نامه آستان قدس. ج ۷، شماره ۱، ص ۴۹-۷۲.
- ۲۶- «درباره بیتي از مرزبان نامه». یغما. ج ۲۱، ص ۱۶۲-۱۶۳.
- ۲۷- «درباره درست‌نویسی». نشر دانش. ج ۸ (۶۷-۱۳۶۶) ص ۱۲۲-۱۲۳.
- ۲۸- «درباره گزیده قصائد سعدی (از جعفر شعار). آینه پژوهش. سال ۳، شماره ۱ و ۲ (خرداد، شهریور ۱۳۷۱)، ص ۷۷-۸۰.
- ۲۹- «در حاشیه دوی بیت حافظ». نشر دانش. ج ۸ (۶۷-۱۳۶۶) ص ۱۵۴.
- ۳۰- «در حاشیه دوی بیت حافظ». در مقالات حافظ. ص ۵۷۳-۵۷۵.
- ۳۱- «دستور زبان عامیانه». راهنمای کتاب. ج ۸ ص ۲۶-۳۰ [نقد کتاب تقی وحیدیان کامکار].
- ۳۲- «دیدگاههای اخلاقی و اجتماعی محمد بن حسام». مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد ج ۲۳ (۱۳۷۰) ص ۴۱۶-۴۳۱.
- ۳۳- «رشد یاسمی، غلامرضا. (ایران، کشور شعر و شاعری». ترجمه احمد احمدی بیرجندی. در نقشی از هستی. ص ۲۵-۴۳.
- ۳۴- «ریکا، ژان. «در محضر عارف ایرانی شمس العرفا». ترجمه احمد احمدی بیرجندی. راهنمای کتاب. ج ۶، شماره ۳-۱۱، ص ۱۵۷-۱۶۱.
- ۳۵- «زندگی و مرگ پهلوانان در شاهنامه». نگین. شماره ۵۷ (۱۳۴۸)، ص ۴۵-۴۷. [نقد کتاب محمد علی اسلامی ندوشن].
- ۳۶- «زیر خاکستر». یغما. ج ۲۰ (۱۳۴۶) ص ۴۹۹-۵۰۴ [نقد مجموعه اشعار سعیدی سیرجانی].
- ۳۷- «سخنی چند درباره وضع جغرافیایی و تاریخی و فرهنگی شهرستان بیرجند». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۱، شماره ۲/۳، ص ۳۹-۵۳.
- ۳۸- «سری هم به دستور بزیم». رشد

نقشی از هستی. ص ۲۰۲-۲۲۱.

۶۵- —، —. «ملاعبدالعلی بیرجندی». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۴، شماره ۱۰-۹ ص ۶۳-۷۱.

۶۶- —، —. «ملاعبدالعلی بیرجندی». مشکوة. شماره ۶ (زمستان ۱۳۶۳) ص ۱۸۵-۲۰۱.

۶۷- —، —. ملیکوف، ایرن. «لاله داغدار: پژوهشی درباره معنی سمبولیک لاله در اشعار عرفانی ترکی و فارسی». ترجمه احمد احمدی بیرجندی. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد. ج ۵ (۱۳۳۸) ص ۲۴۰-۲۷۶.

۶۸- —، —. «نسیم عطرا گین محمدی (ص) در دیوان اقبال». در شناخت اقبال. تهران، ۱۳۶۵. ص ۱۴۳-۱۵۶.

۶۹- —، —. «نوعی قید قلت، قید کثرت». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۶، شماره ۶ ص ۲۲-۲۸.

۷۰- —، —. «یادی از استاد علامه سید محمد فرزانه». دیار آفتاب. سال ۱، شماره ۱ (بهار ۱۳۷۷) ص ۳۶-۴۱.

۷۱- —، —. نوریلالت، روجر. «چگونه حیات بر روی زمین پدید آمد» ترجمه احمد احمدی بیرجندی. نشریه فرهنگ خراسان. سال ۴ (۱۳۴۱).

پا کتابسجی

از مجموع ۷۱ مقاله ایشان، ۶۳ مقاله (یعنی حدود ۸۸ درصد) تألیف و ۸ مقاله (یعنی حدود ۱۲ درصد) ترجمه است. موضوع بیشتر مقاله‌ها مباحث اخلاقی، ادبی و اسلامی است و این امری طبیعی است، چه استاد به زبان خویش در مصاحبه نشر یافته در نشریه سیمرغ فرموده‌اند در خانواده‌ای مذهبی پا به جهان نهاده و با آن که به مدارس جدید رفته‌اند، با اهل علم و طلاب انس و الفتی دیرینه داشته‌اند. از این روی می‌توان دریافت که چرا عمده گرایشهای ایشان به مسائل دینی، مذهبی و ادبی است. از جمع سی و پنج کتاب به قلم ایشان، سی کتاب (حدود ۸۶ درصد) تألیف است که باز هم گرایشهای بالا در آنها به چشم می‌خورد. با آن که ترجمه قطعه‌هایی بسیار از ایشان در دست است، اما کتابی منفرد ترجمه نفرموده‌اند. در ضمن، استاد در تألیف و تهیه کتابهای درسی ادبیات در رشته‌های غیر ادبی (علمی) از سال ۱۳۶۲ به بعد مشارکت ورزیده‌اند و نیز به تصحیح خاورن نامه، دیوان محمد بن حسام خوسفی همت گماشته‌اند. حضرت استاد هشت سال در دانشکده الهیات و معارف اسلامی مشهد به تدریس زبان پرداختند و در همین حدود سالها مقام ریاست کتابخانه مسجد گوهرشاد را بر عهده داشتند که در مدت سرپرستی ایشان، امور کتابخانه رونقی تازه یافت. □

۱- قرآن مجید، سوره الضحی (۹۳، آیه ۱۱). واز نعمت پروردگار سخن بگوی.

2. enumerative or systematic bibliography

ادب فارسی. شماره ۴۰، سال ۲ (پائیز ۱۳۶۵).

۳۹- —، —. «سفرنامه‌ها درباره بیرجند چه نوشته‌اند؟» خاوران. ج ۱ (۱۳۶۹). ص ۱۱۹-۱۲۳.

۴۰- —، —. «سیری در کتابهای درسی. دمی با گذشته‌ها». رشد ادب فارسی. سال ۱، شماره ۲ (تابستان ۱۳۶۴) ص ۴۱-۴۲.

۴۱- —، —. «سیری در کتابهای فارسی قدیم». راهنمای کتاب. ج ۶. ص ۴۲۷-۴۳۰. [شرح دیوان انوری، تألیف ابوالحسن حسینی فراهانی. تصحیح مدرس رضوی].

۴۲- —، —. «شعر بی دروغ، شعر بی نقاب». راهنمای کتاب. ج ۱۱ (۱۳۴۷) ص ۲۳۰-۲۳۴. [نقد کتاب عبدالحسن زرین کوب].

۴۳- —، —. «شهرستان بیرجند، اوضاع جغرافیایی و تاریخی و فرهنگی». یغما. ج ۸، ص ۵۶۲-۵۶۸.

۴۴- —، —. «شهید مطهری از دیدگاه من معلم». رشد ادب فارسی. سال ۴، شماره ۱۵ و ۱۶ (پائیز و زمستان ۱۳۶۷). ص ۶-۸.

۴۵- —، —. «شیخ هادی هادوی بیرجندی». یغما. ج ۷، ص ۵۰۴-۵۰۷.

۴۶- —، —. «شیفتگی سنانی غزنوی نسبت به اهل البيت». نشریه دانشکده الهیات و معارف اسلامی مشهد.

۴۷- —، —. «طبابت و داروفروشی عطار». بینالود. شماره ۸ (خرداد ۱۳۷۳).

۴۸- —، —. «علامه فرزانه، قرآن پژوهی از یاد رفته». بینات. سال ۳، شماره ۱ (بهار ۱۳۷۵) ص ۳۹-۴۶.

۴۹- —، —. «فردوسی شاعر آرزومین پاکبین». سیمرغ. ج ۲، شماره ۲ (۷۱-۱۳۷۰) ص ۴۴-۴۷.

۵۰- —، —. «فرهنگ عامیانه، لغات بیرجندی». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۴، شماره ۴ ص ۴۱-۴۲.

۵۱- —، —. «قابوسنامه». راهنمای کتاب. ج ۱۰ (۱۳۴۶) ص ۴۹۴-۴۹۸.

۵۲- —، —. «قاین، مسجد جامع شهر قاین». یغما. ج ۸، ص ۲۷۷-۲۸۱.

۵۳- —، —. «قرآن در آینه هنر و ادبیات». وقف، میراث جاویدان، سال اول، شماره ۲ (۱۳۷۲).

۵۴- —، —. «کتاب ابعاد و اجرام ملاعبدالعلی بیرجندی». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۵، شماره ۴-۳. ص ۲۴-۲۶، شماره ۱۰ (دی ۱۳۳۴).

۵۵- —، —. «بایرن، برنزدت، اهمیت حافظه و راه تقویت آن». ترجمه احمد احمدی بیرجندی. نشریه فرهنگ خراسان. سال ۴، شماره ۴ (۱۳۴۱).

۵۶- —، —. «گروسه، رنه. روح ایران و شعر دوستی». ترجمه احمد احمدی بیرجندی. یغما. ج

◀ از مجموع ۷۱ مقاله ایشان، ۶۳ مقاله (یعنی حدود ۸۸ درصد) تألیف و ۸ مقاله (یعنی حدود ۱۲ درصد) ترجمه است. از جمله سی و پنج کتاب به قلم ایشان، سی کتاب (حدود ۸۶ درصد) تألیف است

۸ ص ۴۴۹-۴۵۲.

۵۷- احمدی بیرجندی، احمد. «لغات بیرجندی». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۴، شماره ۳. ص ۴۱-۴۳.

۵۸- —، —. «لغات بیرجندی مربوط به طبیعت». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۴، شماره ۲-۱. ص ۲۱-۲۲.

۵۹- ماسه، هانری. «متون فارسی داستانهای مربوط به حیوانات». ترجمه احمد احمدی بیرجندی. سالنامه کشور ایران. ج ۱. ص ۲۴۲-۲۴۷.

۶۰- —، —. «مثنیهای بیرجندی». سخن. ج ۵ ص ۸۶۱-۹۱۰.

۶۱- —، —. «مرگ استاد ذبیح‌الله ناصح». نشریه فرهنگ خراسان. ج ۶، شماره ۵ ص ۶۳-۶۵.

۶۲- —، —. «مشکل املاء». نشریه فرهنگ خراسان. سال ۳، شماره‌های ۱۱ و ۱۲ (۱۳۳۰).

۶۳- —، —. «مصاحبه». سیمرغ. ج ۱، شماره ۲ (اسفند ۱۳۶۸) ص ۳۵-۳۷.

۶۴- —، —. «ملاعبدالعلی بیرجندی». در:

**ترجمه متون، مکاتبات بین‌المللی، تدریس خصوصی
و راهنمای ایرانگردان
به زبانهای:**

**ژاپنی، چینی، انگلیسی، فرانسه، آلمانی، روسی، ترکی استانبولی،
اسپانیولی، ترکی آذری، لهستانی، کره‌ای، عربی، سواحیلی، هوسا،
اردو، سنسکریت، بلغاری، ایتالیایی، اوکراینی
توسط گروه شاکرین**

**(خارجیان مقیم ایران و کارشناسان امور بین‌المللی)
تلفن: ۷۵۶۲۵۲۸**

قابل توجه ناشرین محترم و معتبر کشور

کتابهای ذیل توسط گروه فرهنگی و بین‌المللی شاکرین ترجمه و تدوین شده و آماده چاپ و انتشار می‌باشد. چنانچه مایلید در چاپ، سرمایه‌گذاری و انتشار آنها سهمیم باشید، با شماره تلفن ۷۵۶۲۵۲۸ تماس بگیرید. ضمناً ترجمه کتاب به کلیه زبان‌های زنده جهان پذیرفته می‌شود.

۱- مکالمات روزمره اردو برای فارسی‌زبانها.	۲- مکالمات روزمره چینی برای فارسی‌زبانها.
۳- مکالمات روزمره روسی برای فارسی‌زبانها.	۴- مکالمات روزمره بلغاری برای فارسی‌زبانها.
۵- مکالمات روزمره عربی برای فارسی‌زبانها.	۶- مکالمات روزمره کره‌ای برای فارسی‌زبانها.
۷- مکالمات روزمره فرانسه برای فارسی‌زبانها.	۸- مکالمات روزمره گرجی برای فارسی‌زبانها.
۹- مکالمات روزمره آلمانی برای فارسی‌زبانها.	۱۰- آموزش زبان ژاپنی برای فارسی‌زبانها.
۱۱- پیوندهای فرهنگی ایران و ژاپن.	۱۲- زبان فارسی در ژاپن.
۱۳- فرهنگ اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های فارسی به فرانسه.	
۱۴- فرهنگ اصطلاحات و ضرب‌المثل‌های فارسی به ترکی استانبولی.	
۱۵- بیابید به ۹ زبان صحبت کنیم، نوشته جان کاشپار به زبانهای انگلیسی، آلمانی، ایتالیایی، روسی، فرانسه، چک، بوسنیایی، مجاری و فارسی.	

دیگر کتابهای در دست ترجمه:

- ۱- چگونگی عکاسی و فیلمبرداری از مراسم عروسی، نوشته چاک دیلاتی، استاد دانشگاه نیویورک، انتشارات آل وورث، نیویورک، ۱۹۹۴.
- ۲- مختصری راجع به ۱۰۰ زبان زنده جهان، نوشته جرج کمپبل، انتشارات راتلیج، انگستان، ۱۹۹۵.
- ۳- روتوش در عکاسی، نوشته ژان وی میلر، انتشارات امفوتو، ۱۹۹۴.
- ۴- واژگان و جملات اساسی به هفت زبان: انگلیسی، آلمانی، فرانسه، روسی، ایتالیایی، فارسی، اسپانیولی، نوشته ارنست کیت وولاگ، انتشارات کیت، آلمان، ۱۹۹۰.
- ۵- آموزش نامه‌نگاری به زبان فرانسه برای فارسی‌زبانها (تألیف و ترجمه).

دکتر ضیاء موحد از معدود نویسندگان و محققانی است که گفته‌ها و نوشته‌هایش نکته‌های تازه دارد. ذهن منطقی و ذوق ادبی او در آثارش دیده می‌شود و کم‌گو و گزیده‌گوست. موحد در ۱۳۲۱ در اصفهان به دنیا آمد. تحصیلات دبستانی و دبیرستانی را در اصفهان و دوره لیسانس و فوق‌لیسانس فیزیک را در دانشکده علوم دانشگاه تهران به پایان رسانید و در ۱۳۶۱ از دانشگاه لندن دکترای فلسفه گرفت و اکنون مدرس فلسفه و منطقی جدید در دانشگاه‌های ایران است. آثار ادبی او گذشته از مقاله‌های متعدد، دو مجموعه شعر «بر آب‌های مرده مروارید» و «غراب‌های سفید»، تألیف کتاب «سعدی». و نیز ترجمه «نظریه ادبیات» نوشته رنه وِلک است و به تازگی کتاب «شعر و شناخت» که مجموعه دوازده مقاله فلسفی، ادبی است که شیوه تحلیلی انتقادی دارند. به مناسبت انتشار این اثر گفتگویی با دکتر موحد انجام داده‌ایم که می‌خوانید.

علی اصغر محمدخانی

گفتگو با دکتر ضیاء موحد به مناسبت انتشار کتاب «شعر و شناخت»

□□□

● جناب آقای دکتر موحد، ضمن تشکر از حضر تعالی که فرصتی را در اختیار کتاب ماه قرار داده‌اید. کتاب «شعر و شناخت» را خواندم و بسیار بهره‌برده‌ام، اولین سؤالی که از شما دارم درباره مقاله‌هایی است که در این مجموعه آمده‌اند آیا ماهیتی فلسفی دارند یا ادبی و معیار شما برای یکجا آوردن این مقالات در این مجموعه چه بوده است.

○ ببینید. اگر نگوییم همه مسائل، اغلب مسائل را می‌توان از دیدگاهی فلسفی طرح کرد، همان‌گونه که ممکن است هر چیز را شاعرانه دید. مهم این است که اگر مسأله‌ای را فلسفی دیدیم توجیه فلسفی کافی برای آن داشته باشیم یا اگر شاعرانه دیدیم بیان شاعرانه برای آن داشته باشیم. معلوم است که وقتی مسأله صدق در شعر مطرح می‌شود یا مسأله نوع و فرد، راحت می‌توان بحث را فلسفی کرد اما وقتی مسأله انواع وزن در شعر معاصر فارسی مطرح می‌شود کار به آن راحتی نیست و بهتر است با موازین عروضی و نقد ادبی سراغ آن برویم تا موازین فلسفی. در شعر و شناخت من به اقتضای ماهیت بحث، سراغ فلسفه یا نقد ادبی رفته‌ام. اما این که چرا این مقاله‌ها را به قول شما یکجا آورده‌ام جواب درست این است که این‌ها محصول سال‌ها اندیشیدن من در باب شعر و ادبیات بوده که بعضی جنبه فلسفی و بعضی جنبه ادبی دارند و در مجموع نشان‌دهنده دیدگاه من در مورد هنر ادبی است. البته از میان مقاله‌های متعدد این‌ها را انتخاب کرده‌ام. باید حساب وقت و امکانات خواننده را هم کرد.

● مقاله اول این مجموعه «صدق در شعر» نام دارد، به نظر شما آیا گزاره‌های شعر، صدق و کذب پذیرند یا نه؟ درباره نظریه مطابقت و نظریه هماهنگی در باب صدق توضیح دهید. چرا فردوسی شعر را گونه‌ای سخن به صدق گفتن می‌داند و نظامی آن را گونه‌ای دروغ‌پردازی؟

○ ببینید. من باید تکلیف خودم را با این سؤال معلوم می‌کردم که آیا شعر یک بازی لذتبخش است مثل خیلی بازی‌های دیگر یا اینکه چیزی هم درباره جهان و انسان می‌گوید. در این زمینه خیلی بحث شده.

ریچاردز، منتقد معروف ادبی، زبان ادبیات را غیرارجاعی می‌داند، می‌گوید این زبانی است عاطفی و برای برانگیختن عواطف، برخلاف زبان علم که مرجع آن دنیای خارج است. معیار ارزشیابی اثر ادبی را هم سازگار بودن گزاره‌های آن با هم می‌داند، نه مطابقت با دنیای خارج من می‌دیدم این حرف‌ها را درست نمی‌توانم بپذیرم. شعر برای من بازی با کلمات نبود. من در شعر شاعران بزرگ یا شعرهای بزرگ بصیرت‌هایی می‌دیدم که دست فلسفه هم به آن نمی‌رسید. نظامی هم که می‌گوید بهترین شعر دروغ‌ترین شعر است، خودش گمان نمی‌کنم این حرف را قبول داشته. در هفت پیکر نظامی داستان‌هایی است که نور حقیقت از آن می‌تابد. نیما یوشیج مجذوب این داستان‌ها بوده و با بازسازی موفق و ناموفق آن‌ها وقایع زمان و زندگی خودش را بیان کرده این داستانی است که روزی، اگر عمری بود، به تفصیل خواهم نوشت. منظور این که در شعرهای عالی پیام‌هایی است که از نسلی به نسل‌های دیگر انتقال پیدا می‌کند. دلیل ماندن آن‌ها هم یکی همین است. در مقاله «صدق در شعر» همین مطلب را با بررسی داستان رستم و سهراب گفته‌ام و گمان می‌کنم ضعف نظریه کسانی که ارتباط شعر را با حقیقت به کلی قطع می‌کنند، نشان داده باشم.

● آقای دکتر، درباره نظریه ریچاردز و اهمیت آن در زیبایی‌شناسی و نقد ادبی جدید توضیح دهید؟

○ کتاب ریچاردز معنای معنی که با همکاری یک نفر دیگر نوشته بود در نیمه اول این قرن منتشر شد و تمایزی که میان زبان ارجاعی و زبان عاطفی نهاد بحث‌های فراوانی در حوزه زیبایی‌شناسی و معنی‌شناسی ایجاد کرد. ریچاردز گزاره‌های اخلاقی را هم عاطفی می‌دانست. مثلاً می‌گفت اگر بگوییم «به برادر مریضت باید سر بزنی» این حکم نه صادق است نه کاذب بلکه برای این است که احساس و گرایش را در تو برانگیزد که به دیدن برادرت بروی. در مورد زبان شعر هم همین را می‌گفت. اما نظر ریچاردز با دشواری‌های فراوانی رو به رو شد و با مثال‌های نقضی فراوانی نشان دادند که نه زبان ارجاعی به آن معنا ارجاعی است و نه زبان عاطفی خالی از صدق و کذب. در هر صورت امروز این نظریه پذیرفته شده‌ای نیست هرچند خالی از حقیقتی هم نیست.

● شما اشاره کرده‌اید که تاریخ، صدق‌های جزئی را بازگو می‌کند اما شاعران کلی‌ترین صدق‌ها را و بیان کرده‌اید که شاعران بزرگ صادقان بزرگند. در این باره بیشتر توضیح دهید؟

○ منظورم از تاریخ، تاریخ وقایع است. یعنی مثلاً حمله اسکندر به ایران یا لشکرکشی نادر به هند. این‌ها وقایع جزئی هستند. اما شاعران کارشان شرح احوال‌نویسی یا واقع‌نگاری نیست. اگر شرح حالی که می‌دهند یا واقع‌ای که نقل می‌کنند خالی از حقیقتی عام باشد خواننده با آن ارتباطی نمی‌تواند پیدا کند. این دیگر نامه‌ای شخصی یا یادداشتی روزانه می‌شود که فقط مصرف شخصی دارد. وقتی سعدی می‌گوید «که به آفاق سخن می‌رود از شیرازم» یا حافظ می‌گوید «قدسیان گویی که شعر حافظ از بر می‌کنند» معلوم است

◀ من در شعر شاعران بزرگ یا شعرهای بزرگ بصیرت‌هایی می‌دیدم که دست فلسفه هم به آن نمی‌رسید.

که حرف از شعری می‌زنند مورد پسند خاص و عام. این که این شعر چه شعری است و چه ویژگی‌هایی دارد موضوعی است کوشیده‌ام در مقاله «صدق در شعر» روشن کنم. امیدوارم موفق شده باشم.

● جنابعالی بیان کرده‌اید که «علم مبتنی بر استدلال است و بی‌اعتبارترین نوع استدلال هم تمثیل است. اما شعر سبک هندی در اساس مبتنی بر تمثیل است. یعنی شعر که باید فراتر از علم رود در این سبک به پاتین‌ترین درجه معرفت علمی سقوط می‌کند.» این نگرش به سبک هندی یعنی بکارگیری و بنا بودن این سبک بر تمثیل را دلیل مبتذل و پیش پا افتاده بودن سبک هندی می‌دانید. در دیگر سبک‌ها و بسیاری از شاعران غیر از شاعران سبک هندی هم از تمثیل فراوان استفاده کرده‌اند مانند سعدی، مولوی و شعر آنها بدین پیش پا افتادگی دچار نشده است. آیا فکر نمی‌کنید که علت تنها بکاربردن تمثیل نیست؟

○ ببینید. مسأله، وجه غالب و شگرد مسلط بر شعر شاعران هندی است والا تمثیل همیشه در شعر بوده. از این گذشته در شعر سبک هندی بیت‌هایی هم داریم که پهلوی به پهلوی شعرهای سعدی و حافظ می‌زنند. اما وجه غالب همان تمثیل و بازی با کلمات به خصوص مراعات نظیر و پیدا کردن ارتباط‌های خنک و بی‌محتوا میان اشیاست. موارد بسیار زیاد در این شعرها می‌توان یافت که یک تمثیل را برای تأیید دو حکم کاملاً متناقض به کار می‌برند. اصلاً خاصیت مثال همین است.

این که می‌گوییم مثال دلیل نمی‌شود برای همین است. لابد شما هم برخورد کرده‌اید با کسانی که برای فهماندن حرفشان، که اغلب هم حرفی نیست، هی مثال می‌زنند و حس کرده‌اید چقدر حوصله آدم از دستشان سر می‌رود. آقا جان حرفت را بزن. چرا این قدر مثال می‌آوری. همین کار را شاعران سبک هندی می‌کنند گیرم ظریفتر. من واقعاً گمان نمی‌کنم در این مورد بیش از این لازم باشد حرف بزنم. اصلاً هی مثال زدن توهین به فهم خواننده است، آن هم در شعر که بنای آن بر ایجاز است نه بر حرفی. در اصفهان شاعری داشتیم که رغبتی به سبک هندی داشت. غزلی گفته بود که مطلعش یادمان مانده:

حرف باید راست باشد تا که در دلها رود

مار در سوراخ باید راست گردد تا رود

ملاحظه می‌کنید!

● چرا هنری که عنصرهای آن نوع‌ها هستند هنری است اغلب ایستا. شما در مقاله «نوع و فرد در ادبیات و فلسفه: از افلاطون تا پیکت» که مقاله دوم کتاب «شعر و شناخت» است، علت وجودی سرنوع‌ها و منشأ آن‌ها را از دیدگاه فلسفی بررسی کرده‌اید و اعتقاد دارید که این دیدگاه از زمان افلاطون تا امروز تأثیر مسلمی بر هنر و ادب داشته است، دراین‌باره بیشتر توضیح دهید و چرا در ادبیات تا پایان دوران روشن‌اندیشی یعنی تا اواخر قرن هجدهم، نظریه برتری دادن نوع بر فرد یا برتری دادن مفهوم بر شیء ادامه داشته است؟

○ بگذارید مثال آشنایی بزنم. یونان و ویکتور هوگو یادتان می‌آید؟ هر فرد در آن‌جا نماینده یک نوع است و چنان در کنترل آن نوع که رفتارش تا آخر تعیین شده. کوزت نماینده دختران خوب و معصوم، ژان والژان

◀ مقالات «شعر و شناخت» محصول سال‌ها اندیشیدن من در باب شعر و ادبیات بوده که بعضی جنبه فلسفی و بعضی جنبه ادبی دارند و در مجموع نشان دهنده دیدگاه من در مورد هنر ادبی است.

◀ اگر به ادبیات گذشته و معاصر ایران از دیدگاه‌های گوناگون، قدیم و جدید، نگاه کنیم و نقادانه نگاه کنیم هم ارزش معیارها معلوم می‌شود هم امکان گفت‌وگو و بحث میان منتقد و خواننده فراهم می‌آید.

نماینده نوع نیکوکار، تاورنیه نماینده نوع شریر و سودجو و همین‌طور تا آخر. انگار نه انگار که انسان تغییر هم می‌کند. ادبیات رئالیست سوسیالیستی مظهر این نوع‌سازی‌هاست. حتی نویسندگانی چون برشت هم در دام آن افتاده.

همین که انسان ارباب شد تکلیفش تا آخر معلوم، رعیت هم همین‌جور. این نوعی تقدیر ازلی است. می‌گفتند بگو متعلق به کدام طبقه‌ای تا بگوییم چگونه آدمی هستی. این هم گونه‌ای تسلط نوع بر فرد بود. دوران روشن‌اندیشی دوران آزادی انسان بود، دوران پویایی اندیشه بود و دنیای رها کردن کلیات انتزاعی و پرداختن به اشیا و دیدن جهان و انسان و پدیدارها. ناچار فرد ارزش خود را باز یافت. انسان از دنیای مثل بیرون آمد و به آزمایشگاه رفت. البته من مطلب را دارم خیلی ساده می‌کنم. در مقاله «نوع و فرد در ادبیات» مطالب را دقیق‌تر بیان کرده‌ام یعنی در واقع پیچیدگی‌ها را هم نشان داده‌ام.

● استاد موحد، دو مقاله آخر کتاب درباره ویژگی‌های اشعار امیلی دیکنسون و سیلویا پلات همراه با گزینش اشعار آنان است. این دو، شاعرانی در فرهنگ انگلیسی هستند که به عقیده اغلب منتقدان غربی هنوز در شاعران زن ثالثی در حد آنان پیدا نشده است. وقتی که اشعار این دو شاعر را می‌خواندم احساس کردم که شباهتهایی بین اشعار فروغ فرخزاد و شعر آنان وجود دارد. به نظر شما شباهتی دیده می‌شود. شما چه ویژگی‌هایی در اشعار امیلی دیکنسون و سیلویا پلات یافتید که به آن پرداخته‌اید؟

○ امیلی دیکنسون را پیش از این به اجمال در کتاب سخن معرفی کرده بودم. آشنایی من با شعر دیکنسون به سال ۱۳۶۰ باز می‌گردد. شعری از او شنیدم و دچار حیرت شدم. بعد دنبال آثارش رفتم. یک روز یکی از دوستانم به دیدنم آمد با دو بسته کتاب درباره دیکنسون. بعد هم دوره کامل شعرهایش را در کتابخانه دانشکده ادبیات تهران یافتیم. دیکنسون از شاعرانی است که به تنهایی سند قاطع حقیقت وجود شعر است. پر از جوهر شعری، در نهایت ایجاز، گاهی شعر به چند کلمه خلاصه می‌شود. پر از تجربه لحظه‌ها، پر از طلوع، غروب، طبیعت، آن هم با شگردهایی که صد سال بعد شاعران مدرن به آن رسیدند. اینکه شاعر بلندآوازه مشکل‌پسندی چون تدهیوز، که همین اواخر درگذشت، مجموعه‌ای از شعرهای او را انتخاب و منتشر می‌کند نشانه بزرگی کار این شاعری است که همه عمر در دهکده‌ای دور افتاده زیست، شعری از خود منتشر نکرد و با شاعران زمان هم نه رفت و آمدی داشت نه آثارشان را خوانده بود. اینکه می‌گوییم وجود او سند حقانیت وجود شعر است یکی هم به این دلیل است. اما آشنایی تفصیلی با سیلویا پلات چنین ناگهانی و طبیعی نبود.

واقع این است که در یک جلسه شعرخوانی دیدم شعر بیشتر شاعران زن زیر نفوذ شدید زبان و بیان فروغ فرخزاد است. شعر سیلویا پلات را به اجمال می‌شناختم و می‌دانستم شعری است در شکل و ساختار متفاوت از فروغ و شعری سخت فرهیخته و استوار. به این فکر افتادم که او را هم معرفی کنم تا زبان و بیان متفاوتی را معرفی کرده باشم. میان زندگی فروغ و سیلویا پلات

البته شباهت‌هایی هست و اینکه فروغ با کار و شعر او آشنایی داشته اطلاعی ندارم. قاعده باید داشته بوده باشد. زیرا سیلویا پلات حدود پنج سال پیش از فروغ درگذشت. عبارت «تولد دیگر» هم که نام کتاب شعر فروغ است در اسطوره‌شناسی سیلو یا پلات و اعتقادات او به اسطوره به شکل rebirth فراوان می‌آید. در هر صورت شعر آن‌ها در ساختار و شگردهای شعری و شکل گرفتگی شباهتی به هم ندارد. به همین دلیل هم او را معرفی کردم تا اثر مطالعات وسیع و عمیق و فرهیختگی را بر شعر آنکه به واقع شاعرست نشان داده باشم، هر چند بسیاری از این نشانه‌ها در ترجمه محو و نابود می‌شود. یادآوری کنم که در مقاله «فروغ و سینما» در شعر و شناخت نظر خود را درباره جنبه مهمی از کار فروغ آورده‌ام.

● آقای دکتر، یکی از مباحثی که در کتاب‌ماه دنبال می‌کنیم مسأله نقد از جنبه‌های گوناگون آن است. جنابعالی یکی از ناقدان دقیق و تیزبین می‌باشید و فرصت خوبی است که سؤالاتی هم درباره نقد مطرح کنم. بسیاری اعتقاد دارند که آنچه برخی از پژوهشگران به عنوان تاریخ نقد به ما القا می‌کنند تاریخ ذوق ادبی است. در حالی که نقد عمیقاً از فلسفه متأثر است. بنظر شما تفاوت میان ذوق و نقد ادبی چیست و هر کدام چه ویژگی‌هایی دارند.

○ بله. این بستگی به این دارد که ذوق را چه بدانیم. اگر منظور از ذوق، پسند شخصی افراد باشد آن هم افرادی از هر درجه‌ای از سواد و فرهیختگی آن وقت دیگر تاریخ ذوق هیچ اهمیتی نخواهد داشت. تاریخ ذوق تاریخی می‌شود ذهنی که هر کس طبق سلیقه خودش حرف‌هایی می‌زند و انتخاب‌هایی هم می‌کند. اما اگر ذوق آن چیز می‌باشد که هیوم استاندارد آن را به دست می‌دهد یا کانت در سنجش داوری آن را تحلیل می‌کند آن وقت دیگر به سادگی نمی‌توان تاریخ ذوق و تاریخ نقد را از هم جدا کرد. فراموش نکنیم که آثار بزرگ ادبی را منتقدان حفظ نکرده‌اند، ذوق خوانندگان آن‌ها را حفظ کرده و می‌بینید که درست هم حفظ کرده یعنی ذوق چندان هم ذهنی نیست. اما در هر صورت به ذوق نمی‌توان اکتفا کرد. برای نوشتن تاریخ نقد باید معیارهای نسبه عینی داشت و بتوان از قضاوتی که می‌کنیم دفاع کنیم. در این‌جا فلسفه خیلی کمک می‌کند. بعضی نقد ادبی را بخشی از زیبایی‌شناسی می‌دانند. زیبایی‌شناسی هم شاخه‌ای است از فلسفه که نسبتش به افلاطون می‌رسد. ولی من این طور فکر نمی‌کنم. نقد ادبی در جاهایی و در مباحثی متأثر از فلسفه است و به قول شما عمیقاً هم متأثر است. اما مباحثی هم در نقد ادبی داریم مثل بحث عروض، قالب‌های شعری و تصویرپردازی که عمده ادبی هستند تا فلسفی. البته در عروض هم می‌توان با ورود در فلسفه موسیقی بحث را فلسفی کرد. این دیگر بستگی به گرایش و اطلاع منتقد دارد.

● برای اعتلای وضعیت نقد در ایران چه باید کرد تا نقد جایگاه دقیق و اعتبار لازم خود را بیابد و هم نویسنده و هم مخاطب یا خواننده از این مقوله بهره لازم را ببرند.

○ این زمینه‌ای است که نیاز به مطالعات مفصل در ادبیات و فلسفه و مکاتب نقد ادبی و خلاصه خیلی

◀ برای اعتلای نقد ادبی به ذوق نمی‌توان اکتفا کرد. دانش وسیع می‌خواهد. باید این دانش را به علاقه‌مندان آن با برنامه‌ای دقیق داد. من گمان نمی‌کنم نقد ادبی بدون تفکر فلسفی بتواند شکوفا شود.

◀ ما هنوز یک ارزیابی هنری و جدی و زیباشناختی از گلستان نداریم.

چیزهای دیگر دارد. اگر توصیه پاوند را هم بپذیریم که می‌گوید در نقد شعر به کسی که هرگز یک شعر خوب نگفته گوش نکنید، دیگر کار خیلی مشکل می‌شود. اما این دیگر زیاده‌روی است. در نقد ادبی ذهن هر چه غنی‌تر باشد دیدگاه هم برتر و گسترده‌تر خواهد بود. این‌جا هم مثل همه زمینه‌های دیگر باید با آثاری که در این زمینه است آشنایی عمیق پیدا کرد. اما این اول کار است. مهم این است که بتوان آنچه آموخته‌ایم در ادبیات خودمان به کار ببریم. آن وقت است که مخاطبان ما با ما ارتباط پیدا می‌کنند. اگر به ادبیات گذشته و معاصر ایران از دیدگاه‌های گوناگون، قدیم و جدید، نگاه کنیم ر نقادانه نگاه کنیم هم ارزش معیارها معلوم می‌شود هم امکان گفت‌وگو و بحث میان منتقد و خواننده فراهم می‌آید. وقتی شاخه‌ای مسکوب مقدمه‌ای بر رستم و اسفندیار را منتشر کرد تأثیری آنی بر خوانندگان نداشت. هنر مسکوب این بود که نگاهی تازه به این داستان کهن انداخته بود. البته پس از او کسان دیگری هم خواستند با همان دیدگاه سراغ شاهنامه یا آثار دیگر بروند که بیشتر تقلید بود تا ادامه و به همین دلیل هم توفیقی نیافتند. خلاصه برای اعتلای نقد ادبی به ذوق نمی‌توان اکتفا کرد. دانش وسیع می‌خواهد. باید این دانش را به علاقه‌مندان آن با برنامه‌ای دقیق داد. من گمان نمی‌کنم نقد ادبی بدون تفکر فلسفی بتواند شکوفا شود. در واقع برای اعتلای نقد ادبی باید تفکر فلسفی را هم جدی بگیریم.

● من فکر می‌کنم که دانشگاه‌های ما بیشتر به پژوهش‌های ادبی می‌پردازند و به خود ادبیات خلاقه کم توجهی می‌شود. به نظر شما چه تفاوتی میان مقوله ادبیات با پژوهش‌های ادبی است و برای رونق یافتن ادبیات خلاقه در دانشگاه‌ها چه باید کرد.

○ منظور شما از این سؤال دقیقاً نمی‌دانم چیست. ببینید. سالن تاتر و کنسرت با کلاس تاتر و کلاس موسیقی فرق دارد. به همین ترتیب هم جلسه شعر و داستان‌خوانی با کلاس ادبیات فرق می‌کند. اما یک تفاوت اساسی میان کلاس موسیقی و کلاس ادبیات هست که گمان می‌کنم شما به این تفاوت اشاره می‌کنید. در کلاس موسیقی، علاقه‌مندان به جز تئوری موسیقی با مقدار خیلی زیادی از آثار برجسته موسیقی جهان آشنا می‌شوند و می‌توانند به آن‌ها گوش دهند و لذت ببرند. اما در کلاس ادبیات ما، اغلب استادان آن‌قدر به جزئیات و شرح اصطلاحات و لغات دانشجویان را سرگرم می‌کنند که اصل مطلب از دست می‌رود. وقتی دانشجوی فیزیک بودم، یکی از دانشجویان دانشکده منقول و معقول (الهیات فعلی) از کلاس زنده‌یاد دکتر یزدگردی چنان تعریفی کرد که من هم، مستمع آزاد، در یکی از جلسه‌ها شرکت کردم. استاد، گلستان سعدی درس می‌داد آن جلسه تمام وقت بر سر تتبعات ایشان در مورد «تصب الحبيب» گذشت. البته من از احاطه ایشان بر مراجع و منابع لذت بردم اما دیگر پا در کلاس ایشان نگذاشتم. نتیجه این نوع تدریس این می‌شود که ما هنوز یک ارزیابی هنری و جدی و زیباشناختی از گلستان نداریم. یعنی دپارتمان‌های ادبیات ما، ادبیات که نمی‌آفرینند هیچ، ناقد ادبی هم نمی‌پرورانند.

بگذارید نکته جالبی برایتان بگویم. من همیشه از بحث و صحبت با دانشجویان زبان‌های خارجی لذت بردم و بهره گرفته‌ام. زیرا برنامه درسی اینها شامل خواندن تعداد زیادی آثار عالی ادبیات خارجی است. به همین دلیل ذهنشان غنی‌تر و بارورتر است. اما این لذت را کمتر از مصاحبت با دانشجویان ادبیات فارسی بردم. دلیل آن هم نپرداختن به خود ادبیات در این گروه‌هاست. البته حکم کلی نمی‌کنم. موارد اندکی هم داریم که استادان با بینشی وسیع‌تر و پویاتر کار خود را انجام می‌دهند.

● در ایران، نقد ادبی به شکل امروزی از چه تاریخی آغاز شده است؟

○ جواب این سؤال خیلی آسان نیست. اما حرف‌هایی برای گفتن دارم. ما همیشه نوعی نقد شهودی که اغلب هم شفاهی بوده داشته‌ایم. وقتی فردوسی اشعار دقیقی را سست می‌یابد و خاقانی دایره شعر عنصری را تنک توصیف می‌کند و سعدی از فردوسی و انوری به بزرگی یاد می‌کند و می‌بینیم این اظهارنظرها راست و درستند می‌فهمیم که گذشتگان ما معیارهایی در نقد و ارزیابی داشته‌اند. اما از این همه، حرکت مداوم و پویایی که بتوان تاریخی برای آن نوشت و اصولی به دست داد ایجاد نشده است. به دوران مشروطه که می‌رسیم وضع فرق می‌کند. کم‌کم سر و کله مفاهیمی مانند عینیت و ذهنیت، ادبیات رئالیستی، سوسیالیستی، شعر متعهد، شعر سیاسی و شعر رمانتیک و خلاصه اصطلاح‌هایی که هر کدام به مکتبی ادبی یا سیاسی یا فلسفی تعلق دارند پیدا می‌شوند. اما در مقام کاربرد این مفاهیم در نقد، اغلب نویسندگان چنان عمل می‌کنند که گویی دارند سر کلاس درس پس می‌دهند. شما نقدهای مثلاً لوکاچ را مقایسه کنید با نقد هر یک از منتقدان مارکسیست ما تا بفهمید قضیه از چه قرار است. در مورد نقدهای معاصران هم می‌توانم مثال بزنم. اما اجازه دهید نزنم. خلاصه آنکه نقد امروزی ما دنباله بی‌پیش‌های دوران مشروطه به بعد است و نمونه‌های موفق هم داریم اما خیلی کم داریم. مسأله مهم‌تر از همه این است که ما سنتی مدون برای این کار نداریم. صرف اطلاع و کاربرد مکانیکی مفاهیم نقد غربی، مکتبی در نقد ادبی ایران پدید نمی‌آورد. این البته گوشه‌ای است از این بحث وسیع. اما برای اینکه آیه یاس نخوانده باشیم می‌توانم بگویم که هم‌اکنون می‌توان مجموعه‌ای از نقدهای خوب و راهگشا و آینده‌نگر که در طول دهه‌های قبلی نوشته شده جمع‌آوری کرد، مجموعه‌ای که چندان هم کم ورق نباشد. به آینده نقد ادبی البته امیدوارم.

● چرا نقد شعر در گذشته اغلب به مسائل بلاغی به ویژه فن بدیع یا قواعد عروض و قافیه منحصر بود؟

○ شما به همان اندازه که دایره مفاهیم و اندیشه‌های پتان گسترده باشد به همان اندازه همه قدرت تحلیل‌تان زیادتر می‌شود. اگر برای مثال فیزیک جدید و قدیم را با هم مقایسه کنید، این مسأله را خیلی روشن می‌بینید. فیزیک قدیم به نسبت جدید نه تنها مفاهیم محدودی دارد بلکه مفاهیمی دارد که اصولاً علمی

● کسانی که از درون یک مکتب فلسفی خاص سراغ نقد شعر می‌روند نتیجه کارشان چندان رضایت‌بخش نیست یعنی نبوده‌ست. با معیار فلسفی صرف نمی‌توان سراغ ارزیابی اثر هنری یافت باید ابزار و ادوات و شگردهای خاص ادبیات را هم شناخت و با آثار ادبی هم آشنایی کافی داشت

نیست. علوم انسانی هم همین طور است. ما در فلسفه قرن بیستم با سلی از مفاهیم و اندیشه‌هایی رو به رو هستیم که در فلسفه قدیم جایی ندارند. نقد ادبی ایران هم در دوران قدیم مفاهیمش منحصر بود به همان‌هایی که در کتاب‌های عروض و صنایع بدیعی و بلاغی آمده بود. شاید یکی از بهترین کتاب‌های نقد و ارزیابی شعر شاعران ایران از دیدگاه سنتی سخن‌خواران بدیع‌الزمان فروزانفر باشد. شما این کتاب را ورق بزنید و ابزار کار فروزانفر را در توضیح و ارزیابی کار شاعران استخراج کنید. اغلب مفاهیم مهم هستند و فهمیدن معنای آنها به عهده خواننده گذاشته شده است. اما به دوران جدید که می‌رسیم نقد ادبی یک مرتبه همراه علوم دیگر با مکتب‌های فلسفی، سیاسی، جامعه‌شناسی، زبان‌شناسی و غیره گره می‌خورد و از آن تنگنا و فقر مفهومی نجات پیدا می‌کند. این امری است که در همه شاخه‌های علوم و علوم انسانی اتفاق افتاده.

● به نظر شما بدون دانستن فلسفه می‌توان ناقد بود؟

○ می‌دانید که اغلب ناقدان ما در قدیم و جدید یا دانش فلسفی نداشتند یا اگر داشتند اثری از آن در آثارشان دیده نمی‌شود. در قدیم نمونه‌اش شمس قیس نویسنده المعجم و نظامی عروضی نویسنده چهار مقاله است. در جدید هم که خودتان بهتر می‌دانید. البته در این جا من یک شکی هم دارم. کسانی که از درون یک مکتب فلسفی خاص سراغ نقد شعر می‌روند نتیجه کارشان چندان رضایت‌بخش نیست یعنی نبوده است. با معیار فلسفی صرف نمی‌توان سراغ ارزیابی اثر هنری رفت. باید ابزار و ادوات و شگردهای خاص ادبیات را هم شناخت و با آثار ادبی هم آشنایی کافی داشت. توفیق الیوت در نقد قرن بیستم یکی هم به دلیل این بود که غلبه اطلاعات ادبی و هنری بر آثارش از سلطه فلسفی بیشتر بود. اصولاً فلسفه هرچیز مستلزم اطلاع از آن چیز است. فلسفه علم بدون اطلاع از علوم چه می‌تواند باشد؟ چند سال قبل یکی از ریاضی‌دانان خارجی که به ایران آمده بود در میزگردی صریحاً گفت من فلسفه ریاضی کسی را که اطلاع کافی از ریاضی نداشته باشد جدی نمی‌گیرم.

● شواهدی از منتقدان فلسفه‌دان دارید؟

○ خیلی زیاد. افلاطون و ارسطو دو نمونه قدیمی هستند. بعدها هم مثلاً متیو آرنولد که شاعر هم بود، یا امرسون، گوته، کروچه، لوکاچ، سارتر، الیوت. اصولاً منتقدان ادبی سرشناس غربی اغلب دانش وسیع فلسفی داشته‌اند. □

از مایه‌های شیوایی کلام فخرالدین اسعد گرگانی همین سادگی و بی‌پیرایگی منظومه او است

تعلیقاتی سودمند و مقدمه‌ای ممتع بر آن افزودند؛ و فقرات اشتباه‌های چاپ استاد مینوی را برشمردند؛ خاک بر هر دوگان خوش باد!

به سال ۱۳۴۹ بنیاد فرهنگ ایران به چاپ منظومه فخرالدین اسعد گرگانی - ویس و رامین به تصحیح آقایان دکتر ماگالی تودوا و الکساندر گواخاریا، استادان ایرانشناسی و فارسی‌دان گرجستان با همکاری فرهنگستان علوم اتحاد جماهیر شوروی و انستیتوی خاورشناسی آن و فرهنگستان علوم تاجیکستان و انستیتوی خاورشناسی فرهنگستان علوم گرجستان بر مبنای ۷ و ۸ نسخه پرداختند.

ویژگی این چاپ مقایسه دقیق آن با متن ترجمه گرجی ویس و رامین که تقریباً صد سال پس از تاریخ نظم فخرالدین اسعد صورت گرفته، بود. در ویژگی ترجمه گرجی پروفیسور نیکولای مار زبانشناس نامدار روس و پروفیسور تسرتلی داد سخن داده‌اند. و در اهمیت آن ترجمه همین بس که متن گرجی به زبان انگلیسی ترجمه شد.

چنانکه در پیشگفتار خود یاد کرده‌ام متن ویس و رامین به اشراف استاد شادروان مینوی صورت طبع پذیرفت بدین گونه که نخست من بنده نمونه‌های مطبعی را می‌دیدم و به لحاظ نکته یاب استاد شادروان هم می‌رسید. چون با ناخشنودی استاد مینوی آشنا، و خود حامل پاکتی سر بسته از نقد و نظر استاد مینوی به بنیاد فرهنگ بودم که باید در پایان کتاب چاپ می‌شد و نشد، در همان اوان بر آهنگ تصحیح دقیق متن ویس و رامین به اهتمام و مذاقه پرداختم و نسخه بدلهای نسخه‌ها و ستجش دقیق آن با ترجمه گرجی - در زیرنویسها - را به پایان بردم.

راست آن است که ارائه نادرستیهای متن دانشمندان ایرانی و استادان گرجی را روا ندانستم، و آن را به حساب اشتباه‌های حروفچینی گذاشتم، و کوششهای مصححان را ارج نهادم. نسخه چاپ بنیاد فرهنگ از جهت عنوانها کمبود داشت؛ و پاره‌ای نارساییها در مقابله روی داده بود که در خبرهای چاپی من مذکور است. اشاره به آن اشتباهات چه سودی داشت که "سَتر" را "اشتر" خوانده‌اند و "که" را به "به" بدل کرده‌اند و "مُورَد" را "مرد" و "مارشیدا" را "مارشیدا" چاپ کرده‌اند، و محذوفاتی چون: "ز پیش عاشقی بودم توانا" که درست آن "ز پیش از عاشقی بودم توانا" یا مصرع‌های بدین صورت: "کنون از خرمی چون قندهارند" که نسخه بسیار اساسی استانبول "... چون نو بهارند" آورده است!

● ویس و رامین از متن یک لهجه فهلوی ترجمه شده است و از طبیعی‌ترین و مؤثرترین داستانهای بزمی و عشقی در زبان پارسی محسوب می‌شود، اصل این داستان به پیش از اسلام بر می‌گردد و حداقل با چند قرن تأخیر به وسیله اسعد گرگانی به نظم در می‌آید، فکر می‌کنید چقدر دخل و تصرف در داستان اصلی رخ داده است. به عبارت دیگر این داستان چقدر واقعیت اجتماعی عصر پیش از اسلام را منعکس می‌کند؟

○ بی‌گمان منظومه ویس و رامین چنانکه نویسنده بزرگ، صادق هدایت، که علامه فقید دهخدا درباره وی می‌نویسد: "صادق نابغه‌ای از نوابغ جهانی است..." و

گفتگو با دکتر محمد روشن درباره تصحیح جدید ویس و رامین

○ چنانکه استحضار دارند، منظومه ویس و رامین آراسته استاد شادروان مجتبی مینوی به سال ۱۳۱۴ بر مبنای نسخه پارسی و ستجش با چاپ کلکته به اهتمام ناسولیس و منشی احمد علی - که استاد وعده فرموده بودند که نسخه بدلهای و یادداشت‌های آن با تعلیقات در تحت طبع است، منتشر گردید! سالها گذشت تا شادروان دکتر محمد جعفر محبوب به سال ۱۳۳۷ (تاریخ اهدای کتاب از سوی ایشان به من بنده مورخ ۲۷/۱۰/۲۲ است)، چاپ استاد مینوی را اساس کار خود قرار دادند و آن را با نسخه چاپ کلکته مقابله کردند و

● جناب استاد روشن، به تازگی متن منظومه ویس و رامین با مقدمه و تصحیح و تحشیه شما منتشر شده است، چطور شد که جنابعالی بعد از تصحیحی که استاد مجتبی مینوی و همچنین استاد محمد جعفر محبوب انجام داده‌اند نسبت به تصحیح این اثر اقدام کرده‌اید؟ البته دکتر محبوب هم همان چاپ آقای مینوی را اساس کار خویش قرار داده بودند و تنها در برخی موارد محدود، اختلاف آن را با نسخه چاپ کلکته یادداشت نموده‌اند، نسخه‌هایی که شما برای تصحیح استفاده کرده‌اید چه مشخصاتی دارند و چه تفاوتی با نسخه‌های مورد استفاده استاد مینوی و محبوب دارند؟

ویس و رامین

« بی گمان تمام منظومه های عاشقانه پس از ویس و رامین، نظامی و امیر خسرو و دیگر پویندگان این راه نظر به فخرالدین اسعد داشته اند.

داستان ترستان و ایزوت از منظومه های شیرین فرانسوی زبانان است. همانندی آن با ویس و رامین چندان است که شایسته هست کسی این دو منظومه را از رویه ادبیات تطبیقی بازسجد و نشان دهد که آیا آن نیز برگرفته از داستان ویس و رامین نیست؟

ترستان و ایزوت هست که هرمان اته در تاریخ ادبیات به این شباهت اشاره کرده است؟

داستان ترستان و ایزوت از منظومه های شیرین فرانسوی زبانان است. همانندی آن با ویس و رامین چندان است که شایسته هست کسی این دو منظومه را از رویه ادبیات تطبیقی باز سجد و نشان دهد که آیا آن نیز برگرفته از داستان ویس و رامین نیست؟ زیرا این یک ساخته سده دهم میلادی است، و آن یک در سده دوازدهم پرداخته شده است. نقش رامین برادر شاه موید را، خواهرزاده شهریار بر عهده دارد! جای دواز گویی نیست ولی بسیار دور می دانم که حاصل تجارب مشترک آدمیان بدینسان همانندی بیابد بویژه که ترستان نیز چون رامین از محبان است نه از عارفان. به قول عین القضاة همدانی: «این قوم که به عالم محبت رسیدند... نصیب دلای ایشان این بود که؛ خورشید هر کسی چو شب آید فرو شود - خورشید من برآید هر شب نماز شام. این بیت نقش جان ایشان بود. سرمایه ایشان شب بود و در سایه شب پرورده وصال و فراق شدند...» - به نقل از پیوند عشق میان شرق و غرب. دکتر جلال ستاری. ص ۲۱۷.

● عشقی که در این داستان است عشق سرکش، کامجو و مخالف با آیین و اخلاق است. به نظر شما آیا مضمون داستان باعث منهجوری این اثر نبوده است که حتی عبید زاکانی هم به این مطلب اشاره کرده است!

○ آیین و اخلاق امری اعتباری است؛ و نقد طنزآمیز عبید زاکانی نیز دقیقاً تکیه بر اعتبار اخلاق دارد. ظرف زبانی او «تعریفات» و دیگر رساله های او جز ستیزی قهرآمیز علیه نفاق و ناراستی و نابکاری نیست! کاتارسیز ارسطویی را بنهایت جز دفع فاسد به افسد نمی توان شناخت. داستان «کنیزک و پادشاه زرگر» را بسیار خوانده اند؛ کشتن این مرد بر دست حکیم - نی پی اومید بود و نی زیم - او نکشتش از برای طبع شاه - تا نیامد امر و الهام آله... گردی خون مسلمان کام او -

○ می دانیم که فخرالدین اسعد بظاهر شاعری مدح پیشه نبوده است و یا مجالی برای شهریاران ترک تبار زبان سلجوقی که واجد خصوصیات صله پراکنیهای غزنویان نبوده اند به جای نمانده. چه بسا متاع شعری فخرالدین اسعد در مایه های پهلوی دانی محصور بوده، و چنانکه از مدحیه آغازین کتاب پیدا است، طبع سفله گون شاعران روزگار غزنوی در او مفلور نبوده است! و باز گفتن مدیحه های او را مجال نمی یابیم تا سخن به درازا نکشد. تا حدودی که پیدا است، اهل اغراق و مبالغه نیست و راست می گوید که: «سراسر هنر چه گفتم پارساییست - ولیکن بندهای پادشاییست - نه دیدم آن که گفتم نه شنیدم - کجا افزونتر از خواجه ندیدم - چنین دارد که گفتم رسم و آیین - بجز وی کس ندیدم یا چنین دین» - ص ۳۵ متن - وی از آن گروه هنرمندان است که کار دل خود می کرده: «مرا گفت یک روز آن قبله دین - چه گویی در حدیث ویس و رامین - که می گویند چیزی سخن نیکوست - درین کشور همه کس داردش دوست - بگفتم کان حدیثی سخت زیباست - ز گردآورده شش مرد داناست - ندیدم زان نکوتر داستانی - نماند جز به خرم بوستانی - ولیکن پهلوی باشد زیانش - نداند هر که بر خواند بیانش - هر کس آن زبان نیکو بخواند - وگر خواند همه معنی بداند... کجا مردم در این اقلیم هموار - بوند آن لفظ شیرین را خریدار - اگر داننده ای در وی برد رنج - شود زیبا چو پر گوهر یکی گنج - کجا این داستانی نامدار است - در احوالش عجایب بی شمار است... کنون آغاز خواهم کرد ناچار - که جز پندش نخواند مرد بیدار...» صص ۳۷/۳۸

چون می اندیشیم و می نگریم از عنصری ملک الشعراء دربار محمود غزنوی و سخنوری برآستی استوار گوی و سنجیده سخن با آنهمه آثار، بیش از چهار هزار بیت باز نمی ماند، و منظومه های او نیز چون از دلپذیری طبایع به دور است مفقود و گمگشته می ماند.

● چه شباهتهایی بین داستان ویس و رامین با قصه

«داهیه ایرانی» نوشته متنی از نگاشته های فارسی میانه «پهلوی» است که دشوارخوانی آن خط و صورت پازند آن بزرگترین موانع نشر و روایی آن گشته بوده است، چنانکه استاد شادروان بدیع الزمان فروزانفر در «سخن و سخنوران» خود یاد کرده اند: «چنانکه از آغاز داستان برمی آید، فخرالدین خط زبان پهلوی هم می خوانده و می دانسته، و داستان ویس و رامین را از یک اصل پهلوی ترجمه نموده، و در اشتقاق بعضی کلمات دم از پهلوی دانی خود زده است».

دانسته است که آگاهان به خط و زبان پهلوی تا سده هشتم هجری کم و بیش در ایران زمین بوده اند که از نمونه های آن ترجمه «ارداویرافنامه» است که آن نیز به نظم کشیده شده است، در نسج کلام فخرالدین اسعد حذف و اسقاطی مشهود نیست، و آنچه هست روانی و شیوایی طبع او است که به خلاف شاعران هم عصر خود گرد صنعتگری و تصنع نگشته، و از مایه های شیوایی کلام او نیز همین سادگی و بی پیرایگی منظومه او است. من در پرسشهای سپسین از گونه های عشق و شیفتگی سخن خواهیم گفت. از آن منظومه و مضمون آن پیدا است که در آن روزگاران عشق کامیاب، و کامیابی در عشق از باورداشتهای زمانه بوده است. هرچند ریشه های گنوسیزم را می توان در آن دورانیها نیز باز شناخت، ولی این نمونه کار گویای باور زمانه است، و واقعگرایی جایی برای عشق شیفته وار باز نگذاشته است.

● درباره احوال سراینده قصه اطلاعات ما بسیار محدود است و شما هم کمتر به احوال و آثار اسعد گرگانی اشاره کرده اید. چرا درباره اسعد گرگانی در منابع و تذکرها کمتر مطلبی دیده می شود و آنچه نیز هست فقط پاره ای اطلاعات از دوران اشتغالش به نظم کتاب به دست می دهد و در باب فرجام حال و کار وی هیچ سخنی گفته نمی شود و حتی نام او در متن کتاب مذکور نیست و از زندگی شاعر بعد از اتمام این اثر هیچ خبر دیگری در دست نیست؟

ویس و رامین

فخرالدین اسعد گرگانی

هسته نازنین من
خزانه دهرت بسیار عزیز از ابرام
یادگار کرم و مهر و حسن و طبع ابدی
۱۳/۲/۱۳۵۰ مکتب میرزا

کافر مگر بردمی من نام او - می بلرزد عرش از مدح شقی
- بند گمان گردد ز مدحش مثنوی - مثنوی، چاپ نیکلسن،
دفتر یکم، صص ۱۶/۱۷.

حدیث عشق کامجو در شعر جاهلی با شعر عاشقانه
"عذری" عرب که نمودار عشق آسمانی است یکی
نیست. عرفان عشق جوی احمد غزالی و فخرالدین
عراقی با مفسده جویها همچون گرایانه روزگار فرخی
و عسجدی و... و حتی اندرزهای عنصرالمعالی
کیکاویس بن اسکندر به پسر خود گیلان شاه در باب
"پانزدهم" قابوسنامه "اندر تمتع" را بیکسان داوری کردن
از ناشناختن طبع سلیم انسانی است که از ناروا نفوذ و
گریزان است. گفتار سعدی شنیدنی است:

"حدیث عشق چه داند کسی که در همه عمر

به سر نکوفته باشد در سرایی را!"

"به گفته دوروزمرن اسطوره تریستان و ایزوت در
قرن ۱۲ میلادی پدید آمد و درست در همان دوران
برگزیدگان قوم کوشی سترگ برای برقراری نظم
اجتماعی و اخلاقی آغاز کرده بودند. هدف آنان از این
سعی و تلاش سد کردن راه پیشتازی نیروهای ویرانکار
غریزی بود... اسطوره عشق - شور برای ضبط نیرویی
هرج و مرج طلب در چارچوبی استوار و فراهم آوردن
امکانات تجلی آن نیرو به شیوه‌ای آیینی پرداخته شد.
پس اسطوره مینوی عشق خاکساری در قرن دوازدهم
کنشی اجتماعی داشت که همان تصفیه و مهار کردن
نیروهای هرج و مرج خواه آشوبگر عشق - شور بود." -
پیوند عشق... ص ۲۱۰.

از این گریزگاه است که عرفان ایرانی - اسلامی
حدیث موضوعیت عشق را پاک و تصفیه می‌کند،
زیبایی معشوق جلوه جمال و کمالی حق و عشق شاهراه
اتحاد و اتصال با ذات حق می‌شود.

● ویس و رامین در شعر و ادب بعد از عهد فخرالدین
اسعد چه مقدار انعکاس داشته است؟

○ بی‌گمان تمام منظومه‌های عاشقانه پس از
ویس و رامین، نظامی و امیر خسرو و دیگر پویندگان این
راه نظر به فخرالدین اسعد داشته‌اند. نظامی در

ساده‌گویی توان فخرالدین اسعد را فاقد است. و این
سخن شگفتی نیست. آموزه‌های حکیم نظامی و
اختصاصات سبک آذربایجانی - که دیگر اینک بسیاری
از سخن‌سنان دل آگاه امروزی، این مکتب را بدروستی
بازشناخته‌اند و نمایندگان شاخص این سبک را:
خاقانی در قصیده سرایی و نظامی در مثنوی‌پردازی -
دانسته‌اند. نام‌آوری نظامی و خمول فخرالدین اسعد از
سده هشتم به بعد چنین باز می‌نماید که مثنوی‌سرایی
با نظامی آغاز می‌شود.

● در ادب فارسی سخن از عشق و بیان سختی‌ها و
لغزندی آن و بیان شوهرها و اشتیاق‌های آن و بیان وصایا و
حرمات‌های آن بیشتر در شعر منعکس شده است و از
قدیم‌ترین زمانها آثاری برجای مانده است که سخن از وداد
و محبت و کشتن درونی عشاق دارد. اغلب قریب به اتفاق
منظومه‌های زبان فارسی خالی از داستانهای عشقی نیستند.
اولین کسی که منظومه‌ای کامل در توصیف یک ماجرای
عشقی سروده است عنصری است که "وامق و عذرا" را به
صورت منظومه‌ای در بحر متقارب درآورد و پس از آن
فخرالدین اسعد گرگانی با "ویس و رامین" کار عنصری را
دنبال نمود. شما چه شباهتهایی بین این دو منظومه
می‌بینید.

○ محدود داشتن شور و شیفگی در شعر، آنهم در
دوران نخستین شکل پذیری شعر فارسی، ستمی است
که بر نثر می‌رود: مناجات‌های خواجه عبدالله انصاری و
دیگر نمونه‌های آثار عرفانی در رساله‌های خواجه امام
احمد غزالی و عین‌القضات همدانی و... آتشی که اینان
در نثر خود به بار و بر معانی دلپذیر برافروخته‌اند، مقوله
شعر را یکبار منحصّر نمی‌دارد. داستان وامق و عذرای
عنصری که افسانه‌ای یونانی است، برای فارسی‌زبانان
شوق‌انگیز نیست که در حفظ آن بکوشند. ورقه و گلشاه
عیوقی که تقریباً اندکی پس از عنصری سروده شده نیز
چندان بازار گرمی نمی‌یابد. عاشقانه‌های فردوسی در
بخشهایی از حماسه بزرگ او - شاهنامه - را چرا به شمار
نمی‌آورید: زال و رودابه، رستم و تهمینه، بیژن و منیژه
و... که خود نشانی از نمودارهای شورآفرین این حماسه

بزرگ است. گمگشته‌های مثنویهای عنصری با آن
کامیابی‌ها که در دربار داشته، نباید ناشی از عدم اقبال
عمومی دانست؟! تک بستیها، قطعه‌های کوتاها،
غزل‌واره‌های پنجاه شاعر از هم عصران رودکی - تألیف
ارجمند و محققانه احمد اداره‌چی گیلانی - که در آن
دیده می‌شود از نمونه‌وارهای جوششهای عشق شاعرانه
است که از بیم درازگویی بدان نمی‌پردازم که هم حاوی
غزل‌های ناب است و هم خبر از مثنویهای گمشده
خوشایند باز می‌گوید. از رابعه فزرداری بشنویم. همین
تک بیتی او گویای جهانی حال‌انگیز است: ترک از درم
درآمد خندانک - آن خوبروی چابک مهمانا - یا غزلواره
ناب او به مطلع: عشق او باز اندر آوردم به بند - کوشش
بسیار نامد سودمند... الخ

● بسیاری از محققین گفته‌اند سرمشق نظامی در
منظومه "خسرو و شیرین"، "ویس و رامین" بوده است. چرا
پس از عرضه خسرو و شیرین "ویس و رامین" از رونق و
شهرت افتاد؟

○ چیره‌دستیهای نظامی در مثنوی سرایی و گرایش
غزل به سبک عراقی و بویژه سه منظومه خسرو و
شیرین و لیلی و مجنون و هفت پیکر چندان دلنشین
است به پردازش که "آفت رعایت" را صد چندان می‌کند.
گسیختگیهای دربارها در ستیز برادر با برادر و پدر با
فرزند و عم با برادرزاده و چشمداشت به مدیحه‌های
رنگین، موهبت غنای مثنوی را کم رنگ می‌سازد!
نظامی نه تنها شاعر بزرگواری است بل بزرگواری شاعر
است که در کم شمارترین بیتها با عرضه داشت
مثنویهای خود ظرف مدیحه را دامن فرا می‌چیند.
نمونه‌وارهای اقتضای از نظامی خود نشانه‌ای از
دلزدگیهای شعر مدحیه است. استغراق طبع مردم در
مثنویها، بنسبت صنایع، ذوقهای ساده‌گرا را به
منظومه‌های مصنوع و ساختگی متمایل می‌سازد.
عشق آسمانی و روی آوری به معشوق ازلی، دل‌بستگی
به عشق - شور را به پرده می‌کشاند. اما به گونه‌ای دیگر
دهانه "سرایی بیانگر تداوم عشق شیفته وار است. □

روزبکسان ثقی

فوائد الفوائد

■ ملفوظات خواجه نظام الدین اولیاء
■ تألیف خواجه حسن دهلوی
■ تصحیح محمد لطیف ملک
■ به کوشش دکتر محسن کیانی
■ روزنه ۱۳۷۷
■ شصت و شش + ۳۲۵ ص

● علی رضا ذکاوتی قراغزلو

کتابهایی که در زبان فارسی تحت عنوان زندگینامه‌های اولیاء طبقه‌بندی می‌شود از چهار لحاظ بسیار اهمیت دارد: ۱- نمونه‌های عالی از نثر ساده شیوا و گیرا و اصیل هستند ۲- اصطلاحات و روحیات و گاهی معتقدات و خرافات عامه را منعکس می‌کنند، چون طرف خطاب بزرگان عرفان ایرانی غالباً عامه بوده‌اند. ۳- تعبیر لطیف و دلپذیر و عمیق و بسیار مؤثری از عقاید و آداب دینی عرضه می‌کنند برخلاف روایت خشک و انعطاف‌ناپذیر قشریون از دیانت که بیشتر خاصیت دفع دارد تا جذب ۴- و بالاخره اسناد ارزشمندی هستند به لحاظ تاریخ اجتماعی و تاریخ تفکر ایرانیان در قرون گذشته و نیز روشهای تربیتی آنان.

کتاب فوائد الفوائد که حاوی ۱۸۸ مجلس از گفتار و کردار نظام‌الدین اولیاء بدایونی (متوفی ۷۲۵ هـ.ق) است به وسیله امیرحسن دهلوی شاعر (متوفی ۷۳۷) طی پانزده سال (۷۲۲-۷۰۷) گردآوری شده است و بعضاً به نظر خود صاحب ترجمه یعنی نظام‌الدین اولیاء مرشد امیرحسن دهلوی مؤلف نیز رسیده و آن را تحسین نموده است (۳۸-۳۷ و ۱۴۰)

این کتاب در اصل توسط محمد لطیف ملک محقق اردو زبان تصحیح و چاپ و در ایران با مقدمه دکتر محسن کیانی تجدید چاپ می‌گردد و از جمله جذاب‌ترین کتابهایی است که اینجانب در ماههای آخر دیده‌ام و لذا با تلخیص و نقل بعضی قسمتها و نیز اشاره به برخی نکات و مطالب آن سعی می‌کنم که خواننده این مقاله نیز از کتاب بهره‌مند گردد و به مطالعه آن تشویق شود. پر واضح است که مطالعه اینگونه کتابها - و هر کتاب دیگری - بایستی با دید انتقادی و نظر خردمندانه باشد و پیداست که تمام محتویات آن یا اکثرش قابل تأیید نیست و با زندگی و اندیشه امروزیان نمی‌سازد. اما اگر ما گذشته خود را آنچنانکه که بوده است نشناسیم یک انسان امروزی به معنی کاملش نیز نتوانیم بود.

□ شیخ گاه چیزهایی را غلط می‌خوانده است و یا غلط تلفظ می‌کرده است اما مرید باید هیچ نگوید (۳۳) در

عین حال شیخ به خود می‌بالیده است که و لا الضالین را خیلی خوب ادا می‌کند (۱۹۵)

□ در قرن هفتم رباعیات منسوب به ابوسعید ابوالخیر مشهور بود و نظام‌الدین اولیاء ابوسعید ابوالخیر را شاعر می‌شناسد (۴۳). سیف الدین باخزری را گفتند چرا کتابی و تألیفی پدید نمی‌آوری گفت هر بیت ما کتابی است! (همانجا).

□ گرایش ضد فلسفی نظام‌الدین اولیاء (۶۳) و اینکه ابونصر فارابی و شهاب‌الدین سهروردی صاحب عوارف را همزمان انگاشته (۲۰۱). این صوفی غالباً ضمن آنکه به فلاسفه و معتزله می‌تازد (از جمله به زمخشری ۱۳۲ و ۱۳۳) از اشاعره نیز دل خوشی ندارد (۱۳۵) و ظاهراً در عقاید به اهل حدیث گرایش دارد. «جامع عمل و عقل و عشق» بوده است و در شطحیات معتدل است (۲۳۱)
□ شیخ دعا کرده است که میخچه‌های مرید (= تارو) بپه‌ود یابد (۷۹ و ۱۹۳) مرید یک تار موی را از مرشد می‌گیرد و همان کارگشای او در همه امور بوده است! (۸۰)

□ گاهی مریدی از مرشدی می‌رنجیده و امتیازاتی که به مرشد داده بوده پس گرفته است (۹۸)
□ اطلاعاتی درباره عین‌القضات همدانی (۱۸ و ۱۰۳ و ۱۰۴)

□ حکایات زیاد از شیخ فریدالدین شکرگنج (متوفی ۶۶۴) که از مشایخ نظام‌الدین اولیاء است.

□ مرشد پول نقد (= نقدانه) را قبول کرد و با درویشان خرج کرد اما ملک را نپذیرفت (۱۲۲).

□ «یکی از حاضران گفت که در اربعین این حدیث آورده‌اند خواجه ذکرة الله بالخیر فرمود که آنچه در صحیحین است آن صحیح است» (۱۲۶)

□ مرشد به لطایف الحیل مرید را واداشت که برده‌ای را آزاد سازد (۷-۱۳۶ و ۲۲۴ و ۲۳۹)

□ «سماع هاجم و غیر هاجم» (۱۳۹)
□ ویرانی لُهوآور بر اثر ثقلب و دروغویی سوداگران آن شهر (۱۴۳).

□ شیخ، «کشف و کرامت» را با نمایش خر متعلق به یک بازیگر معرکه گیر مقایسه می‌کند (۱۵۷)

□ «یکی از حاضران پرسید که هندونی ست که کلمه می‌گوید و خدای را به وحدانیت یاد می‌کند و رسول را به رسالت اما همین که مسلمانان می‌آیند ساکت می‌شود عاقبت او چه می‌باشد؟ خواجه ذکرة الله بالخیر فرمود اینجا معامله او با حق است تا حق با او چه کند... بعضی هندوان می‌دانند که اسلام حق است اما مسلمان نمی‌شوند (۱۶۴) به دنباله این مطلب مطلبی می‌آورد که ابوطالب بالاخره مسلمان نشد و البته این یک دروغ تاریخی و یک نوع بی‌انصافی است.

□ شعر معروف «لَسَعَتْ فِيهِ الْهَوَى كَبْدَى...» با ترجمه فارسی آن و این که در مجلس سماع بهاء‌الدین زکریا ملتانی (استاد استاد نظام‌الدین اولیاء خوانده می‌شده است. سابقه این شعر را در رساله فریدون سپهسالار که احوال مولوی را نوشته است نیز داریم (چاپ سعید نفیسی، ص ۶۵)

□ از جمله آداب مشایخ در استقبال یکدیگر (۱۸۱)
□ بی ادبی در مجلس سماع آدم را زمینگیر می‌کند! (۱۸۹)

□ «ذوق حسی، ذوق معنوی» (۱۹۸)
□ «چپا» در مقابل «راستا» (۳۰۳ و ۲۲۹)

□ خرقة به کسی می‌رسد که عیب بندگان خدای بپوشد (۲۳۳). خرقة را پیغمبر از معراج آورده بود و به علی داد (۴-۲۳۳)

□ «شیخ الاسلام فریدالدین [شکرگنج] فرمودی که هر که بر من می‌آید چیزی می‌آرد اگر مسکینی بیاید و چیزی نیارد شر آینه مرا چیزی بدو باید داد» (۲۳۷).

□ «در عرب طشت و آفتابه مسین را ابوالیاس گویند و نمک را ابوالفتح!» (۲۴۴)

□ از مکه تا بیت المقدس اسراء بود و از بیت المقدس تا فلک اول معراج بود و از فلک اول تا مقام قاب قوسین اعراج بود» (۲۴۶)

□ از خواجه پرسیدند: قالب را و روح را هم معراج باشد چگونه است؟ این مصرع به زبان راند: فُظُنْ خَيْرُ و لا تسأل عن الخبر! یعنی گمان نیک بدار و از تحقیق حال میرس (۲۴۶).

□ «یکی به خدمت شیخ فریدالدین [شکرگنج] کاردی

خدمتی (= هدیه) آورد شیخ آن کار بدو باز داد و گفت بر من کار میارید سوزن آرید که کار دالت قطع است و سوزن دالت پیوند» (۲۶۹)

□ شیخ با سماع ملایم موافق بود (۲۷۰-۲۶۹) ولی با خشونت در منع موافق نبود (۲۸۵).

□ بعضی مریدان برای دراز شدن موی سر (که شبیه جویان شود) دارو به کار می بردند! (۲۸۳)

□ احترام فرزندان رسول واجب است، و از علوی و آل رسول خطا نیاید (۲۸۸).

□ «امکان ندارد که کسی بیش (= دیگر) در این چهار صد تن که اولیاءاند درآید زیرا چه در ولایت بسته اند» شیخ فرمود این ولایت احسان است اما ولایت ایمان، «هر که مؤمن است ولی تواند بود» (۳۰۱-۳۰۰).

□ «یکی در خانه خود چیزی گوید، مردم آنرا می گویند؟» (۲۸۵).

□ «شیعی دزدی در خانه شیخ احمد نهروانی درآمد... و این شیخ احمد مردی بافنده بود دزد در تمام خانه بگشت هیچ نیافت خواست که باز گردد شیخ احمد آواز داد و سوگند داد که ساعتی بایست. آنگاه دست در کارگاه خود زد ریسمانی که در کارگاه خود ترتیب کرده بود از آن هفت گز جامه بافته شده بود آن هفت گز جامه از آن ریسمان جدا کرد و جانب دزد انداخت و گفت ببر، دزد جامه بستد و برفت دوم روز آن دزد و پدر و مادر او همه بیامدند و سر در قدم شیخ احمد آوردند و از آن کار توبه کردند» (۳۰۱-۳۰۲).

□ «فردای قیامت یکی را فرمان در رسد که تو در دنیا سماع شنیده ای! گوید شنیده ام. فرمان رسد که هر بیتی که می شنیدی آن را بر اوصاف ما حمل می کردی؟ گوید آری. فرمان رسد که اوصاف حادث بر قدیم چگونه روا باشد؟ گوید خداوند از غایت محبت می کردم! فرمان رسد که چون از محبت می کردی به تو رحمت کردیم.» (۱۲۰)

□ «یکی به خدمت فریدالدین [شکرگنج] حکایت کرد از شیخی که در آن عهد بود و مال بسیار داشت گفت آن شیخ مال بسیار دارد اما می گوید که مرا در دادن مال اذن نیست فریدالدین قدس سره چون این بشنید تبسم فرمود و گفت که این بهانه هاست! آنگاه گفت که اگر آن شیخ مرا وکیل خرج کند من در دو سه روز تمامی خزانه او خالی کنم و یک درم بی اذن او ندهم!» (۲۵۰).

□ «در لاهور دانشمندی بود مذکر، سخن گرانی داشت یک روز بر قاضی لاهور آمد و گفت مرا آرزوی زیارت کعبه است اجازت ده تا بروم قاضی گفت که کجا خواهی رفت حالی از سخن تو و تمایح تو مر خلق را نفع می آید. آن دانشمند از رفتن بایستاد و چون سال دیگر شد باز آن دانشمند بر قاضی بیامد و اجازت طلبید. قاضی او را چیزی داد و گفت کجا خواهی رفت؟ باز آن دانشمند ساکن شد. سال سوم باز بر قاضی آمد و گفت مرا اشتیاق کعبه عظیم غالب است اجازت ده تا بروم. این بار قاضی گفت ای خواجه اگر ترا اشتیاق کعبه غالب بودی نه اجازت طلبیدی و نه مشورت کردی، می رفتی. ... در عشق مشورت نیست» (۲۹۰). □

دارد از این قبیل اشتباهات که در کتب معاصران هم هست. بگذریم.

باری به روزبهان برگردیم. مترجم محترم که خود دستی در مقاله نویسی دارند (ر.ک: دایرةالمعارف بزرگ اسلامی) ترجیح داده اند که کتابی حاضر و آماده را ترجمه کنند. به گمان من هستند از محققان ایرانی در حال حاضر که بهتر از کتاب کارل ارنست را بتوانند بنویسند به هر حال با حائز بودن شرایط، اهل الدار ادبی بما فی الدار. این ترجمه از فارسی، عربی به فرنگی و ترجمه مجدد به فارسی کار را خراب می کند!

در این کتاب روی خوابهای روزبهان - که یکی از وجوه مشابه و مشترک او با ابن عربی است تأکید شده (۹۳-۷۷) و همچنین فهرست خوبی از مؤلفات روزبهان تهیه گردیده است (۲۶۵)

گاهی تکیه مؤلف بر آثار عربی روزبهان است که عبارات آن را مترجم محترم به فارسی درآورده اند (۲۵۷ - ۲۴۴) و خود به «دیریاب» بعضی قسمتها اعتراف کرده اند (۷).

مسأله کشف و صور خیالی و مثالی، و مظهریت زیباییها و زیبارویان (گل سرخ، زن زیبا و جوان، پسر زیبا) که در عین حال می توانند مظهر تجلیات قهری و جلالی هم باشند مورد توجه مؤلف است (۱۲۳ - ۹۱). سلسله مراتب اولیاء که در کتب روزبهان به آن اشاره می شود (شرح شطحیات و رساله القدس) و ساختار درونی ولایت بحث فنی پرمایه ای است که مؤلف وارد عرصه آن شده است ولی هنوز جای بررسی مسأله ولایت از حکیم ترمذی به بعد خالی است و خوب است که محقق بدان بپردازد. همچنین است نکات قرآنی و تفسیری روزبهان که در این مورد مقاله ارزشمندی از مرحوم صلاح الصاوی به عربی در دست است.

(مجله تحقیقات اسلامی، بنیاد دایرةالمعارف اسلامی، سال اول شماره دوم، سال دوم شماره اول، ص ۳۲-۱۳).

همچنین از بهترین کتابها در شناخت روزبهان و طرز تفکر او مشرب الارواح یا هزار و یک مقام است (استانبول ۱۹۷۳). روزبهان در کتاب مذکور و همچنین رساله غلطات السالکین بر بعضی شطحیات نقد می نویسد که خواندنی است. البته نقد بر شطحیات و غلطات السالکین از سوی صوفیه به کتاب الجمع ابونصر سراج برمی گردد (چاپ نیکلسون ص ۴۰۹ به بعد).

همچنانکه هجویری نیز بر تندرویهای بعضی ارباب سلوک انگشت گذاشته اما نقد روزبهان که طرفدار شطاحان و خود شطح پرداز می بوده است جالب است.

ضمن آرزوی توفیق برای مترجم محترم، خوب است متون اصلی و رسالات روزبهان که در خارج چاپ شده یا می شود تهیه و به نحوی مناسب در ایران تجدید چاپ شود. مسلماً ما برای فهم و تفسیر عرفان کمتر نیاز به غربیان داریم تا روش کار آنان در تصحیح انتقادی کتب. با بیتی از عرفی شیرازی این معرفی مختصر را تمام می کنیم:

چون اهل هوش نکته سرایند گوش دار

زیبق به گوش ریز چو تفسیر می کنند

■ کارل ارنست
■ ترجمه مجدالدین کیوانی
■ نشر مرکز، ۱۳۷۷
■ ص ۲۷۴

روزبهان فسانئی متوفی ۶۰۶ ه. ق. عارف هنرمند و اندیشه گر شیفته جان از کسانی است که می توان گفت به یک معنا تازه کشف شده، یعنی در این سی چهل سال اخیر با چاپ کتابهایی از او و درباره او توجه محققان غربی و ایرانی بدو جلب شده است. اینکه در گذشته نیز به روزبهان آنچنان که باید توجه نشده است، اسبابی دارد که بد نیست به بعضی از آنها اشاره کنم. زبان روزبهان شاعرانه و پیچیده و پر از رمز و استعاره است و فکرش گستاخ و تند. چنانکه یکی از القاب او شیخ شطاح است بدین معنا که او شطحیات قدما را شرح کرده ضمن آنکه خود نیز شطحیات بسیار دارد. بعلاوه روزبهان (مثل اوحدالدین کرمانی و فخرالدین عراقی ...) به جمال پرستی صوری نیز متهم بوده است که این خود سبب شده است بعضاً از نام او فاصله بگیرند و او را مبتدع بینگارند. با این حال تأثیر غیرمستقیم روزبهان بسیار وسیع بوده چنانکه محققان به اثرگذاری روزبهان بر سعدی و حافظ اشاره نموده اند (معین / آبروی). اینجانب سالها پیش در مقاله ای، خطی را که از روزبهان تا حافظ ادامه دارد با ارائه شواهد و امثلة قانع کننده ترسیم نموده ام (مجله معارف، آذر - اسفند ۶۷ - حافظیات ۱۶۱ - ۱۴۷). در شناخت این «شطاح طربناک» هنوز در آغاز راهیم.

تفکر روزبهان آنقدر بکر و بدیع و زبانش آنقدر پرمایه و پر خون و دامنه کارش آنقدر وسیع است که هنوز بسیار بسیار جا دارد که روی او کار کنند چنانکه بعضی محققان غربی (مثلاً مؤلف کتاب مورد بحث، کارل ارنست استاد مطالعات دینی در کارولینای شمالی) بدان پرداخته اند ولی این به گمان بنده از اولین قدمهاست و ما خودمان باید به امثال روزبهان و عین القضاة ... که در حقیقت پیش از ابن عربی بنیانگذاران عرفان نظری محسوب می شوند بیشتر بپردازیم. حال که نام ابن عربی در میان آمد این را عرض کنم که «روزبهان» مذکور در فتوحات روزبهان مصری است و با روزبهان بقلی فرق

روشن تر از خاموشی

نقدی بر چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار

● محمدرضا محمدی آملی

■ چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار

■ بابک احمدی

■ تهران: مرکز

■ چاپ اول: ۱۳۷۶

■ ۳۰۳۰ نسخه

■ ۲۳۳ ص

■ ۹۸۰ تومان

«چهار گزارش از تذکرة الاولیاء» عطار نامی زیبا برای کتابی است که به تازگی به قلم بابک احمدی وارد بازار کتاب شد و خوانندگان آثار احمدی را به سوی خود کشاند تا با رهیافت‌هایی تازه و نو آشنا شوند.

بابک احمدی نامی آشنا برای اهل کتاب است. هر خواننده صاحب اهلیتی می‌داند که آثار این مؤلف خاصه «ساختار و تأویل متن» و «حقیقت و زیبایی» طی سالهای اخیر زمینه‌ساز تحولی در نقد جدید زبان فارسی شد. سهم مؤلف در این تغییر و تحول و رسیدن به یک بینش خردمندانه در نقد عملی متون ادبی بسیار زیاد است. اگر چه نمی‌توان از تأثیر آثار رنه‌ولک، آستن‌وارن، تری‌ایگلتن، رامان‌سلدن و امثالهم بر نقد ادبی امروز یاد نکرد اما نقش بابک احمدی در این میان ممتاز است و بی‌تردید صفحاتی از تاریخ نقد ادبی امروز زبان فارسی از آن احمدی خواهد بود.

انتشار کتاب «چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار» برای بسیاری از اهل قلم و کتاب شورانگیز بود چرا اینکه بابک احمدی در این کتاب خواسته است تا متنی از زبان فارسی را با در نظر داشتن نظریه‌های ادبی و فلسفی غرب نقد و بررسی کند.

زیرا وقتی کسی مانند احمدی به متنی کلاسیک در حوزه ادبیات عرفانی مانند تذکرة الاولیاء شیخ عطار روی می‌آورد همگی انتظار دارند تا او برخلاف محققان گذشته از دریچه‌ای تازه به این متن بنگرد اما حاصل کار روایت ساده‌ای است از متنی سترگ.

«چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار» نخستین تجربه مؤلف در زمینه نقد و تفسیر متن ادبی به زبان فارسی است. این کتاب گزارش گونه‌ای از «روایت ایمان مسلمانان پارسی که در سده‌های پیش می‌زیستند و

حز ایشان را عاشقانه دوست می‌داشتند» مؤلف در این اثر بر آن بود تا از زاویه دیدی نو به بررسی زبان، دلالت‌ها، راز و رمزها و معناهای متن تذکرة الاولیاء عطار بپردازد.

در پیشگفتار کتاب آمده است:

«گزارشگر اعتراف می‌کند که همواره مجذوب تقابل منطق عرفان با خردباوری جدید بوده است. او تاکنون در نوشته‌هایش از رویارویی «شکل دیگر کاربرد عقل» یا خردباوری یاد کرده و در این راه از تاریخ دیوانگی میشل فوکو یاری‌ها گرفته است. اینجا نیز راز همان تقابل را دنبال می‌کند ولی نه می‌خواهد و نه می‌تواند ستایشگر منطق غیرنقدانه‌ی سخن عرفانی باشد.»

مؤلف می‌خواهد در این اثر از دیدگاهی تازه و نو با رویکردی به تئوری‌های غربی متن تذکرة الاولیاء را بررسی کند. اما آیا می‌توان از آن نظریه‌ها در شرح و تفسیر و تحلیل متون ادبی و عرفانی زبان فارسی بهره گرفت؟ تلاش مؤلف در چهار گزارش گرد آمده است. او در این چهار گزارش به شکل ساده‌ای می‌خواهد مجهولات زبانی و معنایی تذکرة الاولیاء را کشف کند. بنابراین رابطه‌ای دوسویه بین مؤلف و متن تذکرة الاولیاء برقرار می‌شود. متن مورد بحث متنی فعال است اما آیا پس از ایجاد کنش خواننده رازهای پنهان متن از طریق مؤلف کشف می‌شود؟ حاصل چهار گزارش نشان می‌دهد که این رویکرد راه‌آورد تازه‌ای به همراه نداشته است. و این در حالی است که متن تذکرة الاولیاء یک متن فعال ادبی - عرفانی است و می‌تواند پاسخگوی بسیاری از سوالات باشد. در مقدمه تذکرة الاولیاء آمده که خواننده باید متن کتاب را چنان که شرط است بخواند. شرط خواندن، نسبت درست به هم رساندن خواننده و متن است. بی‌تردید ناقدی که با ابزار نقد جدید به سراغ متنی کهن از زبان فارسی می‌رود به عنوان یک خواننده باید موقعیت‌های لازم را برای دریافت و شناخت بهتر متن فراهم کند. به بیان دیگر افق انتظار مؤلف (خواننده) باید با متن هماهنگ باشد. اما مؤلف «چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار» با عقل مدرن به دنیای متن تذکرة الاولیاء می‌رود. این متن از

منطق عقلی و استدلالی به دور است. یعنی در روابط موجود بر متن بینش عقلانی حاکم نیست. مؤلف هدف گزارش نخست خود را چنین بیان می‌کند:

«هدف گزارش نخست کشف نشانه‌های زندگی هر روزه‌ی ایامی است که در آن پدید آمد و درک تاریخی‌ای که در آن نهفته است و راهی که می‌گشاید برای شناخت گذران عمر مادی و معنوی مردمان، و چارچوب‌های سخن آیینی، دینی و عرفانی و افق اندیشگری روزگار»

از اینرو مؤلف در آغاز به دنبال زمینه‌های شکل‌گیری متن تذکرة الاولیاء است. ذهنیت مؤلف در این بررسی ذهنیتی مدرن و خردمدار است. از همین روست که در اغلب مباحث کتاب می‌کوشد تا دلالت‌های خاص متن را با تکیه بر عقل استدلالی نشان دهد اما متن در این مواقع پاسخ نمی‌گوید. مثلاً بر اساس همین رویکرد است که مؤلف می‌گوید: «تذکرة الاولیاء از خطاهای تاریخی خالی نیست... این کتاب شرح بیش و کم افسانه‌ای و خیالی زندگانی کسانی است که چند سده پیشتر می‌زیستند.» حال آنکه می‌دانیم تذکرة الاولیاء شرح زندگانی افسانه‌ای عرفای بنام ما نیست. این عقل مدرن است که نمی‌تواند این شکل از زندگی را واقعی بداند.^(۱) در صفحه ۴۲ نیز می‌گوید: «تذکرة الاولیاء سرشار است از کراماتی باورنکردنی و نیروهای مقدس اولیاء دشت‌ها را طلا می‌کنند و شب تاریک را نورانی. اما خود خواسته که تهیدست و تنها باقی بمانند» مؤلف در حقانیت کرامات این عارفان بیدار دل تردید می‌کند زیرا عقل استدلالی نمی‌تواند این مفاهیم غیرمعارف عاشقانه را درک و فهم کند.

گزارش نخست به نام «دلالت‌ها» شامل شش بخش است به نام‌های: در جستجوی زمینه‌ها، عرفان در کتاب، محبت، علیه عقل، علیه دنیا و سستی ایمان مردمان. بابک احمدی می‌کوشد تا دلالت‌های معنایی متن تذکرة الاولیاء را در چند عنوان یاد شده بررسی کند. اما متأسفانه فعالیت ادبی او در این رهگذر حرف تازه‌ای به همراه ندارد و خواننده در هر صفحه چند حکایت کوتاه از متن تذکرة الاولیاء را می‌خواند بی‌آنکه چیزی بر

فهم او از متن اضافه گردد. در گزارش نخست مؤلف بیش از نود بار به متن تذکره استناد کرده و حکایت یا جمله‌ای از متن را در کتاب آورده است. طبعاً در ۴۰ صفحه مطلب که درباره دلالت‌ها می‌بود این همه استناد به متن اصلی کمی خواندن متن را ملال‌آور کرد زیرا مؤلف علاوه بر استناد به تذکره‌الاولیاء از قرآن مجید، مختارنامه، اسرارالتوحید، الهی‌نامه، تاریخ جهانگشا و چندین منبع دیگر جابجا در صفحات گزارش نخست بهره گرفته است. مؤلف می‌توانست با استناد به چند حکایت حق مطلب را ادا کند اما گزارش نخست بیشتر به بازخوانی متن تذکره‌الاولیاء شباهت دارد تا گزارشی درباره دلالت‌های متن.

گزارش دوم به معناها اختصاص دارد. مؤلف هدف گزارش دوم را کشف معنایی می‌داند که به نظر می‌رسد فهم‌شان در چارچوب افق دلالت‌های متن، برای مردم آن دوران ممکن بود. در این گزارش احمدی کوشیده تا به «اقتدار سخن عرفانی و مرزهای رواداری پارسیان» بپردازد. گزارش دوم به پنج بخش تقسیم شده است که عبارتند از: ۱- رواداری پارسیان ۲- دو آشنای دیگر ۳- شکل دیگر عقل ۴- ناسازدهای سخن

«وقتی کسی مانند احمدی به متنی کلاسیک در حوزه ادبیات عرفانی مانند تذکره‌الاولیاء شیخ عطار روی می‌آورد همگی انتظار دارند تا او برخلاف محققان گذشته از دریچه‌ای تازه به این متن بنگرد اما حاصل کار روایت ساده‌ای است از متنی سترگ.

عرفانی و ۵- پایگان اجتماعی، اقتدار سخن عرفانی. مؤلف سخن را با رواداری پارسیان و تسامح آنان در رفتار و گفتار و کردار آغاز می‌کند. در این گزارش نیز مانند گزارش نخست تکیه بر نقل قول از متن تذکره‌الاولیاء عطار برای اثبات دعوی بسیارست به گونه‌ای که باز بسیاری از صفحات را به خود اختصاص داده است. احمدی می‌گوید که عطار خود اهل مدارا و تسامح بوده زیرا علیرغم آنکه اهل سنت است کتاب را با یاد و نام و زندگی و شرح اندیشه‌های امام ششم شیعیان امام جعفر صادق (ع) آغاز کرده است. اما متأسفانه مؤلف نتوانسته تحلیلی درست از چگونگی شکل‌گیری و چرایی حضور رواداری در عرفان اسلامی به دست دهد. و حتی زمانی که به اجمال از این تعادل فکری و رفتاری سخن می‌گوید نشان می‌دهد که دریافتی شایسته از بینش مداراگرانه به دست نیآورده است. در صفحه ۸۶ می‌نویسد:

«شاید بتوان گفت که در بهترین حالت ایجاد تعادلی میان اجرای تعهدهای زندگی با امور ایمانی و زهد فردی موردنظر متفکران مسلمان بود. میان این دیدگاه مصلحت‌گرا و عمل‌گرا با آن دل‌کندن مطلق از

جهان که صوفیان پیشنهاد می‌کردند همراهی دشوار ایجاد می‌شود. چگونه می‌توان چون برخی از عارفان جهان را ظرف نجاست دانست و در عین حال بهبود تدریجی یا کلی آن را خواهان بود؟»

پاسخ این سؤال بازگوکننده چرایی حضور اندیشه رواداری در میان عرفاست. این رویارویی محور زندگی مداراگرانه است. اگر عارفان جزم‌گرایانه یکی از دو سوی را می‌پذیرفتند تسامح عارفانه نیز وجود نمی‌داشت. این تناقض در همه امور زندگی اعم از حوزه هنر یا ادبیات خود را نشان می‌دهد. بنابراین در مرکز اندیشه رواداری شیخ عطار و عرفای تذکره‌الاولیاء یک نوع تلقی متناقض‌نما وجود دارد. در گزارش دوم مؤلف در بخش «شکل دیگر عقل» و «ناسازدهای سخن عرفانی» این مسأله را طرح می‌کند. اما دریافت او از این ناسازدهای سخن به روشنی بر خواننده معلوم نیست. احمدی در ص ۱۰۳ این سخنان را ضد و نقیض می‌خواند حال آن که سخنانی که از زبان عقیلا مجانبین بیان می‌شد اگر چه بظاهر دارای تناقض بود اما از حقیقت بهره داشت. مؤلف می‌توانست با بررسی شط حیات با یزید بسطامی و حسین منصور حلاج به نتایج گرانقدری در این زمینه دست یابد. او در تفسیر تذکره‌الاولیاء درمی‌یابد که همه عرفا بر یک نظر نبودند اما نمی‌گوید که چرا این دوگانگی وجود داشت. دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی در مقدمه مختارنامه نوشته است: (۲)

«از آنجا که حالات یک سالک آنهم با در نظر گرفتن محدودیت‌هایی که انسان قرون گذشته در برابر خویش داشته هیچ‌گاه یکسان نیست و از آنجا که عارف در آن سوی لحظه‌های ناب خویش انسانی است، معمولی و بخصوص اگر مذهب‌سالاری زمانه او را هم در نظر بگیریم و اینکه با همه آزادی روحی، بسیاری از اضطرابها و وحشت‌های یک مذهبی‌دین‌باور متعصب نیز در گنه وجود او همواره کمین کرده‌اند باید این تناقض‌هایی را که در خلال تجارب روحی او چهره می‌نمایند بپذیریم و بتوانیم پراسس روانشناسی مؤلف، آن را تفسیر کنیم.» دکتر شفیعی کدکنی به خوبی این نکته را درمی‌یابد که این دو حالت می‌تواند دو تجربه متضاد یک انسان باشد یکی تجربه لحظه‌های رها شدن و تعالی و دیگری تجربه لحظه‌های معمولی زندگی و وثیبت اندیشه‌های روزمره یک انسان قرون وسطی.

مؤلف در گزارش دوم که به معناها اختصاص دارد از پایگان اجتماعی و اقتدار سخن عرفانی سخن به میان می‌آورد و اشاره می‌کند که متن تذکره‌الاولیاء عطار فاقد منطق مکالمه است. این گفته کمی تأمل برانگیز است. آیا مکالمه فقط گفت و گوی انسان با انسان است یا در گفت و گوی بنده با خدا و خدا با بنده نیز مکالمه شکل می‌گیرد. در متن تذکره‌الاولیاء عطار ما شاهد نمونه‌های فراوانی از مکالمه عارف با حضرت حق هستیم. اگر در رابطه مرید و مرادی نوعی بیان مقتدرانه وجود دارد این اقتدار در سطوح دیگر از بین می‌رود. شیخ و پیر و مراد در خلوت خویش با خدا مکالمه می‌کنند. ما نیز می‌پذیریم که کلام عارفانه بر پذیرش سکوت است نه مکالمه و نقادی. اما سکوت در برابر چه کسی. آیا مرید با خدای

خویش راز و نیاز نمی‌کند و به درگاه او پناه نمی‌برد. حکایتی در همین کتاب «چهار گزارش از تذکره‌الاولیاء عطار آمده که بیانگر وجود مکالمه در متن مورد بحث است.»

«در باب ابوالحسن خرقانی می‌خوانیم که به گفته‌ی خودش در رویایی خداوند را دید و خدا از او پرسید: خواهی که ترا باشم؟ و او گفت: نه. خداوند پرسید: خواهی که مرا باشی؟ و او باز گفت: نه. خرقانی ادامه گفت و گورا چنین نقل می‌کند: یا ابالحسن خلق اولین و آخرین در اشتیاق این بسوختند که تا من کسی را باشم. تو مرا این چرا گفتی؟ گفتم: بارخدا! این اختیار که تو به من کردی از مکر تو ایمن کی توانم بود؟ که تو به اختیار هیچ‌کس کار نکنی»

گزارش سوم بابک احمدی در این کتاب به زبان تذکره‌الاولیاء عطار اختصاص دارد. مؤلف معتقد است که: «کمتر متنی به زبان ما نوشته شده که توانسته باشد در حد تذکره‌الاولیاء با استفاده از کمترین واژگان زیباترین تصاویر را بیافریند و بیشترین تأثیر را در ذهن خواننده بگذارد. این گفته اگر چه کمی اغراق‌آمیز به نظر می‌آید اما بی‌تردید زبان متن تذکره‌الاولیاء زبانی زیبا و

خواندنی است. تلاش مؤلف در این بخش مصروف بررسی دستور زبان و بررسی تاریخی زبان با استناد به گفته‌های ملک‌الشعراى بهار در سبک‌شناسی است. احمدی معتقد است که عطار در این متن «نخواست زبان نوآرد یا شگردهای تازه‌ی صرفی و دستوری به کار گیرد.» خواننده امروزی می‌داند که عطار چه خواسته باشد و چه نخواسته باشد زبانش از اسلوب خاص برخوردار است. کارکردهای زبانی تذکره‌الاولیاء مختلف است. در ساختار زبان عطار ما نوعی تنوع را می‌بینیم که در زبان روایت با رعایت ایجاز کلام نوشته می‌شود، از اینرو شاید نتوان به صراحت گفت که نحو زبان تذکره‌الاولیاء چندان نو نیست. کارکرد زبان متناقض‌نما از ویژگی خاص زبان تذکره‌الاولیاء است. وقتی خواننده با این ساختار زبان روبرو می‌شود احساس نو بودن می‌کند در واقع عطار با این روش عادت‌زدایی کرده است. در متن تذکره‌الاولیاء آمده است: (۳)

«چون در مستی خویش خود را به همه وادی‌ها درانداختم و به آتش غیرت، تن را بر همه بوتها بگذاختم و اسب طلب در فضاء صحرا بتاختم و به از نیاز صیدی ندیدم و به از عجز چیزی نیافتم و روشن تر از

خاموشی چیراغی ندیدم و سخنی به از بی سخنی نشنیدم، ساکن سرای سکوت شدم و صدره صابری درپوشیدم.»

این ساختار زبان ذهنیت مآلف با زبان عرفانی پیش از عطار را برهم می‌زند و درواقع نوعی خلاف آمیز عادت است. مؤلف به جای آنکه ویژگی‌های ساختاری زبان را تفسیر کند به بررسی ساده‌ای از چگونگی کاربرد «ک تصغیر»، انواع «ی»، «با» به جای «به» و امثالهم می‌پردازد. حال آنکه چندین دهه قبل مرحوم بهار در تاریخ تطور زبان نثر فارسی آنها را بررسی کرده است. بابک احمدی معتقد است که راز بزرگی متن تذکرة الاولیاء در اهمیتی است که برای خواننده خود قائل است ازینرو می‌گوید متن عطار ساخته‌ی خواننده است و نویسنده تنها لحظه‌ای از آن را ارائه می‌کند. این گفته شاید درست نباشد حتی اگر ما به اصالت نظریه خواننده اعتقاد داشته باشیم باز متن آفریده مؤلف است نه خواننده. خواننده می‌تواند براساس افق انتظار خود معنای متن را کشف کند یا بیافریند یا به نیت مؤلف نزدیک شود اما نمی‌توان گفت که متن تذکرة الاولیاء ساخته‌ی خواننده است. بلکه می‌توان گفت که تذکرة الاولیاء متنی چند معناست و هر خواننده اهل معرفتی می‌تواند دنیای خود را در آن کشف کند یا حتی بیافریند.

از فصل‌های خوب کتاب «چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار» فصل مربوط به روایت‌ها در گزارش سوم است. در این فصل مؤلف کوشیده تا براساس تحلیل روایت ساختاری حکایات تذکرة الاولیاء را تقسیم‌بندی کند. او معتقد است که دو گونه از ساختار روایی در متن تذکرة الاولیاء وجود دارد، در روایت اول شخص به دلیل رویدادی ساده یا پیچیده دگرگون می‌شود؛ اما در روایت دوم شخص نخست به دلیل نفوذ معنوی یا گفته یا کرامت شخص دوم دگرگون می‌شود. مؤلف سپس به شرح و تفسیر این دو روایت و جایگاه آن در متن می‌پردازد. خواننده‌ای که کتاب «چهار گزارش از تذکرة الاولیاء» را می‌خواند توقع دارد که مؤلف در همه فصل‌ها مانند فصل روایت‌ها ناگفته‌های مربوط به متن را بیان کند و درواقع به نیت اصلی خود یعنی کشف تازه‌های متن دست یابد اما در همه فصل‌ها این نیت تحقق نمی‌یابد. گزارش چهارم کتاب «چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار» به راز اختصاص دارد. مؤلف درصدد است تا به معناهای باطنی و رازهای متن دست یابد و آن را برای خواننده کشف کند. از اینرو با تفسیر خواب و رویا کلام را آغاز می‌کند. بینش حاکم بر این گزارش بینشی تأویلی است اما خود نیز می‌داند که هر تأویلی درست نیست. می‌گوید: «حقیقت معنا با هر تأویلی دانسته نمی‌شود، تأویل کسی که در مرتبه‌ی بالاتری قرار دارد تأویلی درست‌تر است» مؤلف می‌خواهد به این نتیجه برسد که در میان عرفا خواست حقیقت همان خواست قدرت است.

در تفسیر رویاها احمدی آن را به دو قسم رویای صالح و رویای صادق تقسیم می‌کند و معتقد است که رویاهای صالح موجود در متن تذکرة الاولیاء ساده‌اند و چندان نیازی به تأویل آن‌ها نیست معناهایشان

پیچیده نیست و بیشتر حکمی اخلاقی دارند. فصل معنای باطن گزارش چهارم نیز به بررسی دیدگاه عطار درباره چندانگنی معناهای باطنی در تذکرة الاولیاء می‌پردازد و نکات ارزشمندی را یادآور می‌شود. البته در این فصل لازم بود مؤلف به تفاوت دیدگاه تأویل دیروز با تأویل امروز اشاره می‌کرد. زیرا تأویلی که عرفا از رویاها یا کرامات پارسایان به دست می‌دهند براساس بینش هرمنوتیکی نیست از همین رو بود که اغلب آنان گذر از تأویل را بیان می‌کردند و آرزو داشتند روزی آید تا هر چه در دل است به طور کامل بر زبان آید. اما در این موقعیت معناهای باطنی و رمز و رازهای متن تذکرة الاولیاء، حالات و کرامات اهل معرفت را تأویل‌پذیر می‌کند اگر چه این تأویل شرایط خاص خود را می‌طلبد که شرح آن به زمان دیگری نیاز دارد.

مؤلف در گزارش چهارم می‌کوشد تا برخلاف گزارش‌های قبلی بیشتر متن تذکرة الاولیاء را تفسیر و تحلیل کند. در فصل راز پنهان به خوبی به زبان اشارت و زبان عبارت اشاره می‌کند و مانند «پل نویا» معتقد است که زبان عبارت تفسیرپذیر است و زبان اشارت تأویل‌پذیر. در کتاب آمده است: «زبان اشارت زبان

«خواننده‌ای که کتاب «چهار گزارش

... را می‌خواند توقع دارد که مؤلف در همه فصل‌ها مانند فصل روایت‌ها ناگفته‌های مربوط به متن را بیان کند و درواقع به نیت اصلی خود یعنی کشف تازه‌های متن دست یابد اما در همه فصل‌ها این نیت تحقق نمی‌یابد.

آشنایی با جنبه‌هایی از راز است به واقع زبان رازداری است، علم اشارت نیز آگاهی از همین جنبه‌هاست.» مؤلف در این گزارش می‌توانست درباره معناهای باطنی، سر و رمز و راز و چندانگنی معنا و تفسیر و تأویل متن تذکرة الاولیاء بسیار سخن بگوید اما ناگفته نماند که اشارت کوتاه ایشان نیز بسیار سودمند افتاد. و خواننده می‌تواند ازین مجمل حدیث مفصل بخواند.

در پایان کتاب «چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار» چند پیوست آمده است که یکی از آنها درباره تأثیر تذکرة الاولیاء بر مولانا، حافظ، تذکرة نویسان و شعر امروز خاصه شعر احمد شاملوست. اما بر خواننده معلوم نیست چرا احمدی ناگاه از چنین تأثیری سخن به میان آورده است. مثلاً آیا به راستی خواجه شیراز از تذکرة الاولیاء تأثیر پذیرفته است مؤلف می‌گوید: «شماری از اشارات کلیدی شعر حافظ ریشه در شعرها و شطح‌های حلاج دارد.» برای اثبات این دعوی می‌نویسد:

«آیا آن کشتی شکسته‌ای که بازماندگانش امید رسیدن باد شرطه را دارند تا دیدار آشنا را بازبینند همان سفینه‌ی شکسته‌ی حلاج نیست که یارانش را از

آن خبر می‌داد؟» این بیشتر یک گمان است نه به واقع تأثیر تذکرة الاولیاء بر شعر حافظ. آیا به راستی حافظ این بیت را به تأثیر از شطح حلاج سروده است؟

در تأثیر تذکرة الاولیاء بر شعر امروز، مؤلف به شعر احمد شاملو اشاره می‌کند. حال آنکه دنیای شاملو با دنیای شیخ عطار بسیار متفاوت است. شاید اگر این همانندی‌های زبانی را از نوع توارد بدانیم بهتر باشد. احمدی برای اثبات نظر خویش شاهد مثال می‌آورد که این مثال نیز خود نفی غرض است. شاملو می‌گوید: «ما بی چراندگانیم/ آنان به چرا مرگ خود آگاهانند.» مؤلف حکایتی از تذکرة الاولیاء نقل می‌کند و معتقد است که شعر شاملو که در بالا آمده است از این تأثیر پذیرفته است. حکایت چنین است:

«ای رابعه، این درجه به چه یافتی؟ گفت: بدان که همه یافت‌ها گم کردم در وی. حسن گفت: او را چون دانی؟ گفت: چون تو دانی، ما بی چون دانیم» آوردن پیشوند «بی» دلیل قانع‌کننده‌ای بر تأثیرپذیری شعر شاملو از عطار نیست در بسیاری از متون زبان فارسی. این پیشوند به کار رفته است. حتی اگر بخواهیم از لحاظ معنایی نگاه کنیم دو نوع بینش بر این - گفته‌ها حاکم است. بینش شاملو، بینشی استدلالی اما بینش رابعه بینشی عاشقانه است بنابراین برخلاف شاملو چون و چرا نمی‌خواهد اما شاملو تکیه بر چراهای استدلالی و عقلی می‌کند و این دو با هم مغایرت دارند.

□

چهار گزارش از تذکرة الاولیاء عطار رهیافتی دگرگونه به دنیای پر راز و رمز متن تذکرة الاولیاء است اگر چه بابک احمدی می‌توانست رهاوردی نوتر به ارمغان آورد اما بی تردید این کتاب مقدمه‌ای است برای آنانی که می‌خواهند با رویکردی تازه به متون ادبی فارسی بنگرند. مؤلف در این کتاب آنچنان که خود گفته است فقط چهار گزارش از متن به دست داده است و علیرغم آنکه این چهار گزارش ساده روایت شده‌اند اما خواندنی‌اند. بی تردید از مقام علمی بابک احمدی با توجه به کاستی‌هایی که در این کتاب بود کاسته نشده است و او همچنان یکی از پرکارترین مفسران نظریه‌های ادبی غرب در ایران است.

پانویس:

۱- البته مؤلف در مقدمه از منابع تذکرة الاولیاء یاد می‌کند و در ص ۱۲۵ می‌گوید: گویی عطار به عمد می‌کوشید تا به کلام و سبب زبانی صوفیان وفادار بماند، و در نقل قول‌های آنان امانت را رعایت کند.

۲- مختارنامه. شیخ عطار نیشابوری. تصحیح و مقدمه از: دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی. چاپ دوم. ۱۳۷۵ انتشارات سخن.

ص ۱۲

۳- تذکرة الاولیاء. عطار نیشابوری، تصحیح نیکلسون پچ سوم،

ج ۱، ص ۱۷۴ □

با جعفر مدرس صادقی تا کنار دریا، مرخصی و آزادی

● فیروز زنوزی جلالی

کتاب کنار دریا، مرخصی و آزادی گردآمده ده داستان از جعفر مدرس صادقی است که بتازگی از طرف نشر مرکز منتشر شده است. مجموع این داستانها را که نویسنده از سال ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۵، در طی ۱۵ سال نگاشته به بهانه‌ی چاپ مجموعه موصوف، بدون آنکه به کم و کیف داستانها توجهی داشته باشد، در مجموعه مورد نظر گرد آورده است. روشنگر این ادعا چاپ دو داستان موشک و مار و دریا و «مسابقه» به همراه هشت داستان دیگر، در یک مجموعه است. دو داستان اشاره شده با بافت و ساختار هشت داستان دیگر ناهمگونند و در حیطه داستانهای نوجوانان می‌گنجند (صرفنظر از پاره‌ای لایه‌های پنهانی در ساختار داستان موشک و مار و دریا، که نویسنده می‌کوشد این داستان را به داستانی درباره نوجوانان تبدیل کند و نه برای نوجوانان و توفیق چندانی نمی‌یابد) داستان موشک و مار و دریا، داستان پر از دحامی است، شلوغ و پلوغ، با آواری از آدمها که در ابتدای کار بر سر خواننده خراب می‌شود - بنظر می‌آید نویسنده مقدمات داستانی بلند را فراهم آورده، لیکن منصرف شده و آن در داستان کوتاهی نوشته است - راوی داستان، امیر، نوجوانی است که در سال اول راهنمایی درس می‌خواند: «او و خانواده‌اش بدعوت پدر و مادر دوستش - محسن - به همراه خانواده‌ای دیگر عازم ویلای آنها در شمالند شب هنگام به ویلای پدر محسن می‌رسند. در تاریکی شب صداهایی از دور بگوش امیر می‌رسد که شبیه صدای دریاست، اما معلوم نیست که این صداها از کدام طرف می‌آیند (!) امیر می‌خواهد از محسن بپرسد که دریا کدام طرف است، اما فکر می‌کند، تا روز بعد صبر کند تا ببیند خودش می‌تواند بفهمد - صدای دریا - از کدام طرف است یا نه! صبح روز بعد، اما چشم‌اندازهای ظاهری خبر از یک دهکده می‌دهند، امیر به بالای تپه‌ای می‌رود و از آنجا از ساختمانها و تپه‌ماهورها گرفته تا مرغ و خروس و غاز و حتی چند مرد کلاه نمدی را می‌بیند که کنار مغازه نشسته‌اند تو آفتاب. ناگاه صداهایی می‌شنود و به راز توهم صدای دریا که شب پیش شنیده پی می‌برد. در محوطه‌ای باز میز درازی دیده می‌شود با تعدادی صندلی، دیگها روی اجاق و زنهایی با لباسهای رنگارنگ و عده‌ای بر و بچه‌های مزاحم، معلوم می‌شود که او سر و صداها را بجای صدای دریا گرفته بوده (!) گویا عروسی است. امیر سپس در یک کوچه به چند سگ مزاحم بر می‌خورد، می‌خواهد جلوتر برود، ماری را می‌بیند، بین آنها ترسان گرفتار می‌شود نمی‌داند چه کند (درگیر ماندن کسی در کوچه، بین سگ و... کار طرفه‌ای نیست، این موقعیت حتی به فیلم هم برگردانده شده است) بچه‌های ده سر می‌رسند. مار را می‌کشند و امیر را نجات می‌دهند. داستان موشک و مار و دریا، سرجمع از باورهای کاذب جامعه‌ی شهری و شهامت اهل روستا می‌گوید و از این حد فراتر نمی‌رود. داستان مکرر گفته‌ای است که در سر و صدا و هنگامه آدمها می‌کوشد تازه بنماید. داستان «مسابقه» را نیز نوجوانی در سن و سال امیر بازگو می‌کند. بهمن (راوی دلستان) به فوتبال علاقه‌مند است، ولی پدرش اصلاً علاقه‌ای به ورزش ندارد. او با دوستانش تصمیم می‌گیرد به دیدن یک مسابقه فوتبال

به استاد یوم نزدیک خانه‌شان بروند. پول ندارند. نیمه‌ی دوم، وقتی دربهای استادیوم باز است با ترفندی وارد استادیوم می‌شوند. در پایان بازی بهمن ناگاه پدرش را در استادیوم می‌بیند. می‌ترسد که پدرش او را تنبیه کند ولی برخلاف انتظار او در منزل پدرش با او کاری ندارد، مغلوب می‌شود پدرش کشتی‌گیر بوده و چون در مسابقه اول نشده از هر چه ورزشکار و ورزش است بیزار بوده است. پدر می‌گوید: یه مدال نقره‌ی کوفتی، بعد از سالها، نقره هم شد مدال! بهمن فکر می‌کند: آدمی که قهرمان نباشد. به چه درد می‌خورد؟! نا همگونی دو داستان پیش گفته وقتی بیشتر آشکار

می‌شود، که آنها را با داستانهایی چون مرخصی، سه روز، شوخی و... مقایسه نمایم. همانطور که اشاره شد دو داستان اولیه چون وصله ناچسبی به مجموعه کنار دریا، مرخصی و آزادی الصاق شده‌اند و دلیل بودن این دو داستان در مجموعه جز به جهت توالی زمانی نگارش داستانها از سوی نویسنده نبوده است. داستانهای مذکور در حد داستانهای متوسطی هستند که نمونه‌های آنها به وفور در نشریات نوجوانان چاپ می‌شود و هیچ وجه امتیاز و برتری‌ای نسبت به آنها ندارند و بودن آنها اگر از ارزش کاری نویسنده، که داستانهای طرفه نویسنده آن را ایجاد کرده است - کم نکنند، چیزی به آنها نمی‌افزایند. و اما در بین هشت داستان باقیمانده که ترکیب معقول و پذیرفته تری دارند، داستان «صبح روز عید» طرحی ساده دارد «راوی» داستان در اشتیاق دیدن «نوشین» است. نوشین و راوی، که اکنون مرد مجردی است، در دوران نوجوانی با هم همسایه بوده‌اند. پس از سالها راوی نوشین را می‌بیند و پس از آن دیدار نوشین سه چهار ماه بعد ازدواج می‌کند. معلوم می‌شود عصر همان روز عید مردی نوشین را برای اولین بار در جشن عروسی دیده و پسندیده، مادر راوی انتظار داشته که

پسرش و نوشین همان روز عید قرار و مدار زندگی آینده‌شان را بگذارند. راوی می‌خواسته به مادرش بگوید: فردا بروند خواستگاری، ولی... غفلت ظریف راوی و لحظات از دست رفته و دیر باعث می‌شود که راوی و نوشین بهم نرسند.

حسرت فرصت‌های از دست رفته و آدمهایی که در چنبره محتوم شرایط ناخواسته و بیرون از اراده‌شان دست و پا می‌زنند، یکی از مکرر گفته‌های جعفر مدرس صادقی است. آدمهایی که فرصت‌ها را از دست داده‌اند. پیر دخترانی که یا فدا شده‌اند و یا در حال فدا شدن هستند. در داستان بلند «بالون مهتا» سیمای زشت رو نیز این فرصت را از دست داده است. خانواده‌اش به آمریکا رفته‌اند و او می‌خواهد اسباب و اثاثیه‌اش را بفروشد و به نزد آنها برود. ولی دیگر دیر است، حتی

سفرهای خیالی مهتای هندی که با بالونش می تواند او را به آمریکا ببرد چاره ساز نیست. درگیری سیما با نیازهای جسمی ذهنیت وی را آشفته می سازد. او سرانجام تبدیل به دختر دیوانه ای می شود که شب ها با لباس مردانه در میدان بهارستان خرده ریز می فروشد. «سودابه» نیز در داستان بلند سفر کسرا، به وضع مشابهی گرفتار است پیر دختری است که از بس درگیر مراقبت از پدر و مادر بیماراش بوده که همه ی فرصت هایش را از دست داده اینک نیز درگیر نگاهداری ماندا دختر برادرش یوسف است، «جهان» دختر کرد داستان بلند کله ی اسب نیز بنوعی پای بند برادر مجنون و دیوانه اش است. پناه جستش به کسرا، که زن دارد، و عشقش به او نیز باعث گریزش از بن پستی که بدان گرفتار آمده است نمی شود، و سرانجام تن به مرگ می دهد. آسیه زن داستان بلند ناکجا آباد نیز در جستجوی اردشیر واقعیت زندگی را وا می نهد و فضای مبهم و پر تردید اعصار کهن را برمیگزیند. در داستان «نقش اول» - در همین مجموعه - خانم هنریشه پیر دختری است چهل ساله که پس سالیان انتظار وقتی پاسخ مثبت به خواستگار پنجاه و پنج ساله اش می دهد که او ازدواج کرده است. «شیرین» در داستان «سه روز» با وضع مشابهی درگیر است، هر بار با مردی به آسایشگاه می آید و می گوید که قرار است در آینده با او ازدواج کند. خانم مسئول شعر مجله ی روزگار دیگر در داستان «اولین نامه ی یک شاعر نابغه و دو نامه ی دیگر» نیز بازیگر این نقش فرسوده و از رمق افتاده است، جز پیردختران مهجور، مردهای داستانهای مدرس صادقی نیز بدین بلا گرفتارند. یا چون علی در داستان نمایش، عشقشان به شکست می انجامد، و یا چون راوی داستان صبح روز عید - یا اگر چون کسرا - (شخصیت محوری داستانهای بلند مدرس صادقی: کله ی اسب، سفر کسرا، شریک جرم) و یا دیگری در بالون مهتا، ناکجا آباد، با میل و یا به اکراه تن به ازدواج سپرده اند، ناراضی اند و در حال فرار از تعهدات خویشند.

رشته ی تعلقات زناشویی بین آنها پوسیده است. آنان مدام در حال گریزند به جایی که خود نیز نمی دانند. راوی داستان بلند گاوخونی نیز وقتی با دختر عمه اش ازدواج می کند حاضر به پذیرفتن بار مسئولیت زندگی مشترک نمی شود مغازه را به زنش می سپارد و... سرگشتگی و بی هویتی، از هم گسیختگی ارتباطات و گریز از شرایط ناگزیر هسته اصلی آثار مدرس صادقی را تشکیل می دهد، اینان غالباً در حال و هوایی رمزی و نامتعارف بدنبال هیچگاهی می گردند. رخنه در گذشته و حال و دست یازیدن به دنیا های رمزی و فرا واقعیت نیز تب بی قرارانه گریز مداوم آنان را فرو نمی نشاند. پرگویی های نوشتاری یک نیز گره گشای درد آنان نیست، چرا که هیچکدام آنان واقعاً نمی دانند که چه می خواهند و در جستجوی چه هستند. هویت باختگی و گریختن ملکه ذهن نویسنده است. نمونه های پیوسته ای از این دست بیانگر آن است که خط و ربط ذهنی نویسنده یکسویه است و هر از چندگاه در قلاب طرح های واحد و محدودی گرفتار می آید، و با اینکه نویسنده می کوشد در قالب آدمهای جدید، در داستانهای بلند و کوتاهش به

آنها هویتی متمایز ببخشد، ولی همه آنها چون قالب های یک شکلی هستند که روح سرگردان واحدی دارند. پیوستگی عادت شده ناگزیری از ذهنیت نویسنده بدور آنها چنین تار مرگ آمیزی تنیده است. طرح «عالی جناب» چهارمین داستان مجسمه به کنار دریا، مرخصی و آزادی، سر در آبشخور مکرر گفته، نویسنده، بی هویتی، دارد. آدمهایی که خلاف آمد و رسومات، درگیر با توهمات خویشند و جشن ازدواج علی و افسانه است. افسانه با عکس گرفتن مخالف است حتی با لباس عروسی. حتی با مراسم مخالف است. اگر پدر و مادرش رضایت می دادند ترجیح می داد توی محضر قال قضیه را بکنند. پدر و مادر افسانه هم با این ازدواج مخالف هستند، زیرا علی پنجسال جوان تر از افسانه است (مشابهت های ناگزیر!) علی و افسانه توی محفل با هم آشنا شده اند. عالی جناب - رئیس محفل - هم با مراسم ازدواج مخالف است. با عکس هم مخالف است. گرچه عکس خودش را با آن شکم گنده و سیلپهای آویخته پشت جلد مجلد چاپ کرده اند. علی مدام از عالی جناب حرف می زند و می گوید: ما همه چیزمون رو از ایشون داریم. کتابهای ایشون به همه ی زبانهای زنده دنیا ترجمه شده است! مادر افسانه آنقدر به او اصرار می کند که بالاخره افسانه رضایت می دهد، چند ماه پس از ازدواجشان، دوباره مشابه مراسم عقد را بر پا کنند و عکس بگیرند. افسانه لباس عروسی مادرش را می پوشد و برای عکس گرفتن بی تابی می کند! پدر افسانه در اتاق تنها نشسته و منتظر است ببیند آیا کسی بیاد او می افتد یا نه؟

او می شنود که علی مدام از عالی جناب حرف می زند. یادش می آید: روزی هم که به خانه ی علی و افسانه رفته بوده به در و دیوار اتاقش عکس عالی جناب را چسباند بودند. او هم کتابهای زیادی داشت ولی هر وقت از کتابهایش حرف می زد، افسانه و علی به ریشش می خندیدند. زنش هم همیشه تحقیرش می کرد. پدر افسانه روی کاغذی می نویسد «این جناب به این وسیله آقای عالی جناب را از مقام خود عزل و از این پس خودم شخصاً هدایت مردم را بعهده گرفته و کتابهای خودم را خواهم نوشت» و بعد کتابهای عالی جناب را جر می دهد و سر به نیست می رود. عکس او را در روزنامه - جزو گمشدگان - چاپ می کنند، ولی عکس قدیمی است و دیگر هیچکس او را نمی شناسد. عکسهای مهمانی هم همه خراب شده اند. همگی تصمیم می گیرند دوباره مهمانی ای ترتیب بدهند و باز عکس بگیرند! عالی جناب نوشتاری یک شادی گمشده است. فروپاشی همه ی قراردادهای مرسوم است. ارزشهایی که در حال تغییرند. بازسازی فضاهای اضطراب انگیز یکی دیگر از دلمشغولی های مدرس صادقی است، دنیا های داستانی او، گرچه با دقت و وسواسانه ای توصیف می شود، ولی چندان امن نیستند، هر آن است که مرزهای واقعیت

فرو ریزند و جهان کابوسناک و نامتعارف خودی بنمایند. مرز بین واقعیت و رویا در داستانهای او بسیار آسیب پذیر و شکننده اند. در بیشتر آثار مدرس صادقی واقعیت حکم سکوی پرشی را دارد برای پرواز بسوی فرا واقعیت. راوی داستان گاوخونی با خوابهایش استواری واقعیت را متزلزل می کند، پنداره قایق سواری بر زاینده رود و غوطه ور شدن در باتلاق آنچنان در ذهن راوی استحاله می یابد که توهم زاینده رود را با خود به تهران می آورد، در اینحال دیگر مرز بین واقعیت و خیال قابل تشخیص نیست، در پایان داستان واقعیت جای خود به فرا واقعیت داده است. در داستان بلند «ناکجا آباد» نیز جهان واقعی

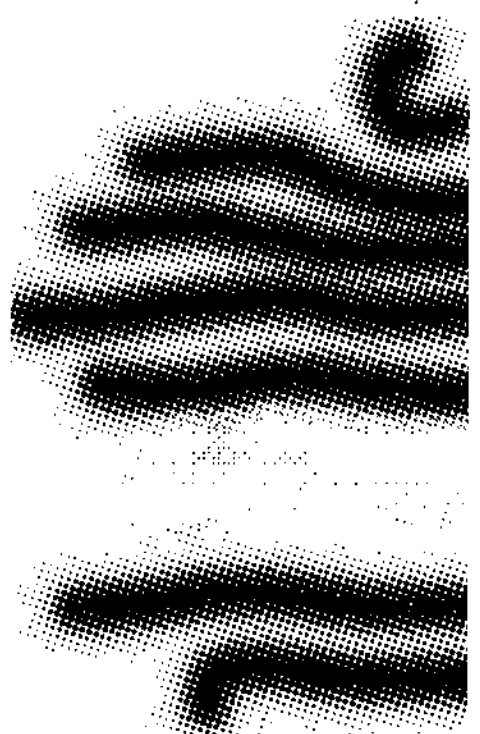

با تمام ریزبافی های روشن و درخشانش ناگاه فرو می ریزد مرد جوان، بعثت تمام شدن بنزین ماشین مسافرکش اندکی از ماشین و مسافران که دور می شود، راهش را گم می کند و در تعقیب زن آهوچران از عمارت های باستانی سر در می آورد. مردی را به هیبت آدمهای سنگی می بیند. دارا و آسیه تنها آدمهای قصر باستانی اند. دارا در اندیشه حمله قریب الوقوع «سکا» است. قومی که با آنان در جنگند. ولی بودن در چنین فضای اساطیری باعث نمی شود که ناگاه ما وارد دنیای کاملاً واقعی، شهر و دود و آهن و ماشین و حتی مسئله مالک و مستاجر نشویم. آدمهای داستانهای مدرس صادقی براحتی از مرزهای چند هزار ساله زمان در می گذزند. در جهان نامطمئن داستانهای وی هیچ تضمینی وجود ندارد که ناگاه کوروش یا لشگرانش از پل کارون عبور نکنند و سربازانش برای تفریح به سینما رکس آبادان نروند و «حسین» پیدا نشود و ادعا نکند که آنها را در سینما رکس سوزانده است (حسین، یکی از شخصیت های داستان بلند شریک جرم است که مدعی است سینما رکس آبادان را آتش زده است، ولی هیچکس حرفش را باور نمی کند). خواننده ای که با سبک و سیاق کارهای مدرس صادقی آشنا نباشد براحتی در اولین گذرگاههای تاریک و روشن شهرهای داستانی او گم و گور می شود. داستان «شوخ» در مجموعه داستان کنار دریا، مرخصی و آزادی مؤید همین مسئله است. مردی در دایره دنیایی محدود گرفتار آمده است. او در شهری با دو خیابان اصلی با یک سینما، یک بستی فروشی، یک اداره ی پست و یک بانک زندگی می کند. یک تاکسی مدام از این طرف به آن طرف می رود. راوی برای راننده و راننده برای او دست تکان می دهد. راوی حیران است که او مسافرها را به کجا می برد. رئیس اداره ی پست راوی و دوستانش را به باغش دعوت می کند. میزبان به نظر راوی آشنا می آید. شباهت زیادی به یکی از همشاگردی های قدیمی اش دارد.

پرداختن به مضمونهای فرا واقعی در جهان پهناور و

◀ حسرت فرصت‌های از دست رفته و آدمهایی که در چنبره محتوم شرایط ناخواسته و بیرون از اراده‌شان دست و پا می‌زنند، یکی از مکرر گفته‌های جعفر مدرس صادقی است.

انعطاف‌ناپذیر ادبیات داستانی، چیز تازه‌ای نیست. در مسخ کافکا، شخصیت داستان به حشرهای تبدیل می‌شود، و در صد سال تنهایی مارکز «رم‌دیوس خوشگله» با ملحفه به آسمان می‌رود. در مرشد و مارگریتا رخدادهای غریب و شگفت‌انگیزی روی می‌دهد و... زمینه باورمندی این آثار بگونه‌ای است که خواننده در ممکن‌الوقوع بودن حوادث آنها شک نمی‌کند. حتی اگر هیوط فرشته‌ای باشد بر زمین که مارکز آن را دستمایه داستان کوتاهی قرار داده است. در غالب آثار ادگار آلن پو فضایی رازناک حاکم است، او همچنانکه روی دادی را در فضایی آکنده از غرابت نشان می‌دهد با وصف درخشانی از اشیاء و نشانه‌های یومیه و پذیرفته شده اثر خود را باورپذیر می‌نماید. خلطه و آمیزش واقعیت و رویا با بهره‌گیری از وصف بدیهیات، در آثار وی چنان هنرمندانه بهم جوش خورده‌اند که خواننده آن ناممکن را باور می‌کند. پیش شرط نانوشته‌ای بین نویسنده و خواننده حاکم است: خواننده ناممکن‌ترین فرض ابتدای داستان را براجتی باور می‌کند. با خواندن اولین سطور کتاب خود را تسلیم پیش‌فرض داستان می‌نماید، وقتی کافکا در چند سطر اول داستان مسخ خبر از مسخ شخصیت داستانش بصورت حشره می‌دهد این استحاله دشوار را براجتی می‌پذیرد، ولی پس از آن براجتی تن به پذیرش باقی رویدادها نمی‌دهد، برای پذیرش باقی رخدادهای، حتی با نوعی بدبینی در رابطه‌ها باریک بینی می‌نماید با شک و تردید به مسائل نگاه می‌کند، روابط علت و معلول را پی می‌گیرد و زمینه‌های عقلانی را از نویسنده طلب می‌نماید و چنانچه نویسنده نتواند توقع او را برآورد، چه بسا که داستان را از نیمه رها کند. مدرس صادقی اما گاه در اندیشه باورمند کردن آثارش نیست. به روابط علت و معلول کارش اعتنایی ندارد و دغدغه‌ای از خود برای منطقی جلوه دادن داستانش نشان نمی‌دهد، گاه آن قدر درآمد و رفت بین واقعیت و خیال خودش را طناب پیچ می‌کند که سر رشته کار را گم می‌کند، توجیهات ناهمخوان و ضد و نقیض پایان داستان بلند «بالون مهتا» نمونه‌اش. در داستان شوخی نیز به سبب علت‌های پیش‌گفته خواننده آن را بیش از یک «شوخی» نمی‌گیرد. داستان در برانگیختن تفکر خواننده ناکام است. دو داستان «نقش اول» و اولین نامه‌ی یک شاعر نابغه و دو نامه‌ی دیگر، وصف الحال اهل دوربین و قلم است. بازنمایی زندگی ظاهراً شکوهمند و رویایی اهل هنر با تمام باطن نامهربان و ملال‌انگیزش. توقعات نامتعارف و سرگشتگی هنرمندانی که سرانجامی درناک یافته‌اند. اقتضای درون مایه این دو اثر باعث شده که این بار نویسنده عادت خشک‌نویسی و دورماندن از متن را بکناری بنهد و لحن طنزآلود و نیش داری را برگزیند. نیشخند مطایبه‌آمیز نویسنده در این دو داستان کم و بیش در لابلای اثر پیداست. راوی داستان نقش اول. هنرپیشه سابقه‌دار تئاتر و سینماست. پیردختر چهل ساله‌ای که مدعی است: حاضر به بازی در هر فیلم آبگوشتی نیست. و اما داستان «سه روز» نسبت به باقی داستانهای این مجموعه از ویژگی‌های خاصی بهره‌مند است، داستان طرح طرفه‌ای دارد و کمابیش از

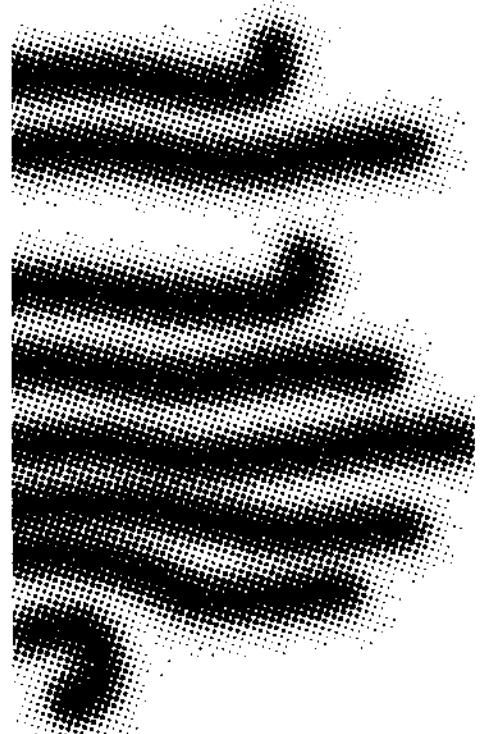
کلیشه‌های ذهنی نویسنده بدور است. راوی داستان «عباس» خدمتکار کهنسال یک آسایشگاه کودکان معلول و عقب‌افتاده است. نویسنده با دانستگی محدود او داستان را بازگو می‌کند و در انتقال موقعیت درآگین توفیق می‌یابد. داستان را در سه روز متفاوت از زندگی راوی می‌خوانیم در روز اول پی می‌بریم که تنها آدم سالم آسایشگاه، عباس است. باقی کودکانی هستند که ناقص‌اند، یکی دست ندارد، یکی پا، یکی هم مثل حسن نه دست دارد، نه پا. همه روی چرخ زندگی می‌کنند و هیچکدامشان دلش نمی‌خواهد که به چشم یک مریض بهش نگاه کنند.

داستان سه روز طنز تلخ و زبان گزنده و شوری دارد. نویسنده، از زبان عباس، داستانی تراژیک و بغض‌انگیز را بازگو می‌کند، بدون آنکه تن به عبارات احساس برانگیز و اشک‌انگیز دهد. هر آنچه در روایت سه روز روی می‌دهد تصویری و شسته رفته است و از درازگویی‌های مألوف نویسنده در این داستان خبری نیست. تقابل صحنه‌ها و تصاویری که نویسنده مقابل هم قرار می‌دهد. چون پازل‌هایی هوشمندانه ساختمان داستان را می‌سازد. موقعیت‌های گلوگیری در داستان سه روز وجود دارد که نویسنده بدون ابزار احساسات عادی شده سایر نویسندگان، هنرمندانه آنها را تصویر می‌کند.

به همین سبب «سه روز» یکی از داستانهای شاخص نویسنده در مجموعه کنار دریا، مرخصی و آزادی است. مدرس صادقی به گواه داستانهای بلند و کوتاهش سعی در بازنمایی داستان بدون حضور و دخالت نویسنده دارد و از این نظر می‌توان وی را پیرو خط و ربط همینگوی و بخصوص دیوید سالینجر دانست. سالینجر نیز جز در رمان «ناطور دشت» که بنا به مقتضای روایت از لحنی طنزگونه و گزنده سود برده است، بخصوص در مجموعه داستان «نقاشی خیابان چهاردهم» سعی در پنهانگری نویسنده از فضای خشک داستانهایش دارد تأثیرپذیری مدرس صادقی از سالینجر در داستانهای بلند «کله‌ی اسب» و «سفر کسرا» عیان‌تر است. صخره‌هایی را که مدرس صادقی در داستان بلند سفر کسرا، در کنار دریا با ماندا بازسازی می‌کند شباهت ناخواسته‌ای با داستان «روزی برای موز ماهی» دیوید سالینجر دارد. در داستان بلند سفر کسرا، کسرای تک افتاده و بی‌هدف شبانه وارد یک خانه‌ی ویلایی می‌شود و شب را در آنجا به صبح می‌آورد. او را به جای یوسف اشتباه می‌گیرند دختر کوچولویی او را در آغوش می‌گیرد و ددی ددی می‌گوید. زنی - سودابه - او را برادرش می‌پندارد، معلوم می‌شود که برادر سودابه - یوسف - یک سال قبل با دخترش - ماندا - از خارج وارد ایران شده، ولی گویا در فرودگاه دچار مشکلی شده و ناپدید گشته است. سودابه ماندا را نزد خود نگاهداشته، تا اینکه یوسف چندی قبل با او تماس گرفته و از او خواسته که ماندا را به ویلا بیاورد. پرداخت صحنه‌های ورود کسرا به خانه‌ی ویلایی، و وصف فضا و مکان ویلا بسیار خوب و جاندار و هنرمندانه است، جدا از جزئی‌نگری‌های وسواسانه و محل مألوف نویسنده و گفته‌های طولانی و خطابی سودابه به کسرا - یوسف -

بازسازی فضاهای اضطراب‌انگیز یکی دیگر از دلمشغولی‌های مدرس صادقی است، دنیاهای داستانی او، گرچه با دقت و سواسانه‌ای توصیف می‌شود ولی چندان امن نیستند، هر آن است که مرزهای واقعیت فرو ریزند و جهان کابوسناک و نامتعارف خودی بنمایند.

دو داستان اولیه کتاب چون وصله ناچسبی به مجموعه کنار دریا، مرخصی و آزادی الصاق شده‌اند و دلیل بودن این دو داستان در مجموعه جز به جهت توالی زمانی نگارش داستانها از سوی نویسنده نبوده است.

خصوصاً هنگامیکه سودابه از بدیهیاتی می‌گوید که کسرا - یوسف - منطقاً می‌داند، ولی نویسنده می‌کوشد به صرف لزوم آگاهی خواننده از کم و کیف ماجرا، آنها را در دهان سودابه بگذارد. آنهم یک نفس و بدون هیچگونه سؤال و جوابی از دو طرف. چگونه ممکن است که یوسف و همسرش که سرایدار ویلا هستند در ماهیت کسرا بجای یوسف شک کنند ولی سودابه - که خواهر یوسف است - کوچکترین شک و شبهه‌ای در این میان نداشته باشد؟ یکی از صحنه‌های موجز، زیبا و استاذانه داستان جایی است که کسرا مجبور می‌شود تا لباسهایش خشک شوند مایو بپوشد. «سودابه به اصرار همه‌ی لباسهای کسرا را درآورد و خواست یک شلوار و پیراهن از هاشم قرض بگیرد، اما کسرا رضایت نداد و خواهش کرد فقط یک مایو به او بدهد، چون شاید هوس کند بیرون توی آب. سودابه گفت: حالا که فصل توی آب رفتن نیست. و مایو را که به او می‌داد گفت: سردت نشه! هوا سرده‌ها!» مایوگشاد بود و خوبیش به این بود که کمر بند داشت، وگرنه از پاهایش می‌افتاد پائین. سودابه گفت: مال آقا جان بوده. مشکمی بود و وقتی که کمر بندش را محکم بست، چندان تر و بی‌قواره تر شد. ماندا اول به خنده افتاد. بعد ساکت شد، خوب سر تا پای کسرا را نگاه کرد و جیغ بلندی زد:

You're not daddy... You're not daddy"

تأثیرپذیری مدرس صادقی از داستانهای سالینجر در ایجاد فضاهای غیر متعارف داستانی وی نیز تسری یافته است. از این رو آدمهای داستانهای وی غالباً با ذات و روح شرقی خویش بیگانه‌اند کمتر رنگ و بوی آدمهای ما را دارند و چنین بنظر می‌آید که مهاجرانی هستند که از ینگه دنیا با دو چمدان از واکسوردگی‌ها و خشک مرامی‌ها و تک افتادگی‌ها و بی‌اعتمادی‌های غربی، آمده‌اند تا در جاده‌های مه‌آلود و کنار دریا و شهرهای پرت افتاده، ناامیدانه پرسه بزنند. اینان به زن و زندگی و به دوست و آشنا و حتی به موطنشان به گونه‌ای خلاف آمد می‌نگرند که گرچه از منظر کسراها غیرمنطقی است ولی جز لاینفک زندگی آدمهای داستان دیوید سالینجرند. آدمهای داستانهای مدرس صادقی طبعی غربی، بی‌قرارانه و مآینوسانه دارند، آدمهای ناهمگونی با خلق و خوی شرقی‌اند، چون آدمهایی هستند که به این اقلیم آورده شده‌اند، با تمام رگ و پی و استخوان با باورهای این مرز و بوم بیگانه‌اند، آدمهایی سردرگم در احوال زندگانی خویشند، خودشان هم دلائل قابل توجیهی برای سرگردانی‌شان ندارند.

در هیچ کجا نویسنده نمی‌کوشد دلائل این همه ناراحتی و عدم تطابق با محیط را بازگو کند چرا که بهتر از همه می‌داند که آنها با جغرافیای خود بیگانه‌اند. اینان آرزومندی استحاله و دیگرگونی محالی را با خودشان یدک می‌کشند که با ذاتشان در تقابل است. برای ماندگاری و قرارداد ستیزی‌شان دلیل قابل قبول و تأملی ارائه نمی‌دهند و بیشتر بهانه‌جویی می‌کنند. اینان در مدار بسته‌ای گرفتارند که از مرز تخیل نیز فراتر می‌رود. داستان «اولین نامه‌ی یک شاعر نابغه و دونا می‌دیگر» را مدرس صادقی به شیوه ترسل نوشته است. با اینکه شیوه ترسل یکی از دیرینه‌ترین روشهای

داستان‌نویسی است و قدمتی به طولانی بودن عمر رمان دارد (مبتکر این شیوه از داستان ریچاردسون است که «پاملا» را به این شکل نوشته است - ۱۷۶۱-۱۶۸۹) و تقریباً منسوخ شده است. منتها این روش از نگارش بسیار سهل و آسان می‌نماید و بسیاری از نویسندگان فریب ظاهر سهل این شیوه از داستان‌نویسی را می‌خورند، در حالیکه این طریق نگارش، یکی از دشوارترین شیوه‌های داستان‌نویسی است چرا که بستر محدود نامه‌نگاری دست و بال نویسنده را می‌بندد و غالباً لزوم آگاهی دادن نویسنده از زوایای طرح با این شیوه از در تقابل درمی‌آید و نویسنده مجبور می‌شود به توضیح واضحاتی بپردازد که منطق آوردن آنها گرچه در داستان بدیهی می‌نماید، ولی ضرورتاً مخاطب نامه می‌بایستی از آنها آگاهی داشته باشد. و چنانچه نویسنده در دام ظاهراً سهل این شیوه بیفتد وادار به تناقض‌گویی و مطول‌گویی شده و لاجرم مجبور می‌شود برای رتق و فتق امور و حقیقت ماندنی کار به خام‌دستی‌هایی نیز مبادرت ورزد. در شیوه ترسل لزوماً می‌بایستی فاصله مکانی بین دو نفر ایجاد شده باشد، بُعد مسافت و یا عدم امکان ملاقات شخصیتهای داستان نیز از بدیهیات شیوه ترسل است. یکی از موفق‌ترین داستانهایی که به این شیوه نگاشته شده داستان «گیرنده شناخته نشد» نوشته کریستین تایلور، نویسنده آمریکایی است. در این داستان نامه‌ها مطول نیستند و شرایط و اوضاع نویسنده و مخاطب و فاصله معقول بین آنها قالب آن را قابل قبول ساخته است. داستان «اولین نامه‌ی یک شاعر نابغه و دو نامه‌ی دیگر» اما فاقد منطق فاصله بین آدمهای داستان است. شرایط آدمهای داستان نیز ایجاد نمی‌نماید که مبادرت به نگارش نامه نمایند. ضمن اینکه - در این داستان - پای فرد ثالثی در میان است که وی نیز نویسنده نامه‌ی سوم است ولی او نیز دارای شرایط مشابهی دو نفر دیگر است. با اندکی تأمل در نامه‌های نگاشته شده، صدق گفته‌های فوق بیشتر روشن می‌شود.

نگارش نامه به خانم عزیز و افشاگری‌های حقیرانه شاعر غیرمنطقی است. قتل برادر بدست شاعر نابغه نقطه اوج داستان است. نیاز داستان - و نه لزوم نامه‌نگاری - در نامه‌ی اول ایجاد می‌نمود که وی از وجود برادر و مزاحمت‌های وی خبر بدهد، تا از آن مقدمه، برای نقطه اوج داستان - قتل برادر - استفاده شود. نگارش بی‌مورد چنین حاشیه روی غیرمنطقی‌ای به شکل نویسنده و نگارش داستان مربوط می‌شود و نه شخصیت شاعر نابغه که گفتار و کردارش با هم در تناقض است. و سرانجام حمید به خانم عزیز پیشنهاد می‌کند، چون شاعر بزودی اعدام می‌شود بهتر است عکس او را تهیه کنند و صفحه‌ای ویژه‌ی وی اختصاص دهند. داستان نامه‌ی شاعر نابغه و دو نامه‌ی دیگر از ضعف پیش گفته آسیب جدی دیده است. و اما شاخص‌ترین نکته‌ای که در این داستان وجود دارد، چند سطر آخر داستان است، جایی که حمید نامه‌اش را با آن پایان می‌برد «... ولی حتماً اعدامش می‌کنند، و یک نکته‌ی دیگر، ما درباره رسم الخط بحث‌های زیادی با هم کرده‌ایم، ولی متأسفانه نتوانستیم با هم به توافقی

مهتابی جلوه‌های کوهستان

● م. آزاد

- تکرار شدم در ایه‌های گل سرخ
- شکوه سپه‌زاد
- ۱۳۷۶، ۱۲۱ ص

می‌دهند که به فرنگیس مرخصی داده‌اند. خانم بیدار و شوهرش به تکاپو می‌افتند، دستی به سرو گوش اتاقها می‌کشند، عکس فریدون را از جلو چشم بر می‌دارند. نمی‌خواهند فرنگیس با دیدن آن یاد بردارش بیفتد. معلوم می‌شود که فریدون و سپس فرنگیس جلسات مشکوکی با داستان داشته‌اند و سپس آن دو را گرفته‌اند، فریدون را اعدام کرده‌اند و فرنگیس را به زندان انداخته‌اند.

مدرس صادقی با بازگویی توهم‌های شبانه و تأکید راوی - فرنگیس - بر فقط ده دقیقه خواب، نه بیشتر. و با از کار افتادن ساعت - همچنانکه ساعت مرد جوان در داستان ناگج‌آباد قبل از رسیدن به سرزمین کهن از کار می‌افتد - خواننده را به فضایی وهمناک و فراواقعی می‌برد و می‌کوشد با جزیی‌نگری‌های بسیار و تأکید بر نشانه‌های پذیرفته شده، داستانی باورپذیر خلق کند که نسبتاً در اینکار توفیق می‌یابد. مهتاب در یافت اثر گاه تعلل‌هایی می‌نماید و به ساختار داستانش لطمه می‌زند. در داستان «آزادی» فرنگیس قبل از ورود به خانه عکس پدر را در آگهی فوت می‌بیند. سپس بدرون خانه می‌رود و در تردید احتمال جشن یا مراسم هفتم پدر است. تردید بین احتمال مرگ پدر و یا زنده بودنش. واقعی بودن رویدادها و یا نبودنش، و باورپذیری رخدادهای می‌باید با خواننده همراه باشد. ولی وقتی فریدون به فرنگیس می‌گوید: تو چقدر ساده‌ای دختر پدرت نمرده، زنده است. و فرنگیس می‌پرسد - پس اون آگهی که دم در بود چی بود؟ و فریدون پاسخ می‌دهد که: اون آگهی هم الکی بود، مال این بود که به تو کلک بزنند، ساختار طرح و رابطه علت و معلول داستان آسیب می‌بیند. باورپذیری داستان سست می‌شود. الکی بود یعنی چه؟ چه کسی می‌خواهد به فرنگیس کلک بزند؟ بدیهی است که خواننده هوشیار وقتی پاسخی برای این سئوالات نمی‌یابد احساس می‌کند با کاری چندانی جدی و حساب‌شده طرف نیست و بجای فرنگیس، دارند به او کلک می‌زنند. اصولاً طرح چنین پرسش و پاسخی از طرف فرنگیس و فریدون چه لزومی دارد؟ چرا نویسنده از زبان آدم‌های داستان سخنانی را مطرح می‌کند که پاسخ قانع‌کننده‌ای برای آن ندارد؟! تمام تلاش نویسنده باید معطوف به باورپذیری اثرش باشد، حال از هر چه که می‌خواهد بنویسد، چه واقعیت و چه روایا. در غیر این صورت، خواننده هوشمند در صداقت «آزادی» اش شک می‌کند (!) و حتی «شوخی» اش را باور نمی‌کند (!) هر چه نویسنده بخواهد بگوید: می‌خواستیم با شما «شوخی» کرده باشیم، برای همین نام داستان را «شوخی» گذاشتیم! □

دست پیدا کنیم. من نمی‌دانم شما چه اصراری دارید که همه کلمه‌ها را سوا سوا بنویسید و بجای همزه اضافه «ی» بگذارید و حتی «حتی» را با الف بنویسید. امیدوارم بزودی فرصتی پیش بیاید که باز هم در این مورد با هم بحث کنیم و اگر خدا بخواهد بجایی برسیم (خود همین چند سطر پایانی، پس از خبر اعدام قریب الوقوع شاعر نابغه، به تنهایی دارای طنز درآلود و اندوهباری است) و دیگر اینکه چنانچه مدرس صادقی، تعمق بیشتری می‌نمود و بجای سه نامه از دو نامه استفاده می‌نمود و بجای اینکه شاعر نابغه نامه‌ای این چنین غیرمنطقی و پر از آشفته‌گویی و تناقض به خانم عزیز می‌نوشت، داستان را با نامه‌ای از حمید به خانم عزیز آغاز می‌نمود بسیاری از مشکلات حل می‌شد و تناقض‌گویی‌های موجود برطرف می‌گشت. داستان روال منطقی و قابل قبولی می‌یافت، بسیاری از گفته‌ها در مورد شرایط زندگی و روحی شاعر نابغه، چون از طرف حمید عنوان می‌گردید، منطقی می‌نمود، چرا که همه‌ی آنها دال بر رأفت حمید و جهت آگاهی خانم عزیز قلمداد می‌گردید، تا که صفحه ویژه شعر را به کار وی اختصاص دهد، جوانیه خانم عزیز به نامه حمید نیز طبیعی و بدیهی می‌نمود، و در این صورت موقعیت شاعر نابغه بهتر جا می‌افتاد و حتی خواننده نسبت به سرنوشت شاعر نابغه علاقه‌مندتر می‌شد و تک‌افتادگی وی در جامعه‌ی بی‌اعتنا، برجسته‌تر می‌گردید و چه بسا که داستان بیکی از داستانهای تراژیک و هوشمندانه مدرس صادقی تبدیل می‌گردید. منطق فاصله بین نویسنده نامه و مخاطب نیز قابل حل بود: کافی بود که حمید در شهرستان باشد و او بخواهد با نگارش نامه‌ای سفارش شاعر نابغه را در مورد چاپ کارش به شاعره (خانم عزیز) بنماید... و این از غرایب طبع آدمی است که دوست نمی‌دارد کسی از بدیهی‌ترین محاسن خودش بگوید، هر چند که پر بیراهترین حرفها را در مورد فرد غایب، و از زبان فرد ثالث، بهتر می‌پذیرد. و اما دو داستان «مرخصی» و «آزادی» چون دو روی سکه‌اند، رویی که به دنیای زندگان تعلق دارد (داستان مرخصی) و رویی که به دنیای مردگان می‌پردازد (داستان آزادی) و از همین رو دچار ابهامات و گنگ‌گویی‌های خاص نویسنده گشته است. این دو داستان کوچک شده ذهنیت و دلمشغولی‌های مکرر مدرس صادقی است. از سکوی واقعیت پرتاب شدن به فراواقعیت. داستان «مرخصی» پیرنگ ساده‌ای دارد: آقای بیدار به باغچه و گلها علاقه‌مند است، خانم بیدار ولی به هیچکدامشان علاقه‌ای نشان نمی‌دهد، از زمانی که پسرشان «فریدون» را اعدام کرده بودند و دخترشان «فرنگیس» چهار سال و نیم بود که در محبس بود، از زندان خبر

در سال ۱۳۷۴ مجموعه شعری از خانم شکوه سپه‌زاد با عنوان "از دحام رنگ و شور و عاطفه" منتشر شد که خود عنوان کتاب، گویای درونمایه حسی و عاطفی شعرهاست. "تکرار شدم در آیه‌های گل سرخ" عنوان مجموعه جدید این شاعر است. انگیزه این نوشتار، انتشار این مجموعه تازه است.

در این روزگار بحرانی که شعر جوان از شدت دلهره و تعلیق، از شور تهی شده است؛ شعر سپه‌زاد، شعر شور و سرمستی شاعرانه است، بینشی رازورانه، شعر او را لحظه‌هایی از شور و سرمستی سرشار می‌کند. جاذبه شعر سپه‌زاد، اما در بینش جامعه‌گرای اوست: عصیان به ضد سکوت و سکون و وادادگی، و خواست تطور و نو شدگی. این درونمایه است که به شعر او معنایی عمیق و غیر احساساتی می‌بخشد. سپه‌زاد در شکل‌های رباعی، غزل و مثنوی چیره دست است. او سوررئالیسم را در فرم‌های مثنوی، غزل و رباعی آزموده است و تلاشی در گسترش شعر در سمت و سوی اوزان آزاد نیمایی دارد. همچنین شعر سپید (بی‌وزن و قافیه) را هم آزموده است.

اما مقایسه میان آثار موزون او با شعرهای سپیدش - با همه ظننی که به کلمات داده است - نشان می‌دهد که سپه‌زاد در شکل‌های کهن آزموده‌تر است، به بیانی روشن‌تر، این شکل‌ها به جریان سیال ذهن او انسجام می‌دهد، او ذهن خود را به روی کلمات تداعی شونده، باز می‌گذارد، پیش‌اندیشی و پیش‌سازی نمی‌کند. رابطه یا پیوند کلمات و بیان سوررئال او، رابطه‌ای دور و غریب است: به طور ناخود آگاه رابطه‌ی حقیقی کلمات را می‌گسلد و رابطه‌ای مجازی و فراواقعی برقرار می‌سازد، به این شیوه است که شعر "اتفاق می‌افتد اما نه تا به آن حد که به کار شاعر مانند "موج نویی‌ها" (به اصطلاح آقای شفیعی کدکنی) به دوزبازی بکشد. سیلان کلمات در شعر سپه‌زاد درونی و عمقی است.

هر شعر دارای یک تم یا درونمایه است که در چند شعر کوتاه می‌گسترده و به شکل‌های گونه‌گون بیان می‌شود. درونمایه شعر محور حرکت واژه‌های کلیدی است. سپه‌زاد همه سبک‌ها و حالت‌های رباعی را آزموده است و در غزل سربازی نوآوری‌هایی کرده است. درونمایه اندیشگی رباعی‌های او گاه رنگ فلسفی می‌گیرد و خیام وار می‌شود. این رباعی‌ها آن شور و بی‌تابی شعرهای رازورانه شاعر را ندارد که تصویرهای

بی‌نهایت ذهنی در آینه‌های روبه‌رو، جهانی بی‌نهایت فراوری ما می‌گسترند شعر رازورانه سپه‌زاد - که شعر شور و سیلان حسن و عاطفه است با فلسفه خیام همخوان نیست، هر چند واژه‌ها و لحن کلی شعر مثلاً یادآور این رباعی خیام باشد که

من بی می ناب، زیستن نتوانم

بی باده کشید بار تن، نتوانم

من بنده آن دم که ساقی گوید

یک جام دگر بگیر و من نتوانم.

اندیشه خوشباشی و فراغت از تصور مرگ، درونمایه این شعر خیام است خیام شاعری اشرافی نیست که عشق را غایت هستی بداند و معنای زندگی را در عشق حقیقی ازلی - ابدی بیابد، از این رو است که

رباعی‌های خیام وار سپه‌زاد را صرفاً از لحاظ همانندی‌هایی در کاربرد کلمات می‌توان متأثر از خیام دانست؛ حرف و سخن او چیز دیگری است:

من بی غم عشق روز و شب نتوانم

یک لحظه بدون تاب و تب نتوانم

می‌گردم و در عالم خویشم با عشق

عمر گذرای بی‌سبب نتوانم.

اگر شاعر از "بازی زمانه" سخن می‌گوید و به این اندیشه خیامی اشاره می‌کند که: ویرانگی ما و سر آغازی اوست، شاید می‌خواهد از تضادی سخن بگوید که در ذات زندگی هست - این که از متن مرگ، زندگی دیگری سر بر می‌کند؛ و اگر از مرگ سخن می‌گوید، دریغی در گفتار اوست:

این رسم زمانه است یا بازی اوست

رسوایی دل ز فرط غم‌ازی اوست

از ابر بهانه سر زده سیل فنا

ویرانگی ما و سر آغازی اوست

گفتیم شعر سپه‌زاد شعر رازورانه است، هر چند "عرفان" و بیشتر زمینی و این جهانی است تا اینکه الهی و آسمانی باشد. درونمایه اصلی شعر او عشق است، و سرمستی و ناهشیاری شاعرانه. غریزه در شعر او رنگ عاطفه‌ای عمیق می‌گیرد. شعرش سیلانی عاطفی دارد، و شاعر می‌کوشد تا با تمام نیروی تخیل خویش، کمال هستی را بیان کند. شعر او فرا افکنی شور و جذبه‌ایست که در لحظه پرواز شعری، همه وجود او را در می‌نوردد. در لحظه سرایش، هیچ عنصر خودآگاهانه‌ای در شعر او فعال نیست، اما او شاعری است، به معنای واقعی شعر، آگاه، که اندیشه شاعرانه‌اش از صافی عاطفه گذشته و رنگ عاطفی گرفته است و شعور، ملکه ذهنی و ذاتی شعر او شده است. از این جهت، اندیشه در شعر او رنگ حسی و عاطفی گرفته است. عنصر اصلی در شعر سپه‌زاد، تصویرهای ذهنی و مجرد اوست. این تصویرها در یکدیگر بازتاب پیدا می‌کنند و بر روی هم بیانگر عاطفه‌ای عمیق می‌شوند. نکته مهم دیگر، وجه اجتماعی شعر سپه‌زاد است. عشق در شعر او معنایی انسانی و آرمانی دارد، صرفاً عشقی مبهم و رازورانه به ذاتی ناشناخته نیست. او به آرمان والای عشق و یگانگی انسان اعتقاد دارد. و بر آن است که تکاپو و حرکت، اصل اصیل زندگی است و نادانی و بی‌تفاوتی و سکون و انفعال، آفتی است که زندگی ما را از درون می‌پوساند:

ای دل، تو و این سنگ صبور، تا کی؟

غوغای درون و تاب دوری تا کی؟

صد جرعه از این شراب غفلت خور دی

بر گرد چراغ عقل، گوری تا کی؟

سپه‌زاد شاعری است که در زندگی معنایی و غایتی می‌جوید و "عمر گذرای بی سبب" و بی‌انگیزه را یاه و بیهوده می‌داند. هر چند شعر شورمندانه او بعد اجتماعی - سیاسی روشنی دارد، اما شعرش رنگ شعار نمی‌گیرد. این رباعی گرچه بیان تمثیلی دارد اما درونمایه اجتماعی - سیاسی آن مشخص است:

سر بر در و دیوار چون باید زد

در عصر شفق به خاک و خون باید زد

ما پرده فر شیبم و تا درک سحر
پیمانه ز اشک لاله‌گون باید زد
این شعر یادآور سنت شعری عارفانه‌ایست که شهادت را غایت آمل عاشق عارف می‌داند:

سیمد گل سرخ و یک گل نصرانی

ما را ز سر بریده می‌ترسانی

گر ما ز سر بریده می‌ترسیدیم

در مجلس عاشقان نمی‌رقصیدیم.

همین درونمایه در شعر سپه‌زاد، به زبانی امروزی بیان شده است:

سرخیم که از تبار عشق آمده‌ایم

توفان زده از غبار عشق آمده‌ایم

حجمیم دمیده از نفس‌های شفق

چون داغ ز لاله‌زار عشق آمده‌ایم

تاکید بر وجه انسانی و آرمانی این شعرها از آن جهت است که شعر از معنایی عمیق بهره‌ور نباشد، شور

و بی‌تابی شاعرانه به بیانی احساساتی می‌انجامد. شعرهای پر شور سپه‌زاد بازتاب احساس صادقانه شاعری است که در زمانه‌ای پر تب و تاب زندگی می‌کند و خود را در قبال انسان زمانه‌اش متعهد می‌داند، و این تعهد را به زبانی برانگیزاننده، زبان شعر، بیان می‌کند:

ما هیبت یک خزان بی برگ و پریم

پرواز بلند عشق و بی بال و پریم

خاکستر اوج لحظه حادثه‌ایم

از قلب شب آمدیم و روح سحریم

و این حدیث نفس که:

ما در شب ظلمتیم و تاب آوردیم

با یاد تو عشق ما هتاب آوردیم

اندوه و ملال ره به جایی نبرند

در سایه عشق، آفتاب آوردیم

گفتیم که بیان رازورانه شعر سپه‌زاد، به معنای گرایش او به مجرد عرفان نیست که در شعر "ذن گرای

امروز به تجریدی سرد و بی جان می‌انجامد، شعر سپه‌زاد یک بعد تجربی نیز دارد. او در شعرش از تجربه‌های تلخ و دردناک زندگی درونیش سخن می‌گوید، از تلخناکی‌ها و رنج‌ها و آرزوها و امیدهایش:

صد بار مرا زمانه در هم کوبید

هر پاره استخوانم از غم پوسید

تنها تو شدی بهانه بودن من

عشق تو بهاری شد و در من روید

این "تو" بهانه بودن شاعر است، دامن پر مهر و نوازشی است، حریم امن و امان شاعر است:

از خواب گران به عشق تو برخیزم

بر دامن پر نوازشت اویزم

چندی ست که دل هوای جانان دارد

جانانه تویی، ز غیر می‌پرهم

فر شکوه سپه زاد در شعر، تصویرگری است. او در آفرینش تصویرهای ذهنی شعرش، پیش‌سازی نمی‌کند، و این وجه فارق عمده شعر او از نظم کهن‌سرایان است. تصویرهای ناگهانی شعر او در بستر کلامی موزون، با تداعی آزاد ذهن شکل می‌گیرند، گاهی واژه‌هایی که هم از لحاظ معنا و هم از جهت شکل، از هم دور و مهجورند، در ترکیب با هم تصویرهایی بسذیع پدید می‌آورند. شاعر برای جا انداختن این ترکیب‌های مجرد، معادل‌های ترکیبی متناسبی در شعر می‌آورد تا تعادل معنایی برقرار کند. کلمات محوری - واژه‌هایی که در بیشتر شعرهای سپه‌زاد در ترکیب با کلمات دیگر تکرار می‌شوند - خط و ربط میان شعرهای او هستند، به طوری که می‌توان چند رباعی را از لحاظ درونمایه و شکل، بسط یک اندیشه دانست. کلماتی مجرد چون ادراک، درک، حضور، نبض در ترکیب با کلمات دیگر، یک سلسله تصویر ذهنی می‌سازند تا اندیشه‌ای را با رنگ عاطفی متبلور کنند:

درک سپیده، درک سحر، درک آفتاب، درک احساس، درک نگاه، حس حضور، نبض بلوغ... و در واقع این تصویرهای بدیع ذهنی‌اند که در هر شعر، یا هم رابطه‌ای در هم تنیده و اورگانیک پیدا می‌کنند تا اندیشه‌ای به زلالی عاطفه بیان کنند:

حیثیت عشق و اوج پرواز از اوست

ادراک ظریف نغمه ساز از اوست

جاری شده در ضیافت آینه‌ها

تمثیل زلال آب و آواز از اوست

این تصویرگرایی (ایماژرسم) نه تصویر، محض تصویر است و آفرینش شعر ناب، که گویای اندیشه‌ای از صافی عاطفه گذشته است و به بیانی دیگر، گره خوردگی اندیشه و خیال:

شب پر تو شعر و شور و شادابی توست

دریا سفری به عمق بی‌تابی توست

آن چشمه نور کز زلالش نوشند

تصویر صفای دل مهتابی توست

این شورمندی رمانتیک، که گاه رنگ عارفانه‌ای به خود می‌گیرد:

سر سبزترین گیاه هستی شده‌ایم

پر شورترین نوای هستی شده‌ایم

در سینه خود جمال او چون دیدیم

افسانه به کیش خود پرستی شده‌ایم

شعر سپه زاد گرم و پر شور است و در بیان شورمندانۀ خود، می‌خواهد همه ظرفیتهای کلامی را به کار گیرد.

این تعبیر بر هیاهو از عشق است:

تا پیچک عشق بر وجودم پیچید

فریاد عطش ز قعر رودم پیچید

در بستر احساس هزاران گل سرخ

صد شعله میان تار و پودم پیچید

اما چنان که گفتیم این شورمندی، آنگاه که گویای اندیشه‌ای اجتماعی است، شعری آرمان‌گراست و همین حضور اجتماعی است که به شعر لحن و لهجه‌ای امروزی می‌دهد.

شعر شورمند سپه‌زاد، از دلهره و بیم، تهی نیست، چرا که او شاعری هستی‌گراست و رازوری شعر او نیز در پرتو این حضور شاعرانه معنی پیدا می‌کند. این حضور یا وجود شاعرانه با التزام و تعهدی نیز مقرون است.

این تعهد آنگاه معنای ملموس پیدا می‌کند که به موقعیت زن در جامعه ما و تلاش او برای شکستن حصار انزوا، توجه داشته باشیم این تلاش، هر چند از لحاظ شاعر شخصی و درونی جلوه کند، اما برایند اجتماعی دارد. این است معنای شکوه‌های شاعر و ملال او از دوری و مهجوری و خواست او به پویایی و دگرگونی. آنچه مرا به نوشتن این مقال بر انگیزت، جاذبه‌های زبان و بیان شعر، و محاکات شاعر است از ستم زمانه؛ زنان در این میانه دردمندانه تر سخن می‌گویند، این سوگنامه دردمند حرف و حدیث این روزگار با تمثیلی امروزی است:

دیدنی که پرنده‌ها چه دلتنگ شدند

در دام هزار رنگ نیرنگ شدند

سر سبزترین چنار این آبادی

در داد نداده که جملگی سنگ شدند!

و این حدیث نفس، که از رنجی مشترک سخن می‌گوید: زندگی مکانیکی ملال آوری که از هر اندیشه و آرمانی تهی است:

افسوس، چه ناروا گرفتار شدیم

فرسوده به بیتوته انکار شدیم

در دایره‌های بسته فرسایش

فریاد قفس شدیم و تکرار شدیم

و این "حماسه باطل" که تضادی را با شدت بیان باز می‌نماید:

فواره انفجار شد حاصل ما

توقان انگیزت عشق در ساحل ما

رعیدم کنون به منظر سوداها

تکرار نفس، حماسه باطل ما

با این همه، شاعر آرمان‌گرای ما را از تنگی این قفس باکی نیست، تا آدمی هست، امید به فردایی هست:

از تنگی این قفس مرا باکی نیست

در منظر این بهار، خاشاکی نیست

در نبض سحر زوال شب را دیدم

جز عشق، طنین رویش تاکی نیست

شعر سپه‌زاد، شعر پرواز خیال شاعرانه است و یگانگی با هستی. سوررئالیسم او از پیوند کهن و نو پدید

می‌آید و بر زمینه‌های آشنای ذهنی حرکت می‌کند:

پرواز شدم به صد هزاران پر و بال

خزات شعور در هیاهوی وصال

با فاصله‌های سرخ، ممزوج شدم

در جاذبه‌های مهر رفته به کمال

زبان شعر خانم سپه‌زاد در شکل‌های غزل و مثنوی نیز همین زبان عاطفی‌ست، زبانی که بازتاب تصویرهای ذهنی‌ست.

درونمایه (تم) غزل‌های سپه‌زاد نیز ملال از سکوت و سکون، و خواست شور تحرک است. در بیان این تضاد است که از غزل‌های او نیز، معنایی اجتماعی سر بر می‌کند. این حس یا معنای اجتماعی در غزل‌هایی که درونمایه مشخص اجتماعی دارند بارزتر است، هر چند این شعرها ظاهراً نه موضوعی خصوصی دارند و نه به موقعیت خاصی اشاره می‌کنند. شاعر در واقع حس زمانه‌اش را بیان می‌کند و از این لحاظ، این ظرفیت را دارد که از آنها تعبیرهای گوناگون کرد.

شاعر را از سکوت و سکون می‌توان به انزوای زن و عدم حضور فعال او در عرصه زندگی اجتماعی تعبیر کرد: همچنین می‌توان این معنا را تعمیم داد و خواست حرکت را در متن سکون از شعر استنباط کرد. بخصوص که سپه‌زاد، شاعری‌ست ذاتاً خوشبین و آرمان‌خواه، هر چند شعرش گاه رنگ بدبینی به خود می‌گیرد، اما این، یأس نیست؛ دریغ است و حسرت:

عشق رفت و یأس بد آهنگ ماند

دل فسرد و نغمه‌ها در چنگ ماند

شهر نور از حق حق جفد کبود

بستر اندوه شد، دلتنگ ماند...

غزل "سایه‌های بی‌خورشید"، نمونه‌ای است گویا از شعر اجتماعی شاعر که نیازی به تفسیر ندارد، این غزل همه مختصات سبک بیان شعر سپه‌زاد را نشان می‌دهد:

ظهور هادله! این راه، راه رفتن نیست

بهار رابطه را باور شکفتن نیست

هزار پیچک فریاد در دلم پیچید

در این دریچه بسته مجال گشتن نیست

من و شقاوت پیگیر لحظه‌های دریغ

به شور هزار سترون هوای رُستن نیست

حلول دردم از این سایه‌های بی‌خورشید

کزین مکبر جاری ره گذشتن نیست

مرا تلاقی یک عمر رفته پا در گل

ز تند باد حوادث امید جستن نیست

بیا به یاوریم، لحظه‌های بی‌فرجام

که این حضور مکرر به جز شکستن نیست

شکل مثنوی در مجموعه "آزدحام رنگ و شور و عاطفه" تنوعی دارد

مثنوی "روح ایثار..." ستایشی است از "بانوی قصه ایران"، سیمین دانشور و "چون دریچه..." ادای احترامی است به سیمین بهبهانی، "طلایه دار غزل امروز" چنین می‌نماید که شاعر زیباترین شعرهایش را نثار این دو بانوی نویسند و شاعر کرده است، یا با تمام ظرفیت شاعرانه‌اش با مهر و فروتنی، آنان را ستوده است:

ای می از هستی تو جوشیده

باده از نکبت تو نوشیده

رود سرشار از ترانه و شور
فرک منشور در سواحل نور
عطر اشراق در روایت عشق
روح ایشان در نهایت عشق

با تو نقی به نور خواهیم زد
می ز جام شعور خواهیم زد

سپه‌زاد در اوزان آزاد نیمایی و شعر سپید تجربه‌هایی کرده است اما توانایی او در ساختهای کهن شعر فارسی است. او در بازآفرینی شکل‌های کهن، دید

و برداشتی تازه دارد: بافت زبانش را نو کرده است تا ظرفیت‌های ساختاری شعرش در این شکل‌ها آشکار شود، او در شعر کهن فصاحت بیان دارد اما بر آن است تا بیانی نو معنایی تازه از فصاحت بیان شعری بیافریند. ذهنیت او، به راستی شاعرانه است؛ و با نگاهی اندیشمندانه به جهان می‌نگرد.

این نوشته را با یادی از فروغ فرخزاد، از زبان شکوه سپه‌زاد به پایان می‌بریم، یادی ستایش‌انگیز از شاعری که زندگیش شعر دگرگونی‌ها بود.
مردان هنر که نقش ایام زدند

در پرتو پرفروغ تو گام زدند
فرخ زادان فرخ انجام همه
از باده ناب شعر تو جام زدند

پانوشته:

(۱) این درونمایه در شعر مولانا نیز بازتابی عارفانه دارد:

شعری به ضد خشکاندیشی و قشریگری:
زین کهنه خدایی که تو را هست، دلم خست
هر روز مرا تازه خدای دگری هست. □

امر تحقیق و پژوهش، اگر که به دور از دغدغه نام و نان باشد، در عین حال که بسیار ارزشمند و گرانبهاست؛ می‌تواند نتایج درازمدت و بزرگی هم بدنبال داشته باشد، اگرچه امروزه، متأسفانه، همین دغدغه نام آنهم برای نان سبب شده است تا که اکثر کارها و طرحهای تحقیقی و پژوهشی از کیفیت پایسته و شایسته‌ای برخوردار نباشند. و بعضاً هم بسیار سطحی؛ ولی هر از چند گاهی به آثاری بر می‌خوریم که بارقه امید را در دلمان روشن نموده و امیدوار به آینده و آیندگان می‌شویم.

انجام تحقیقات و پژوهشهای پراکنده و فردی، و متقابلاً عدم توانایی لازم جهت ارائه تمامی آن دستاوردها و یا قادر نبودن در انجام برخی طرحهای بزرگ تحقیقاتی، سبب شده است تا مراکزی ایجاد شده و با جمع نمودن پژوهشگران و محققان در کنار یکدیگر، فعالیتهای آنها را نهادینه نموده، نظم و سیاق خاصی ببخشند. فعالیتهای پژوهشهایی که عموماً مرتبط با فرهنگ و تاریخ منطقه خاصی از کشور هستند. در این میان می‌توان از مراکزی همچون «فارس‌شناسی»، «کرمان‌شناسی» و «خراسان‌شناسی» نام برد؛ که در این بین، مرکز «خراسان‌شناسی» وابسته به آستان قدس رضوی، شاید نسبت به همگنان خویش کمی جوانتر بنماید، ولی این نهال نوکاشته خوشبختانه زودتر از آن که انتظارش می‌رفت به بار نشسته و برگزاری همایشها، نشستها، انجام طرحهای مختلف تحقیقاتی و انتشار خبرنامه و فصلنامه، با همکاری استادان برجسته داخلی و خارجی، گویای اهتمام و تلاش دست‌اندرکاران و گردانندگان و پژوهشگران این مرکز است.

اگر به نوعی خراسان بزرگ را خاستگاه زبان و ادب فارسی و نیز مهد فکر و اندیشه و فرهنگ ایرانی - اسلامی قلمداد کنیم، شاید چندان به بیراهه نرفته باشیم. خاستگاهی که بزرگان و نام‌آوران چون فردوسی، خیام، عطار، ابن سینا، غزالی، خواجه نصیر و ... را در عرصه علم و ادب و هنر و تاریخ و دین و سیاست و ... در دامان پرمهر خویش پرورانده و تقدیم بشریت نموده است. شخصیتهایی که مطالعه و پژوهش در احوال و آثار و افکار آنها، می‌تواند چراغی فروزان باشد فراروی انسان امروزی بریده از فرهنگ و تمدن خویش. و این مهم برعهده پژوهشگران و محققان علاقه‌مند و دلسوزی است که از جان و دل در راه کسب علم و معرفت مایه می‌گذارند؛ لذا ایجاد مرکزی علمی و توانا که بتواند

«خراسان پژوهی» زبان گویای خراسان‌شناسی

به این مطالعات و تحقیقات سامان دهد، از ضروریات است که خوشبختانه «مرکز خراسان‌شناسی» توانسته است این رسالت را بر دوش گیرد. شماره اول از سال اول فصلنامه خراسان پژوهی که فعلاً به صورت دو فصلنامه منتشر می‌شود، با سردبیری دکتر محمدجعفر یاحقی فعالیت خود را آغاز نمود. و بعنوان زبان گویای مرکز خراسان‌شناسی می‌تواند قلمداد گردد.

در ابتدا، با نگاهی کلی به عناوین مقالات و نام

نویسندگان آنها می‌توان به علمی و تحقیقی و نیز تخصصی بودن مقالات و نشریه پی برد. مقالاتی که در هرکدام مسائل مختلف درباره خراسان در آنها مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته است.

از آن جا که حوزه مطالعات خراسان‌شناسی تنها به خراسان امروز محدود نشده است، بخش ویژه‌ای از فصلنامه با نام «یاد یار مهربان» اختصاص دارد به «درج یافته‌ها و جستارهای دانشوران هم فرهنگ و هم تاریخ آسیای مرکزی، که روزگاری در واقع خراسانی بودند و هم سرنوشت ما محسوب می‌شوند» (سرسخن، ص ۷).

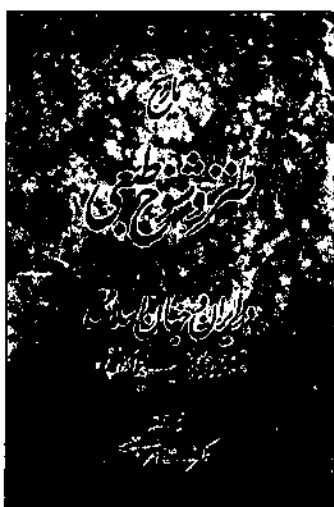
آوردن چکیده مقالات علاوه بر زبان فارسی، با دو زبان روسی و انگلیسی، ارزش دیگری به این نشریه بخشیده است. چراکه بسیاری از پژوهشگران و محققان خارجی، مخصوصاً اهل تحقیق در آسیای صغیر، می‌توانند از نتایج کلی این پژوهشها آگاهی یابند.

صفحه‌آرایی زیبا، رعایت نکات کامل نگارشی و ویرایشی و نیز موضوع‌بندی مقالات و نوشته‌ها از دیگر مشخصه‌های نشریه است. عناوین و موضوعات مورد بحث در این شماره عبارتند از: سرسخن: «خراسان پژوهی، در آغازی فرخنده، دکتر محمدجعفر یاحقی؛ گفتارها: «مروری بر مطالعات باستان‌شناسی خراسان»، رجبعلی لباف خانیکی؛ «ملک خراسان»، محمدحسن ابریشمی؛ «نگاهی به پیشه‌های سنتی بیرجند»، حسین زنگویی؛ «فتح خراسان به دست مسلمانان»، حسین نخعی شریف؛ «مناقب فارسی در پرتو شاهنامه»، دکتر محمدجعفر یاحقی؛ «چکامه‌ای نغز در ستایش هرات»، شیخ بهایی، ترجمه محمد آصف فکرت؛ آثار و نام آوران: «مسجد شاه مقبره است نه مسجد»، مهدی سیدی؛ در نقد و شناخت: «نقد و بررسی کتاب زمانه، زندگی و کارنامه بیهقی»، سیروس مهدوی، یاد یار مهربان: «رویارویی در فرهنگ در عهد چغتایان مغول»، دکتر لقمان پایمت اف؛ زبان فارسی و مقدسات اسلامی در عهد سامانیان، شمس‌الدین نورالدین؛ نام شناخت: «پژوهشی پیرامون نام بلخ و باختر»، فرهنگ جهانپخش؛ «باز هم طوسی و طرسوسی»، دکتر پرویز اذکایی؛ و چکیده مقالات (انگلیسی - روسی).

در پایان، آفتی روشن و موفق برای این نونهال رسته در خاستگاه علم و ادب و هنر - خراسان بزرگ - آرزومندیم.

● جواد میزبان

تاریخ طنز و شوخ طبعی در ایران و جهان اسلامی

فرهنگ لغات عامیانه و معاصر

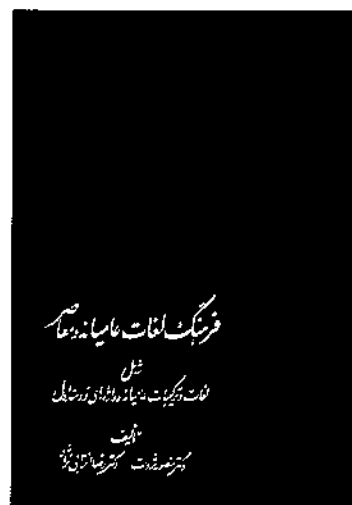
کلاسیک، گاهی نظری هم بر ترکیبات و لغات فارسی متأخر کتابی و رسمی و گفتاری و عاقله داشته‌اند، گرچه همچنان بیشترین عنایت معطوف بر واژگان متون کلاسیک بوده است.

به تازگی ویرایش دوم «فرهنگ لغات عامیانه و معاصر» تألیف دکتر منصور ثروت و دکتر رضا انزابی نژاد انتشار یافته که برای پژوهشگران و دانشجویان زبان و ادب فارسی و علاقه‌مندان به جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی بسیار سودمند است. فرهنگ حاضر نتیجه چندین سال پژوهش مؤلفان است و در سال ۱۳۶۲ برای نخستین بار چاپ شد و اکنون، ۱۷۸۵ مدخل جدید بدان افزوده شده است و حداقل به یکصد مدخل قدیم معانی تازه‌ای افزوده شده است.

در زمینه توجه به لغات و ترکیبات عامیانه در زبان فارسی، سید محمدعلی جمالزاده پیشکسوت است و سالها پیش با انتشار فرهنگ عامیانه تلاش کرد تا لغات و ترکیبات جدید فارسی و عامیانه را وارد فرهنگ فارسی کرده و آنها را از نابودی و فراموشی نجات دهد. پس از فرهنگ عامیانه جمالزاده آثار دیگری چون فرهنگ عوام امیرقلی امینی، فرهنگ یوسف رحمتی، کتاب کوچه احمد شاملو، فرهنگ فارسی امروز (تألیف صدری افشار، نسترن و نسرین حکمی) و فرهنگ جبهه سید مهدی فهمی انتشار یافته است که «فرهنگ لغات عامیانه و معاصر» با بهره‌مندی از آثار گذشته و با عنایت به ادبیات داستانی جدید تدوین شده است.

مؤلفان این فرهنگ، بیش از ۱۸۰۰۰ صفحه مطلب از داستان پردازان معاصر را بررسی کرده‌اند زیرا اعتقاد داشته‌اند که بیشترین استفاده از زبان عامیانه و محاوره و بومی در این نوع ادبی حضور دارد و در عین حال از حیث سندیت ارزش والاتری را نیز داراست. به هر حال این فرهنگ بسرعت جای خود را در میان علاقه‌مندان زبان پارسی، پویژه ادبیات معاصر ایران پیدا خواهد کرد. فهرست منابعی که مؤلفان در ابتدای کتاب نوشته‌اند نشان می‌دهد که از بیشتر آثار مهم ادبیات داستانی معاصر استفاده شده ولی از آثار برخی از نویسندگانی که زبان عامیانه را فراوان بکار برده‌اند (مانند امیرحسین چهل تن) اثری دیده نمی‌شود.

سعی مؤلفان در تألیف این اثر ارزشمند مشکور باد.

■ دکتر منصور ثروت، دکتر رضا انزابی نژاد

■ چاپ اول (ویرایش دوم) ۱۳۷۷

■ انتشارات سخن

تلاشی که در سالهای اخیر در جهت تألیف و تدوین دانشنامه‌ها، فرهنگ‌ها و آثار مرجع در حوزه ادبیات صورت گرفته است، تلاشی است ارزشمند و درخور تقدیر. فرهنگ‌نویسی در زبان فارسی سابقه‌ای بس دیرینه دارد. ابن ندیم، تاریخ‌نگار و زندگینامه‌نویس بغدادی، در الفهرست قدیم‌ترین واژه‌نامه را کتاب لغت ابوعلی بن علی بن داوود الجراح، از بزرگان اواخر سده سوم و اوایل سده چهارم هجری، معرفی می‌کند، ولی از مطالب این کتاب و شیوه کار مؤلف و زمان تألیف آن اطلاعی در دست نیست. باید گفت که لغت فرس اسدی طوسی کهن‌ترین لغت‌نامه فارسی برجای مانده است و از آن زمان تاکنون، فرهنگ‌های فارسی بسیاری در ایران شبه قاره و آسیای صغیر تألیف شده است. فرهنگ‌های فارسی موجود را به اعتباری می‌توان بز دو دسته تقسیم کرد: فرهنگ‌هایی که از حیث زمان تألیف و تدوین، پیش از قرن چهاردهم هجری قمری تألیف یافته‌اند و بیشتر لغات و ترکیبات آنها ناظر است بر متون کلاسیک، و فرهنگ‌هایی که از جهت تدوین مربوط به قرن اخیر هستند که ضمن شمول بر واژگان متون

طنز را بالاترین درجه نقد ادبی می‌دانند و در تاریخ فرهنگ مکتوب ایران جایگاهی ویژه دارد. ظرفیت زبان طنز... دیگر شاخه‌های شوخ طبعی، در بیان ایهام‌آمیز مسایل و ابتلائات بشری، خصوصاً در زمانه‌ی اختناق و فشار، آن را به یکی از اثرگذارترین انواع ادبی مبدل ساخته است و فرهنگ شفاهی هیچ قوم و ملتی این چنین آمیخته با ظرافت طنز و شوخ طبعی نیست. با این وجود، متأسفانه کمتر تحقیقی در زمینه تاریخ طنز و طنزپردازی و شوخ طبعی انجام شده‌است، آنچنانکه علیرغم نقش جدی طنز در حیات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ما، همچنان طنز، شوخی پنداشته شده و از سوی پژوهشگران ادبی، به عنوان یک نوع ادبی مهم، بررسی دقیق انجام نگرفته است.

در این میان کتاب «تاریخ طنز و شوخ طبعی در ایران و جهان اسلام» نوشته دکتر علی اصغر حلبی که به تازگی انتشار یافته است، تلاشی ارزشمند برای جوابگویی به نیاز پژوهشگران و علاقه‌مندان مباحث نظری و تاریخی طنز است که در نوع خود کم نظیر است. این کتاب که یازده فصل دارد در حقیقت ادامه‌ی

◀ خواننده با مطالعه کتاب حاضر می تواند علاوه بر آشنایی با وضعیت شوخ طبعی در بخش مهمی از تاریخ ایران، نگاهی تاریخی نیز به سیر حرکت ادبیات و طنز در دورانهای مذکور داشته باشد و از آینه تاریخ به نگاه حرکت طنز بنشیند و در ضمن با بخش مهمی از تاریخ ایران نیز آشنا شود.

◀ این بررسی تاریخی، سیر ادبیات ایران از قرن اول هجری تا دوران عبید زاکانی است. چون پیش از آن تاریخ، منبعی در دست نیست، اگرچه شواهد نشان می دهد که طنز و شوخ طبعی در روزگار پیش از اسلام نیز در ایران جایگاهی درخور داشته است.

کتاب «مقدمه ای بر طنز و شوخ طبعی در ایران» است که دو بار در سالهای ۱۳۶۴ و ۱۳۶۶ به چاپ رسیده است. پنج بخش اول کتاب در حقیقت تکمیل شده کتاب «مقدمه ای بر طنز و شوخ طبعی در ایران» است که فصل اول به هزل و معنای لغوی و اصطلاحی آن اختصاص دارد. در بخش دوم نویسنده به بررسی هجو و مفهوم آن می پردازد و در فصل سوم، علل گرایش به طنز و شوخ طبعی بررسی می شود. شیوه های رایج در طنز و شوخ طبعی و بحثی در ماهیت خنده عنوان فصل بعدی کتاب است که در آن نویسنده ابتدا به جست و جوی مفهوم خنده به عنوان هدف هجو و هزل پرداخته و در این میان از نظرات روانشناسان و فلاسفه سود جسته و سپس به موشکافی قالب ها و شیوه هایی که هزل و هجوگوییان برای این کار بر می گزینند اشاره می کند. واژگان طنز و شوخ طبعی به عنوان فصل پنجم کتاب است که در آن واژه هایی که برای بیان مفاهیم طنز آمیز و هجو و هزل و غیره از آنها استفاده می شده و می شود به ترتیب الفبایی آمده و تا حد مقدور معادل های انگلیسی آنها نیز ذکر شده است. بخش ششم تا یازدهم کتاب به بررسی سیر تاریخ طنز و شوخ طبعی در ایران اختصاص دارد که نویسنده، وعده ای آن را در کتاب «مقدمه ای بر طنز و شوخ طبعی در ایران» داده بود.

این بررسی تاریخی، سیر ادبیات ایران از قرن اول هجری تا دوران عبید زاکانی است. چون از پیش از آن تاریخ، منبعی در دست نیست، اگرچه شواهد نشان می دهد که طنز و شوخ طبعی در روزگار پیش از اسلام نیز در ایران جایگاهی درخور داشته است. از آنجا که ریشه ادبیات شوخ طبعانه، در کردار شوخی آمیز و شخصیت های شوخ قرار داشته که نخستین ظهور آن در عراق و در آغاز سده دوم هجری بوده است، نویسنده ابتدا به معرفی ذلک ها و شوخ طبعان و گروه های گوناگون آنها می پردازد. آنگاه شبه هجوگوییان و شوخ طبعان نیمه تاریخی (افسانه ای) را معرفی می کند. سپس از دوران حکومت خلفای راشدین، به بررسی تاریخ طنز و شوخ طبعی در جهان اسلام و ایران می پردازد و این بررسی را به دوران اموی، عباسیان، طاهریان و... می کشاند و آنگاه به خوارزمشاهیان

می رسد و با تحلیل طنز در اشعار شاعر بزرگ قرن هشتم حافظ شیرازی سخن را به پایان می رساند. نویسنده برای معرفی وضعیت شوخ طبعی در دوره های مختلف تاریخی و نیز چهره های سرشناس شوخ طبع در دوره های مذکور، ابتدا نقبی به تاریخ سیاسی، اجتماعی و فرهنگی هر دوره می زند و به بیان وقایع مهم سیاسی و رویدادهای تاریخی آن دوران می نشیند. سپس در کنار بررسی اوضاع فرهنگی و ادبی هر دوره، به کنکاش نقش طنز، هجو و هزل و نیز نقش شوخ طبعان می پردازد و با ذکر زندگینامه طنز پردازان، هزلان یا هاجیان هر دوره به صورت مستقل، نمونه هایی از آثار آنها را نیز می آورد و در این میان به کنکاش پیرامون طنز در آثار ماندگار تاریخ ادبیات ایران در دوره های فوق (شاهنامه فردوسی، ویس و رامین اسعد گرگانی، کلیله و دمنه و...) نیز می نشیند.

بنابراین خواننده با مطالعه کتاب می تواند علاوه بر آشنایی با وضعیت شوخ طبعی در بخش مهمی از تاریخ ایران، نگاهی تاریخی نیز به سیر حرکت ادبیات و طنز در دورانهای مذکور داشته باشد و از آینه تاریخ به نگاه حرکت طنز بنشیند و در ضمن با بخش مهمی از تاریخ کشورمان نیز آشنا شود. نقل رویدادهای تلخ و شیرین تاریخ ایران با قلمی شیوا و بدور از تکلف و تحلیل تاریخی سیر طنز و ارتباط آن با ارباب قدرت (که گاه خود طنزی عمیق تر از آثار و اشعار طنز آمیز است) و گزینش دقیق آثار ماندگار طنز در تاریخ ایران به همراه معرفی طنز پردازان دست به دست هم داده اند و کتاب را علاوه بر منبعی ارزشمند برای اهل تحقیق، به مجموعه ای دلنشین و خواندنی بدل ساخته که علاوه بر علاقمندان به مباحث ادبی و طنز، دوستداران تاریخ را نیز اقناع کند. منابع ارزشمندی که در قالب کتابشناسی یا جز آن، در متن و حاشیه کتاب و در پایان زندگینامه طنز پردازان بدانها اشاره شده، خود مجموعه ای را برای اهل تحقیق فراهم می آورد که در صورت نیاز از آنها سود جویند.

همچنین، همان گونه که نویسنده در مقدمه بدان اشاره کرده است، این کتاب به ذکر یاد و آثار مشهورترین و بزرگترین طنز پردازان، از آغاز دوره اسلامی تا روزگار عبید زاکانی بسنده می کند و مدعی نیست که یاد و نام

تمامی شوخ طبعان و طنز پردازان را در مقاطع تاریخی فوق در خود دارد، که البته این امر، با توجه به محدودیت منابع و دلایل دیگر، ناممکن است. نویسنده کتاب در مقدمه ضمن ارائه تعریفی دقیق و جامع از طنز، به بررسی وجوه افتراق آن با هجو پرداخته است که مکمل تعریفی است که از طنز در کتاب «مقدمه ای بر طنز و شوخ طبعی» آمده است.

ایشان طنز را نوعی از ایهام می خواند که در آن نیز لفظی می آورد که دارای دو معنی نزدیک و دور از ذهن باشد و آن را طوری بکار می برند که شنونده از معنی نزدیک آن به معنای دور منتقل شود. البته فرق ایهام و طنز آن است که اولاً در طنز مقصود معنی تمام کتاب یا قصه یا شعر است نه یک یا دو لفظ تنها.

ثانیاً در طنز معمولاً برخلاف ایهام، جنبه انتقادی یا خنده دار بودن لحاظ می شود، هر چند به ظاهر نمایان نباشد. همچنین در زمینه وجه تمایز طنز با هجو می نویسد: «طنز در حالیکه غالباً با استهزای بسیار و کنایه های بی شمار همراه است و اغلب از هجا مؤثر تر است، اما صراحت تعبیرات و مفاهیم هجو را ندارد.»

اگرچه در کتاب، نویسنده ی دانش پژوه، گاه خود نیز این «تمایز بخشی» را کاملاً رعایت نکرده اند، آنجا که می گویند: «وسیله مؤثر و مرسوم هجوگوییان که از واکنش شدید هجو شدگان نیز می تواند تا حدود زیادی جلوگیری کند، طعنه یا طنز است این نوع هجو اگرچه در ادب تازی و پارسی نیز بسیار یافت می شود، شاید بتوان گفت مظاهر برجسته آن در نوشته های غربی است.» که در این جا، طنز یا طعنه را زیر مجموعه هجو دانسته اند، با این که طنز، مقوله ای جداگانه است. در مجموع، تلاش ارزشمند دکتر علی اصغر حلبی در زدودن زنگار از چهره طنز در تاریخ ادبیات کشورمان درخور ارج است. تسلط ایشان بر منابع انگلیسی و عربی بر غنای منابع کتاب افزوده و «تاریخ طنز و شوخ طبعی» را که حاصل بیست سال تلاش نویسنده است به کتابی مبدل ساخته که در نوع خود در ادبیات فارسی جزو کامل ترین کتاب تحقیق طنز (خصوصاً در زمینه تاریخی) است و مطالعه آن به دانش پژوهان توصیه می شود. □

□ احوالات شخصی بزرگ مردان صحنه‌ی اندیشه، سیاست، فرهنگ، اجتماع و تاریخ گاه عظمت‌های پنهان و ارزش‌های والا و کشف ناشده‌ی شخصیت آنها را پدیدار می‌کند و حس عظمت مجدد را در مخاطب برمی‌انگیزد و گاه برعکس حجتی بر حقارت‌ها، میان مایه‌گی‌ها و لایه‌های غیر اخلاقی پنهان در باطن آنان می‌گردد. میان جلوه‌های باطن و صور ظاهر البته ارتباطی ناگسستگی وجود دارد که فهم آن جلوه‌ها به درک این صور بسیار مدد می‌رساند. گاه ابهت‌های دروغین را می‌زاید و گاه بر عظمت‌های نهفته پرتو می‌افکند.

کتاب «هانا آرنت و مارتین هایدگر» با طرح گفتگوهای نوشتاری و گفتاری هانا آرنت و مارتین هایدگر، امکان تازه‌ای برای شناخت دقیق‌تر صورت ظاهر اندیشه و فلسفه‌ی هایدگر فراهم می‌آورد. به خصوص که نویسنده در طرح نامه‌ها و گفتگوها به داوری نمی‌نشیند و همه‌ی جوانب احتمالی را در نظر می‌گیرد. - البته با علم به شواهد و اسناد موجود، واقعیت هایدگر نازیست را انکار نمی‌کند - این عدم داوری نویسنده به خواننده‌ی آشنا با هایدگر فرصت می‌دهد تا خود به قضاوت و داوری درباره‌ی این فیلسوف مغرب زمین بنشیند. فیلسوفی که شاید برای اولین اسطوره‌ی غرب سستی‌ و افول تمدن غرب را به غرب‌ستیزان ارایه داد.

این کتاب شامل چهارده فصل کوتاه است. نویسنده در این چهارده فصل سه دوره‌ی رابطه‌ی هانا آرنت و مارتین هایدگر را مرور می‌کند. دوره‌ی نخست، از ۱۹۲۴ تا ۱۹۳۰ است. دوران شور عاشقانه. در این دوره هایدگر علیرغم شور و التهابی که نسبت به دانشجوی جوان هجده ساله‌اش دارد، خواهان به خطر افتادن موقعیت و حیثیت اجتماعی و دانشگاهی‌اش نیست و همسرش را نیز در جریان وقوع چنین عشقی قرار نمی‌دهد. اگرچه سالها بعد ادعا می‌کند که اگر همسرش از این هدیه و موهبت ناگهانی باخبر می‌شد، بسیار خشنود می‌گردید. در این دوره آرنت نقشی کاملاً منفعل دارد و سر سپرده‌ی محض هایدگر است. عشق به جای این که او را جسور و

بی‌باک گرداند (آن چنان که در باطن و در اعتقادات فلسفی و سیاسی‌اش بود) او را در ترس دوران کودکی و نوجوانی‌اش ابقا می‌کند. چنین حالتی بیش از هر چیز ناشی از رفتار هایدگر بود. او کیش پرستی را از رابطه‌ی استاد - دانشجویی به رابطه‌ی عاشقانه‌اش با آرنت منتقل کرده بود.

در دوره‌ی نخست هایدگر، وقت ملاقات تعیین می‌کرد، نظر می‌داد - ملاقات را منتفی می‌کرد و در همه‌ی این حالات آرنت فقط محبوبی گوش به فرمان بود. در خلال این سلطه‌گری‌ها، هایدگر مصالح خود را نیز ارجح می‌دانست و هرگاه احساس خطر می‌کرد، از آرنت دوری می‌جست. به همین سبب یک سال پس از آشنایی، بر تصمیم آرنت برای انتقال به دانشگاه فرایبورگ تأکید کرد و او را که بهترین دانشجوی‌اش می‌دانست، به عنوان جوانی که نتوانسته به لحاظ علمی و درسی توانایی لازم را برای ادامه‌ی تحصیل در دانشگاه ماربورگ به دست آورد، به رفتن به دانشگاهی دیگر تشویق کرد. هانا آرنت هنوز نمی‌توانست به آن چه در خلال رابطه‌اش در جریان بود، پی ببرد.

دوره‌ی دوم رابطه آنها از ۱۹۳۳ تا ۱۹۵۰ بود. دوره‌ی سوم که با مرگ این هر دو با اندک فاصله‌ی زمانی به پایان می‌رسد، سالهای پس از جنگ جهانی و شکست حزب نازی را در بر می‌گیرد ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۵. اگر در آن دو دوره آرنت نقشی کاملاً منفعل داشت، در این دوره که زنی پنجاه ساله شده بود، در تجدید رابطه پیشقدم شد. آرنت به علت کمبودهای عاطفی دوران کودکی و نوجوانی‌اش و به علت بهره‌مند نبودن از عطوفت خانوادگی و عدم امنیت و بی‌پناهی، نیاز به یک پایگاه امن و عاطفی داشت. هایدگر با دو نامه‌ی پی‌درپی در نخستین ماه‌های دانشجو شدن آرنت در دانشگاه ماربورگ - در حالی که فقط هیجده سال داشت - رد پای چنین پناه‌گاهی را به او نشان داد.

هایدگر در مقام استادی به نام و تأثیرگذار، در درون از یک سو گرفتار باورهای خشک و دگمی است که یا در دوران تعلیم و تربیت نوجوانی و جوانی‌اش در آیین کاتولیک کسب کرده و یا از نظام پروسی حاکم بر فضای

فرهنگی آلمان. از سوی دیگر او شاهد انحطاط و نابودی آلمان به منزله‌ی نژاد برتر است. همسر او نیز دختر یک نظامی پروسی است. او همان اصول خشک نظام پروسی را که در عمق جان‌ش ریشه دوانده، بر خانه اعمال می‌کند و مدام هم مورد تأیید همسرش - مارتین - قرار می‌گیرد. در واقع هایدگر نیز از درون ارزشهای سیستم نظام پروسی را باور دارد و به آنها گردن می‌نهد. همین ارزشهاست که رابطه‌ی استاد - شاگردی هایدگر با دانشجویانش را تعیین می‌کند. رابطه‌ی سلطه‌جویانه و یک طرفه که به دانشجو هرگز اجازه‌ی اظهار نظر نمی‌دهد و تا ابد دانشجو در برابر استاد در مقام سکوت و تأیید و پذیرش باقی می‌ماند. از همین روز بود که دانشجویان هایدگر یا باید تا ابد گوش به فرمان او باشند و یا راه خصومت پیش گیرند. در این رابطه مجالی برای مفاهمه نیست. همین رابطه سلطه‌جویانه استاد - شاگردی به ساحت عشق آرنت و هایدگر نیز سایه می‌افکند و به شدت آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد نباید فراموش کرد که با توجه به «خاستگاه‌های توتالیتاریستی» برخی اندیشه‌های هایدگر، خشونت و غضب او نسبت به آرنت فقط ناشی از استقلال رأی آرنت نبود، بلکه متأثر از خود اندیشه نیز می‌شد. آرنت با دو کتاب موفقیت‌آمیزش به نام «خاستگاه توتالیتاریسم» و «شرایط انسانی» نه تنها استقلال اندیشه بلکه استقلال وجودی‌اش از هایدگر را نیز اعلام کرد. او در عبارت شعرگونه‌ای که به جای تقدیم نامه همراه کتاب «شرایط انسانی» برای هایدگر فرستاد، خشم او را بیش از پیش برافروخت. خشم هایدگر از این بابت بود که: «به خود جرأت داده بود مانند یک آدم مستقل فکر و عمل کند.» ص ۱۳۴

بعد از پایان جنگ جهانی دوم هایدگر در محافل رسمی و خصوصی به اثبات حقانیت خویش پرداخت. در این دوره که بیش از ۶۰ سال داشت. در رابطه‌اش با آرنت هم چنان در صدد تحمیل خواسته‌های خود بود. این استاد در آخرین دوره‌ی حیاتش برای احیای شخصیت خود در جامعه‌ی آلمان و جهان نیاز به دفاع و حمایت کسانی داشت که از چهره‌های محبوب و مقبول

هانا آرنت و مارتین هایدگر

● معصومه علی‌اکبر

■ الزبتیا اتینگر
■ ترجمه: عباس مخبر
■ نشر مرکز
■ چاپ اول ۱۳۷۷

برخوردار باشند. آرنست و یاسپرس هم به لحاظ اندیشه و شخصیت و هم به لحاظ تمایلات ضد یهودی ستیزی از این محبوبیت و مقبولیت برخوردار بودند. هر دو صادقانه و با تمام قوا کوشیدند تا گذشته‌ی سیاسی او را در پرتو نشر آراء فلسفی‌اش توجیه و محو کنند.

به باور نگارنده همت و تلاش یاسپرس و آرنست در احیای هایدگر و نادیده گرفتن گذشته‌ی حزبی او، معطوف به وجه فیلسوف بودن اوست. آن چنان که در کتاب مشاهده می‌کنیم. در دوره‌ی سوم آرنست نقش فعالی در ایجاد رابطه‌ی مجدد دارد و از آن «دوشیزه آرنست» منفعل بسیار فاصله می‌گیرد. در این جا دیگر از آن شور جوانی و احساسات عاشقانه خبری نیست، برخورد او بیشتر خردورانه است. یکسره اوقات خود را صرف تنظیم و ترجمه و پیدا کردن ناشران داخلی و خارجی برای هایدگر می‌کند. حتی همسرش بلوشر او را تشویق می‌کند تا موقعیتی فراهم آورد که هایدگر در آرامش روحی و ذهنی و با اعتماد به آینده‌اش کتاب «چه چیز تفکر نامیده می‌شود؟» را کامل کند. آرنست و یاسپرس هر دو متوجه انحطاط آلمان بودند. هر دو تمدن غرب و اروپا را نقد کرده و به نفی هر نوع ایده‌نولوژی توتالیتاریستی پرداختند. در عین حال هر دو می‌کوشیدند تا جای خالی دین و ایده‌نولوژی را با فلسفه پر کنند و تنها فلسفه‌ی هایدگر از عهده‌ی چنین کاری برمی‌آمد. به نظر آرنست کمونیسم و فاشیسم به یکسان آینده‌ی بشریت را تهدید می‌کردند، اما همه‌ی این‌ها سبب نگشت که این شاگرد و معشوق هایدگر و آن دوست و همکار سابق او - یاسپرس - به نوآوری‌ها و امتیازات مثبت فلسفه‌ی هایدگر بی‌توجه بماند و به بهانه‌ی مخالفت با اندیشه‌ها و عملکردهای حزبی و ایده‌نولوژیک او آلمان را در سرایشی انحطاط افتاده بوده از فلسفه‌ی هایدگر محروم سازند.

بسدون شک شناخت دقیق و همه‌جانبه‌ی اندیشمندان و پیشگامان وادی نظر و فلسفه، مستلزم آگاهی و اطلاع از همه‌ی وجوه درونی و بیرونی و علل و انگیزه‌های عاطفی و شخصیتی و ذهنی است. پی بردن

به این علل و انگیزه‌ها سبب نمی‌شود که عظمت‌ها و ردیلت‌ها نادیده انگاشته شده و یکی قربانی دیگری شود. در مورد هایدگر نیز چنین باید باشد. اگرچه داوری از منظر انسانیت و اصول اخلاقی و نیز از منظر عضو حزب ناسیونال سوسیالیسم بودن به نفع هایدگر تمام نمی‌شود و گذشته‌ی منفی او را به رخ می‌کشد و او را محکوم می‌سازد، اما این داوری اخلاقی و ارزشی نمی‌تواند مانع از یک داوری عالمانه درباره‌ی اندیشه‌های فلسفی محض او بشود. این شیوه‌ی نقادی و داوری، شیوه‌ای است که ما ایرانی‌ها به شدت با آن بیگانه‌ایم. همواره مرزها را مخدوش می‌کنیم و در ترکیبی ناهماهنگ به قضاوت دست می‌یازیم. اصولاً برخلاف توصیه‌ی بزرگ مرد اندیشه و سیاست، علی (ع)، بیش از آن که به اصل حرف بیندیشیم، به این که چه کسی آن را به زبان رانده توجه می‌کنیم و بر همان اساس هم بر کرسی داوری می‌نشینیم. یکی از علل و انگیزه‌های طرح ناقص اندیشه و شخصیت هایدگر از یک سو ناشی از گرایش به تأملات توتالیتاریستی هایدگر است که به عنوان یک عضو حزب ناسیونال سوسیالیسم به این تأملات متهم گشت و از سوی دیگر متوجه غرب ستیزی اوست؛ غرب ستیزان ما به تبع عادت مألوف برای اثبات حقانیت خود و نظریاتشان از اندیشه‌های غرب مدد می‌جویند و در این مدد جستن هیچ ابایی از طرح ناقص و مبهم آنها ندارند. چنان که پست مدرنیسم به سیاق اینان عبارتست از یک غرب ستیزی تمام عیار. در حالی که حقیقت پست مدرنیسم که صد در صد غربی است، ماهیتی کاملاً نقادانه دارد نه ستیزه‌جویانه. فضای فرهنگی و اندیشه‌گی جامعه‌ی ما - به خصوص در سطح آکادمیک و دانشگاهی‌اش - همانقدر از شناخت دقیق و همه جانبه و روشن اندیشه‌های پست مدرن دور مانده که از شناخت روشن و واضح هایدگر و سایر اندیشمندان این نیم قرن اخیر.

مترجم در پیش گفتار کتاب می‌پرسد. «چرا هیچ کتابی از هایدگر تاکنون به فارسی ترجمه نشده است؟ در حالی که هایدگر دست کم از نظر عده‌ای از

اندیشمندان این دیار، در حد یکی از قدسین محترم شمرده می‌شود.» این که گروه‌کثیری از این اندیشمندان این جا و آن جا سخنان خود را به کلمات هایدگر مزین می‌کنند، از بد حادثه نیست، بلکه نشانگر یک ضعف عمومی خواسته - و خوش بین اگر باشیم ناخواسته - در بخشی از سیستم آکادمیک و دانشگاهی علوم انسانی ماست. عدم ترجمه آثار دست اول فقط متوجه هایدگر نمی‌باشد. در این دو دهه‌ی اخیر به خصوص به جای پرداختن مستقیم به کتاب‌ها و آرای اصیل فلاسفه و اندیشمندان مغرب زمین به ترجمه و طرح نظریاتی درباره‌ی آنها و ترجمه‌ی برخی از مصاحبه‌های آنان در مجلات بسنده می‌شود. به همین دلیل است که تفاوت فاحشی میان تصویر واقعی اندیشمندان غربی با تصویر ایرانی شده‌ی آنان به چشم می‌خورد.

در پایان بد نیست به بعضی اشکالات کتاب نیز اشاره شود. اشکال اول به نویسنده‌ی کتاب باز می‌گردد که با دسترسی داشتن به مجموعه‌ی نامه‌های آرنست و هایدگر، تنها به گزیده‌های کوتاه اکتفا کرده و راه بازشناسی دقیق تر این دو فیلسوف را سد می‌کند. در گزیده‌ها احتمال خطا بیشتر است. حال آن که نامه‌های کامل می‌تواند مورد تحلیل جامعه‌شناختی و روان‌شناختی واقع شده و شناخت کامل تری به دست دهد و داوری را دقیق تر سازد. از این نقص تألیف که بگذریم، ترجمه‌ی کتاب نیز فاقد روانی و سلاست است. اگرچه زبان مترجم ساده است، اما غلط‌های نگارشی و ترکیب ناهماهنگ جملات و علائم نادرست دستوری و حتی غلط املایی در کتاب خودنمایی می‌کند.* چنان که سیاق ترجمه نشان می‌دهد، ظاهراً مترجم محترم بی‌استمداد از ویراستار به چاپ کتاب همت گماشته‌اند. امید است در چاپ بعدی، این کتاب با ویرایش کامل و دقیق به خوانندگان عرضه گردد.

پانویس:

- * برای نمونه نگاه کنید به صص ۲۶ پ ۳۹، ۱ پ ۷۴، ۲ پ ۸۱
۲ پ ۸۵، آخر، ۹۲ پ آخر، ۱۰۵ پ اول. □

کتاب «هانا آرنست و مارتین هایدگر» با طرح گفتگوهای نوشتاری و گفتاری آرنست و هایدگر، امکان تازه‌ای برای شناخت دقیق‌تر صورت ظاهر اندیشه و فلسفه‌ی هایدگر فراهم می‌آورد.

به خصوص که نویسنده در طرح نامه‌ها و گفتگوها به داوری نمی‌نشیند و همه‌ی جوانب احتمالی را در نظر می‌گیرد

مجموعه "فلسفه غرب" در انتشارات کوچک

شش جلد از مجموعه ۳۰ جلدی "فلسفه غرب" به
همت نشر "کوچک" منتشر شد.
عنوان‌های این کتابها عبارتند از: نخستین

افلاطون
ارسطو
قلم

فیلسوفان یونان، "سقراط و افلاطون"، "ارسطو"، "فلسفه یونانی پس از ارسطو"، "آگوستینوس" و "آکویناس" که هر کدام به قلم یک نویسنده تألیف شده است. این مجموعه سیر فلسفه از نخستین فیلسوفان یونانی تا فلسفه معاصر بریتانیایی را در بر می‌گیرد.

"خشیار دیهیمی"، مترجم مجموعه "فلسفه غرب"، در گفتگو با کتاب ماه درباره این کتابها گفت: "این مجموعه در مقایسه با کتابهای دیگر تاریخ فلسفه ویژگی‌هایی دارد، از جمله اینکه کتابهای آن بیش از آنکه گزارشی تاریخی از باورهای فلسفی باشند، همان‌گونه که در عنوان آنها آمده (A Critical history of Western Philosophy) بیشتر نقد و تحلیل و بررسی تاریخ فلسفه هستند."

وی در ادامه افزود: "امتیاز دیگر این کتابها این است که از دیدگاه فلسفه امروز، نظامهای فلسفی دیگر را بررسی کرده است. به طور مثال در کتاب ارسطو، هدف نویسنده این بوده است که اهمیت فلسفه ارسطو در جهان امروز و آن دسته از اندیشه‌های وی را که امروزه ارزشمند است، بررسی کند."

دیهیمی با اشاره به کتابهای تاریخ فلسفه که در ایران ترجمه شده‌اند، از جمله تاریخ فلسفه "کاپلستون"، "ویل دورانت" و "برتراند راسل"، افزود: "این کتابها هر کدام نوشته یک نفر است، اما مجموعه "تاریخ فلسفه" نوشته افراد مختلفی است که در زمینه کتابی که تألیف کرده‌اند، سر رشته دارند."

وی دیگر ویژگی کتابهای این مجموعه را چنین برشمرد: "این کتابها ۱۷ سال است که تجدید چاپ

● جنگ آخرالزمان

رمان پرچم و تراژیک جنگ آخرالزمان نوشته ماریو بارگاس یوسا از آثار مهم یوساست که در سال ۱۹۸۱ منتشر شد. این کتاب سیمایی بس جدی دارد و شرح برخورد فاجعه بار دو جامعه و دو ایدئولوژی است. داستان مایه‌ای واقعی دارد و بر پایه روایتی است درباره آنچه در سالهای ۱۹۶۷-۱۹۶۸ در کانودوس برزیل روی داده است. گروهی عظیم از درماندگان و رانندگان جامعه به رهبری مردی شگفت‌انگیز و اسرارآمیز و براساس آموزه‌های مذهبی، اجتماعی از آن خود در

می‌شوند و من چاپ آخر آنها را برای ترجمه انتخاب کرده‌ام. همچنین این مجموعه جزو کتابهای درسی دوره‌های مقدماتی بیشتر دانشگاههای انگلیس و آمریکا است و از این جهت اهمیت زیادی دارد. دیهیمی متذکر شد که تاکنون ۱۲ جلد از این مجموعه ترجمه شده و از آذر ماه، به تدریج هر ماه دو جلد از آنها منتشر می‌شود.

وی درباره نثر و زبان این مجموعه گفت: "مؤلفان این مجموعه سعی کرده‌اند که زبان کتابها یشان کاملاً روشن باشد و من هم به عنوان مترجم کوشیده‌ام که این ویژگی را حفظ کنم تا خواندن این کتابها، حتی برای خواننده غیر حرفه‌ای فلسفه هم آسان باشد."

گفتنی است که دیهیمی، همچنین سرپرستی مجموعه "نسل قلم" (دایرةالمعارف ادبیات جهان) را بر عهده دارد. وی درباره آخرین کتابهای این مجموعه گفت: "تاکنون ۹ جلد از مجموعه نسل قلم منتشر شده است و تا پایان آبان ماه، شش عنوان دیگر نیز منتشر خواهد شد."

همچنین چندی پیش، ترجمه کتاب "داستایفسکی، جدال شک و ایمان" از دیهیمی، در انتشارات "طرح نو" به چاپ رسید. این کتاب یک جلد از مجموعه "مشاهیر ادب روسیه"، نوشته "ادوارد هلتکار" است.

دیهیمی در این زمینه اظهار داشت: "دو کتاب دیگر از این مجموعه درباره "میکائیل باکونین" و "الکساندر هرتس" را نیز در دست ترجمه دارم که امیدوارم ترجمه آنها به زودی به پایان برسد. □

کانودوس تشکیل می‌دهند و کارشان با حکومت جمهوری برزیل به ستیز می‌گردد. این اثر را شاید بتوان تالی جنگ و صلح تولستوی در ادبیات آمریکای لاتین دانست. در این کتاب بارگاس یوسا مسیر آدمهایی با زمینه اجتماعی مختلف را در گذار از یک تجربه دردناک تاریخی پی می‌گیرد و رابطه میان تاریخ و زندگی را ترسیم می‌کند. در جنگ آخرالزمان بارگاس یوسا می‌کوشد واقعه‌ای رخ داده در قرن نوزدهم را با همان گرایشهای رایج در آن قرن روایت کند. این اثر به عنوان رمان تاریخی نو بی‌گمان جایی برتر در ادبیات امروز جهان را از آن خود کرده است. عبدالله کوثری مترجم پرکار و دقیق این اثر را ترجمه کرده است و به زودی به همت انتشارات آگاه منتشر می‌شود. از عبدالله کوثری قبلاً ترجمه "گفتگو در کاتدرال" اثر دیگر یوسا نیز منتشر شده بود.

● اولیس منتشر می‌شود

جویس به طور قطع شگرف‌ترین نویسنده قرن بیستم و آثارش بدیع‌ترین آثار این قرن است. تازگی آثار او با هیچ نویسنده‌ای قابل قیاس نیست. فن داستان‌پردازی، احساسها و ادراکهای شخصی از سونی، شیوه بیان عمیق و تا حدی پیچیده و زیبایی نثر او از سوی دیگر در عالم ادب تأثیری عظیم برجای گذاشته است. اولیس جویس به تازگی به عنوان برترین رمان

قرن بیستم از سوی منتقدان و صاحبزنان انتخاب شده است.

این اثر که تحت تأثیر کتاب اودیسه هومر قرار گرفته، بیشتر جنبه اساطیری دارد و زندگی بشر را در ضمیر آگاه نشان می‌دهد و قهرمانان اساطیری را به زندگی عادی می‌کشاند.

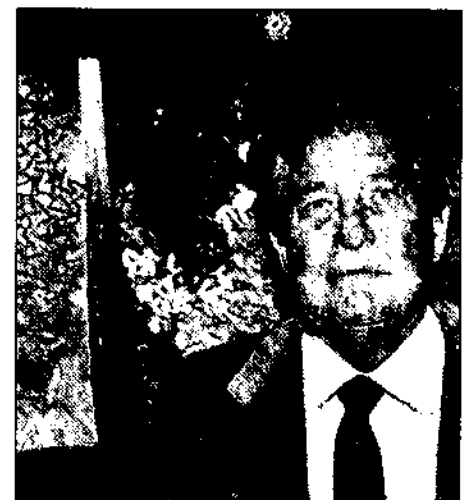
ترجمه فارسی اولیس که چند سالی است به همت منوچهر بدیعی پایان یافته است بزودی در اختیار دوستداران ادبیات قرار می‌گیرد. انتشارات نیلوفر اجازه نشر این اثر را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت کرده است.

به نظر بسیاری از صاحبزنان، نشر ترجمه فارسی اولیس از مهمترین رخدادهای ادبی سال ۱۳۷۷ خواهد بود. □

● نویسندگان بی بضاعت هستند

خوزه ساراماگو نویسنده پرتغالی برنده جایزه ادبی نوبل ۱۹۹۸ در پاسخ به سؤال یک خبرنگار که پرسیده بود "با جایزه هنگفتی که نصیب تان شده چه می‌کنید؟" گفت: ما خیلی با این واقعیت انس گرفته‌ایم که نویسندگان بی بضاعت هستند. شما هیچوقت از یک بازیکن تنیس یا فوتبالیست نمی‌پرسید که با پولی که در می‌آورد، چه کار خواهد کرد.

● یاد بود "پاز" در تهران

سفارت مکزیک در ۱۵ آذر ماه در سالن ارس واقع در انستیتو مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه یاد بود را برگزار کرد.

در این یاد بود دکتر مصطفی رحیمی زیر عنوان "حافظ و پاز" صفدر تقی‌زاده زیر عنوان "پاز در دفاع از شعر" سخنرانی کردند.

همچنین دکتر ناصر فکوهی "سرچشمه‌های فرهنگی انسان‌شناسی پاز" و دکتر مهندس فواد نظیری "آنزوا در شعر پاز" را مورد بررسی قرار دادند.

● "دل دلدادگی" در دو جلد از مندنی‌پور

منتشر می‌شود

"دل دلدادگی" آخرین رمان شهیار مندنی‌پور داستان‌نویس مشهور کشورمان است. ماجرای این داستان با شروع جنگ تحمیلی آغاز می‌شود و بعد از وقوع زلزله رودبار خاتمه می‌یابد.

داوود، جوان روشنفکری است که با مدرک لیسانس از دانشگاه تهران فارغ‌التحصیل شده. پدرش سرهنگ اخراجی ارتش است و در همان آغاز جنگ همراه خانواده‌اش ایران را ترک می‌کند، اما داوود حاضر به رفتن نیست.

داوود مدتی در تهران می‌ماند اما چون کاری پیدا نمی‌کند برای امرار معاش و ادامه مطالعات خود به رودبار می‌رود تا از فضای آرام و خلوت آنجا استفاده کند. در آنجا عاشق دختر جوان و زیبایی به نام "روجا" می‌شود و با او ازدواج می‌کند.

اما یکی از جوانان محلی به نام "کاکایی" نیز عاشق روجا است و اکنون در جبهه به سر می‌برد. او پس از اینکه از ازدواج روجا باخبر می‌شود دیگر از جبهه بر نمی‌گردد و حتی بعد از خدمت سربازی نیز به عنوان بسیجی در جبهه می‌ماند و به عنوان یک فرمانده گروهان خدمت می‌کند تا شهید می‌شود.

بمباران شهرهای جنوبی و فرار مردم آن دیار به شهرهای شمالی باعث آمدن یحیی از جنوب به رودبار می‌شود. او مردی قاسد است و اشیای گرانبهای عتیقه را در رودبار پنهان و مخفی می‌کند. او با روجا آشنا می‌شود و سر و سری پیدا می‌کنند. این در حالی است که روجا و داوود اکنون صاحب دو دختر به نام زیتون و گلنار هستند که داوود از رابطه همسرش و یحیی با خبر می‌شود ولی حادثه زلزله رودبار در راه است و گلنار زیر آوار کشته می‌شود و داوود که از زندگی و بی‌مهری همسرش مأیوس شده خودکشی می‌کند.

● زمین انسانها

"زمین انسانها" نوشته سنت اگزوپری و ترجمه سروش حبیبی که در سال ۱۳۵۰ توسط شرکت سهامی کتابهای جیبی انتشار یافته بود چاپ دومش به زودی توسط انتشارات فرزانه روانه بازار می‌شود.

سنت اگزوپری در داستان تجربه‌های خود را به عنوان خلبان هواپیما بیان می‌کند و در واقع زمین و انسانها را از منظری دیگر مشاهده و با زبانی شاعرانه توصیف می‌کند.

نویسنده در این کتاب همچون دو کتاب پیشین خود "الیست جنوب" و "پرواز شبانه" به طرح مسایلی می‌پردازد که بر سر راه هوانوردان قرار دارد و درگیری‌ها و تنش‌های ذهنی آنها را در برخورد با این مسائل به تصویر می‌کشد.

● یونس و ماهی

از مجموعه پژوهش در قصه‌های ایرانی و اسلامی بیشتر "قصه اصحاب کهف" منتشر شده بود و اکنون "قصه یونس ماهی" و "قصه شیخ صنعان" در دست انتشار است.

جلال ستاری محقق ادبیات عامیانه مؤلف این کتاب است که در هفت فصل تدوین شده است.

● دو مجموعه شعر تازه

"در کوچه چه‌های اول حرکت" مجموعه اشعار سعید جهانپولاد و "هیچ آبی" مجموعه اشعار نادر مهرام‌فر توسط انتشارات فرهنگی - هنری نارنج منتشر می‌شود. انتشارات نارنج چاپ آثار جوانان را در دستور کار خود قرار داده است و در معرفی چهره‌های جوان در حوزه شعر و داستان فعالیت دارد.

● دانشمند مسلمان مکزیکی درگذشت

استاد محمدعلی انزلدوامورالس نویسنده و مترجم مسلمان مکزیکی درگذشت.

دکتر انزلدوامورالس بیش از ۳۰ جلد کتاب در باره اسلام از عربی و انگلیسی و فرانسوی به زبان اسپانیولی ترجمه کرده است. آخرین کتابهای وی "جهاد اکبر" اثر امام خمینی و "اصول کافی" است که در حال حاضر زیر چاپ است.

انزلدوامورالس همچنین ۶۰ سوره از قرآن مجید را از عربی به اسپانیولی ترجمه کرده است که اولین ترجمه قرآن از عربی به اسپانیولی است که توسط یک مسلمان صورت می‌گیرد.

● درگذشت پاینده لنگرودی

محمود پاینده لنگرودی شاعر و محقق در سن ۶۷ سالگی بر اثر سکته قلبی در اواخر آبان درگذشت. پاینده دارای دوازده اثر در زمینه‌های تاریخ و شعر و ادب گیلکی و فارسی است که از آن جمله کتاب "گیل و دیلم" و "فرهنگ گیلکی به فارسی" است.

● کتابی که جمع می‌شود

کتاب "مسیح نصرانی، پادشاه یهودیان" به خاطر اهانت به مقدسات مسیحیت جمع می‌شود. علت جمع آوری این کتاب، حکم دادگاه شهر "بوردو" است. دادگاه علت حکم خود را برای خبرنگاران چنین توضیح داد: "عکس روی جلد این کتاب تصلیب را به مسخره گرفته که این مسئله به نوعی تجاوز به اعتقادات فردی مسیحیان محسوب می‌شود".

روزنامه اوسانیه ارگان حزب کمونیست فرانسه به این حکم اعتراض کرده و آن را مفتضح و باور نکردنی خوانده است.

● قتل دو نویسنده

در آذر ماه خبر ربودن و کشتن دو نویسنده به نامهای محمد مختاری و محمد جعفر پوینده اهل قلم و تمامی کسانی را که به ادب و فرهنگ این کشور علاقه مند هستند در اندوه برد.

در مجلس ختم این دو نویسنده گلشیری، محمود دولت آبادی، درویشیان، حکیمی و فریبرز رئیس دانا سخنرانی کردند و از دستگاه‌های دولتی و امنیتی خواستند که هر چه زودتر قاتلان این دو نفر دستگیر شوند.

● سپیدخوانی روز

در سال ۱۳۷۶ مجموعه شعر «یک تاکستان احتمال» از مجموعه‌های خوبی بود که در حوزه شعر منتشر شد. بعد از این کتاب، مفتون امینی اشعار جدید خود را با عنوان «سپیدخوانی روز» بزودی در اختیار دوستداران شعر معاصر ایران قرار می‌دهد. این کتاب در انتشارات ثالث منتشر می‌کند.

● ترانه‌های مهیار دمشقی

ادونیس از برجسته‌ترین شاعران امروز عرب و بی‌شک زبان آورترین و فرهیخته‌ترین نظریه پرداز شعر نو عربی است. از تاریخ نخستین سروده‌های ادونیس بیش از پنج دهه می‌گذرد. سومین مجموعه شعر او، آغانی مهیار دمشقی (ترانه‌های مهیار دمشقی) که در ۱۹۶۱ به چاپ رسید نشان از شاعری دارد که به زبان خاص خود دست یافته است. در ترانه‌های مهیار دمشقی بی‌تردید نخستین نقطه عطف شعر ادونیس است. ترانه‌های مهیار دمشقی هفت بخش با عنوان‌های جداگانه دارد که در آغاز هر بخش مزموری به نثر آمده است.

کاظم برگ نیسی این اثر را ترجمه کرده است که با مقدمه‌ای مسبوط درباره شعر ادونیس همراه است. ترجمه ترانه‌های مهیار دمشقی با همت انتشارات کارنامه منتشر می‌شود و به زودی در اختیار دوستداران شعر معاصر عرب قرار می‌گیرد. □

● محسن ابراهیم برنده جایزه ۱۳ هزار

دلاری

جایزه ادبی ایتالیا امسال به محسن ابراهیم داده شد.

محسن ابراهیم این جایزه را که معادل ۱۳ هزار دلار است، به دلیل ترجمه کتابهای «ادبیات و نویسندگان ایتالیا» در دو جلد، «شهر و خانه»، «فضیلت‌های ناچیز» اثر ناتالیا گینزبورگ و کتاب «بیست داستان» اثر دینوبوتراتی نصیب خود کرده است.

گفتنی است که محسن ابراهیم کتاب «شصت داستان» اثر دینوبوتراتی و «افسانه‌های ایتالیایی» اثر آیتالو کالونیو را نیز ترجمه کرده که به زودی به بازار عرضه خواهد شد.

● حمید مصدق هم رفت

حمید مصدق شاعر معاصر شنبه ۷ اذر در بیمارستان دی تهران در سن ۵۹ سالگی بر اثر عارضه قلبی درگذشت.

حمید مصدق از مطرح‌ترین شاعران سه - چهار دهه اخیر ایران بود و آثار قلمی‌اش به ده کتاب می‌رسد که عبارتند از: درفش کاویانی ۱۳۴۰، کاوه ۱۳۴۳، آبی، خاکستری، سیاه ۱۳۴۴، در رهگذر باد ۱۳۴۹، دو منظومه ۱۳۵۲، از جدایی‌ها ۱۳۵۷، سالهای صوری ۱۳۶۹، تارهای ۱۳۶۹، شیر سرخ ۱۳۷۶، سالهای صوری ۱۳۷۷.

همچنین از حمید مصدق کتاب شکوه شهریار که درباره شعر شهریار است در سال ۱۳۷۶ به چاپ رسید. به علاوه وی روی دیوان حافظ و اشعار عطار تحقیقات و تتبعات بسیاری داشته و مطالب وی در این دو زمینه آماده چاپ بوده است.

● سر جایش است

ایان مک‌ایوان رمان نویس مشهور انگلیس برنده جایزه معتبر کتاب سال انگلیس شد.

جایزه مک‌ایوان ۲۰ هزار پوند یا به عبارت دیگر ۳۳ هزار دلار است و او درباره چگونگی خرج کردنش گفت: تصمیم گرفته‌ام با پول آن یک تابلوی نقاشی یا مجسمه بخرم تا در موقع مرگ به آن نگاه کنم و ببینم که هنوز سر جایش است.

● "سیگارهای برگ کوفی عنان" جایزه

گرفت

افسانه بصیرپور روزنامه نگار ایرانی روزنامه فرانسوی لوموند و فرستاده ویژه این روزنامه به مقر سازمان ملل متحد به خاطر مقاله «سیگارهای برگ کوفی عنان» به عنوان بهترین گزارشگر روزنامه‌های این کشور انتخاب و بالاترین جایزه آکادمی تاریخ و تصویر فرانسه را صاحب شد.

گفتنی است که مقاله «سیگارهای برگ کوفی عنان» در یازدهم ماه مارس سال گذشته در روزنامه لوموند به چاپ رسیده بود.

● مورد منفی رمانها

جان اپدا یک نویسنده معروف امریکایی اخیراً در گفت و گویی با مجله «فولوس» گفت: «همه ما به مذهب و اعتقادات مذهبی محتاجیم»

او در این ارتباط می‌گوید: «چه چیزی زیباتر از جمع شدن داوطلبانه انسانها به دور یکدیگر و برقراری ارتباط با وجودی نامریی. به علاوه من معتقدم یکی از موارد منفی در رمانها، ندادن احساس مذهبی به خواننده است.»

● سولژنیتسین با لباس نظامی!

الکساندر سولژنیتسین نویسنده معروف روسی که در سال ۱۹۷۰ برنده جایزه ادبی نوبل شد بعد از مدت‌ها که در انزوا بود برای یک سخنرانی در باره چخوف در انتظار عمومی ظاهر شد.

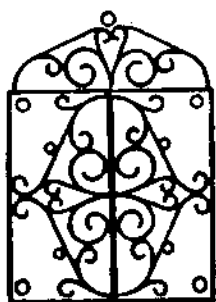
سولژنیتسین از نویسندگان فعال و قدیمی روسیه بود که با دولتهای کمونیستی آن مخالف بود و به همین علت در سال ۱۹۷۴ مجبور به ترک روسیه شد تا اینکه در سال ۱۹۹۴ بعد از بیست سال دوباره به روسیه برگشت.

سولژنیتسین هنگام سخنرانی کت سبز رنگ نظامی به تن و - چنانکه معمول روسهاست - کلاه هم به سر داشت. جمعیتی که برای شنیدن سخنهای وی آمده بوده از ۵ هزار نفر تجاوز نمی‌کرد و ظاهراً علاقه‌ای هم به شنیدن سخنهای وی نداشتند چرا که تعداد زیادی از حضار به جای گوش دادن به مطالب سولژنیتسین با هم حرف می‌زدند.

● تنها نویسنده غیر عرب در اتحادیه

نویسندگان عرب

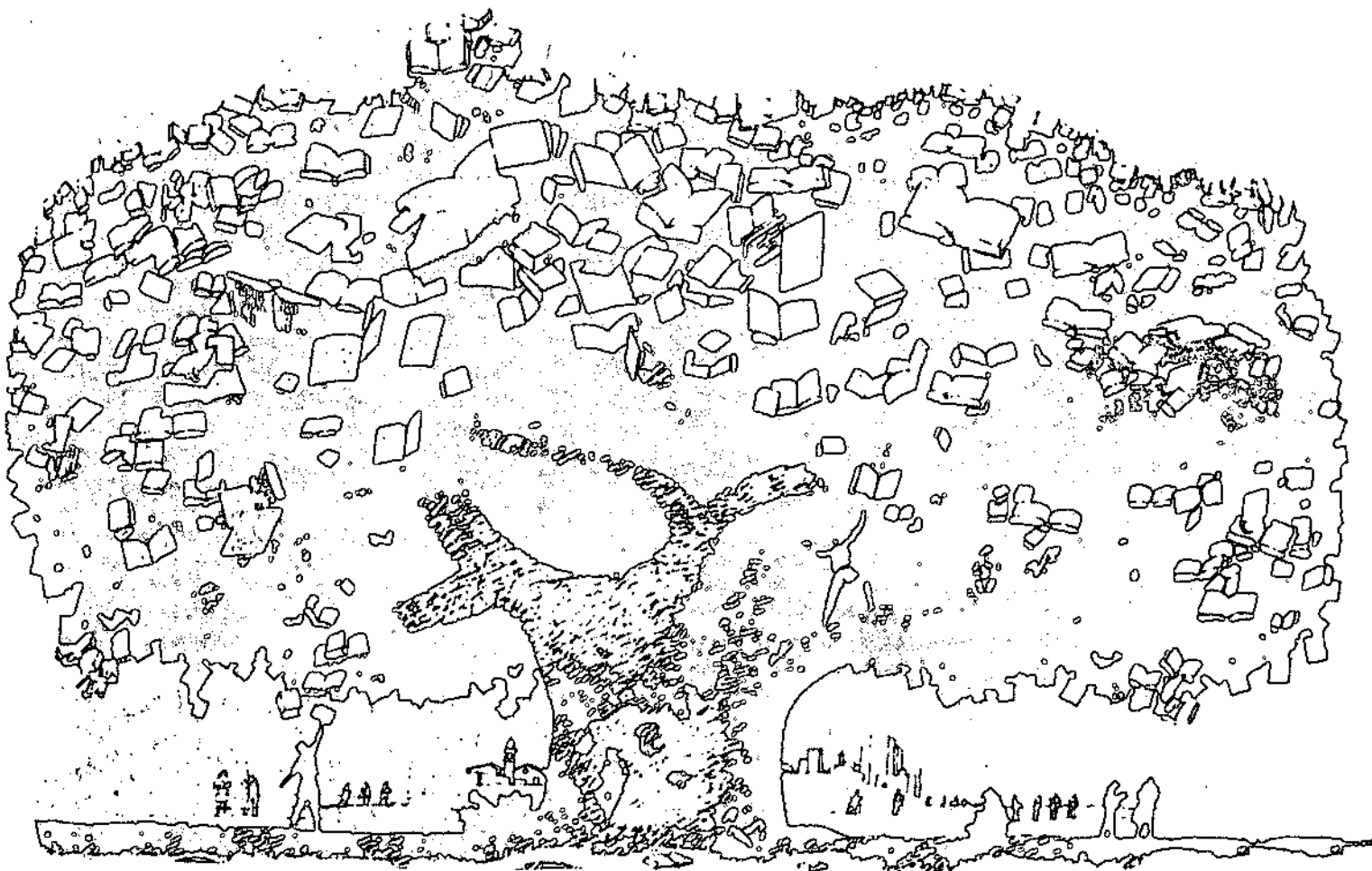
سمیرا رشدی مدرس زبان فارسی در دانشگاه دمشق به عضویت اتحادیه نویسندگان عرب در آمد. وی مترجم آثار امام خمینی به عربی است، همچنین دو کتاب به نام «صهیونیسم و سیاست» و «نه شرقی نه غربی» دارد که هر دو به زبان عربی نوشته شده است. علی عقله عرسان دبیر کل اتحادیه نویسندگان عرب در ارتباط با عضویت سمیرا رشدی در اتحادیه نویسندگان عرب گفت: با عضویت رشدی پیوندهای فرهنگ کهن فارسی و عربی بیش از پیش می‌شود. نکته قابل ذکر اینکه سمیرا رشدی تنها نویسنده غیر عرب است که به عضویت اتحادیه نویسندگان عرب در آمده است.

یک ماه در یک نگاه

کتاب‌های ادبیات و فلسفه، آبان ۱۳۷۷

تعداد کل	۶۸۴ عنوان
تعداد عنوان‌های چاپ اول	۱۹۲ عنوان
بیشترین نوبت چاپ	عربی به زبان ساده، شامل: ۶۰ تمرین و حدود ۱۴۰۰ سؤال، ایاد فیلی، مبتکران، چاپ بیست و هفتم
پر تیراژ ترین	سموشون، سیمین دانشور، خوارزمی، ۲۲۰۰۰ نسخه
کم تیراژ ترین	تاریخ ادبیات عربی، حنا الفاخوری، توس، ۱۰۰۰ نسخه دیوان اشعار ناهید همدانی، یعقوب ناهید همدانی، ۱۰۰۰ نسخه دیوان ارشاد زینبیه، نساله، ۱۰۰۰ نسخه سال‌ها، ویرجینیا ولف، فرهاد بدری‌زاده، نگاه، ۱۰۰۰ نسخه
بیشترین تعداد صفحه	فرهنگ عمید: شامل واژه‌های فارسی و لغات عربی حسن عمید، امیرکبیر، ۱۲۶۰ صفحه
کمترین تعداد صفحه	لاله‌های سیاه مزرعه بختگان، سیروس توکلی فارسانی، جاده ابریشم، ۱۶ صفحه تشخیص، فرخ لمعه، تجربه، ۲۴ صفحه
گرانترین کتاب	المنجد: عربی، فارسی، محمد بندر ریگی، انتشارات ایران، ۸۰۰۰۰ ریال
ارزانترین کتاب	مدایح اهل بیت علیهم‌السلام، عیسی متقی‌زاده، ۷۰۰ ریال تشخیص - فرخ لمعه، تجربه، ۱۰۰۰ ریال
پرکارترین ناشر	تاجیک با ۹ عنوان وداد با ۷ عنوان
پرکتاب‌ترین نویسنده و مترجم	پرویز تاجیک با ۸ عنوان (مؤلف) فریده مهدوی دامغانی با ۲ عنوان (مترجم) ساعد زمان با ۲ عنوان (مترجم) مهدی غبرائی با ۲ عنوان (مترجم)

فهرست کتابهای منتشر شده آبان ماه سال ۱۳۷۷

آموزش و پژوهش در فلسفه

چاپ اول

۱- فلسفه و منطق (سوم نظام جدید).
عبدالله خلیلی؛ ویراستار: قاسم شفیعی - تهران: اندیشه سازان - ۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۱۹-۱

چاپ اول

۲- فلسفه و منطق سال سوم دبیرستان: مخصوص دانش آموزان و داوطلبان رشته ادبیات و علوم انسانی «نظام جدید» و....
مریم کشاورزی آزاد - تهران: راه اندیشه - ۱۲۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۱۸-۰

بررسیهای تاریخی فلسفه

چاپ اول

۳- تاریخ فلسفه قرون وسطی و دوره تجدد.
امیل بریه؛ مترجم: یحیی مهدوی - تهران: خوارزمی - ۴۱۲ ص. - رقی (کالینگور) - ۱۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Histoire De La Philosophie: L'Antique Et ...
شابک: ۹۶۴-۴۸۷-۰۰۹-۳

در اثر حاضر، نویسنده علاوه بر معرفی فیلسوفان، آرا و اندیشه‌های آنان را به همراه جریان‌های فلسفی در دوره قرون وسطی بررسی کرده است. کتاب

مشکل از هفت بخش است که هر یک مربوط به مقطع تاریخی مشخصی است. در مقدمه کتاب «معارف یونانی و مسیحیت در قرون اولیه میلادی» تشریح شده و بخش‌های آن نیز شامل این مباحث است: ۱- ابتدای قرون وسطی (از قرن چهارم تا نهم)، ۲- قرن‌های دهم و یازدهم، ۳- قرن دوازدهم، ۴- فلسفه در مشرق (الکندی، فارابی، ابن سینا، غزالی، ابن رشد، فلسفه یهود، فلسفه در یونان)، ۵- قرن سیزدهم، ۶- قرن چهاردهم، ۷- دوره تجدد. نظر دو تن از فلاسفه دیگر غرب درباره تقسیمات تاریخ فلسفه قرون وسطی و فلسفه دوره تجدد ضمیمه کتاب است.

فنون علوم غریبه برای حصول کامیابی و سعادت

چاپ اول

۴- جنگجوی صلحجو.
دن میلن؛ مترجم: فریده مهدوی دامغانی - اهواز: تیر - ۲۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: The Way Of The Peaceful Warrior
شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۰۱-۳

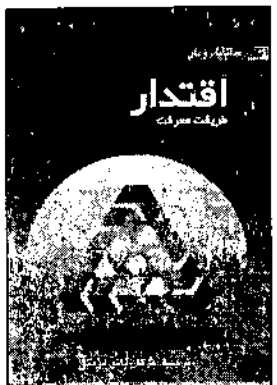
این کتاب، داستان واقعی «دن میلن» قهرمان ژیمناستیک است. او از طریق تعلیم معنوی استاد خود «سقراط» جنگجویی و ساحری را می‌آموزد؛ سپس مراحل آموزش «دن» را طی می‌کند. «جنگجوی صلحجو» در عین حال، شرح سفر معنوی و مکاشفه‌ای «دن میلن» نیز است.

پیروان‌شناسی و علوم غریبه

چاپ اول

«اقتدار» «طریقت معرفت»

راهنمای مردمان حساس.
سانایا رومان؛ مترجم: مرزگان بانو مومنی - تهران: روزبهان - ۲۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۹-۴۲-۳

این کتاب حاوی مطالبی است درباره انرژی‌های ناپیدای اطراف و نیروهای درونی انسان؛ همچنین راه‌های شناخت و غلبه بر آن. مطالب کتاب در شانزده فصل فراهم آمده و پس از هر فصل تمرین‌های متناسب با آموزش‌های آن فصل آمده است. عناوین فصول عبارت‌اند از: ۱- درودهای اورین، ۲- حس کردن انرژی، ۳- درک و هدایت انرژی نامرئی موجود در اطراف شما، ۴- حس کردن انرژی دیگران، ۵- من کیستم؟ ۶- آوردن ناخودآگاه به خودآگاه، ۷- تصاویر درونی خود را متحول سازید: یعنی خویشتن واقعی خود را آزاد بگذارید؛ ۸- یافتن ژرف‌ترین حقیقت وجود خود؛ ۹- سفر به درون روشنائی؛ ۱۰- آموختن عشق و محبت بی‌قید و شرط؛ ۱۱- با انتخاب رشد از عهد رنج برآمدن؛ ۱۲- باز کردن شهود؛ ۱۳- خرد، خود برتر خویش بودن؛ ۱۴- تله پاتی؛ درک ارتباط غیر کلامی؛ ۱۵- دریافت راهنمایی از حیطه‌های برتر.

چاپ اول

عراز و نیاز با آسمان

جیمز وان پیراگ؛ مترجم: فریده

مهدوی دامغانی - اهواز: تیر - ۲۹۲ ص. - رقی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۱۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Talking To Heaven
شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۰۰-۵
مؤلف در این نوشته سعی دارد به پرسش‌هایی در زمینه‌های گوناگون متافیزیکی پاسخ گوید. وی همچنین مباحثی را درباره مرگ و زندگی مطرح می‌سازد.

چاپ اول

۷- ظهور ۲۰۰۰.
نورالله حسین‌خانی - تهران: مسی - ۱۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۳۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Appearance 2000
شابک: ۹۶۴-۶۴۵۵-۰۰-X

داستان حاضر، تلاش‌های پیوسته عده‌ای از دانشمندان برجسته جهان را نشان می‌دهد که به ابتکار ایالات متحده تصمیم می‌گیرند با پیشگویی‌های «نوسترد دامس» درباره وقایع سال ۲۰۰۰ مقابله کنند. این دانشمندان از چهل کشور جهان در اجلاسی که به همین منظور تشکیل شده، شرکت دارند. کشور آمریکا قصد دارد جنگ جهانی سوم را آغاز کند تا از آمدن مقتدری که از آن خبر داده شده، جلوگیری به عمل آورد، اما...

قیافه‌شناسی

چاپ اول

۸- راز و رمز چهره‌ها: بررسی ویژگی‌ها، عشق و محبت، بخت و شخصیت و... از روی چهره اشخاص.
بیژن رادمهر - تهران: نور بخش - ۲۱۲ ص. - وزیری (سلفون) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Secrets Of The Face
شابک: ۹۶۴-۶۶۲۵-۱۰-X

راز و رمز چهره‌ها

نکارنده در «راز و رمز چهره‌ها» بر آن است خلق و خوی مردم را از روی چهره آنان بشناساند. در این مجموعه پس از مروری بر نظریه‌های مختلف درباره شناخت انسان، اشکال مختلف چهره در سه دوره زندگی تشریح می‌گردد. سپس هشت ناحیه کلیدی چهره انسان (آبرو، چشم، بینی، دهان، گوش، گونه و استخوان گونه، چانه و خال‌های صورت) همراه با تصاویر مستند و ویژگی‌های هریک بیان می‌شود.

دیگر نظامها و مکاتب فلسفی

چاپ اول

۹- پستاجددگرایی و جامعه امروز ایران. علیرضا حسینی بهشتی - تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی - ۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۳۰-۵۵۷-۴

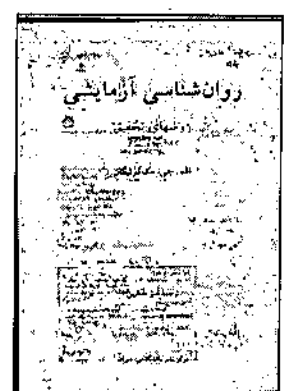
این اثر شامل چهار گفتار در موضوع «پستاجددگرایی و جامعه امروز ایران» است این گفتارها در نشستنی در تابستان و پائیز ۱۳۷۶ به دعوت «موسسه توسعه دانش و پژوهش» ایراد شده است. گفتار اول تحت عنوان «پستاجددگرایی و جامعه ایران» خواننده را با مفهوم تجددگرایی و پستاجددگرایی آشنا

کرده و سیر تحول این دو مفهوم را بیان می‌کند. در ۳ گفتار بعدی نظریات ۳ دانشمند بزرگ این حوزه یعنی «مایکل والزر»، «چارلز تیلر» و «السدر مک اینتایر» در خصوص جامعه لیبرالیسم مطرح می‌شود. از برخی این گفتارها چنین استنباط می‌شود که گروهی لیبرالیسم را به عنوان یک ایدئولوژی سیاسی قبول دارند، گروهی دیگر ارزش‌های موجود در جوامع لیبرال را ارج می‌نهند و می‌خواهند ضعفها و کاستی‌ها آن را رفع کنند و گروهی دیگر فرهنگ لیبرالی را کاملاً می‌پذیرند و پاسداری از ارزش‌های آن را برای جوامع نوین ضروری می‌دانند.

روانشناسی

چاپ اول

۱۰- روان‌شناسی آزمایشی: روشهای تحقیق. فرانک مک‌گونیگان؛ مترجم: امیر خطیبی؛ ویراستار: نیره توکلی، مهشید یاسایی - تهران: مرکز نشر دانشگاهی - ۶۰۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Experimental Psychology: Methods Of Research. شابک: ۹۶۴-۰۱۰۰۸۷۹-۰

در این کتاب سعی شده است ذیل چهارده فصل، فنون اساسی روان‌شناسی آزمایشی به گونه روش‌شناسی بررسی شود. عناوین تعدادی از فصل‌های کتاب عبارت‌اند از: نگاهی اجمالی به آزمایشگری، مسئله، فرضیه، طرح تحقیق، طرح آزمایشی (در مورد دو گروه مستقل، طرح عاملی، هنگام استفاده از دو گروه جور، تدابیر مکرر یا گروه‌ها)، طرح‌های شبه آزمایشی و تعمیم، تبیین و پیش‌بینی در روان‌شناسی.

۱۱- روان‌شناسی عمومی. اسپنسر راتوس؛ مترجم: حمزه گنجی - تهران: ویرایش - ۴۷۲ ص. - جلد

اول - وزیری (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال. چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: General Psychology. شابک: ۹۶۴-۹۰۳۰۶-۹-۷

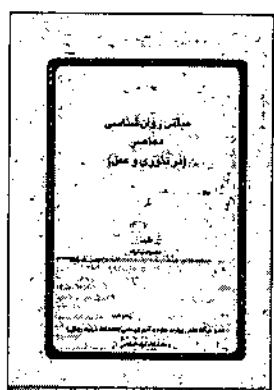
چاپ اول

۱۲- روانشناسی پیش دانشگاهی: مخصوص داوطلبان کنکور علوم انسانی. ملیحه خوش‌نظر - تهران: راه اندیشه - ۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۳۷-۷

۱۳- روانشناسی: مخصوص داوطلبان کنکور علوم انسانی. ملیحه خوش‌نظر - تهران: راه اندیشه - ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۱۵-۶

چاپ اول

۱۴- مبانی روان‌شناسی معاصر (در تئوری و عمل). محمود نیکزاد - تهران: فوزان - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Fundamentals Of Contemporary Psychology. شابک: ۹۶۴-۹۱۱۶۷-۳-۷

در کتاب حاضر، اصول اساسی و مبانی تئوریک و عملی روان‌شناسی معاصر و کاربرد آن بررسی شده است. کتاب براساس سرفصل‌های مصوب وزارت علوم و آموزش عالی برای تدریس در رشته‌های علوم انسانی، به ویژه مدیریت‌های صنعتی و مراکز تربیت معلم تدوین شده است. عناوین فصل‌های شانزده‌گانه کتاب بدین قرار است: نگاهی به روان‌شناسی در گذشته و حال (مقدمه)، ۱- روان‌شناسی و روش‌های تحقیق آن؛ ۲- تفاوت‌های فردی - محیط و توارث؛

۳- سیستم عصبی (احساس)؛ ۴- ادراک؛ ۵- رشد و تکامل؛ ۶- نیازهای اساسی انسان؛ ۷- انگیزش و هیجان؛ ۸- ناکامی و تعارض؛ ۹- یادگیری؛ ۱۰- کاربرد یادگیری؛ ۱۱- حافظه (یادآوری و فراموشی)؛ ۱۲- هوش؛ ۱۳- شخصیت؛ ۱۴- ناپهنجاری‌های رفتار و درمان ناپهنجاری‌ها؛ ۱۵- چشم‌اندازهای روان‌شناسی؛ ۱۶- روان‌شناسی از دیدگاه قرآن و دانشمندان اسلامی. صفحات پایانی به واژه‌نامه، منابع و مآخذ و کتابشناسی اختصاص دارد.

هوش، عقل و قوای ذهنی

۱۵- اسرار خاطرات کودکی. کوین لین، رندی کارلسون؛ مترجم: ضیاءالدین رضاخانی - تهران: نسل نو اندیش - ۲۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Unlocking The Secrets Of Your Childhood Memories. شابک: ۹۶۴-۶۷۱۳-۰۶-۴

چاپ اول

۱۶- تغییر رفتار و رفتار درمانی: نظریه‌ها و روشها. علی‌اکبر سیف - تهران: دوران - ۴۴۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۱۵۰ نسخه. عنوان به لاتین: Behavior Modification And Behavior Therapy: Theories And... شابک: ۹۶۴-۶۲۲۱-۲۳-۸

کتاب حاضر برای آموزش واحد درسی «روش‌ها و فنون تغییر و اصلاح رفتار» و «رفتار درمانی» فراهم آمده است. در این کتاب مباحث نظری و عملی تشریح و تبیین شده است. کتاب مشکل از شش بخش است. بخش اول: شامل تعریف اصطلاحات و تاریخچه و قلمرو تغییر رفتار و رفتار درمانی است. در بخش دوم، برنامه

روش‌های سنجش و روش‌های پژوهش در زمینه رفتار و رفتار درمانی بررسی می‌شود. در بخش سوم، نظریه‌ها و اصول زیربنایی روش‌ها و فنون تغییر رفتار و رفتار درمانی معرفی شده‌اند. در بخش‌های چهارم، پنجم و ششم روش‌ها و فنون مبتنی بر سه نظریه مهم روان‌شناسی - معرفی شده در بخش سوم - بررسی و ارزیابی می‌شود. در صفحات پایانی دیدگاه مولف نسبت به وظایف و مسئولیت‌های روان‌شناسی در رویارویی با مسائل و مشکلات انسان امروز مطرح شده است.

۱۷- مطالعه موفق با تمرکز. مجتبی حورایی؛ ویراستار: فریبا نوری - تهران: دکلمه گران - ۲۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۲۲-۱۹-۰

روانشناسی اقتراقی و روانشناسی رشد

چاپ اول

۱۸- آگاهی و دگرگونی: مباحثی در خودشناسی. پیمان آزاد - تهران: روشنا - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۷۵۴-۵-۸

مواقف این کتاب کوشیده است ذیل مباحث گوناگون به سوالاتی درباره «خودشناسی» پاسخ گوید برخی از این سوالات بدین قرار است: چرا در بلاتکلیفی زندگی می‌کنیم؟ چرا تازگی‌های زندگی از دستان ما می‌گریزند؟ چرا «خود» را نمی‌شناسیم و لاجرم از «خود» فرار می‌کنیم؟ چرا در سایه تعصب و تحجر در تضاد و با تعارض‌های درونی زندگی می‌کنیم؟ و چرا در ارتباط خود با دیگران و با پدیده‌های ذهنی و عینی همواره با قطع و وصل عمل می‌کنیم؟

۱۹- ۲۰ آزمون برای شناخت خود. میشل گوکلن، فرانسواز گوکلن؛ مترجم:

ساعده زمان - تهران: ققنوس - ۲۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: 20 Testspoure Seconnaire شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۱۵۰-۴

۲۰- پیشگامان روان شناسی رشد. ویلیام کرین: مترجم: فرید فدایی - تهران: اطلاعات - ۲۰۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۲۱۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۴۲۳-۰۹۸-۱

۲۱- روانشناسی نقاشی کودکان. فرحناز مختاری - تهران: اقای - ۱۲۴ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۹۱۶۳۳-۰۰۷

چاپ اول

۲۲- کودکان مسائل خود را چگونه حل می کنند. استفان تورنتون: مترجم: اشرف اعزازي - تهران: ققنوس - ۱۵۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۱۴۰-۷

در این کتاب، مولف ذیل پنج فصل کوشیده است نشان دهد: «مسائل حل کردن کمتر به باهوش بودن بستگی دارد، بلکه بیشتر به دانش مبتنی بر واقعیتی بستگی دارد که همگام با یادگیری و تعبیر سرنخ های جهان اطراف خود کسب می کنیم». فصل اول به پاسخ سوالاتی درباره مهارت های رشد یابنده کودک اختصاص دارد. نگارنده در فصل دوم نشان می دهد که افراد بالغ هم به ندرت به شیوه های انتزاعی یا منطقی استدلال می کنند. در فصل سوم، مهارت های حل مسائل، حاصل درک ما از جهان اطراف، کشف و استفاده از اطلاعات، تعبیر بازتاب حاصل از فعالیت ها و واکنش نسبت به آن مطرح شده است. در فصل چهارم، جزئیات تجربه بچه ها در امور مخصوص و بازتاب

حاصل از کارهایشان تشریح می شود. در فصل پنجم مولف موفقیت فزاینده کودک در حل مسئله را فرآیندی ذکر کرده معتقد است که این امر بیشتر منوط به احساسات است تا یک فعالیت عقلانی محض.

۲۳- ۱۱ آزمون برای شناخت دیگران. میشل گوکلن، فرانسواز گوکلن: مترجم: ساعده زمان - تهران: ققنوس - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: 11 [Onze] Tests Pour Connaitre Les Autres شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۱۵۱-۲

روانشناسی عملی

۲۴- آخرین راز شاد زیستن: پیرو قلب خود باشید. اندرو ماتیوز: مترجم: وحید افضلی راد - تهران: نیریز - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: Follow Your Heart: Finding A Purpose In Your Life And Word شابک: ۹۶۴-۹۱۵۳۸-۵-۳

۲۵- آخرین راز شاد زیستن: پیرو قلب خود باشید. اندرو ماتیوز: مترجم: وحید افضلی راد - تهران: نیریز - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: Follow Your Heart: Finding A Purpose In Your Life And Word شابک: ۹۶۴-۹۱۵۳۸-۵-۳

۲۶- آرامش بیکران: مدیتیشن خلاق، بازیابی گنجینه نهان شده. The Relaxation Response= هربرت بنسون: مترجم: رضا جمالیان - تهران: نسل نوآندیش - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۰۰۰-۵

۲۷- از دولت عشق. کاترین پاندر: مترجم: گیتی خوشدل - تهران: روشنگران و مطالعات زنان - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوازدهم / ۵۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: The Prospering Power Of Love شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲۰-۰۸-۵

۲۸- اعتماد به نفس در ۱۰ روز. مجتبی حورایی: ویراستار: فریبا نوری - تهران: دکلمه گران - ۱۷۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ

هفتم / ۲۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵۰-۵-۲

۲۹- به سوی کامیابی (نبروی بیکران).

آنتونی رابینز: مترجم: مهدی مجرذاده کرمانی - تهران: راه بین - ۳۲۰ ص. - جلد اول - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ هجدهم / ۶۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: Unlimited Power شابک: ۹۶۴-۶۲۷۶-۰۰۱-۶

۳۰- در مکتب عشق: حقایق که زندگی و سرنوشت شما را هم می تواند تغییر دهد. جوزف مورفی: مترجم: هوشیار رزم آرم - تهران: سپنج - ۲۹۸ ص. - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۵۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۷۴۹-۰۰۱-۱

چاپ اول

۳۱- رمز خوشبختی. محمدکاظم سجادی: زیر نظر: شورای بررسی - همدان: دانشجو - ۴۸ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۲۳-۷

در این کتاب نویسنده بر آن است ذیل مباحث گوناگون خواننده را، در نیل به خوشبختی یاری دهد برخی مباحث کتاب عبارت اند از: محدود کردن توقع خود از دیگران، شیوه صحیح در برخورد با مشکلات و کمبودها، فراموشی گذشته ها، بررسی عملکردها، اصول صحیح کار کردن، استقامت، خوش خلقی، ورزش، محاسبه نفس، اعتماد به نفس، گذشت، دوری از احساسات کاذب و مباحثی از این دست. به زعم مولف رمز دستیابی به خوشبختی در گرو جسم و روح سالم است.

چاپ اول

۳۲- رمز موفقیت. محمدکاظم سجادی: زیر نظر: شورای بررسی - همدان: دانشجو - ۴۸ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۵۰۰

ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۲۰-۲

در این نوشتار، مولف کوشیده است ذیل موضوعات گوناگون، چگونگی نیل به موفقیت را تشریح نماید. به زعم مولف، برنامه ریزی، تحقیق، تمرکز، توجه به موانع و ... تقسیم بندی اهداف از موارد مهم در دستیابی به موفقیت به شمار می آید. در صفحات پایانی، مولف از چگونگی عملی کردن اهداف سخن به میان آورده است.

چاپ اول

۳۳- زندگی عاقلانه. آلبرت ایس، رابرت هارپر: مترجم: مهرداد فیروزبخت: ویراستار: وحیده داودآبادی - تهران: رشد - ۲۹۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۱۱۵-۴۹-۷

این کتاب حاوی دستورها و تمرین هایی به منظور درمان برخی اختلالات عقلانی - هیجانی انسان است که با استفاده از رویکردهای معنشناختی تشریح شده است.

تعدادی از عناوین فصل های چنین است: تحلیل خود تا کجا؟ احساسات شما متأثر از افکار شماست: احساس خوب از طریق تفکر صحیح: چطور احساساتمان را خلق کنیم: با افکارتمان به جنگ آشفتهای هیجانی بروید: تشخیص رفتارهای روان رنجورانه و مقابله با آنها؛ غلبه

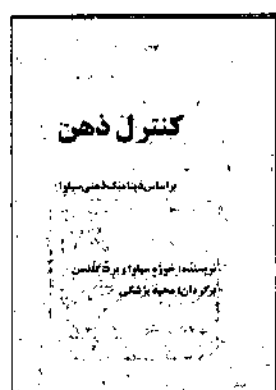
بر تاثیرات گذشته.

۳۴- سایکوسپیرونتیک: درس زندگی.

ماکسول مالتز: مترجم: مهدی قراچه داغی - تهران: اسرار دانش - ۱۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: Psycho Cybernetics: Thoughts To Live شابک: ۹۶۴-۶۷۱۹-۰۰۸-۲

چاپ اول

۳۵- کنترل ذهن: بر اساس دینامیک ذهنی سیلوا. خوزه سیلوا، برت گلدمن: مترجم: مجید پزیشکی - تهران: نسل نوآندیش - ۲۶۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۰۰۵-۶

در این کتاب نویسنده بر آن است ذیل شیوه ابداعی خود که «دینامیک ذهنی سیلوا» عنوان گرفته، مخاطب را با چگونگی کنترل ساختارهای ذهن آشنا سازد. مولف، همچنین به کسانی اشاره می کند که با استفاده از روش دینامیک ذهنی موفق شده اند تغییراتی اساسی در زندگی خود ایجاد نمایند. مباحث کتاب به منظور راهنمایی و بهبود توسعه روابط انسانی، حل مشکلات خانوادگی، افزایش تندرستی و سلامتی عمومی بدن افزایش میل و اشتیاق زندگی، تمرکز ذهنی، کنترل احساسات، موفقیت های شغلی اعتماد به نفس، ترک عادات ناپسند، جلوگیری از نفوذ دیگران مواردی از این قبیل فراهم آمده است.

۳۶- کنترل ذهن: بر اساس دینامیک ذهنی سیلوا.

خوزه سیلوا، برت گلدمن: مترجم: مجید پزیشکی - تهران: نسل نوآندیش - ۲۶۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین: The Silva Mind Control

Method Of Mental Dynamics
شایک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۵-۶

چاپ اول

۳۷- مدیریت عشق و عاطفه.
رابرت کوپر؛ مترجم: علیرضا عزیزی؛
ویراستار: محمدرضا عزیزی، پریسا مرادی
- تهران: علیرضا عزیزی، - ۴۹۰ ص.
وزیری (شمیز) - ۲۷۰۰۰ ریال - چاپ اول /
نسخه ۳۵۰۰

عنوان به لاتین:
Management With Affection
Emotional Quotient (EQ)
شایک: ۹۶۴-۵۷۰۰-۱۷-۵

در این کتاب ذیل سه فصل: «زمینه عاطفی»، «سلامت عاطفی»، «زرفای عاطفی»، «مجهز عاطفی»؛ در سه محور اساسی تشریح شده است. محور اول: تصویری جدید از عشق، محور دوم: الگوهای مدیریتی نظام‌های مدیریتی و پیدایش تفکر EQ (قلب و عاطفه) و تلفیق آن با IQ (منطق و عقل)، و محور سوم تلفیق این الگو با مسائل روزمره زندگی و کار است. عمده مطالب کتاب براساس خاطرات مدیران کشور درباره تأثیر عشق و عاطفه به مدیریت انسانی تدوین شده است. بخش پایانی کتاب حاوی تست‌های مختلف عشق و عاطفه و رابطه آن با مدیریت است.

منطق

۱۶۰

۳۸- منطق صوری (جلد اول و دوم).

محمد خوانساری - تهران: آگاه - ۴۵۸ ص.
- وزیری (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال -
چاپ بیست و یکم / ۵۵۰۰ نسخه
شایک: ۹۶۴-۴۱۶۰-۱۵-۰

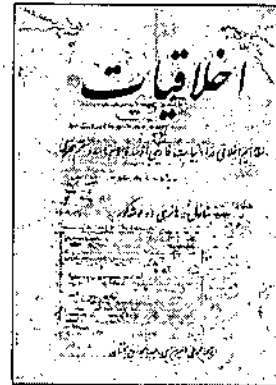
اخلاق (فلسفه اخلاقی)

۱۷۰

۳۹- اخلاقیات: مفاهیم اخلاقی در ادبیات فارسی از سده سوم تا سده هفتم هجری.

شاول-هانری دو فوشه کور؛ مترجم: محمدعلی اسیرمزی، عبدالحمید روح‌بخشان - تهران: مرکز نشر دانشگاهی، انجمن ایرانشناسی فرانسه در ایران - ۶۴۶ ص.
- وزیری (گالینگور) - ۲۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

Moralia: Les Notions Morales
Dans La ...
شایک: ۹۶۴-۰۱۰۸۸۸-X

در اثر حاضر، پژوهنده، متون اخلاقی فارسی را از سده سوم تا سده هفتم هجری معرفی، طبقه‌بندی و مسیر تحول آن را نشان می‌دهد کتاب در پنج فصل، بر اساس تالیف تاریخی متون مورد بحث، ترتیب یافته که عناوین آن‌ها بدین قرارند:
۱- اندرزنامه‌های کهن (شامل: خردنامه از مقالات حکما، اندرزهای انوشیروان، اندرزهای بزرگمهر، اندرزهای یونانیان، اندرزهای اردشیر، چند اندرزنامه قدیمی، اندرزهای برگرفته شده از آداب و سنت اسلامی)؛ ۲- متن در متن (شامل اندرزهای متون اخلاقی است که از مجموعه: پند و اندرزهای قبلی استخراج گردیده است؛ ۳- رساله‌های اخلاقی که به شیوه سنتی نوشته شده‌اند؛ ۴- نصیحه الملوک؛ ۵- اخلاقیات مبتنی بر اصول و اخلاقیات سنتی در قرن هفتم هجری.

اخلاق اقتصادی، شغلی و حرفه‌ای

۱۷۲

۴۰- ثروتمندترین مرد بابل.
جورج سمیونل کلاسون؛ مترجم: مهدی مجردزاده کرمانی - تهران: راه بین - ۱۶۸ ص.
- رقمی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

The Richest Man In Babylon
شایک: ۹۶۴-۶۲۷۶-۱۷-۲

اخلاق اجتماعی

۱۷۷

۴۱- جاده عشق.
دیک چوپرا؛ مترجم: حمیدرضا بلوچ، حسن هندی‌زاده؛ ویراستار: شهلا

ارژنگ - تهران: البرز - ۴۱۶ ص.
رقمی (شمیز) - ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:
The Path To Love
شایک: ۹۶۴-۴۴۲-۱۳۸-۵

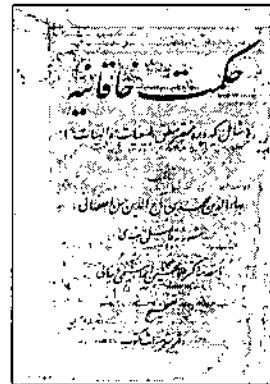
این کتاب حاوی هفت داستان کوتاه و یک نتیجه‌گیری است که با این فراهم آمده است: احیای حکایت عشق؛ جاده عشق؛ روح حکایت عشق؛ پذیرش و تسلیم؛ آیا وابستگی همان عشق واقعی است؟ چرا به دل‌بستگی و هیجان نیازمندیم؟ جذبه و سرمستی. در این مجموعه سعی شده است اثرات و معجزات عشق - به روایت هندی - تشریح گردد.

فلسفه شرق

۱۸۱

چاپ اول

۴۲- حکمت خاقانیه (شامل یک‌دوره مختصر منطق، طبیعیات و الهیات).

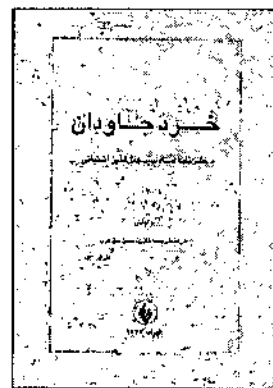
محمدبن حسن فاضل هندی؛ مقدمه: غلامحسین ابراهیمی‌دینانی؛ مصحح: دکترنشرمیراث‌مکتوب - تهران: آینه میراث - ۱۹۸ ص.
- وزیری (گالینگور) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

Hekmat-E Xaqaniyyeh
شایک: ۹۶۴-۹۰۷۳۳-۶-۱
اثر حاضر محمد بن تاج الدین حسن

بن محمد اصفهانی مشهور به «فاضل هندی» است که از فقهای نامدار اواخر عهد صفوی به‌شمار رفته است. این کتاب در واقع دوره مختصری است در حکمت مشاء شامل: منطق، طبیعیات و الهیات، که بر اساس دست‌نوشته موجود در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران فراهم آمده است.

چاپ اول

۴۳- خرد جاودان: جشن‌نامه استاد سید جلال‌الدین آشتیانی. به اهتمام: علی‌اصغر محمدخانی، حسن سیدعرب - تهران: فرزانه روز - ۶۹۸ ص.
- وزیری (گالینگور) - ۳۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۶۵۰ نسخه
شایک: ۹۶۴-۶۱۳۸-۷۱-۳

در این مجموعه، ذیل ۲۷ مقاله شخصیت علمی و فرهنگی، همچنین آثار استاد «سید جلال‌الدین آشتیانی» بررسی و ارزیابی شده است. در این مقالات، نویسندگان کوشیده‌اند اهمیت فعالیت‌های استاد را در شناساندن قراز و تشبیه‌های تاریخ فلسفه اسلامی باز نمایند. مهدی اخوان ثالث، امیری فیروزکوهی، بهاء‌الدین خرمشاهی، پرویز اذکائی، شهرام بازوکی، غلامعلی حداد عادل، محمدرضا حکیمی و دیگران از نویسندگان این مقالات به‌شمار می‌آیند.

۴۴- رساله سه اصل.
محمدبن ابراهیم صدرالدین شیرازی؛ به اهتمام: محمدرضا جویری؛ مصحح: حسین نصر - تهران: روزنه - ۱۴۴ ص.
- وزیری (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه
شایک: ۹۶۴-۶۱۷۶-۳۵-۶

۴۵- فلسفه (آشنایی با فلسفه اسلامی) دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) و سال چهارم (نظام قدیم) رشته علوم
مریم کشاورزی آزاد - تهران: راه اندیشه - ۱۵۲ ص.
- وزیری (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه
شایک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۰۶-۷

۴۶- کندالینی یوگا «اسرار تن آدمی» تمرینات تانتریک برای پاکسازی جسم و روان.
سوامی ساتیانانداساراسواتی؛ مترجم: جلال موسوی‌نسب، باهمکاری: رحمانی‌زاده، سناز فرهت - تهران: فراوان - ۵۴۴ ص.
- وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین:

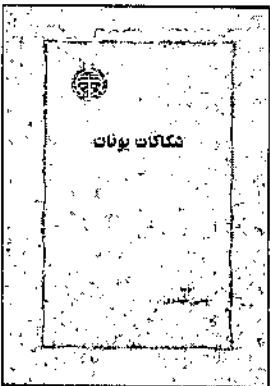
Kondalini Tantra
شایک: ۹۶۴-۶۱۳۵-۱۸-۸

فلسفه شکاکان و نوافلاطونیان

۱۸۶

چاپ اول

۴۷- شکاکان یونان.
یحیی مهدوی - تهران: خوارزمی - ۱۸۰ ص.
- رقمی (گالینگور) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
شایک: ۹۶۴-۲۸۷۰-۱۵-۸

در اثر حاضر، نویسنده آرا و افکار عده‌ای از متفکران و فیلسوفان یونان را که به «شکاکان» معروف بوده‌اند بررسی و ارزیابی کرده است. عناوین فصل‌های کتاب بدین شرح است: «سقراط و سقراطیان» (سقراط، مگاری‌ها، کلی‌ها، کورنائی‌ها، افلاطون، ارسطو)، «اپیکوریان و رواقیان»، «شکاکان قدیم» (پورون، تیمون)، «آکادمی جدید» (آرکیلاوس)، کارنانادس، جریان افکار در قرن اول قبل از میلاد، شکاکان جدید (پورنی‌ها) بحث درباره مذهب شک، صفحات پایانی شامل کتاب‌شناسی و فهرست اعلام است.

فراانسه

۱۹۲

چاپ اول

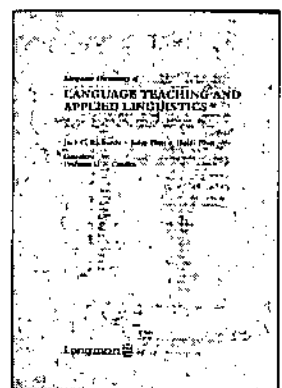
۴۸- درآمدی پدیدار شناسانه به فلسفه دکارت.
پرویز ضیاء‌شاهی - تهران: هرمس - ۱۲۰ ص.
- رقمی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه

71A

Language Teaching And Applied Linguistics.

Heidi Platt, Platt John, Jack C. Richards: زیر نظر: C.N. Candlin
- تیسری: آیین - ۴۲۲ ص. - رقی
(شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه

عنوان به فارسی: فرهنگ زبان‌شناسی کاربردی و روش تدریس

فرهنگ حاضر برای دانشجویان دبیری زبان و زبان‌شناسی کاربردی به طبع رسیده است. در این فرهنگ آن دسته اصطلاحات نظری‌ای که دانشجویان با آن سروکار دارند؛ همچنین اطلاعات فنی دقیق گردآمده است. ۲۰۰۰ ورودی مفصل در زمینه‌های «موضوعی» در این فرهنگ آمده است. از قبیل: تدریس روش‌شناسی، پیشرفت دوره کامل تحصیلی، زبان‌شناسی جامعه، علم نحو ترکیب یا ساختمان جمله؛ و تلفظ صوتی حروف، بنا به ضرورت در هر قسمت مثال، نمودار و جدول‌هایی برای روشن‌تر کردن توضیحات آمده است.

واژه‌نامه‌های زبان فارسی

۵- فرهنگ دانش آموز: فارسی - فارسی.
فاطمه پروکلی، عباس روزی‌طلب - تهران: فرهنگ و هنر - ۲۰۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۰۳۷-۹۲-

۶- فرهنگ عمید: شامل واژه‌های فارسی و لغات عربی و اروپایی مصطلح در زبان فارسی، و اصطلاحات علمی و ادبی.

حسن عمید - تهران: امیر کبیر - ۱۲۶۰ ص. - رقی (گالینگور) - ۳۲۰۰۰ ریال - چاپ سیزدهم / ۶۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۱۳۱-۷

دستور زبان فارسی

۷- توصیف ساختمان دستوری

زبان فارسی بر بنیاد یک نظریه عمومی زبان.

محمدرضا باطنی - تهران: امیر کبیر - ۲۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۲۰۰ ریال - چاپ نهم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۱۱۷-۱

چاپ اول

۸- جسدیدترین سوالات امتحانات پایان ترم زبان فارسی ۱ و ۲ دوره پیش دانشگاهی.

تهیه کننده: رقیه اسلامی - تهران: تاجیک - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۱۶-۸

۹- مجموعه طبقه‌بندی شده تست زبان فارسی پیش دانشگاهی (۱ و ۲).

حسنعلی محمدی، ویراستار: سعدالله زارع‌کاریزی - تهران: کانون فرهنگی آموزش - ۱۶۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۲۶۶-۳-۵

۱۰- مجموعه طبقه‌بندی شده تست زبان فارسی پیش دانشگاهی (۱ و ۲) شامل: ۱۰۰۰ تست مولف با پاسخ تشریحی.

حسنعلی محمدی، ویراستار: سعدالله زارع‌کاریزی - تهران: کانون فرهنگی آموزش - ۱۶۸ ص. - رحلی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۱۵-۲

گوشیهای ایرانی

چاپ اول

۱۱- بررسی گوش جیروفت و کهنوج.
اسلام نیک‌نفس‌دهقانی - کرمان: مرکز کرمان‌شناسی - ۴۸۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Survey Of Jiroft Kahnooji Dialect
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۷-۵-X

چاپ اول

۱۲- سایه روشن‌های ویدر. حمید کرمی: عکاس: جمشید نجارلو. - قم: همسایه - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۳۶۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه

شابک:

۹۶۴-۶۱۹۹-۴۵-۱

دفتر حاضر حاوی اشعار توصیفی، تغزلی و طنزآلود و چند شعر به لهجه ویدری - تاتی - است. این اشعار در قالب مثنوی، غزل، تک‌بیتی و دو بیتی سروده شده‌اند. نویسنده در مقدمه، ذیل عنوان «سخنی از جنس شبنم» سیر تاریخی علوم، هنر و نقد جدید را بررسی کرده، افزون بر آن درباره فرهنگ و لهجه ویدری اطلاعاتی به دست داده است. عناوین برخی از شعرها بدین قرار است: تانا، از کود شب، آوار شب، تصویر، و باور. در پایان کتاب فرهنگ لغات تاتی به فارسی همراه با تلفظ آن‌ها ذکر شده است. (گفتنی است لهجه ویدری از مشتقات زبان پهلوی میانه به‌شمار می‌آید.)

چاپ اول

۱۳- واژه‌نامه بزرگ تبری. گردآورنده: کاظم مداح ... (و دیگران)؛ ویراستار: کریم‌الله قائمی - تهران: خانه سبز - ۴۳۰ ص. - جلد اول - رحلی (گالینگور) - ۳۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Tabari Comprehensive Dictionary
شابک: ۹۶۴-۹۱۱۳۱-۵-

در اثر حاضر، دوازده لهجه مختلف که گویش نواحی کوهستانی و جلگه‌ای شمال کشور است گردآوری شده و تقسیمات زبانی هر یک از این مناطق

به منزله یک حوزه کاری انتخاب و در ده گروه جداگانه بررسی شده است. این واژه‌نامه بر اساس فونتیک رسمی تنظیم یافته و در آن، از تکرار مجدد واژگان و ثبت واژه‌هایی که در اثر تحولات اجتماعی و اقتصادی جدید وارد زبان تبری شده پرهیز گردیده است. در این واژه‌نامه، وضعیت زبان تبری و حوزه‌های زبانی آن و آثار خطی و نوشتاری این زبان در تذکره‌ها و منابع تاریخی بررسی و ارزیابی می‌شود. در صفحات پایانی، نقشه مناطق گویشی به‌طور مجزا آمده است.

نظامهای نوشتاری و واج‌شناسی زبان انگلیسی

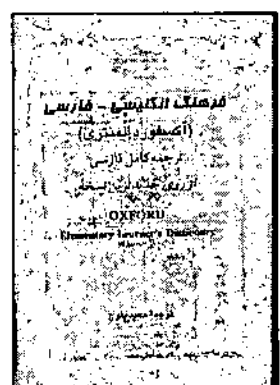
14- A Course In English Pronunciation: A Generative Framework.
Gholam Reza Pourtedal, Lotfollah Yarmohammadi - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) - ۱۸۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۳۶۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۵۰۰ نسخه
عنوان به فارسی: آموزش تلفظ انگلیسی در قالب صوت‌شناسی گشتاری
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۱۷۰-۴

واژه‌نامه‌های زبان انگلیسی

چاپ اول

۱۵- فرهنگ انگلیسی - فارسی (اکسفورد المنتری): ترجمه کامل فارسی از روی جدیدترین نسخه.

مترجم: حمید بلوچ - تهران: اسرار دانش - ۴۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۹-۱۰-۴

این فرهنگ، با ترجمه کامل فارسی از روی جدیدترین نسخه فرهنگ

اکسفورد مقدماتی فراهم آمده است. قسمت آغازین فرهنگ به نشانه‌های آوایی، صامت‌ها یا همخوان‌ها اختصاص دارد. در این فرهنگ ضمن آوانگاری و توضیح هر عبارت، نوع واژه از نظر متد، صفت، فعل لازم یا متعدی و نظایر آن به همراه رسم شکل‌های متعدد، درج شده است.

چاپ اول

۱۶- فرهنگ انگلیسی به فارسی و فارسی به انگلیسی: ویژه دانش‌آموزان از پایه راهنمایی تا دانشگاه.

بهمن حاجی‌خانی، نیلوفر الله‌وردی - تهران: ابوعطا - ۴۴۸ ص. - جیبی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۹۲-۲-۷

۱۷- فرهنگ جدید دانش آموز - New Student Dictionary: The English - Persian
عظیم سلیمانی‌زاده، علیرضا سلیمانی‌زاده - تهران: پارس - ۱۸۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۰۹۷-۴-۴

۱۸- فرهنگ دانش آموز = Dictionary: English Persian Dictionary Student

بذری مسعودی‌صحنه‌سرایسی - تهران: فرهنگ و هنر - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۰۳۷-۹۰-۴

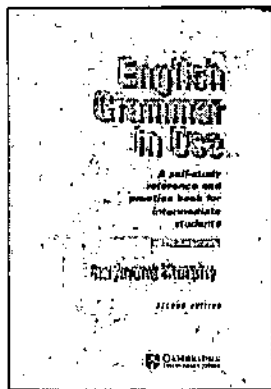
چاپ اول

19- Oxford Elementary Learner's Dictionary.
ویراستار: Angela Crawley - تهران: یادواره اسدی - ۴۲۲ ص. - رقی (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه

دستور زبان انگلیسی

۲۰- از مونهای زبان انگلیسی سوم راهنمایی.
زهرا آریز مجد - تهران: بدر - ۷۲ ص. - رحلی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: English Language Tests ...
شابک: ۹۶۴-۵۷۲۹-۸-۴

۲۱- از مونهای زبان انگلیسی ویژه دانش‌آموزان پایه دوم راهنمایی = English Language Tests

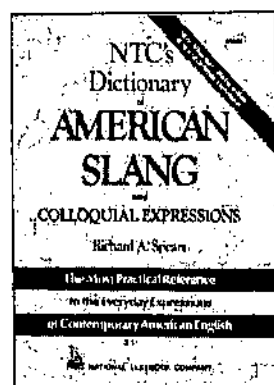
آموزش زبان انگلیسی دانشگاه «کمبریج» است. مخاطبان این کتاب عموماً زبان آموزان سطوح متوسط و پیشرفته‌اند. این کتاب ترکیبی از منابع دستور زبان و تمرین‌های مربوط به آن است که در یک مجلد گردآمده است. مطالب کتاب در ۱۳۶ بخش تدوین شده، از آن جمله: زمان‌های مختلف فعل، افعال کمکی، سببی، شرطی، نقل قول، پرسشی، روش جمع بستن کلمات، قیود مختلف: حروف اضافه. در پایان ضمیمه‌ای شامل افعال با قاعده، بی‌قاعده، تلفظ درست کلمات و افعال، و انگلیسی آمریکایی به همراه تمرینات اضافی، راهنمای مطالعه و کلید مربوط به هر یک آمده است. آخرین قسمت کتاب به نمایه افعال و کلمات اختصاص دارد.

49- English Sentence Structure.

Robert Krohn, [et al] ... تهران: جهان دانش. ۲۲۰ ص. - وزیری (شمیز). ۷۵۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۰۴۵-۳-X

تغییرات زبان انگلیسی

50- Ntc's Dictionary Of American Slang And Colloquial Expressions.

Richard A. Linda Schinke, Spears-Llano ... یزد: دانش آرا. ۵۴۴ ص. - وزیری (شمیز). ۱۰۰۰۰ نسخه.

دیورستان و داوطلبان کنکور. بزرگ دیوسالار. - تهران: اردیبهشت. ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز). ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۶۲-۸۴-۹

۴۳- زبان انگلیسی: گرامر - لغت درک مطلب - تست: با فهرستهایی به ترتیب نکات گرامری کتابهای

مسعود آریانا. - تهران: مبتکران. ۴۴۲ ص. - وزیری (شمیز). ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۹۳-۹-۱

چاپ اول

۴۴- زبان پیش دانشگاهی ۱ و ۲: شامل ۹۰۰ تست از مولف با پاسخ تشریحی.

منصور عظیمی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. ۱۷۶ ص. - رحلی (شمیز). ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۳۷-۳

۴۵- سوالات جامع زبان انگلیسی (۱) و (۲) پیش دانشگاهی.

عبدالله قنبری. - تهران: گل واژه. ۴۲۲ ص. - وزیری (شمیز). ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۸۲-۲۱-۵

۴۶- مجموعه سوالات طبقه‌بندی شده و استاندارد زبان (۱) نظام جدید با پاسخ تشریحی.

تهیه و تنظیم: محمدرضا شیخیان؛ ویراستار: فاطمه فضلعلی. - تهران: گل واژه. ۶۴ ص. - رحلی (کاغذی). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۵۰-۱۷-۹

۴۷- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید، پیش دانشگاهی، نظام قدیم.

گردآورنده: کریم خلیلی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. ۳۱۲ ص. - رحلی (شمیز). ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوازدهم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۲۶-۸

چاپ اول

48- English Grammar In Study And Use: A Practice Reference Self

Raymond Murphy, [تبریز]: تهران. ۲۶۰ ص. - وزیری (شمیز). ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. کتاب حاضر، از مجموعه کتاب‌های

امتحانات پایان ترم انگلیسی ۱ و ۲ دوره پیش دانشگاهی: شامل کلیه سوالات امتحانات تهیه کننده: پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز). ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۱۲-۵

چاپ اول

۳۷- راهنما و خودآموز زبان انگلیسی سال اول نظام جدید. علیرضا سعادت‌مند. - تهران: گلی. ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۵۱-۵۱-۵

چاپ اول

۳۸- راهنمای انگلیسی (۱) پیش دانشگاهی. علیرضا سعادت‌مند؛ ویراستار: طاهره محمدی. - تهران: گلی. ۱۵۲ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۵۱-۶۸-X

چاپ اول

۳۹- راهنمای انگلیسی (۳) نظام جدید. علیرضا سعادت‌مند. - تهران: گلی. ۱۶۲ ص. - وزیری (شمیز). ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۵۱-۵۶-۶

چاپ اول

۴۰- راهنمای انگلیسی سال سوم راهنمایی. جعفر عباسی. - تهران: شقایق. ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز). ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: English Guide Book 3

شابک: ۹۶۴-۵۵۴۲-۶۱-۸

۴۱- راهنمای زبان انگلیسی (۲) شامل: ترجمه لغات جدید و متن اصلی درسها به همراه تلفظ فارسی

هما اندیشه. - تهران: علوم و فنون. ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۳۴-۲۰-۳

چاپ اول

۴۲- زبان انگلیسی ۳ نظام جدید: آموزش نکات مختلف همراه با آزمون ویژه پایه سوم

ریال. - چاپ بیست و دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۰-۶

۲۹- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی ۱ دوره پیش دانشگاهی.

پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۴-۹

۳۰- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی ۲ دوره پیش دانشگاهی. پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز). ۵۸۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۱۱-۷

۳۱- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی زبان ۳.

پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۲-۱

۳۲- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی زبان ۱: مخصوص سال اول دبیرستان.

پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز). ۴۵۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۱-۴

۳۳- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی زبان ۲: مخصوص سال دوم دبیرستان (نظام جدید).

پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز). ۴۵۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۲-۲

۳۴- جدیدترین تمرینات درس به درس و نمونه سئوالات استاندارد انگلیسی مخصوص سال دوم راهنمایی.

کازم خزانی. - تهران: کازم خزانی. ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۶۵-۶۸-۰

۳۵- جدیدترین تمرینات درس به درس و نمونه سئوالات استاندارد انگلیسی مخصوص سال سوم راهنمایی.

کازم خزانی. - تهران: کازم خزانی. ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۶۵-۶۷-۲

چاپ اول

۳۶- جدیدترین سئوالات

زهرآ آرین‌مجد. - تهران: بدر. ۶۴ ص. - رحلی (شمیز). ۴۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۷۲۹-۸-۴

۲۲- آموزش نوین انگلیسی: مخصوص دانش آموزان سال اول راهنمایی.

پرویز تاجیک. - تهران: جدید. ۱۰۴ ص. - وزیری (شمیز). ۳۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۱۲-۰۴-۴

۲۳- آموزش و راهنمای زبان انگلیسی (۳) نظام جدید نظری، فنی و حرفه‌ای، کار دانش.

مهرداد سهاجر. - تهران: معیار اندیشه. ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۱۷-۲-۶

۲۴- آموزش و راهنمای گام به گام زبان انگلیسی سال اول نظام جدید شامل: ترجمه لغات، اصطلاحات و متن

هما اندیشه. - تهران: علوم و فنون. ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۳۴-۱۹-X

۲۵- تمرینات و نمونه سئوالات انگلیسی نوین مخصوص سوالات راهنمایی.

سهراب غلامپور. - تهران: آزمون‌نوین. ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). ۴۲۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: A Practices Book For = The Third Grade Students In ...

شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۲-۷-۲

۲۶- تمرینات و نمونه سئوالات انگلیسی نوین مخصوص دوم راهنمایی.

سهراب غلامپور؛ ویراستار: فرامرز سلیمانی. - تهران: آزمون‌نوین. ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز). ۴۲۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۲-۶-۴

۲۷- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی.

پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز). ۳۲۰۰ ریال. - چاپ بیست و یکم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۱۹-۲

۲۸- جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی.

پرویز تاجیک. - تهران: تاجیک. ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). ۴۲۰۰ نسخه.

ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
«فرهنگ اصطلاحات آمریکایی» شامل بیش از ۱۰/۰۰۰ تعریف از ۹۰۰۰ اصطلاح و عبارت است که بیشتر در مجامع عمومی کاربرد دارد. در این کتاب از طریق «فهرست جامع عبارت‌یابی» می‌توان تعابیر و اصطلاحات مورد نظر را پیدا نمود.

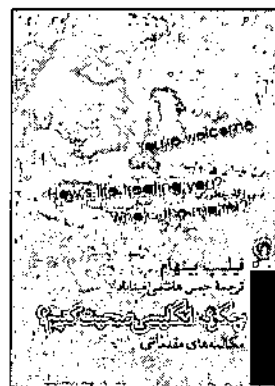
کاربرد زبان انگلیسی معیار

۲۳۸

۱۵- انگلیسی در سفر = English On Trip: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی با ترجمه فارسی و تلفظ...
حسن اشرف‌الکتابی. - تهران: استاندارد. - ۲۵۶ ص. - جیبی (شمیز).
۴۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
۹۶۴-۶۲۵۵-۱-۹ شابک:

چاپ اول

۱۶- چگونه انگلیسی صحبت کنیم: مکالمه‌های مقدماتی. فیلیپ بینهام: مترجم: حسن هاشمی‌میناباد. - تهران: نشر نی. - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: How To Say It? - ۹۶۴-۳۱۲-۲۹۸-۰ شابک:

کتاب حاضر حاوی مکالمات روزمره انگلیسی است که در آن، این مباحث به چشم می‌خورد: تعارف، عذرخواهی، پرسشی و پاسخ، دعوت، همدردی و دلداری و مباحثی از این دست. در ابتدای هر درس توضیح کوتاهی آمده؛ سپس آن توضیح با مثال‌ها و گفت و گوهایی همراه با اصطلاحات و تکیات جدید ارائه شده و در پایان نیز تمریناتی درباره آن فراهم آمده است.

چاپ اول

۱۷- راهنمای استریم لاین American Streamline: New

Departures

برنارد هارتلی، پیتر ویشی: مترجم: فرهاد همت‌خواه، محمد همت‌خواه. - تهران: عصر کتاب. - ۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۸-۱-۷

۱۸- راهنمای انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی = Comprehensive Guide To English Book ... Humanity
مهدی نوروزی، پرویز بیرجندی: مترجم: هدایت موتابی. - تبریز: آشینا. - ۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۴-۱۷-۲

۱۹- راهنمای جامع انگلیسی برای رشته‌های کشاورزی = English For The Students (2) Of Agriculture
بهروز عزب‌دفتری ... او دیگران: مترجم: هدایت موتابی، ویراستار: پ. مفتون. - تبریز: آشینا. - ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

A Comprehensive Guide To English ...
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۴-۹-۱

چاپ اول

۲۰- راهنمای کامل انگلیسی پزشکی. مترجم: حسن کلان‌فرمانفرما، لیلا محمدی‌ساده‌خو. - همدان: دانشجو. - ۲۹۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: English: For The Students Of Medicine I
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۳۱-۸

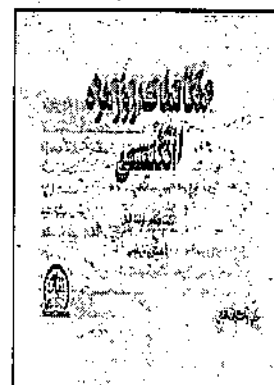
چاپ اول

۲۱- راهنمای کامل دی‌ولپینگ ویدیوینگ اسکیز. لیندا مارک‌استاین، لوتیس هیراساوا: مترجم: عطاءالله مجدی‌نسب، ابوالقاسم طالقانی. - تهران: ابتدا. - ۱۶۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Developing Reading Skills
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۰-۱-۹

چاپ اول

۲۲- مکالمات روزمره انگلیسی. فریاد اقبال، س. مونی. - تهران:

اقبال. - ۲۵۶ ص. - بیاضی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: English Phrase Book
شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۳۹-۳

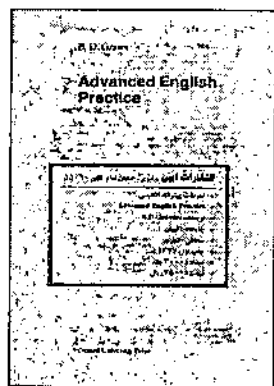
کتاب حاضر با ویرایش جدید و برخی اصلاحات حاوی واژگان، اصطلاحات و عباراتی است که طی اقامت در یک کشور انگلیسی زبان، بدان‌ها نیازمند است. در ابتدای کتاب روش صحیح تلفظ برخی حروف و کلمات مندرج در کتاب آمده است.

۲۳- A Basic Course In English: For Reading University Students.
M.H. Tahririan, Faranak Sadighi, Abdol Javad Jafarpur. - تهران: جهان دانش. - ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۴۵-۲-۱

۲۴- A Christmas Carol.
Charles Dickens: بازنویسی: Clare West. - تهران: واد. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۷۰۲-۲-۲

چاپ اول

۲۵- Advanced English Practice.

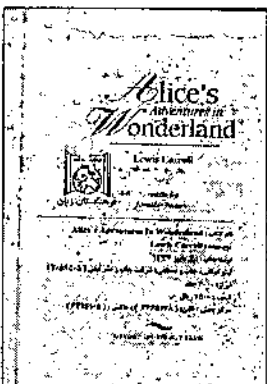

B.D. Graver. - تبریز: آیین. - ۲۲۰

۲۶- رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
در این کتاب، مجموعه‌ای از تمرین‌های متنوع برای زبان آموزان دوره پیشرفته گردآمده است. هدف از طرح این تمرین‌ها، تقویت و تمرکز زبان آموزان بر نکاتی است که پیش از این با آن آشنا شده‌اند. این کتاب که برای پیشرفت تخصصی در جنبه‌های مختلف زبانی فراهم آمده، متشکل از چهار بخش است. بیشتر حجم کتاب به تمرین و نکات گرامری اختصاص دارد. پاسخ تمرینات در پایان کتاب آمده است.

چاپ اول

۲۷- Alice's Adventures In Wonderland.
Lewis Carroll: بازنویسی: Jennifer Bassett. - تهران: فرهنگستان زبان. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

در کتاب حاضر، متن ساده و باز نویسی شده داستان «آلیس در سرزمین عجایب» برای زبان آموزان فراهم آمده است. کتاب با سوال‌های متعدد، شرح واژه‌های مشکل، همچنین یک نوار همراه است. «آلیس در سرزمین عجایب» از معروفترین آثار داستانی کودکان نوشته «لویس کارول» است. در روزگاران قدیم، در یک روز داغ تابستانی آلیس به خواب می‌رود. خواب سرزمین عجایب، جایی که خرگوش سفید، چکمه به پا می‌کند. کرم ابریشم قلیان می‌کشد، کفشدوزک دیوانه مدام با خرگوش صحرائی چای می‌نوشد، و ملکه دل‌ها می‌خواهد سر همه را از تن جدا کند! و...

چاپ اول

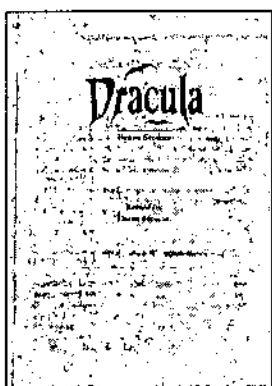
۲۸- British And American Short Stories.
W. Somerset, J. Thurber. - بازنویسی: G.C. Thornley. - مقدمه: Anthony Laude. - تهران: فرهنگستان زبان. - ۹۶ ص. - رقی

(شمیز). - ۲۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

«داستان‌های کوتاه انگلیسی و آمریکایی» با متن ساده برای زبان آموزان و علاقه مندان به آثار ادبی به زبان انگلیسی فراهم آمده است. کتاب به صورت چکیده‌ای از چند اثر معروف انگلیسی و آمریکایی است. از داستان‌های این کتاب می‌توان «حساب بانکی من / استقن لی‌کوگ»، «مامور مالیات / مارک تواین»، «پنجره باز / ا.ج. مونرو».

۲۹- Dracula.
Bram Stoker: بازنویسی: Diane Mowat. - تهران: اشتیاق. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی: دراکولا

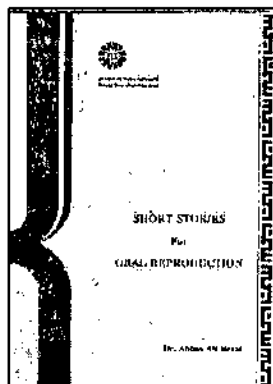
ماجرای این کتاب که به زبان انگلیسی به طبع رسیده به این شرح است: بهار سال ۱۸۷۵، «جانانان هارکو» برای یک ملاقات تجاری به خانه «کت دراکولا» در «ترانز یلوانیا» سفر می‌کند. قرار است او طی چند ماه آینده با نامزدش «مینا» ازدواج کند و به همین دلیل علاقه‌ای به این سفر ندارد. در طول مدتی که وی در قصر «دراکولا» اقامت دارد، هر روز چیزهای وحشتناک بسیاری را می‌بیند که همه را در دفترچه خاطرات یادداشت می‌کند. جانانان در این قصر، احساس آرامش ندارد زیرا دریافته است که «کت دراکولا» یک خون‌آشام است و...

۳۰- English For The Of Animal Students Science.

83- Short Stories For Oral Reproduction.

Abbas Ali Rezaei - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) - ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: بیان شفاهی داستان کوتاه. شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۱۵-۸

چاپ اول

کتاب حاضر که برای دانشجویان رشته‌های مترجمی و دبیری و زبان و ادبیات انگلیسی تهیه شده شامل ۳۰ داستان کوتاه از نویسندگان مشهور دنیاست. در پایان هر داستان، واژه‌های جدید و تمرینات درک مطلب، متناسب با درس طرح شده است. نویسندگان داستان‌های این مجموعه عبارت‌اند از: آنتوان چخوف، ارنست همینگوی، آرتور سی. کلارک، شرود آندرسن، مارک تواین، اسحاق آسیموف، ادگار آلن پو و دیگران.

84- Sky Jack!

Tim Vicary - تهران: اشتیاق - ۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: هواپیمارایی

85- Tales Of Mystery And Imagination.

Poe Edgar Allan - تهران: اشتیاق - ۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: داستانهای مرموز و خیالی

86- The Call Of The Wild.

Jack London - تهران: بشارت - ۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۷۰۲-۱-۴

87- The Elephant Man.

شابک: ۹۶۴-۶۴۰۳-۳۷-۵
مختاطبان این کتاب، بیشتر زبان‌آموزان سطوح ابتدایی تا سطح «پیش‌متوسطه» Pre-intermediate هستند. تمرینات و فعالیت‌های هر درس به گونه‌ای تدوین شده که علاوه بر اطلاعات مربوط به هر موضوع، متضمن مهارت‌های «گفتاری» و «شنیداری» نیز باشد. از تمرینات کتاب می‌توان به این موارد اشاره کرد: شبیه‌سازی، گفت‌وگوی یک سو (یک طرفه)، بحث و گفت‌وگو، تکمیل تصاویر و جدول کلمات متقاطع و حل مسئله.

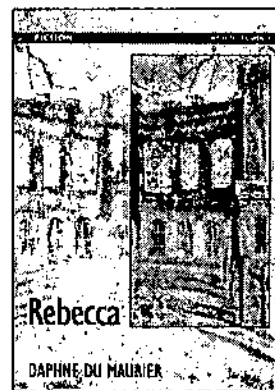
81- Poetry In English.

Abbas Ali Rezaei - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) - ۲۳۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۷۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: شعر انگلیسی. شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۱۶۵-۸

چاپ اول

82- Rebecca.

Daphne Dumaourier - تهران: فرهنگستان زبان - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۳۸-۱۹-۴

این کتاب متن ساده شده‌ای از رمان معروف «دافنه دوموریه» است که به زبان انگلیسی به طبع رسیده است. داستان مربوط به دختر جوانی است که در جریان تعطیلاتش در «مونت کارلو» با «ماکسیم دوونتتر» آشنا می‌شود که با تازگی همسر جوان و زیبایی «ریه» کا را از دست داده است. رمان داستان به همراه «ماکسیم» به «ماندرلی» خانه بیلاقی او در انگلیس می‌رود، اما زندگی در این محیط جدید برای او ناآشنا و مشکل می‌نماید، زیرا همه جا سایه «ریه» دیده می‌شود، تمام ساکنان «ماندرلی» و بستگان خاطره شیرین ریه را به یاد می‌آورند و ... این کتاب برای زبان‌آموزان فراهم آمده و در پایان آن تمریناتی گنجانده شده است.

John Soars, Liz Soars - تهران: اشتیاق - ۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

76- International 7.

Abbas Horri - تهران: پیام نوین - ۶۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۶۹-۶-۸

چاپ اول

77- Let's Write English As For Students Of Book: English A Second Language.

Julia M. Bruks, George E. Wishon - تهران: فرهنگستان زبان - ۲۲۰ ص. - جلد اول، رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

78- Let's Write English For Students Of Book: As A Second English Language.

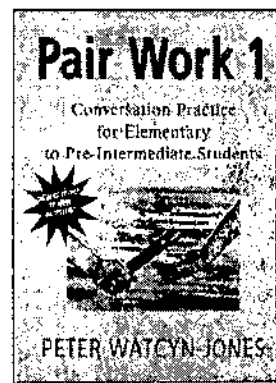
Julia M. Bruks, George E. Wishon - تهران: فرهنگستان زبان - ۲۲۰ ص. - جلد دوم، رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

79- Little Women.

Louisa May Alcott - تهران: بشارت - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۷۰۲-۷-۳

چاپ اول

80- Pair Work: Elementary To Pre-Intermediate.

تهران: گروه بازرگانی ایران، ثالث - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

Books: Beginner.

John Soars, Liz Soars, Briony Beaven - همدان: فن آوران - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

69- Headstart: Workbook Beginner.

Tim Falla - همدان: فن آوران - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

70- Headway Intermediate: Student's Book.

John Soars, Liz Soars - همدان: فن آوران - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

71- Headway Intermediate: Workbook.

John Soars, Liz Soars - همدان: فن آوران - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

72- Headway Pre - Intermediate: Workbook.

John Soars, Liz Soars - همدان: فن آوران - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

73- Headway: Student's Book: Intermediate.

John Soars, Liz Soars - تهران: اشتیاق - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

74- Headway: Workbook Elementary.

John Soars, Liz Soars - همدان: فن آوران - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

75- Headway: Workbook: Intermediate.

Hasan Edalat Namin, Ibrahim Jodairi Salimy - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۵۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی: انگلیسی برای دانشجویان رشته علوم دامی. شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۱۱-۵

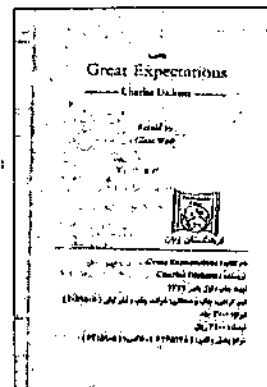
66- English For The Students Of Medicine.

Mohammad Zia Hossaini, Reza Deedari - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) - ۳۶۰ ص. - جلد اول، وزیری (شمیز) - ۷۲۰۰ ریال. - چاپ دوازدهم / ۱۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: انگلیسی برای دانشجویان رشته پزشکی. شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۹-۹

چاپ اول

67- Great Expectations.

Charles Dickens - تهران: بشارت - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۳۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

کتاب حاضر، متن ساده و بازنویسی شده رمان «آرزوهای بزرگ» / چارلز دیکنز است که با سوال‌های متعدد و شرح لغات مشکل به همراه یک نوار برای زبان‌آموزان فراهم آمده است. «پیپ» پسرک نحیف یتیمی است که با خواهر و شوهر خواهرش که آنگر است، زندگی می‌کند. او در یک خانه روستایی روزگار می‌گذراند، اما سرنوشته پای او را به خانه بزرگان و منزل خانم «هاسویشام» باز می‌کند. خانم «هاسویشام» در یک خانه لنگ، تاریک و فراموش شده زندگی می‌کند. او از سال‌های قبل لباس و تور عروسی به تن دارد. «پیپ» بی‌خبر از آینده وارد خانه می‌شود و در پی آن ماجراهایی روی می‌دهد که داستان براساس آن نگاشته شده است.

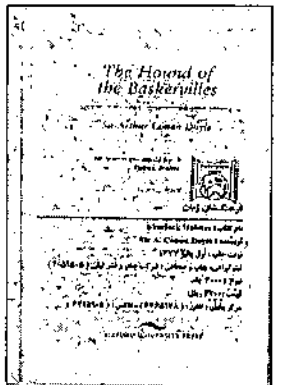
چاپ اول

68- Headstart: Student's

Tim Vicary .. تهران: اشتیاق - ۴۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه عنوان به فارسی: مرد پیل تن

چاپ اول

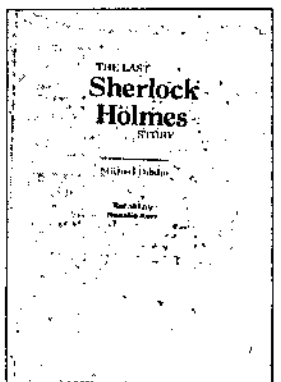
88- The Hound Of The Baskervilles. Arthur Conan Doyle - بازنویسی: Patrick Nobes - تهران: فرهنگستان زبان - ۹۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۳۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه

این کتاب، متن ساده و بازنویسی شده رمان «تازی باسکرویل / سرآرتور دویل» است که با سوال‌های متعدد و شرح لغات مشکل به همراه یک نوار است. برای زبان‌آموزان فراهم آمده است. داستان مربوط به ماجرای مرزوم و وحشتناک مرگ صاحبان «باسکرویل» است. حدود سال ۱۶۴۰ یکی از باسکرویل‌ها به نام «هوگو» که بسیار شریر و شیطان صفت بود، دختر یکی از روستاییان را با دوستان بدکارش می‌رباید و در خانه خود زندانی می‌کند. دختر می‌گریزد و هوگو نیز با سگان شکاری‌اش به دنبال او می‌رود اما...

چاپ اول

89- The Last Sherlock Holmes Story.

Michael Dibbon بازنویسی Rosalie Kerr - تهران: وداد - ۶۴ ص. -

رقمی (شمیز) - ۲۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ماجرای این داستان که به زبان انگلیسی به طبع رسیده چنین است: «دکتر واستون» دوست نزدیک و صمیمی «شرلوک هولمز» پیش از از مرگ خود وصیت کرده بستمای را که بر از کاغذهای گزارش است تا ۵۰ سال باز نکنند. اکنون ۵۰ سال از مرگ او گذشته استلا بستمای را باز کرده‌اند. برگه‌ها حاوی گزارشی (شگفت‌انگیز) از سرگذشت مردی مرزوم به نام «جک» است که در سال ۱۸۸۸ در شرق لندن چنانیت هولناکی مرتکب شده است. و بدین ترتیب، «شرلوک هولمز» معروف، که این پرونده را برعهده می‌گیرد...

90- The Picture Of Dorian Gray. Oscar Wilde

بازنویسی: Jill Nevile - تهران: اشتیاق - ۶۴ ص. - رقمی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه

عنوان به فارسی: تصویر دوریان گری

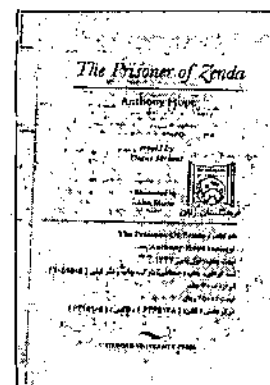
چاپ اول

91- The Prince And The Pauper. Mark Twain

تهران: وداد - ۸۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه

چاپ اول

92- The Prisoner Of Zenda. Anthony Hope بازنویسی: Diane Mowat - تهران: فرهنگستان زبان - ۶۴ ص. - رقمی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه

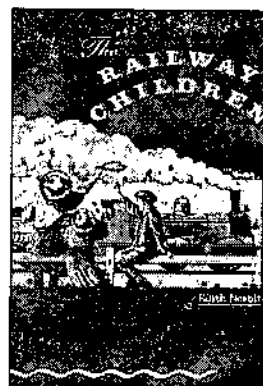
در کتاب حاضر متن ساده و بازنویسی شده رمان «محبوس زند» برای زبان‌آموزان فراهم آمده است. کتاب با سوال‌های متعدد، شرح واژه‌های مشکل، همچنین یک نوار همراه است. «محبوس زند» داستان «رادولف راسمیتیل» جوان و

ثروتمندست. او از یک خانواده اصیل انگلیسی است، اما موهایی سرخ تیره و بینی باریک و بلندش نشان می‌دهد به خاندان سلطنتی «روریتانیا» تعلق دارد. رادولف قصد دارد که برای مراسم تاج‌گذاری پادشاه جدید، از «روریتانیا» دیدن کند. وقتی به شهر کوچک «زند» می‌رسد، برای قدم زدن به جنگل می‌رود و...

چاپ اول

93- The Railway Children. Edith Nesbit

بازنویسی: John Escott - تهران: وداد - ۶۴ ص. - رقمی (شمیز) - ۲۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه

داستان حاضر به زبان انگلیسی فراهم آمده و ماجرای آن درباره خانواده‌ای گرم و صمیمی است، پدری مهربان که هیچگاه عصبانی نمی‌شود و مادری که همواره شاد و خندان است و برای بچه‌هایش قصه می‌نویسد و می‌خواند. اما ناگهان با ورود دو مرد غریبه که برای گفت‌وگو با پدرشان آمده‌اند، این آرامش و خوشبختی متوقف می‌شود. پدر مجبور است برای مدتی طولانی ترکشان کند. مادر نیز بچه‌ها را برای یک زندگی سخت که تا به حال تجربه‌اش نکرده‌اند، آماده می‌کند. آنان مجبورند به یک خانه کوچک روستایی در حاشیه خط آهن منتقل شوند. و کم‌کم به «بچه‌های راه‌آهن» تبدیل می‌شوند و...

چاپ اول

94- Treasure Island. Robert Louis Stevenson

بازنویسی: John Escott - تهران: وداد - ۸۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه

«جزیره گنج» کتابی از «رابرت لوستین استیونسن» است که به صورت ساده و به همراه یک نوار کاست برای زبان‌آموزان به طبع رسیده است. «جیم هاوکینز» جوان به همراه «دکتر لویس» به دنبال یافتن گنجی که در

یک نقشه قدیم مربوط به جزیره‌ای دور دست مشخص شده، انگلیس را ترک می‌کنند و... پایان کتاب به تمریناتی برای زبان‌آموزان و خلاصه‌ای از عبارات و واژگان مشکل اختصاص دارد.

کاربرد زبان آلمانی معیار

۹۵- آلمانی در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره آلمانی با ترجمه فارسی

حسن اشرف‌الکتابی: به اهتمام: علی‌اصغر شجاعی - تهران: استاندارد - ۲۴۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه

عنوان به لاتین:

Deutsch Auf Der Reise شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴۰-۶-۴

دستور زبان فرانسوی

۹۶- روش نو در آموزش زبان فرانسه

محمدتقی غیائی - تهران: مروارید - ۳۸۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۵۸-۳

۹۷- کلید زبان فرانسه

محمدتقی غیائی - تهران: مروارید - ۱۰۸ ص. - رقمی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۲۲۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۵۷-۵

زبان عربی

۹۸- اعضاء علی اللغة العربیه

رضا بهشتی - تهران: آفاق - ۱۲۶ ص. - جلد اول - رحلی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۰۵۸-۲۱-۳

۹۹- المنجد: عربی، فارسی

مترجم: محمد بندرریگی - تهران: انتشارات ایران - ۱۲۰۶ ص. - جلد دوم - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۸۰۰۰۰ ریال -

چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۲-۶

۱۰۰- تاریخ زبان و فرهنگ

عربی. آذرتاش آذرنوش - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) - ۱۶۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۳۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه عنوان به لاتین:

The History Of Arabic Language And Culture شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۳۰-۶

اثر حاضر حاوی مباحثی درباره تاریخ زبان و فرهنگ عربی - به تفکیک دوره‌های تاریخی - است که ذیل دو بخش: «پیش از اسلام» و «دوره اسلامی» سامان یافته است. هر فصل از کتاب نیز شامل دورنمای تاریخی از دوره مورد بحث، و بررسی وضعیت زبان و خط و فرهنگ و علوم عربی در آن دوره است. بخش اول شامل این فصل‌هاست: ۱- تاریخچه کشورهای کهن در عربستان؛ ۲- خط‌ها و زبان‌های سامی؛ ۳- اعراب جاهلی و فرهنگ ایشان. عناوین فصل‌های بخش دوم عبارت‌اند از: ۱- نخستین سده اسلامی (ادبیات و علوم در آغاز اسلام و عصر اموی)؛ ۲- عصر اول عباسی؛ ۳- عصر دوم عباسی (عصر تفرقه)؛ ۴- عصر مغول و عثمانی (عصر رکود و انحطاط). این کتاب برای دانشجویان رشته الهیات در مقطع کارشناسی تدوین شده است.

۱۰۱- ترجمه و راهنمای مبادی العربیه، یا، کاملترین صرف و نحو عربی

رشید شرتونی: مترجم: محمدجواد شریعت - تهران: اساطیر - ۲۷۶ ص. - جلد چهارم - وزیری (شمیز) - ۹۴۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۵۰۰ نسخه شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۱۳-۴

۱۰۲- تمرینات و مجموعه

سوالات عربی مخصوص سوم راهنمایی. حبیب‌الله درویش - تهران: آزمون‌نویس - ۱۶۸ ص. - وزیری

(شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۲-۱-۳

چاپ اول

۱۰۳- خودآموزی عربی (سال اول راهنمایی) مجموعه سوالهای درسی و امتحانی با پاسخ.
شهبان فارسی: ویراستار: قدسیه سیدصدر. - تهران: نگین. - ۸۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۶۸-۲۱-۷

چاپ اول

۱۰۴- خودآموزی هدفدار عربی سال دوم راهنمایی.
قاسم کریمی. - تهران: شورا. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۴۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۵-۵۲-۷

چاپ اول

۱۰۵- خودآموز و راهنمای عربی (۴) مشتمل بر: ترجمه روان متن درس، حل کامل تمرین کتاب، ...
مسعود گنجی. - تهران: پیکان. - ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۴۴-۳۱-۵

چاپ اول

۱۰۶- دفتر تمرین عربی سال اول راهنمایی.
عیسی مستقی زاده، حمیدرضا میرحاجی، قاسم کبیری. - تهران: شورا. - ۱۵۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۴۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۵-۴۹-۷

چاپ اول

۱۰۷- عربی ۱: همراه با پاسخنامه تشریحی نظام جدید. حسین اتقانی. - تهران: راه اندیشه. - ۲۲۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۳۰-X

چاپ اول

۱۰۸- عربی ۳ (نظام جدید) شامل: معانی دروس و پاسخ

تمرینات و قواعد هر درس حسین اتقانی، ویراستار: ذبیده اتقانی. - تهران: راه اندیشه. - ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۳۵-X

۱۰۹- عربی به زبان ساده شامل: ۶۰ تمرین و حدود ۱۴۰۰ سؤال چهارگزینه‌ای با پاسخهای کلیدی و تشریحی.
ایاد فیلی. - تهران: مبتکران. - ۵۵۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ بیست و هفتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۲۲-۵

۱۱۰- مبادی العربیه فی الصرف والنحو.

رشید شرتونی. - تهران: اساطیر. - ۲۳۲ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - ۵۸۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۲۰-۷

چاپ اول

۱۱۱- مجمع النحو: الکافیة و الاظهار و العوامل.

ابن الحاجب والبرکوی. - سندج: انتشارات کردستان. - ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۴۶-۲۳-۴

نمایه پدیدآور

Akmaljan, Adrian	۱
Bassett, Jennifer	۶۲
Beaven, Briony	۶۸
Bruks, Julia M.	۷۷-۷۸
Bullard, Nick	۸۶
Candlin, C.N.	۴
Carroll, Lewis	۶۲
Crawley, Angela	۱۹
Deedari, Reza	۶۶
Dibdin, Michael	۸۹
Dickens, Charles	۶۰-۶۷
Doyle, Arthur Conan	۸۸
Dumaurier, Daphne	۸۲
Edalat Namin, Hasan	۶۵
Escott, John	۷۹-۹۳-۹۴
Falk, Julia S.	۲
Falla, Tim	۶۹
Graver, B.D.	۶۱
Hope, Anthony	۹۲
Horri, Abbas	۷۶
Jafarpur, Abdol Javad	۵۹
Jodairi Salimy, Ibrahim	۶۵
John, Platt	۴
Kerr, Rosalie	۸۹
Krohn, Robert	۴۹
Laude, Anthony	۶۳
London, Jack	۸۶

May Alcott, Louisa	۷۹
Mowat, Diane	۶۴-۹۲
Murphy, Raymond	۴۸
Naudi, Margaret	۸۵
Nesbit, Edith	۹۳
Neville, Jill	۹۰
Nobes, Patrick	۸۸
Platt, Heidi	۴
Poe, Edgar Allan	۸۵
Pouretedal, Gholam Reza	۱۴
Rezai, Abbas Ali	۸۱-۸۳
Richards, Jack C.	۴
Sadighi, Faranak	۵۹
Schinke-Llano, Linda	۵۰
Soars, John	۶۸-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳
Soars, Liz	۷۴-۷۵
Soars, Liz	۶۸-۷۰-۷۱-۷۲-۷۳
Somers, W.	۶۳
Spears, Richard A.	۵۰
Stevenson, Robert Louis	۹۴
Stoker, Bram	۶۴
Tahririan, M.H.	۵۹
Thornley, G.C.	۶۳
Thurber, J.	۶۳
Twain, Mark	۹۱
Varzegar, Minoo	۶۶
Vicary, Tim	۸۴-۸۷
West, Clare	۶۰-۶۷
Wilde, Oscar	۹۰
Wishon, George E.	۷۷-۷۸
Yarmohammadi, Lotfollah	۱۴
Yule, George	۳
Zia Hossaini, Mohammad	۶۶

شجاعی، علی اصغر	۹۵
شرتونی، رشید	۱۰۱-۱۱۰
شریعت، محمدجواد	۱۰۱
شیخیان، محمدرضا	۴۶
طالقانی، ابوالقاسم	۵۷
عباسی، جعفر	۴۰
عزب دفتری، بهروز	۵۵
عظیمی، منصور	۴۴
عمید، حسن	۶
غلامپور، سهراب	۲۵-۲۶
غیاثی، محمدتقی	۹۶-۹۷
فارسی، شهبان	۱۰۳
فضلعلی، فاطمه	۴۶
فیلی، ایاد	۱۰۹
قاسمی، کریم الله	۱۳
قبرئ، عبدالله	۴۵
کبیری، قاسم	۱۰۶
کریمی، حمید	۱۲
کریمی، قاسم	۱۰۴
کلان فرمانفرما، حسن	۵۶
گنجی، مسعود	۱۰۵
مارگاستاین، لیندا	۵۷
مستقی زاده، عیسی	۱۰۶
مجددی نسب، عطاءالله	۵۷
محمدی، حسنعلی	۹-۱۰
محمدی، طاهره	۳۸
محمدی ساده خو، لیلا	۵۶
مداح، کاظم	۱۳
مسعودی صحنه سرایی، بدری	۱۸
مفتون، پ.	۵۵
موتابی، هدایت	۵۴-۵۵
مونی، س.	۵۸
مهاجر، مهرداد	۲۳
میرحاجی، حمیدرضا	۱۰۶
نجارلو، جمشید	۱۲
نوروزی، مهدی	۵۴
نیک نفس دهقانی، اسلام	۱۱
وینی، پیتر	۵۳
هائرتلی، برنارد	۵۳
هاشمی میناباد، حسن	۵۲
همت خواه، فرهاد	۵۳
همت خواه، محمد	۵۳
هیراساوا، لوتیس	۵۷

نمایه ناشر

آزمون نویسن: تهران	۲۵-۲۶-۱۰۲
آشینا: تبریز	۵۴-۵۵
آفاق: تهران	۹۸
آیین: تبریز	۴-۶۱
ابتدا: تهران	۵۷
ابوعطا: تهران	۱۶
اردیبهشت: تهران	۴۲
اساطیر: تهران	۱۰۱-۱۱۰
استاندارد: تهران	۵۱-۹۵
اسرار دانش: تهران	۱۵
اشتیاقی: تهران	۶۴-۷۳-۷۵-۸۴-۸۵
اقبال: تهران	۸۷-۹۰
امیر کبیر: تهران	۶-۷
انتشارات ایران: تهران	۹۹
انتشارات کردستان: سندج	۱۱۱
بذر: تهران	۲۰-۲۱
پارس: تهران	۱۷
پیام نویسن: تهران	۷۶

پیکان: تهران	۱۰۵
تاجیک: تهران	۸-۲۷-۲۸-۲۹-۳۰
ثالث: تهران	۳۱-۳۲-۳۳-۳۴
جانزاده: تهران	۸۰
جهان دانش: تهران	۲
حدید: تهران	۴۹-۵۹
خانه سبز: تهران	۲۲
دانش آرا: یزد	۱۳
دانشجو: همدان	۵۰
راه اندیشه: تهران	۵۶
رهنما: قم	۱۰۷-۱۰۸
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران	۱
شقایق: تهران	۱۳-۶۵-۶۶-۸۱-۸۲-۱۰۰
شورا: تهران	۴۰
عصر کتاب: تهران	۱۰۴-۱۰۶
علوم و فنون: تهران	۵۳
فرهنگ و هنر: تهران	۲۴-۳۱
فرهنگستان زبان: تهران	۵-۱۸
فرهنگستان زبان: تهران	۶۲-۶۳-۶۷
فن آوران: همدان	۷۷-۷۸-۸۲-۸۸-۹۲
قوس: تهران	۶۸-۶۹-۷۰-۷۱
کاظم خزانی: تهران	۷۲-۷۴
کانون فرهنگی آموزش: تهران	۳
گروه بازرگانی ایران: تهران	۳۴-۳۵
گل واژه: تهران	۹-۱۰-۴۴-۴۷
گلی: تهران	۸۰
مبتکران: تهران	۴۵-۴۶
مرکز کرمان شناسی: کرمان	۳۷-۳۸-۳۹
مروارید: تهران	۴۳-۱۰۹
معیار اندیشه: تهران	۱۱
مهران: ابریزا	۹۶-۹۷
نشر نی: تهران	۲۳
نگین: تهران	۴۸
وداد: تهران	۵۲
همسایه: قم	۱۰۳
یادواره اسدی: تهران	۶۰-۷۹-۸۶-۸۹-۹۱

فن نگارش و بیان، و
مجموعه‌های ادبی

چاپ اول

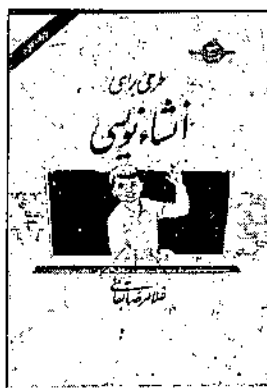
۱- آموزش انشاء در کنار خانواده و معلم «ویژه دانش آموزان دوره راهنمایی» با بیانی ساده و روشی هدفمند همراه...
نادر پورخانی - تهران: آزمون - ۲۶۴ ص. - جلد سوم - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۴۲۵-۹

۲- آیین نگارش.
احمد سمیعی - تهران: مرکز نشر دانشگاهی - ۱۴۲ ص. - رقیعی (شمیز) - ۴۶۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۱-۰۳۳۴-۹

۳- بر ساحل سخن: آئین درست‌نویسی و شیونگاری همراه با: تجربه‌های قلمی و دانسته‌های ادبی.
ابوالقاسم حسینی - قم: معاونت امور اساتید و دروس معارف اسلامی - ۳۷۶ ص. - رقیعی (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۴- طرحی برای انشاءنویسی.
غلامرضا بقائی - تهران: عصر جدید - ۴۸ ص. - رقیعی (شمیز) - ۱۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۶۳-۴-۲

نوشته حاضر در دو بخش تنظیم شده است: بخش نخست با عنوان «سخنی با همکاران و مربیان»، تجاربی چند است در زمینه آموزش انشاء در پایه‌های دوم و سوم ابتدایی و نیز چگونگی علاقه‌مند شدن کودکان به انشاء و توجه به آموزش دستور زبان فارسی. در بخش دوم، مبحث

«درس‌هایی برای خوب نوشتن» آمده که مشتمل بر ۱۰ درس است و برای دانش‌آموزان چهارم و پنجم نوشته شده است: دروسی چون: «شروع انشاء یا مقدمه»، «از زبان هر کس و هر چیز بنویسیم»، و «تکرار واژه‌ها» یا «واژه‌های هم‌معنی».

چاپ اول

۵- عناصر داستانهای علمی - تخیلی: با نمونه‌هایی از آثار ایزاک آسیموف، ری برادبری، آلفرد بستر، جک ویلیامسون، گردآورنده: خیام فولادی‌تالاری - تهران: نشر نی - ۱۵۲ ص. - رقیعی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۳۸۴-۷

در این مجموعه ابتدا تاریخچه ادبیات علمی - تخیلی بیان شده؛ سپس عناصر داستان‌های علمی - تخیلی با این عناوین بررسی شده است: علم، بیرون‌یابی، روبات‌ها، موضوع، شخصیت، پیرنگ، زمینه، زاویه دید و دیگر عناصر. در بخشی از کتاب، با چند نمونه از داستان‌های کوتاه علمی - تخیلی همراه با نقد آن به چاپ رسیده است. داستان‌های گل‌های داوودی، ازدها، ناپدیدشوندگان و نمونه اتفاقی از آن جمله به شمار می‌آید. بخش پایانی کتاب به «واژه‌نامه انگلیسی - فارسی و فارسی - انگلیسی اختصاص دارد».

۶- گزارش نویسی و آیین نگارش.
مهدی ماحوزی - تهران: اساطیر - ۶۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۹۴۰۰ ریال - چاپ ششم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶-۴۸-۷

وزن، عروض، قافیه

چاپ اول

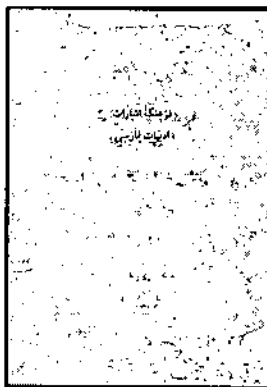
۷- عروض آسان: توضیح و

آموزش ساده زحاف و قواعد عروض با تمرین‌های مناسب برای: مدرسان گرامسی عروض...
بهروز بامدادی - تهران: شکوه - ۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۴۵-۰-۳

معانی و بیان

چاپ اول

۸- فرهنگ اشارات ادبیات فارسی (اساطیر، سنن، آداب، اعتقادات، علوم...)
سیروس شمیسا - تهران: فردوسی - ۶۰۲ ص. - جلد اول - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۵۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A Dictionary Of Persian Literary References (Myth...)
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۳۱-۹

در فرهنگ حاضر مباحث ذیل بررسی شده است: اشارات مرسوم و متعارف فرهنگ فارسی، تاریخچه اشارات در سبک عراقی و خراسانی، سیر اشارات در دواوین شعرا، رسوم متداول در عصر صفویه و تحول اشارات در سبک هندی. هدف اصلی نویسنده بیان اعتقادات قدما درباره مسائل مختلف است که با ذکر شواهدی همراه است. به بیان دیگر در این اثر، فرهنگ اساطیر، آداب و سنن، و فرهنگ عامه بازگو شده است.

چاپ اول

۹- فرهنگ اشارات ادبیات فارسی (اساطیر، سنن، آداب، اعتقادات، علوم...)
سیروس شمیسا - تهران: فردوسی - ۵۷۲ ص. - جلد دوم - وزیری (گالینگور) - (دوره) ۵۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A Dictionary Of Persian

Literary References (Myth...)
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۳۹-۴

۱۰- معانی.
سیروس شمیسا - تهران: میترا - ۲۰۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Rhetorics: Based On Persian Literature
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۰۲-۴

بررسی و تمرین

چاپ اول

۱۱- آموزش گام به گام آیین نگارش (۵) سال سوم نظام جدید.
زهرا احمدی طباطبایی - تهران: آزمون - ۱۰۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۴۱۴-۳

چاپ اول

۱۲- راهنمای ادبیات فارسی «۱» و «۲» شامل: شرح ابیات و جملات و پاسخ خودآزمایی‌های کتاب درسی...
شهین قاجاریه‌سپانلو - تهران: فائق - ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۳۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۷۱-۳-۵

چاپ اول

۱۳- سبب‌الاولات جسامع چهارگزینه‌ای زبان و ادبیات فارسی (۱) و (۲) پیش‌دانشگاهی «کلید رشته‌ها».
سیمیا وزیریان، فریدون اکبری شلدراهی، حسین قاسم‌پورمقدم - تهران: گل واژه - ۲۳۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۲-۱۳۷-۸

چاپ اول

۱۴- سوابق‌های چهارگزینه‌ای درس به درس ادبیات و آئین نگارش دبیرستان (۱-۶) و پیش‌دانشگاهی زبان فارسی ۲ و (۱)....
به اهتمام: بهروز بامدادی - تهران: شکوه - ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۴۵-۱-۱

۱۵- مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی پیش دانشگاهی. سعید عنبرستانی؛ ویراستار: سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۳۰۴ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۵۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۷۵-۶

۱۶- مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی: نظام جدید و پیش دانشگاهی (با پاسخ تشریحی). گردآورنده: سعید سلطانی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۸۰ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۷۰-۵

۱۷- مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی: نظام جدید و پیش دانشگاهی (با پاسخ تشریحی) کنکورهای سراسری و گردآورنده: سعید سلطانی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۸۰ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۷۰-۵

موضوعات خاص

چاپ اول

۱۸- وسوسه‌ی عاشقی: بررسی تحول عشق در ادب پارسی. محمد دهقانی. - تهران: برنامہ. - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۶۹۱-۴-۸

نگارنده کتاب معتقد است آیین عشق پدیده‌ای خلق الساعه نبوده، بلکه انسان‌ها، نژادها و مذاهب بسیاری در پیداوردن آن سهیم بوده‌اند. به زعم او، ایرانیان عشق را مانند آتشی مقدس در آتش گاه دل عارفان ایرانی زنده نگاه داشته‌اند که جلوه‌های آن نیز در ادب

پارسی آشکار گشته است. وی به همین منظور پدیده عشق و تحول آن را در ادب پارسی ارزیابی می‌کند. این کتاب حاوی هفت بخش است که عناوین آن‌ها بدین قرار است: نهالی در شوره زار، وسوسه عاشقی، آواز مرد خرد، شراب و آتش یاران خرد و عشق، زن در سپاه اهریمن، شهر شیرین و عشق در حیظه عرفان.

مجموعه‌ها و جنگهای شعر

چاپ اول

۱۹- هدیه به مادر. گردآورنده: فتح‌الله علامه، فرخ لطیفی مقانی. - تهران: خاقانی. - ۱۷۶ ص. - وزیر (شمیز). - ۴۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۹۱۷-۱-۸

در این مجموعه، اشعار گوناگونی درباره «مادر» گردآمده است. این اشعار سروده شاعران مختلف پارسی‌گوی است. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: پروین اعتصامی، زاله اصفهانی، ابوالقاسم خالک، نظامی گنجوی، نصرالله مکرانی مشفق کاشانی، و پروین صداقت زاده. اشعار این دفتر ذیل این عناوین تنظیم شده است: مرا ببخش مادر، سرود آسمانی، نرفت از دلم، زمان مادر، مادران خردمند، گوهر یگانه، کلید خوشبختی، و خدا و والدین.

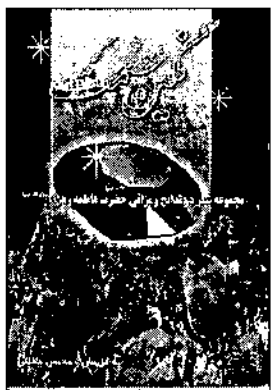
۲۰- هفت شهر عشق: شامل هفت دیوان کامل: شیخ محمود شبستری، مولانا شمس مغربی، محیط قمی به اهتمام: رضا معصومی. - تهران: حافظ نوین. - ۷۸۶ ص. - وزیر (گالینگور). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۸۰-۱۷-۵

اشعار مذهبی، عرفانی، اخلاقی

۲۱- نگین عصمت: مجموعه شعر در مادیات و مراثی حضرت صدیقه طاهره فاطمه زهرا (ع).

گردآورنده: محسن حافظی. - تهران: قواد. - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۳۹-۵۱-X

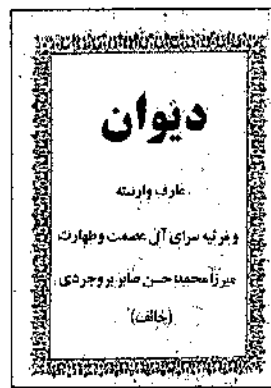
چاپ اول

کتاب حاضر گزیده‌ای است از آثار پنجاه شاعر معاصر درباره مادیات و مراثی حضرت زهرا (س). اشعار این دفتر در قالب غزل، دوبیتی و قطعه با این عناوین تنظیم شده است: «یاس کبود / محسن حافظی»، «باغ فدک / علی‌اکبر خوشدل تهرانی»، «مقام زن / علوی تبریزی»، «آیین شگفت / رضا زارعی»، «عصمت کبری / قهرمانی»، «قلزم جود / مرحوم ساهی قمی».

چاپ اول

۲۲- دیوان عارف وارسته و مراثی‌سرای آل عصمت و طهارت میرزا محمدحسن صابر بروجردی. تهران: گلگشت، بتور. - ۴۰۸ ص. - وزیر (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۶۵-۰۷-۱

اثر حاضر، مجموعه اشعاری است در مراثی، مدح و منقبت آل عصمت و طهارت که تحت این عناوین گرد آمده‌اند: «باز افتاد مرا بر دل بی تاب شر»، «تا کی ز جور

چرخ بر آرم ز دل فغان»، «خواهم کنم این مجلس را باز معطر» و عناوینی از این دست. در مقدمه کتاب شرح زندگانی میرزا محمدحسن بروجردی، فرزندان او و تصاویری از آنان به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۲۳- مادیات اهل بیت علیهم‌السلام. گردآورنده: مهدی مسجدی، مترجم: عیسی متقی‌زاده، علی چراغی. - تهران: ... - ۶۴ ص. - جلد اول. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۸۶-۹-۳

این مجموعه شامل پانزده متن عربی با ترجمه فارسی است که در مدح مصومین - علیهم‌السلام - و بیان مختصری از زندگانی آنان همراه با واژه‌نامه‌ای مخصوص به طبع رسیده است. کتاب حاضر برای استفاده گروه‌های مدیحه‌سرایی دانش‌آموزان و علاقه‌مندان تدوین شده است.

شعر فارسی قرن ۴ ق.

۲۴- رودکی: با معنی واژه‌ها و شرح بیت‌های دشوار و برخی نکته‌های دستوری و ادبی.

به اهتمام: خلیل خطیب‌رهبر. - تهران: صفی‌علیشاه. - ۸۴ ص. - وزیر (شمیز). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ شانزدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۰۷-۲

چاپ اول

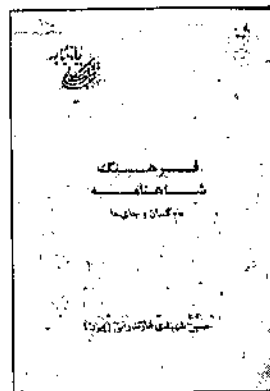
۲۵- شاهنامه ابشخور عارفان. علیقلی محمودی بختیاری. - تهران: علم. - ۱۰۰۰ ص. - وزیر (گالینگور). - ۳۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

چاپ اول

۲۶- فرهنگ شاهنامه: نام

کسان و جای‌ها. حسین شهیدی مازندرانی. - تهران: بنیاد نیشابور، بلخ. - ۸۴۰ ص. - وزیر (گالینگور). - ۳۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Farhang-e Shahnameh
شابک: ۹۶۴-۶۳۲۷-۱۵-۵

در این فرهنگ، فهرست اعلام شاهنامه فردوسی به همراه شرح آن گرد آمده است. برای گزارش نام‌های جغرافیایی سعی شده جایگاه جغرافیایی هر نام براساس منابع دست اول و با استفاده از آثار بازمانده از دوران پیش از اسلام، مانند اوستا و نوشته‌های پهلوی تهیه شود. نام‌های ذکر شده از نخستین بیت شاهنامه و نام‌های هسان به ترتیب تاریخی آمده است. گفنی است برابری اوستایی و پهلوی نام‌ها با خط پهلوی و اوستایی نشان داده شده و گاه نیز برابر یونانی آن‌ها ذکر گردیده است. در بخش پایانی کتاب - پیش از نام کتاب‌نامه - نام‌هایی که در متن اصلی ذکر نشده به ترتیب حروف الفبا تدوین شده است.

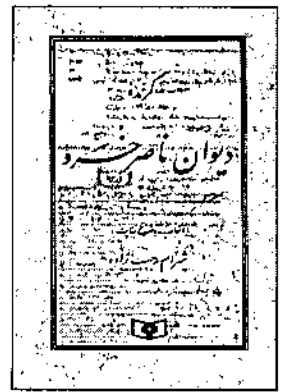
شعر فارسی قرن ۵ ق.

۲۷- دمی با خیام. علی دشتی: زیر نظر: مهدی ماحوزی. - تهران: اساطیر. - ۳۹۰ ص. - رقی (گالینگور). - ۱۶۲۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۶۱-۴

چاپ اول

۲۸- گزیده دیوان ناصر خسرو. به اهتمام: شهرام رجب‌زاده، ویراستار: سیروس صدوقی. - تهران: قدیانی. - ۲۲۶ ص. - پالتویی (سلفون). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۱۹-X

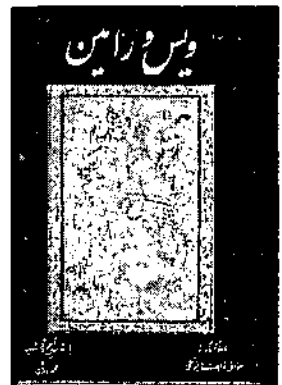
در این مجموعه، ۱۳۰ بیت شعر، شامل ۲۷ قصیده و ۳ قطعه از

ناصر خسرو - شاعر توانای سده پنجم هجری - به طبع رسیده است.

چاپ اول

۲۹- ویس و رامین: با دو گفتار از صادق هدایت و مینورسکی. فخرالدین اسعدگرانی؛ مقدمه: محمد روشن. - تهران: صدای معاصر. - ۵۶۶ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۹۴-۱۱-۰

«ویس و رامین» داستان عاشقانه منظومی است که آن را «فخرالدین اسعد گرگانی» در حدود سال ۴۴۶ ه. ق. به نظم فارسی در آورده است. اصل این قصه به زبان پهلوی و متعلق به روزگار اشکانیان است. کتاب حاضر با مقدمه، تصحیح و تحشیه دکتر محمد روشن به طبع رسیده است.

شعر فارسی قرن ۶ ق.

چاپ اول

۳۰- تحلیل ساختاری منطق الطیر عطار. اکبر اخلاقی. - اصفهان: فردا. - ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Structural Analysis Attar's

Mantigh Al-Tayr
۹۶۴-۶۳۲۸-۰۲-۴

شابک:

در کتاب حاضر، مولف بر آن است تحلیلی ساختاری از «منطق الطیر عطار» به دست دهد. مباحث کتاب در دو فصل فراهم آمده است. فصل نخست به جمع‌بندی فشرده‌ای از ساختارگرایی ادبی و روایت‌شناسی ساختارگرا اختصاص دارد. در فصل دوم، ضمن تحلیل متن منطق الطیر، سه ساختار متن، نظم و روایت بررسی شده است. در بخش پایانی کتاب فهرست منابع فارسی و انگلیسی آمده است.

۳۱- سیمای دو زن: شیرین و لیلی در خمسه نظامی گنجوی. به اهتمام: علی‌اکبر سعیدی سیرجانی. - تهران: پیکان. - ۲۰۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۴۳-۶۰-۳

چاپ اول

۳۲- کلیات خمسه حکیم نظامی گنجوی: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر (بهرام نامه- هفت‌گنبد). مقدمه: حسین وحیدی؛ ویراستار: حسین خلیلی. - تهران: صفی علیشاه. - ۶۰۸ ص. - جلد اول. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۴۸-X

چاپ اول

۳۳- کلیات خمسه حکیم نظامی گنجوی: مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر (بهرام نامه- هفت‌گنبد). مقدمه: حسین وحیدی؛ ویراستار: حسین خلیلی. - تهران: صفی علیشاه. - ۷۵۶ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۵۱-X

مجموعه نوشتارهای

سنگ‌شناسی

میانی ترمودینامیک شیمیایی
برای سنگ‌شناسان

مترجم:
مصطفی سبزه‌نی

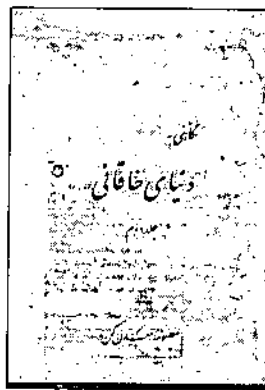
خمسه نظامی است که از روی نسخه «وحید دستگردی» با مقدمه‌ای از دکتر «حسین وحیدی» در دو مجلد فراهم آمده است. در مقدمه مجلد اول به احوال و آثار نظامی، همچنین شیوه تصحیح خمسه نظامی اشاره شده است. - مجلد اول شامل «مخزن الاسرار» است که در بحر سریع سروده شده و مشتمل است بر ۲۲۶۲ بیت که طی ۲۰ مقاله در اخلاق و مواظ و حکم به نظم در آمده است؛ همچنین عاشقانه «خسرو و شیرین» که در بحر هزج مدس مقصور سروده شده و شامل ۶۵۱۲ بیت است؛ نیز عاشقانه «لیلی و مجنون» که طی ۴۷۱۸ بیت در بحر هزج مدس سروده شده است. در مجلد دوم، داستان هفت پیکر در ۵۱۳۶ بیت و در بحر خفیف، همچنین اسکندرنامه طی دو بخش شرف‌نامه و اقبال‌نامه (خرندنامه) در بحر متقارب، گرد آمده است.

۳۴- گزیده حقیقه الحقیقه:

مخدودین آدم سنایی: گردآورنده: علی‌اصغر حلبی. - تهران: اساطیر. - ۲۵۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۷۰-۳

چاپ اول

۳۵- نگاهی به دنیای خاقانی. معصومه معدن‌کن؛ ویراستار: احمد

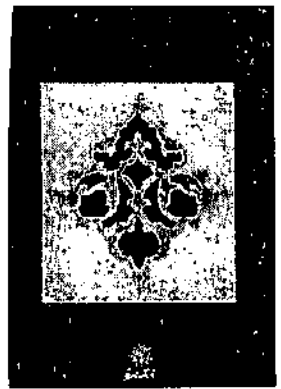
سمیعی. - تهران: مرکز نشر

دانشگاهی. - ۲۷۶ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۰۱-۰۸۸۹-۸
اثر حاضر، جلد دوم از کتاب «نگاهی به دنیای خاقانی» است که جلد نخست آن در بهار سال ۱۳۷۶ منتشر شده است. جلد اول کتاب شامل هفت بخش و جلد دوم شامل هیجده بخش است که طی آن به برخی سنت‌های رایج زمان در شعر خاقانی اشاره شده است؛ از آن جمله: عروسی، آرایش زنان، اعیاد، یزرها، باده‌گساری، مشاغل، بازی‌ها و سرگرمی‌ها، شکار، سفر، معاملات، البسه، اطعمه، همچنین گوشه‌هایی از اوضاع و احوال اجتماعی.

شعر فارسی قرن ۷ ق

چاپ اول

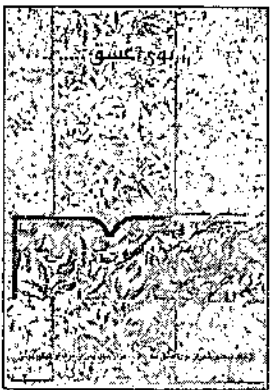
۳۶- بدنبال آفتاب از قونیه تا دمشق. عطاءالله تدین. - تهران: انتشارات تهران. - ۳۸۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۹-۵۳-۴

در اثر حاضر، مولف بر آن است ضمن بررسی و تبیین تصوف مولوی و نقش شمس در تبلور روح و ذوق عرفانی مولانا، ارتباط میان این دو را باز نماید. مباحث کتاب از زمان آشنایی شمس و مولوی آغاز می‌شود سپس، سفر شمس به دمشق و تلاش مولانا در طلب او و بازگشت و در نهایت درگذشت شمس پایان می‌پذیرد. مطالب کتاب در ۵۹ قسمت فراهم آمده که عناوین متعددی از آن‌ها بدین قرار است: طوفان در قونیه، سماع مولانا، در مکتب شمس، هیاهو در خانقاه، شمس کیست؟، داستانی از نجم الدین کبری، مقام علمی شمس تبریزی، در دارالعلم دمشق، تجربه‌های عرفانی شمس، ابن عربی و شمس، بازگشت شمس، شمس و شهادت، آخرین دیدار، و جهان بینی مولوی.

۳۷- بوی عشق... شیراز: نوید شیراز، کانون ادب و هنر پارس. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۵۷-۶۶-۴

چاپ اول

کتاب حاضر مجموعه‌ای است از مقاله‌ها و اشعاری که در تجلیل از شخصیت والا «سعدی» بیان شده است. موضوع مقاله‌ها عبارت‌اند از: عشق‌ورزی سعدی به شیراز، سعدی مسافر شهر عشق، سعدی در حدیث دیگران، معمار سخن، آیا سعدی مدیحه‌سراست و مطالبی از این دست. در بخش دوم کتاب، اشعاری از چند شاعر معاصر آمده است که عناوین آن‌ها بدین قرار است: هفت آسمان، بر مزار سعدی کاشانی، ندیدم چو سعدی، تو را می‌شناسیم، و پیر معجزه‌گر. این شعرها عمدتاً در قالب غزل سروده شده‌اند.

۳۸- خلاصه مثنوی: به انتخاب و انضمام تعلیقات و حواشی. بدیع‌الزمان فروزانفر. - تهران: اساطیر. - ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۸۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۷۱-۱

چاپ اول

۳۹- مثنوی معنوی. جلال‌الدین محمدبن محمد مولوی: به اهتمام: محمدرسول مولایی، عفت مستشارنیا. - بندرعباس: دانشگاه هرمزگان. - ۲۰۰ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۲۶-۰۱-۸
اثر حاضر، دفتر دوم مثنوی مولانا جلال‌الدین محمد بلخی است که به اهتمام دکتر محمد سرور مولایی و دکتر عفت مستشارنیا براساس نسخه قونیه فراهم آمده است. برخی اشعار این دفتر عبارت‌اند از: «نگاه کردن موسی بر مناجات شبان»، «حکایت مشورت کردن خدای تعالی در ایجاد خلق»، و «دزدیدن مارگیری مار را از

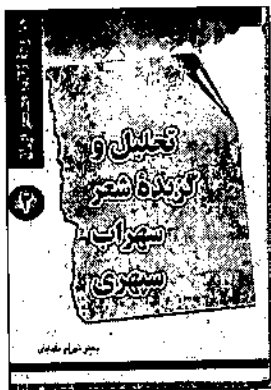
Butterfly
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۲۳-۲

۵۲ پروانه‌ات خواهم ماند.
شاعر: مریم حیدرزاده - تهران:
دارینوش - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز)،
۶۵۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۳۰۰۰
نسخه.
عنوان به لاتین:

I Would Remain Your
Butterfly
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۲۳-۲

چاپ اول

۵۳ تحلیل و گزیده شعر
سهراب سپهری.
بهرام مقدادی - تهران: پایا - ۱۷۶
ص. - رقی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۴۸-۰۱-۵

«تحلیل و گزیده شعر سهراب سپهری» دومین شماره از مجموعه «کتاب معاصر» است. منتقد این اثر برآن است، تکامل هنر شعر سپهری را نشان دهد. وی همچنین تأثیر شاعر را از عرفان هندی ارزیابی می‌کند. به نظر نگارنده، «سپهری از این منظر (عرفان هندی) به حقیقتی نرسیده است.» تأثیر «نچا»، «فروغ»، «الیوت»، و «کمینز» بر سپهری، و شباهت اشعار سهراب با «کافکا» از دیگر مباحث این کتاب است. نویسنده برخی اشعار سپهری را در انتهای کتاب آورده است که از آن جمله است: «صدای پای آب»، «مسافر»، «پیامی در راه» و «در گلستانه». گفتنی است نگارنده ارزش هر شعر را با علامت (x) مشخص می‌کند.

چاپ اول

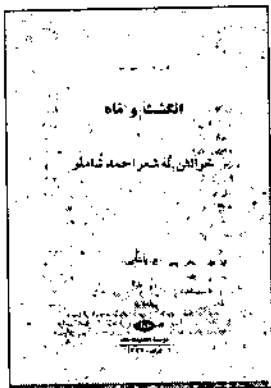
۵۴ چشمی دیگر.
شاعر: اردشیر نیکبخت - شیراز:
راهگشا - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) -
۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۴۴-۱۵-۶

ایشان درباره شاعر گردآوری شده است.

شعر فارسی
(از سال ۱۳۲۰)

چاپ اول

۴۹ انگشت و ماه: خوانش نه شعر احمد شاملو.
عسکری پاشایی - تهران: نگاه -
۲۴۹ ص. - رقی (شمیز) - ۸۵۰۰
ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۴۶-۰۳-۱

در کتاب حاضر این نکات بررسی و تحلیل شده است: ۱- شناخت نسبت‌ها یا روابط بین اجزاء و عناصر شعر، ۲- شناخت تأثیر و تأثر در کنش‌های تک تک ابیات، ۳- نگاه کردن و اندیشیدن به فضاهای خالی گسترده میان عناصر اصلی شهرها، ۴- دنبال کردن طیف معنایی هروازه با توجه به موقعیت آن، ۵- توجه به برخی نکات ساختاری شعرها، ۶- جلب توجه خواننده به برخی نکات دستوری، ۷- استفاده از دانسته‌های قبلی خواننده، ۸- یافتن ارتباط میان شعر مورد نظر با نمونه‌هایی از نظم و نثر گذشته‌گان، ۹- برقراری ارتباط میان شعر مورد نظر با هنرهای دیگر مثل موسیقی و نقاشی، ۱۰- مطرح نمودن برخی نکات فلسفی، این مباحث با تامل در نه شعر «احمد شاملو»، همچنین اشاره‌ای به اشعار دیگر وی و دو مقاله فراهم آمده است.

۵۰ پرستو به خانه برمی‌گردد.
شاعر: احمد قلاح تفتی - شیراز:
پیروی - ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز) -
۶۵۰۰ ریال - ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۶۲۸-۵-۲

۵۱ پروانه‌ات خواهم ماند.

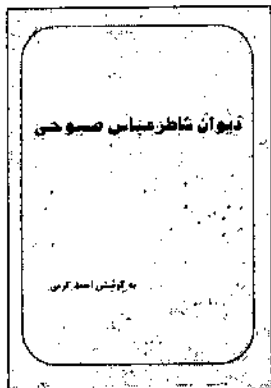
شاعر: مریم حیدرزاده - تهران:
دارینوش - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز)،
۶۵۰۰ ریال - چاپ ششم / ۳۰۰۰
نسخه.
عنوان به لاتین:

I Would Remain Your

شعر فارسی قرن
۱۲ و ۱۳

چاپ اول

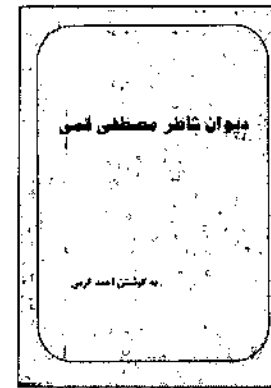
۴۷ دیوان شاطر عباس صبوخی.
به اهتمام: احمد کرمی - تهران: ما -
۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۱۰-۱۱-۲

دفتر حاضر، متضمن اشعار «شاطر عباس صبوخی» (شامل غزلیات، مخمس و رباعیات) است که به کوشش «احمد کرمی» گرد آمده است. صفحات آغازین به شرح حال شاعر اختصاص دارد و در صفحات پایانی فهرست اشعار بر مبنای آخرین حرق هر مصراع به طبع رسیده است.

چاپ اول

۴۸ دیوان شاطر مصطفی قمی.
به اهتمام: احمد کرمی - تهران: ما -
۱۲۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۱۰-۱۲-۰

دفتر حاضر متضمن غزلیات، مدح و رثا، مخمس، مناظره، رباعی و دوبیتی «شاطر مصطفی قمی» است که به کوشش «احمد کرمی» و با مقدمه‌ای از

شعر فارسی قرن
۸ ق

حافظ

شمس الدین محمد حافظ؛ مصحح: قاسم غنی، محمد قزوینی؛ به اهتمام: عبدالکریم جریزه‌دار - تهران: اساطیر - ۶۴۲ ص. - وزیری (گالینگور) - ۲۴۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۵۸-۴

۴۲ حافظ جاوید: شرح دشواریهای ابیات و غزلیات دیوان حافظ.
هاشم جاوید - تهران: قززان روز -
۶۲۶ ص. - رقی (گالینگور) - ۳۰۰۰۰
ریال - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۳۸-۰۱-۲

چاپ اول

۴۳ دیوان حافظ.
شمس الدین محمد حافظ؛ مصحح: محمد قزوینی، قاسم غنی - تهران: شقایق - ۴۳۴ ص. - جیبی (سلفون)،
۳۹۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۲-۵۸-۸

چاپ اول

۴۴ دیوان حافظ از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.
شمس الدین محمد حافظ؛ مقدمه: پژمان بختیاری؛ ویراستار: رضا کاکایی‌دهکردی؛ خطاط: امیراحمد فلسفی - تهران: پارسا - ۴۴۴ ص. - جیبی (سلفون) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۳-۱۴-۷

۴۵ دیوان خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی: از روی نسخه قاسم غنی و محمد قزوینی.
مصحح: شاهرودی؛ خطاط: حسین خسروی - تهران: طلوع - ۴۰۰ ص. - رحلی (گالینگور) - ۳۵۰۰۰ ریال - ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۵۶-۸-۶

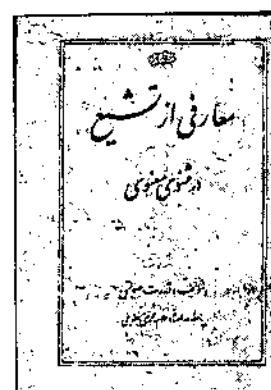
۴۶ دیوان خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی.
مقدمه: مرتضی مطهری؛ مصحح: قاسم غنی، محمد قزوینی؛ خطاط: فاتح عزت‌پور - تهران: ساحل -
۳۲۶ ص. - جیبی (گالینگور) - ۸۰۰۰
ریال - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۵۵-۹-۵

مارگیر دیگر». در بخش پایانی کتاب، اختلافات دفتر دوم با چاپ نیکسون آمده است.

چاپ اول

۴۰ معارفی از تشیع در مثنوی معنوی.
قدرت صولتی؛ مقدمه: محمد تقی جعفری - تهران: ابرون - ۲۷۸ ص. - وزیری (گالینگور) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۶۵۹-۳-۲

اثر حاضر مجموعه‌ای است درباره شخصیت و دیدگاه‌های مذهبی مولانا جلال‌الدین رومی که ذیل یازده فصل تنظیم شده است. در این کتاب که با مقدمه استاد محمد تقی جعفری آغاز می‌شود، نویسنده با تفحص در مثنوی معنوی و دیوان شمس، شخصیت عرفانی مولانا را بررسی و تحلیل کرده است. مطالب کتاب ذیل این عناوین فراهم آمده است: «مولوی بعد از پیوستن به شمس»، «معراج محمد»، «علی (ع) در غزوات پیغمبر (ص)»، «علی (ع) در غدیر خم»، «تقدیر مولوی در باب حدیث غدیر»، «علی (ع) در دیوان حدیث»، «عقیده مولوی در حق خانواده عصمت و طهارت»، «عقیده فقهی مولوی»، «اصحاب از دیدگاه مولوی»، «جبر و اختیار از دیدگاه شیعه امامیه» و «عقیده مولوی در مورد جبر و اختیار».

این دفتر حاوی مجموعه اشعار اردشیر نیکبخت، شاعر نوپرداز است. عناوین برخی از آن‌ها بدین قرار است: «خاموش»، «نور»، «مرگ صدا»، «رویا»، «رنج حضور»، «نگاه»، «زمان و زندگی»، «خوشبختی»، «آندوه درون»، «سایه عشق» و «لحظه سکوت».

چاپ اول

۵۵ حدیث تنهایی: مجموعه شعر. شاعر: افسر فاضلی شهربابکی - کرمان: مرکز کرمان شناسی - ۳۰۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۸۷-۱۰-۶

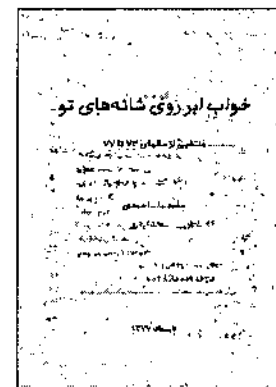

دفتر حاضر مجموعه اشعاری در قالب غزل، مثنوی، و قطعه فراهم آمده است. عناوین برخی از آن‌ها بدین قرار است: «فانوس کمال»، «دختر و ماه»، «سر عشق»، «نی‌نامه»، «سفر کوتاه زندگی»، «شب انتظار»، «می‌ترسم»، «بانگ انتظار»، «عهد کهن»، و «نفس باده». بخش پایانی کتاب به اشعار متفرقه اختصاص دارد.

چاپ اول

۵۶ خواب ابر روی شانه‌های تو: منتخبی از سالهای ۷۳ تا ۷۷. شاعر: ساعد احمدی - تهران: خیام.

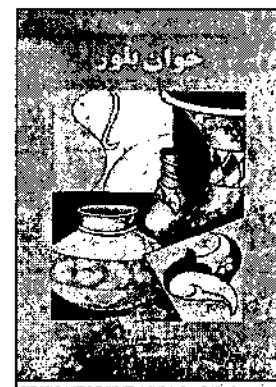
۶۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۱-۲۴-۰

دفتر شعر متضمن سی و سه قطعه شعر نو است. برخی اشعار عبارت‌اند از «پل»، «می‌سوزاند»، «شب»، «خوابی برای تو»، «آرغوان»، «سنگین نفس» و «مجنون غایب».

چاپ اول

۷۷ خوان بلور: مجموعه شعر. معصومه خسروی - تهران: شیوه - ۷۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۷۷۸-۱-۷

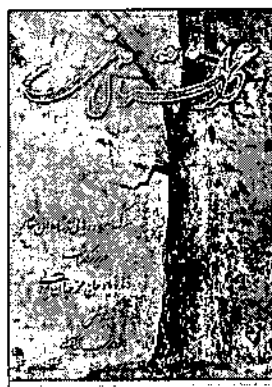

دفتر حاضر مجموعه‌ای است از شعرهای معصومه خسروی که در قالب نو سروده است. عناوین تعدادی از آن‌ها بدین قرار است: «هیاهوی پنهان»، «تا ستاره‌ها»، «رستن»، «کاش»، «آشفته»، «دنیای بیدار»، «شروع»، «روزی»، «ذره‌آه»، «امروز»، «صدای حزن».

چاپ اول

۵۸ داغستان دل: مجموعه شعر: سروده‌هایی در سوگ زنده‌یاد حاج محمد جهان‌آرای. به اهتمام: جواد جهان‌آرای؛ مقدمه: عبدالرضا مدرس زاده - قم: همسایه. ۴۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۶۰۰

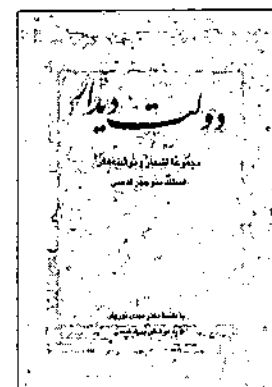
ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۹-۴۲-۹

مجموعه حاضر سروده‌هایی است از شاعران معاصر در سوگ محمد جهان‌آرای که به کوشش جواد جهان‌آرای گردآوری شده است. این اشعار در قالب دوبیتی، قطعه، غزل و رباعی سروده شده‌اند. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: جفای فلک، گل از دست رفته، خواب جدایی، بال رهایی، صیاد قضا، قداست نفس، و شهر بارانی.

چاپ اول

۶۰ دولت دیدار. به اهتمام: بهزاد قدسی؛ شاعر: منوچهر قدسی؛ مقدمه: مهدی نوریان - اصفهان: آتریات کتاب - ۳۵۸ ص. - وزیری (شمیز) - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۶۶۳-۹-۴

این کتاب مجموعه اشعار و نوشته‌های «منوچهر قدسی» است که با مقدمه‌ای درباره شرح زندگانی و آثار و شیوه نگارشی او همراه شده است. اثر حاضر حاوی دو بخش اشعار و نوشته‌هاست. اشعار این مجموعه در

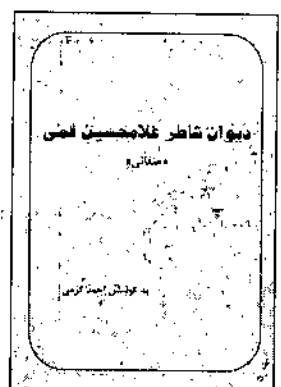
قالب غزل، قصیده، مثنوی، قطعه، و ترکیب‌بند فراهم آمده (از آن جمله: «باغ مهتاب»، «همسفر»، «بهار بی‌امید»، «آبروی سخن» و «تنها». در بخش نوشته‌ها شرح حال برخی نویسندگان معاصر ایرانی آمده که عبارت‌اند از: «عبدالحسین برازنده»، «حبیب یغمایی»، «جلال‌الدین همایی»، «عبدالحسین سینتا» و اشخاص دیگر. در بخش پایانی کتاب تصاویری از شهر اصفهان مدرسه قدسیه و چند تن از نویسندگان مشهور ایرانی از جمله جلال‌الدین همایی به طبع رسیده است.

۶۱ دیوان اشعار ناهید همدانی.

یعقوب ناهید همدانی - [بی‌جا]: [بی‌نا]. - ۲۸۰ ص. - وزیری (گالینگور). ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۶۲ دیوان شاطر غلامحسین قمی «صفاتی». به اهتمام: احمد کرمی - تهران: ما - ۱۳۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۱۰-۱۳-۹

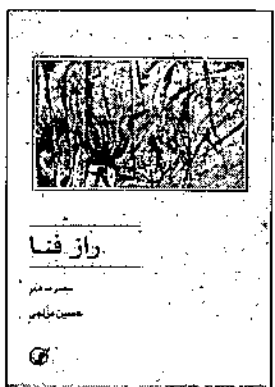
در این دفتر، غزلیات، ترجیع‌بند، مسمط، دوبیتی‌ها و رباعیاتی از «غلامحسین صفایی» به کوشش «احمد کرمی» گرد آمده است. در مقدمه دیوان، شرح حال شاعر و در صفحات پایانی فهرست اشعار به طبع رسیده است.

۶۳ راز دل. شاعر: مهرانگیز (مهری) کوفگر - اصفهان: گل افشان - ۱۶۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۹۶۴-۹۱۶۳۳-۳-۶

چاپ اول

۶۴ راز فنا. شاعر: حسین مزاجی - اصفهان: فردا - ۱۲۰ ص. - رقصی (شمیز).

۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۲۸-۰۳-۲

در این دفتر، اشعاری در قالب نو گرد آمده است. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: مجسمه، تاراج، بر آب نوشت، گردونه، بلبل، گریه‌ها، گنجشک، دره نیامدگان، و عاشق‌ها کجا هستند.

چاپ اول

۶۵ رستاخیز هوکات. شاعر: مرتضی امیری اسفندقه - تهران: گلنرخ - ۸۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۲۹۹-۰-۷

دفتر حاضر شعر بلندی است که در قالب مثنوی سروده شده است. ابتدا مقدمه «علی موسوی گرم‌رودی» خود سراینده در این اثر به طبع رسیده است. شاعر در این مثنوی، یک شب، صحرای محشر را به خواب می‌بیند که در آن گروه شاعران جمع آمده‌اند! شاعرانی که مایوس و پیرشاند. رودکی دیگر چنگ بر نمی‌گیرد، فرجی و منوچهر دلمرده‌اند. نظامی خسته و نومید است. رقص و سماع در سر مولانا نیست و ...

چاپ اول

۶۶ زندگی نیما. فاطمه رشوند - تهران: شرکت توسعه

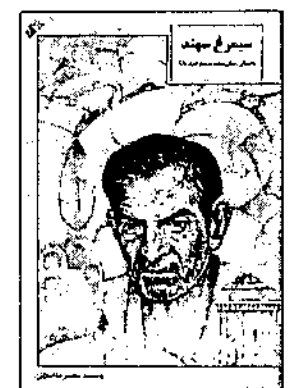
کتابخانه‌های ایران. - ۲۵۶ ص. -
وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ
اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۰۹-۶۶-۱

کتاب حاضر، زندگی‌نامه «نیما»
یوشیج است که طی آن، افزون بر
شرح حال، یادداشت‌ها و پندهایی از
او به همراه برخی از اشعارش گرد آمده
است. مطالب کتاب ذیل این عناوین
تنظیم شده: «یوش»، «تولد»،
«افسانه»، «شعر داروک»، «نیما در
حبس»، «نیما در مدرسه صنعتی
آلمانی‌ها» و مطالبی از این دست.

چاپ اول

۶۷- سیمیرغ سهند (داستان
زندگی سیدمحمدحسین
شهریار).
محمد رضا اصلانی؛ ویراستار؛ زاله
راستانی؛ نقاش: محمدحسین
صلواتیان. - تهران: دفتر نشر فرهنگ
اسلامی. - ۱۴۴ ص. - وزیری (شمیز).
- ۴۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۳۰-۵۷۴-۴

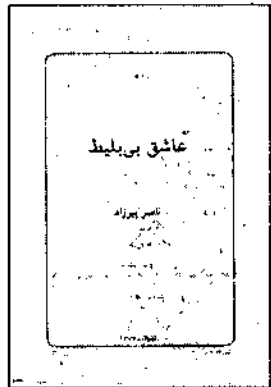
«سیمیرغ سهند» شرح زندگانی شاعر
معاصر «محمدحسین شهریار» است
که در قالب داستان به رشته تحریر
درآمده است. نگارنده در جای جای
کتاب از اشعار شهریار بهره برده است.

۸- شناختنامه احمد شاملو.
جواد مجابی. - تهران: قطره. - ۸۰۶
ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۸۰۰۰

ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۸۶-۵

چاپ اول

۹۶- عاشق بی‌بلیط.
شاعر: ناصر پیرزاد. - تهران:
پاسارگاد. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز). -
۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۸-۵۲-۴

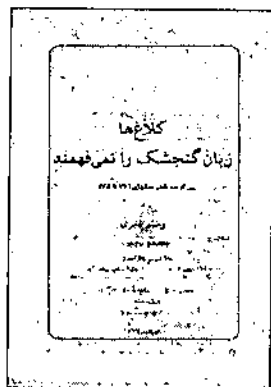

مجموعه حاضر حاوی دو دفتر شعر
است با عناوین: «عاشق بی‌بلیط» و
«بشت سر باد می‌آید». این اشعار در
قالب نو سروده شده که عناوین برخی
از آن‌ها چنین است: «عشق و مرگ»،
«نامه به همزاده»، «خون شقایق»،
«بودن یا نبودن»، «آفرینش» و
«عشق بی‌باران».

۷۰- فصلی از عاشقانه‌ها (دفتر
غزل).
ثابت محمودی. - تهران: جمهوری. -
۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰
ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۸۵-۲-۳

چاپ اول

۷۱- کلاغ‌ها زبان گنجشک را
نمی‌فهمند: گزیده شعر سالهای
(۷۷ تا ۷۵).

شاعر: رستم شبیری. - تهران:
پاسارگاد. - ۵۶ ص. - رقی (شمیز). -

۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰
نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۷۸-۵۱-۶
مجموعه حاضر متضمن ۳۸ قطعه
شعر «نو» است که در دو دفتر به چاپ
رسیده است. دفتر اول، با عنوان
«کلاغ‌ها زبان گنجشک را
نمی‌فهمند» شامل این اشعار است:
«آب‌بوس»، «کردی می‌تید دلی»،
«خط بزئید»، «همین دور و نزدیک»،
«فرقی نمی‌کند»، «بسمیر یسری
تنهاییات»، «این قرن»، «سکوت»،
«متن بی‌حاشیه»، «ماه سوخته»،
«برف دندان‌ها» و اشعار دیگر. «ماه
مهمان چشمان تو بود» عنوان دفتر
دوم است که در آن سروده‌های بدون
عنوان گرد آمده است.

چاپ اول

۷۲- کلیات صوفی عشق‌ری.
به اهتمام: عبدالحمید وهاب‌زاده. -
تهران: علوی. - ۲۹۲ ص. - وزیری
(شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۰۰۰۱۱-۱

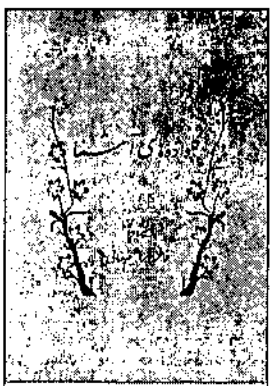

اثر حاضر مجموعه اشعار «صوفی
عشق‌ری»، شاعر معاصر است که به
اهتمام عبدالحمید وهاب‌زاده
گردآوری شده است. شعر عشق‌ری به
دو بخش تقسیم می‌شود: بخش اول
که از نظر ادبی قوی و استوار است و
دارای پختگی و حس ذاتی است. در
بخش دوم، فرهنگ مردم به زبان
محاوره بیان شده است. برخی اشعار
عبارت‌اند از: بنده حق، سرور عالم،
یاسخی، شاه اولیا آداب تلاوت قرآن،
بت فرنگ، دل نالان، یاغوث و سایر
موضوعات عرفانی و ادبی. این
مجموعه، با مقدمه‌ای در باب زندگانی
شاعر همراه است.

چاپ اول

۷۳- گلوآه‌های آشنا.
شاعر: فاطمه ابراهیم‌خانی. - تهران:
تالار کتاب. - ۱۱۲ ص. - رقی
(شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول /
۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۸۹۵-۲-۷

«گلوآه‌های آشنا» مجموعه‌ای است
از اشعار و قطعات ادبی با عناوینی از
ایسن دست: «محبت»، «دیده
خدابین»، «واجب‌الوجود»، «قادر
مطلق»، «نور حق»، «انتظار عدل»،
«بهار»، «نوا ی برگ‌های خزان دیده»
و «صدای آسمانی».

چاپ اول

۷۴- گلهای سرخ: مجموعه
شعر.
سید علیشاهی. - تهران: زرین کلک.
- ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰
ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۰۴-۱-۳

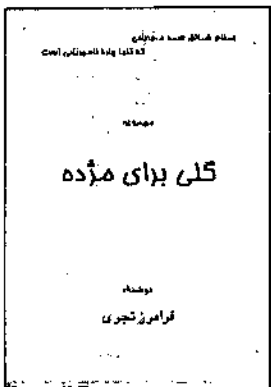

در این مجموعه، اشعاری در قالب
غزل، رباعی، دو بیتی و تک بیتی
گرد آمده است. در این اشعار، گل سرخ
نمودی از انسانی خودساخته است که
با سعی و تلاش، به درجه والای
انسانی نائل آمده است. عناوین
تعدادی از شعرهای این مجموعه
بدین قرار است: پشیمانی، قنطرت،
عمر، سینه‌ه، مادر، پند، خشم، و
شیشه.

چاپ اول

۷۵- گلی برای مژده: مجموعه.
شاعر: فرامرز تجری. - تهران: جاده
ابریشم. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز). -
۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰

نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۴-۰۱۴-۱

در این دفتر، اشعاری در قالب نو گرد
آمده است. عناوین تعدادی از آن‌ها
بدین قرار است: «گل سرخ»، «مژده
آسمانی»، «شب عشق»، «فقر»،
«تقدیر»، «خواب»، «دنیای پاک»،
«تندیس عشق»، و «ای کاش
انسان».

۷۶- گنج غزل: مجموعه‌ی
هشتصد غزل از دویست شاعر.
به اهتمام: مهدی سهیلی. - تهران:
سنایی. - ۵۷۸ ص. - رقی (سلفون). -
۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوازدهم
۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۰۵-۶-۴

چاپ اول

۷۷- گوشه‌ی پرواز: مجموعه‌ی
شعر.
شاعر: عرفان کرمانی. - تهران: بارز. -
۲۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰
ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

۷۸- مثل هیچ کس.
شاعر: مریم حیدرزاده. - تهران:
دارینوش. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). -
۴۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰
نسخه.

عنوان به لاتین: Like No One
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۲۶-۷

چاپ اول

۷۹- مجموعه شعر: فصل
شروع کبوتر.
ذکوات (ساحل) خلیل. - شیراز:
راهگشا. - ۱۵۲ ص. - وزیری (شمیز).
- ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۴۳-۱۶-۴

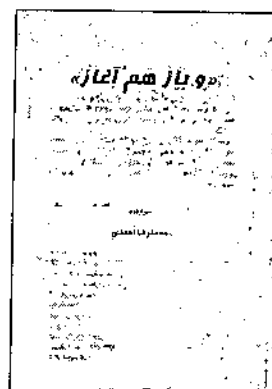
در این مجموعه، اشعاری با مضامین
گونگون از جمله: انقلاب، عاشورا،
دفاع مقدس، مذهب و عاشقانه‌ها گرد
آمده است. این اشعار در قالب غزل،
مثنوی، و دوبیتی سروده شده و عناوین
برخی از آن‌ها بدین قرار است:

شقایق، راز شکفت، دوست، زخمه
جنون، سماع، سبو، دختر اقیانوس، و
عمر گل.

چاپ اول

۸۰ نگاره.
شاعر: هوشنگ صالحی لریستانی -
تهران: کتاب سیامک - ۱۰۴ ص. -
رقعی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. چاپ
اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۴۱-۲۲-۶

رهایی، نگاه، صدای من، بارش، آی
آدمها، نوروز، شب من، مژده روز،
خواب، نماز شب، سوشانت، پنجره
مهر، و انتظار.

۸۲ هزار خوشه عقیق

شاعر: مهدی سهیلی - تهران:
پوبک - ۲۷۶ ص. - رقی (سلفون) -
۹۵۰۰ ریال. چاپ ششم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۸۳۰-۳-۰

چاپ اول

۸۳ هزار و چند سال برای تو

شاعر: محمد تقی عیسی نژاد، مهدی
موسی زاده فرسنگی - تهران: واژه آرا.
۵۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰
ریال. چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
More Than A Thousand Years
For You
شابک: ۹۶۴-۶۴۹۸-۱۷-۵

دفتر حاضر متضمن ۷۷ شعر است که
بیشتر در قالب غزل سروده شده است.
از آن جمله: «آخرین لحظه زندگی
حضرت حسین بن علی (ع)،
«مهمانی شبانه خدا»، «پرچم ایران»،
«گلایه»، «تمنای وصال»، «انکار»،
«جفای یار»، «خیر و شر»، «دشمن» و
«آراسته».

چاپ اول

۸۱ و باز هم آغاز

شاعر: محمدرضا احمدی - تهران:
جاده ایریشم - ۶۴ ص. - رقی
(شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۴-۰۰۵-۲

در دفتر حاضر ۲۶ قطعه شعر «نو» گرد
آمده است. عناوین برخی از آن‌ها به
این قرار است: کویری، نردبان
روشنایی، آفرینش، و باز هم آغاز،
درخت پایدار، فرگشت، فرزندان

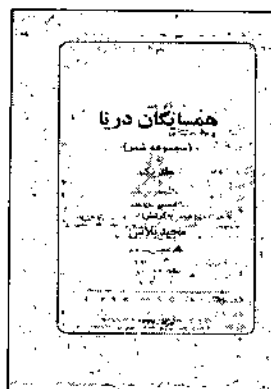
مجموعه حاضر متضمن دو دفتر شعر
است که در قالب نو سروده شده‌اند.
عناوین تعدادی از آنها به این قرار
است: «شبه هر چه نوشته»، «تو که
غریبه نیستی»، «ژوگون»، «شعری
شبه شعر»، و «عین این هزار سال».

۸۴ همسایگان دریا (مجموعه شعر)

به اهتمام: مجید بلاش - تهران:
پاسارگاد - ۷۰ ص. - جلد اول. - رقی

(شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۸-۵۶-۷

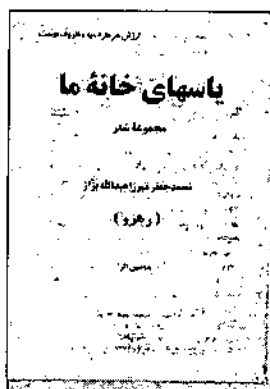
چاپ اول

دفتر حاضر مجموعه اشعاری است از
شاعران نوپرداز از جمله: شهریار
تیموری، علی اوسط مرزبان نیا، پروانه
دلاور، زکی نیکفر، و مهدی فداکار.
این شعرها در قالب غزل، رباعی،
قطعه و شعر نو سروده شده‌اند که
عناوین تعدادی از آن‌ها بدین قرار
است: «اشتباه»، «گل سرخ»، «دیبچه
آفتاب»، «کفترهای خیس»، «آتش»،
«اسب» و «سلام».

چاپ اول

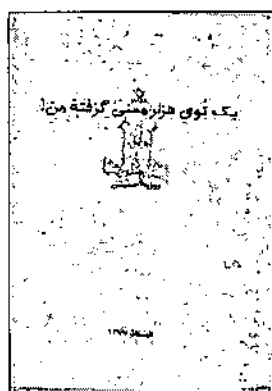
۸۵ یاسهای خانه ما: مجموعه
شعر.
شاعر: محمدجعفر میرزا عبدالله‌بزاز -
تهران: پیکان - ۱۳۶ ص. - رقی
(شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. چاپ اول /
۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۴۳-۲۳-۴

دفتر حاضر، به همراه مقدمه دکتر
«محمد باقر چوبک»، متضمن اشعاری
در قالب غزل، قصیده، مثنوی، دوبیتی
و شعر نوست؛ ضمن آن که سراینده
برخی غزلیاتش را از حافظ، سدی و
فرخی یزدی تضمین کرده است. از
اشعار این مجموعه است: «یاسهای
خانه ما»، «تشنه دل»، «خواب ناز»،
«داغ تیر»، «راز بهار»، «همیشه با
تو»، «سکوت عشق»، «بهار یار»،
«آب و آتش».

۸۶ یک توی هزار معنی گرفته
من.
شاعر: روزبه حسینی - تهران: خیام.
۸۴ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰
ریال. چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۱-۲۳-۲

چاپ اول

این مجموعه در سه دفتر و در قالب نو
سروده شده است. «از دست گرفتنت
فراموشم نمی‌شود»، «در آن لحظه که
نمی‌دیدم»، «وقتی یگانه جنگ را
می‌زنم»، «هزاره چشم‌های بی‌رنگ و
اعتبار»، «دریاها را بی تو چرا گفتن»،
و «یک توی هزار معنی گرفته من» از
جمله اشعار این مجموعه به‌شمار
می‌آید.

۸۷ از پنجره‌های زندگانی
(برگزیده غزل امروز ایران).
به اهتمام: محمد عظیمی - تهران:
آگاه - ۸۱۲ ص. - رقی (کالینگون) -
۳۰۰۰ ریال. چاپ دوم / ۲۲۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۰۸۱-۹

۸۸ مروری بر تاریخ ادب و
ادبیات امروز ایران: نظم -
شعر.
محمد حقوقی - تهران: قطره - ۲۵۰
ص. - جلد دوم - وزیر (شمیز) -
۹۰۰۰ ریال. چاپ دوم / ۲۲۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۹۷-۰

نمایشنامه فارسی

(از سال ۱۳۲۰)
AUG/PT

چاپ اول

۸۹ مجموعه نمایشنامه:

لاله‌های واژگون.
نقی بیلائی‌دهکردی - شهرکرد:
جهانگرد - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز).
۵۰۰۰ ریال. چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.

عنوان به لاتین:
A Collection Of Plays: Upside
Tulips
X-۹۱۵۹۱-۰۰-۹۶۴
شابک:

این کتاب، مجموعه نمایش‌نامه‌ای
است که در سال ۱۳۷۴ در هفتمین
چشواره تئاتر استانی چهار محال و
بختیاری به اجرا در آمده است. در این
مجموعه پنا یازده عروسک
خیمه‌شب‌بازی، نمایی از فعالیت افراد
بختیاری و خشونت‌های خان به
نمایش گذاشته شده است.

داستان فارسی

(از سال ۱۳۲۰)
AUG/PT

چاپ اول

۹۰ آرامش.
مریم اسدی - تهران: پاسارگاد -
۱۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰
ریال. چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۸-۲۰-۶

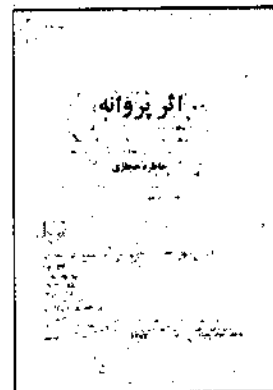
در این داستان، نویسنده سرگذشت
دختری به نام «آرامش» را به تصویر
کشیده است. او که پدر خود را از دست
داده با ازدواج مجدد مادرش دچار حزن
و اندوه می‌شود. آرش پسر دایی‌اش
دل باخته اوست، اما «آرامش» برادر
بزرگ‌تر آرش مصمم است با او ازدواج
کند. «آرامش» پس از چندی با جوانی
به نام «فرید» ازدواج می‌کند و در پی
آن ماجراهایی روی می‌دهد که
داستان براساس آن شکل گرفته
است.

۹۱ اثر پروانه

خاطره حجازی - تهران: نشر چشمه.

۱۴۴ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۹۶-۶

چاپ اول

در این کتاب نویسنده بر آن است رابطه بین ادبیات و توسعه را در خلال گفت و گوی قهرمانان داستان بیان کند. وی در این اثر، پدیده ساده انگاری سیاسی را که بلای کشور و مانع توسعه است همراه با عوامل اصلی عقب ماندگی به تصویر کشیده است. شخصیت‌های داستان در جای جای اثر گره‌های توسعه را نشان می‌دهند تا آنجا که یکی از آنها به نام «سها» خطاب به دوستش «خنجر» می‌گوید: «در وطن من عزت فضیلت است و عزت فلسفی شده است و قدرت، فضیلت نیست». این کتاب در واقع خاطره‌های شخصی به نام «حجازی» است که راوی داستان است و خواهان خوشبختی جامعه بشری است. او معتقد است ایران، منشا سعادت بشری است.

چاپ اول

۹۲- افسانه لیلی و ایللیات. علی صالحی. - تهران: انتشارات تهران. - ۲۱۸ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۹-۳۷-۲

داستان حاضر سرگذشت پسری است به نام «گلبو» که بعدها نام او به

«ایللیات» تغییر می‌یابد. ایللیات در یکی از روستاهای جنوبی کشور زندگی می‌کند. او پس از مدتی به دنبال حادثه‌ای به بیماری روانی مبتلا می‌شود. «لیلی» پرستار او - که تمام خانواده‌اش را در جنگ و حمله دشمن به خرمشهر از دست داده - می‌کشد تا تنهایی خود را با ایللیات تقسیم کند. آن‌ها پس از مدتی به یکدیگر علاقه‌مند می‌شوند و پس از بهبود مختصر ایللیات آن دو تصمیم می‌گیرند با یکدیگر ازدواج کنند، ولی یک شب ایللیات بیمارستان را ترک می‌کند و بدون اطلاع لیلی از آن جا می‌رود. لیلی از شنیدن این خبر دچار تشنج می‌شود و پس از مدتی تصمیم می‌گیرد آن‌جا را ترک کند. لیلی عازم رفتن است که نامه‌ای از ایللیات به دستش می‌رسد و...

چاپ اول

۹۳- ایمان و پرورشگاه. ایران طاهرزاده. - تبریز: طاهرزاده. - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۴۶-۳-۴

اثر حاضر داستان پسری است به نام سعید که نویسنده ضمن شرح سرگذشت او ماجرای زندگی حسین - دوست سعید - را نیز بیان می‌کند. طی تصادفی در جاده شمال، پدر سعید، جان خود را از دست داده و مارش مفقود می‌شود. عموی سعید، او و خواهرش منیژه را به پرورشگاه می‌برد. خانواده‌ای متمکن سرپرستی منیژه را بر عهده گرفته و او را نزد خود می‌برند. سعید در پرورشگاه با حسین آشنا می‌شود. حسین به او کمک می‌کند تا عمویش را پیدا کند، به امید آن‌که بتواند حقوق از دست رفته‌اش را پس بگیرد، ولی تلاش آن‌ها بی نتیجه می‌ماند. پس از گذشت چند سال حسین راهی خدمت سربازی شده ولی در آن جا به علت زد و خورد به قتل می‌رسد. سعید در پرورشگاه با یوسف درگیر می‌شود و پس از زخمی کردن او فرار می‌کند. او در حین فرار با خانواده هوشنگ آشنا می‌شود و در شرکت او استخدام می‌گردد. یک سال

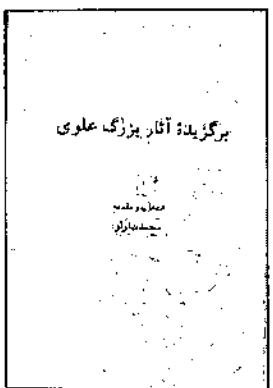
بعد هوشنگ می‌میرد و سعید با همسر او - زری - ازدواج می‌کند. آن دو روزگار را به خوشی سپری می‌کنند تا این‌که ...

۹۴- یامداد خمار.

فتانه حاج سیدجواد؛ ویراستار: شهلا ارزنگ. - تهران: پیکان. - ۴۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۴۵۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۲۹-۸۵-۹

چاپ اول

۹۵- برگزیده آثار بزرگ علوی. گردآورنده: محمد بهارلو. - تهران: علم. - ۵۵۶ ص. - رقی (گالینگور). - ۲۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۰۵۰۰۷-۸

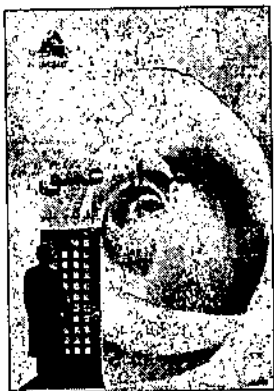

این مجموعه به برگزیده‌ای از داستان‌های کوتاه بزرگ علوی اختصاص دارد. در ابتدای کتاب، گردآورنده شرحی از زندگی سیاسی و فعالیت‌های نویسنده به دست می‌دهد؛ همچنین ویژگی‌های آثار او را برمی‌شمارد و سرانجام برخی داستان‌های بزرگ علوی را نقد و بررسی می‌کند که از آن جمله است: «چمدان»، «چشمپایش» و «ورق پاره‌ها». در این مجموعه، علاوه بر نوشته‌ای از علوی تحت عنوان «می‌خواستیم نویسنده شوم» اغلب داستان‌های کوتاه او فراهم آمده و در پایان، سال‌شمار زندگی بزرگ علوی، گزیده مقالات و ترجمه‌ها، گفت‌وگوها، نامه‌ها و گزیده مقاله‌شناسی و کتاب‌شناسی علوی به طبع رسیده است.

چاپ اول

۹۶- بعد از عشق. فریده گلبو. - تهران: کتاب سرا. - ۲۳۶ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۸۴۰-۴۸-۱

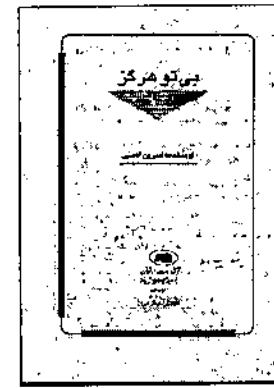
اثر حاضر، داستان مردی است که طی مسافرتی با خاطرات دوره جوانی

همسرش آشنا می‌شود. او طی بازدید چمدانش دفتری در میان وسایلش پیدا می‌کند و با خواندن چند سطر از آن به خاطرات عاشقانه همسرش پی می‌برد. همسر او خاطراتش را این گونه آغاز می‌کند: «در دوره دانشجویی، من و دوستانم همدیگر را در کافه‌ای ملاقات می‌کردیم. بعد از مدتی متوجه عده‌ای شدم که آن‌ها نیز برای گذراندن وقت به آنجا می‌آمدند. در میان آن‌ها مردی توجه مرا به خود جلب کرد، طوری که به تدریج نسبت به او علاقه‌مند شدم. روزی بر حسب اتفاق فهمیدم که او سردبیر مجله است. پس از آشنایی با او دانستم که او نیز به من علاقه‌مند بوده و خواستار دوستی با من است. روابط ما صمیمی‌تر شد تا جایی که قرار شد با هم به خارج از کشور سفر کنیم. قبل از مسافرت پسرمردی به نام آقای منصوری که از همکاران سردبیر بود مرا از زندگی خصوصی سردبیر آگاه ساخت. او گفت که سردبیر مردی است متاهل و دارای زن و سه فرزند است و ...»

چاپ اول

۹۷- بی تو هرگز. نسرين نامنی؛ ویراستار: مه‌گل میرزالی. - تهران: ارغوان. - ۲۶۰ ص. - رقی (سلفون). - ۹۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۳۴-۵۲-۴

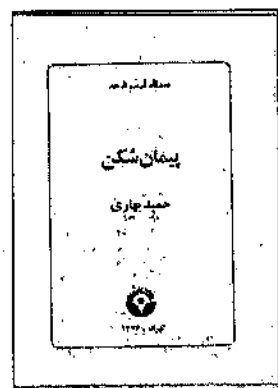

این داستان سرگذشت پسری است

به نام «غلام» که با افکار پلید خود باعث نابودی چند خانواده می‌گردد. نویسنده ضمن بیان ماجرای زندگی او تأثیر کارهای ضد انسانی وی را در دو زندگی متفاوت تشریح می‌کند. مادر غلام پس از مرگ همسرش با «امید علی» ازدواج می‌کند. غلام از خشونت‌های ناپدری به ستوه می‌آید و او را به قتل می‌رساند. غلام از بیم دستگیری راهی تهران می‌شود. او به هنگام دربه‌دوری از انجام اعمال غیرانسانی ابایی ندارد تا این‌که ...

چاپ اول

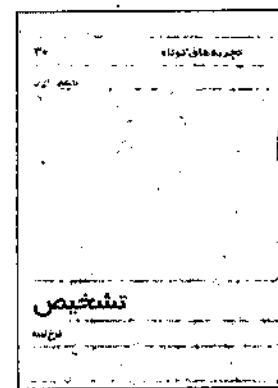
۹۸- پیمان شکن. حمید بهاری. - تهران: آذرخش. - ۲۲۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۴-۰۲-۲

کتاب حاضر مجموعه چند داستان کوتاه است. در این داستان‌ها پدیده جرم و بزه‌کاری و عواقب نامطلوب آن، همچنین شیوه‌های مقابله با آن بازگو شده است. عناوین برخی از داستان‌ها بدین قرار است: از آب و آتش گذشتن، خودکشته را تدبیر نیست، گم کرده راه، سایه‌ای از یادها، زیر باران، و فریاد بی‌صدا.

چاپ اول

۹۹- تشخیص.

فرخ لعه. - تهران: تجربه. - ۲۴ ص.

- یالتویی (مقاولی) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۳۲-۹
این داستان ماجرای پزشکی حاذق است که بعد از مرگ بیمار عزیزش طبابت را رها کرده و حس کتبکاوی‌اش را به دلیل یافتن علت بیماری و مرگ او از دست داده است، اما سرانجام با مشاهده بیماری مختصر به یاد مریض بدحال خود می‌افتد و ...

چاپ اول

۱۰۰- تنها با تو

مریم جعفری - تهران: به آفرین - ۳۰۰ ص. - رقی (سلفون) - ۹۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۹۱۶۴۹-۹-۵

داستان حاضر سرگذشت دختری است به نام «عاطفه» که در گذار زندگی رنج‌های فراوانی را متحمل می‌شود. پدر او معتاد است و مادرش به سختی زندگی را اداره می‌کند. عاطفه بهیار است و در بیمارستانی همراه دوستش «نرگس» کار می‌کند. زندگی یکنواخت او ادامه دارد تا این که طی مسافرتی به شمال کشور سرنوشت او دگرگون می‌شود. او در شمال با پسری به نام «نادر» آشنا می‌شود. نادر که وضعیت مالی خوبی دارد قرار است با دخترعموش «الهام» ازدواج کند. نادر سرطان مغز دارد ولی خودش این موضوع را نمی‌داند. الهام به رغم آن که از مرگ زود هنگام نادر باخبر است به خاطر دستیابی به ثروتش تصمیم دارد با او ازدواج کند. تا پس از آن با مرد دلخواهش «خسرو» ازدواج کند. اما نادر دل‌ریخته عاطفه می‌شود و تصمیم می‌گیرد با او ازدواج کند! سپس ...

۱۰۱- جاده زندگی

زهره قوی‌بال: ویراستار: امیر قاضی - تهران: چاپار فرزانهگان - ۲۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۶۰۹۱-۰۵-۹

۱۰۲- داستانهای پهلوانی و

عیاری ادبیات فارسی. اقبال یغمایی - تهران: هیرمند - ۳۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۵۵۲۱-۶۹-۶

چاپ اول

در مجموعه حاضر، ابتدا «اقبال یغمایی» برخی ویژگی‌های عیاران را برمی‌شمارد که از آن جمله است: مدارا با دشمنان، عفاف و پرهیزکاری از ناصواب، به سر بردن عهد و پیمان و خصوصیتی از این دست. سپس نکاتی درباره «گرشاسب‌نامه»، «سمک عیار»، «داراب‌نامه»، «داستان فلکنار» و «ابومسلم‌نامه» مطرح می‌سازد و سرانجام ماجرای داستان‌های یاد شده را به اجمال روایت می‌کند.

۱۰۳- درد سیافوش

اسماعیل فصیح - تهران: صفی علیشاه - ۳۲۸ ص. - رقی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۴۰۰۰ نسخه

عنوان به لاتین:

The Torment Of Siyavosh
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۴۹-۸

۱۰۴- درستی: داستان‌های کوتاه

علی‌اشرف درویشیان - تهران: نشر چشمه - ۱۰۸ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۱۴-۱

چاپ اول

۱۰۵- دیوانگی دوم (مجموعه داستانهای کوتاه)

پیام رفیقی: ویراستار: کیوان اسدالله - تهران: نارنج - ۱۲۰ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه

عنوان به لاتین:

Second Madness
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۲-۳۵-۷
این کتاب مجموعه‌ای است از ۵۴ داستان کوتاه و نوشته‌های پراکنده.

«دیوانگی دوم» نام یکی از آن‌هاست. اسامی برخی دیگر از داستان‌ها و قطعات کتاب بدین قرار است: «پژوهشی بر خره‌خورک»، «راه اصلی»، «مجرع ازلی»، «نامه‌ای از شمال»، «تاکسی سرویس یا مسافرش»، «تدارک ویژه»، «بیماری ثروتمندان»، «لکه‌های تنهایی»، «درک متقابل»، «قانون در عصر شورش»، «نیم»، «نوشتن، پوزش‌های یک افغانی» و «بازگشت ضحاک».

چاپ اول

۱۰۶- روزیا

روح‌انگیز جاسمی: ویراستار: محمد موسوی - تهران: توسعه - ۳۰۶ ص. - رقی (کالینگور) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Rozya
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۹-۰۹-۰

داستان حاضر، سرگذشت زنی به نام «روزیا» است. او در کودکی پدرش را از دست داده و همراه مادر و دو خواهرش زندگی می‌کند. روزیا شخصیتی مصمم دارد. او مظهر آزادی و آزاده‌های اصیل است و پیوسته در جست و جوی راهی به سوی کمال است. روزیا و خانواده‌اش در منزل «یاور خان» سکونت دارند. او با پیشنهاد و مساعدت این مرد فداکار وارد دبیرستان می‌شود. در آخرین سال دبیرستان روزیا با شخصی به نام «داور» آشنا می‌شود. داور جوانی شوخ

طبع و معلمی پرتوان و از طرفی مشاور حقوقی یاور خان است. او بنا به درخواست یاورخان تدریس خصوصی روزیا را برعهده می‌گیرد. رابطه معنوی و پاک داور با روزیا سبب قوام و رشد نهال دوستی و رفاقتی صادقانه میان آن دو می‌شود. از طرفی عشق و احساس قلبی داور روز به روز عمیق‌تر می‌شود. ولی به دلیل شرم و کم‌رویی جرات ابراز آن را ندارد. در یک جشن عروسی امین پسر یکی از رجال معروف به روزیا ابراز علاقه می‌کند. این آشنایی روزیا را متحول می‌سازد و مسیر زندگی او را تغییر می‌دهد، اما...

۱۰۷- زخم‌خوردگان تقدیر

فهمیه رحیمی - تهران: چکاوک - ۲۹۲ ص. - رقی (سلفون) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ هشتم / ۲۰۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۲۰-۸

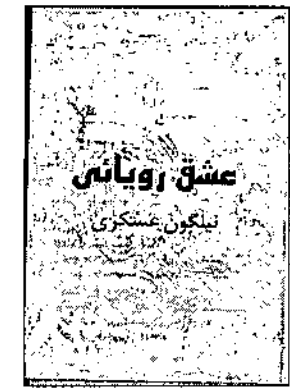
۱۰۸- سووشون

سیمین دانشور - تهران: خوارزمی - ۳۰۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ چهاردهم / ۲۲۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۴۸۷-۰۰۵-۰

چاپ اول

۱۰۹- عشق رویانی

نیلگون عسکری: ویراستار: ناهید نادرنیا - تهران: عادل - ۱۷۲ ص. - رقی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۹۱۵۶۷-۶-۳

«عشق رویایی» مجموعه‌ای از پنج داستان است که به اذعان نویسنده براساس ماجراهای واقعی به رشته تحریر درآمده است. «عشق بر روی ماسه‌های ساحل» دومین داستان این کتاب است که در آن رویاهای عاشقانه یک جوان به تصویر کشیده شده و طی آن، واگویی‌های جوان - که بر ساحل نیلگون خلیج فارس آرمیده است - با معشوقه‌ای خیالی، قصه «پری کوچک دریایی» را به یاد می‌آورد و سرانجام او با صدای پدر به خود می‌آید و... «فرشته نجات»، «نگاه» و «غروب

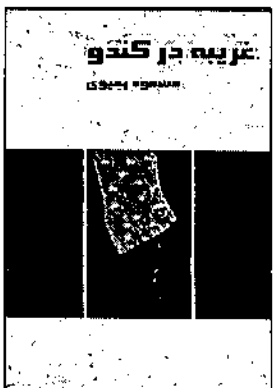
شوم»، عناوین داستان‌های دیگر این مجموعه است.

چاپ اول

۱۱۰- غریبه در کندو

مسعود یحییوی - تهران: توسعه - ۱۳۰ ص. - رقی (شمیز) - ۴۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه - عنوان به لاتین:

Stranger In The Hive
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۹-۱۰-۴

اثر حاضر مجموعه‌ای است از چند داستان کوتاه با این عناوین: «غریبه در کندو»، «مستوری»، «لب تاب»، «دیو سر»، «پرسه در برزن کودکی»، «زروان رازیگو ویرانگر» و «آرام بر تخته سنگی بنشستم». «غریبه در کندو» داستان مردی است که در روستایی پیلاقی زندگی می‌کند که چند کندی و زنبور عسل دارد. او در کنار نهر آبی چند شاخه نی کاشته و مدام از آن‌ها مراقبت می‌کند؛ همچنین خط زیبایی دارد و گاهی شعر می‌سراید. روزی غرق در افکار و رویاهای خود به نی زار می‌رود، ولی متوجه می‌شود که بیشتر نی‌هایش شکسته‌اند. از همین روی بران می‌شود علت را بیابد؛ اما...

چاپ اول

۱۱۱- غم غریبت

اشرف اسدی: ویراستار: علی میرزاولو - تهران: مشیری - ۲۷۴ ص. - رقی (سلفون) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه - شابک: ۹۶۴-۹۰۶۴۶-۵-۶

این داستان ماجرای دختری است به نام الهام که سرگذشت او در خلال سال‌های جنگ ایران و عراق رقم می‌خورد. الهام پس از این‌که خانواده‌اش را در حمله عراق به آبادان از دست می‌دهد، همراه خاله‌اش - دکتر بیات - راهی تهران می‌شود. او که از سال‌ها پیش با خانواده «استانه» - خدمتکار خاله‌اش - آشنایی دارد، پس از دیدن بهرام پسر آن‌ها خاطرات گذشته‌اش را به یاد می‌آورد. با گذشت زمان رابطه دوستی دوران کودکی الهام

شابک:

۹۶۴-۶۱۷۴-۹۷-۳

شابک:

۹۶۴-۳۴۳-۰۰۳-۶

چاپ اول

۱۱۴-کنار دریا، مرخصی و آزادی: ده داستان.

جعفر مدرسی صادقی - تهران: نشر مرکز - ۲۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۹۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The Seaside, The Leave And The Release: Ten Stories

شابک:

۹۶۴-۳۰۵-۳۸۰-۶

می‌پردازد. او به طور غیر منتظره با خواهر شاه که برای بازدید به شهر آن‌ها آمده آشنا می‌شود و در پی این آشنایی به پایتخت می‌رود. پیشرفت یوسف در زندگی موجب حسادت دیگران می‌شود و همه موفقیت او را موهون دوستی با طنطن می‌شمارند. هانی که از کودکی دشمن یوسف است در صدد است ضربه‌ای به او وارد کند. از همین روی، وقتی خبر بازگشت یوسف را می‌شنود تصمیم می‌گیرد به همراه دوستش «نصیر» او را به قتل برساند و ...

چاپ اول

۱۱۸-منحنی عشق: عروسی بر بلندای برج.

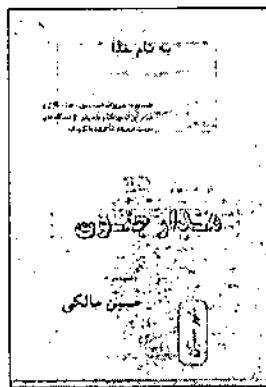
محمد عربزاده - تهران: تابان - ۱۹۲ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۱۷-مدار جنون.

حسین مالکی - شیراز: راهگشا - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۴-۱۷-۲

نویسنده این رمان برهه‌هایی از زندگی عجیب فردی به نام «یوسف» را بازگو می‌کند. یوسف از زمان تولدش در یکی از مناطق خرمشهر با حوادثی غیر عادی روبه‌رو می‌شود. این داستان با الهام از یک عقیده کهن درباره «طنطن»، هیولای نخلستان‌ها نگارش یافته است. این هیولا در پی دوستی با آدمیان است، اما گاهی با شوخی‌های موزیانه، مردم را وحشت‌زده می‌کند. پدر بزرگ یوسف از طریق دوستی با طنطن ثروت فراوانی کسب می‌کند. یوسف در کودکی پدرش را از دست می‌دهد و سرانجام پس از سال‌ها تلاش به تدریس در دانشگاه

مجموعه حاضر متضمن ده داستان کوتاه با این عناوین است: «موشک و مار و دریا»، «مسابقه»، «صبح روز عید»، «عالی جناب»، «شوخی»، «نقش اول»، «سه روز»، «اولین نامه یک شاعر نابینا و دو نامه دیگر»، «مرخصی» و «آزادی». مرخصی، داستان دختری است به نام فرنگیس که به علت شرکت در فعالیت‌های سیاسی پیش از انقلاب، در زندان به سر می‌برد. پس از چهار سال به او مرخصی می‌دهند تا به خانه برگردد. پدر و مادر فرنگیس پس از اطلاع از بازگشت دخترشان، منزل را برای ورود او آماده می‌کنند. هنوز مدتی از ورود فرنگیس نگذشته که زنگ در به صدا درمی‌آید، مادر به فرنگیس می‌گوید که شخصی با او کار دارد. فرنگیس به حیاط می‌رود و بلافاصله صدای شلیک گلوله به گوش می‌رسد و ...

کتاب

۱۱۵-کوچ. حمیدرضا گودرزی - تهران: آذرخش - ۲۲۴ ص. - جیبی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۴-۰۷-۳

چاپ اول

۱۱۶-لاله‌های سیاه مزرعه بختگان.

سیروس توکلی‌فارسانی - تهران: جاده ابریشم - ۱۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

و بهرام به عشق و علاقه تبدیل می‌شود. بهرام پس از مدتی به جبهه می‌رود و الهام نیز برای تحصیل در رشته پزشکی عازم هندوستان می‌شود. الهام و بهرام در زمان جدایی با ارسال نامه از احوال یکدیگر جویا می‌شوند. الهام در هند با فاطمه آشنا شده، با کمک او وارد گروه «مولا علی» می‌شود. او به همراه فاطمه برای کسب اطلاعات جنگی، با سمت پرستار هلال احمر لبنان به بغداد می‌رود و ...

چاپ اول

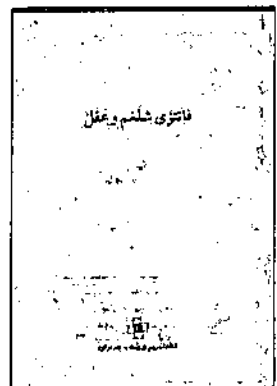
۱۱۲-فانتزی شلغم و عقل.

محمد محمدی - تهران: نشر مرکز، کتاب مریم - ۳۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The Fantasy Of Turnip And Reason

شابک:

۹۶۴-۳۰۵-۲۷۷-X

در این اثر، قهرمان داستان در یک شب برفی، در عالم خیال آدم برفی‌ای می‌سازد که با همه آدم برفی‌های دیگر متفاوت است. این آدم برفی وقتی برای نخستین بار واژه عقل را می‌شنود بر آن می‌شود مفهوم آن را بداند و کمی از آن تهیه کند: اما...

کتاب

۱۱۳-قصه آشنا. احمد محمود - تهران: نگاه - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۳۷۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۶۰۰۰ نسخه.

امیرحسین چهل تن - تهران: روشنگران و مطالعات زنان - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲-۹۱-۳

چاپ اول

در این رمان، خاطرات دوزن و زندگی کنونی‌شان روایت می‌شود. «شمس الضحی» پیردختری ۵۰ ساله، در کودکی با پدر و مادرش به «پطرزبورگ» می‌رود، درس می‌خواند و قابله می‌شود. پدرش مرام کمونیستی دارد و مادر را می‌آزارد و به همین دلیل دخترک می‌تواند همه مردان چنین‌اند و با این پندار بزرگ می‌شود و از این رو هرگز ازدواج نمی‌کند. «رفعت»، صمیمی‌ترین دوست «شمس الضحی» - در خردسالی به اتفاق خانواده‌اش به بیروت می‌رود و با «جبهانگیرخان» که مردی تحصیل‌کرده است ازدواج می‌کند و صاحب فرزندی می‌شود، اما اذیت و آزار شوهر سبب می‌شود، او را با کودکی ۱۸ ماهه، ترک گوید و ...

چاپ اول

۱۲۱-۸ دقیقه تا بیهوشی.

مهدی اعتمادی - تهران: زیرآب - ۳۸۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۴۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۳۹-۲۴-۳

این داستان ارتباط تنگاتنگی با حوادث انقلاب ۱۳۵۷ دارد. «شیوا» و

کتاب

۱۱۹-موفقها و ناموفقها. علی فرخ‌مهر - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه - ۹۶ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۴۵۶-۲

۱۲۰-مهر گیاه The = Mandrake

«هارت» دو شخصیت اصلی داستان هستند. شیوا دختری است ۲۴ ساله که مرید شیخی زاهد است. «هارت» جاسوس یکی از کشورهای اروپایی است که با ظاهر خبرنگار وارد ایران شده است. او پس از اولین ملاقاتش با شیوا به او علاقمند می‌شود. شیوا نیز شیفته هارت می‌گردد و از این رو خود را در سرنوشت او سهیم می‌داند. هارت مأموریت دارد تا در یکی از مناطق پر ازدحام شهر بمب‌گذاری کند. بمب در داخل اتومبیلی جاسازی می‌شود. هارت که با دوربین محل را زیر نظر دارد، ناگهان شیوا را در میان مردم می‌بیند و تصمیم می‌گیرد عملیات را متوقف کند. هارت پس از خنثی کردن بمب به دنبال شیوا می‌گردد، اما ناگهان ...

۱۲۲- همیشه با تو.

فهمیه رحیمی - تهران: چکاوک - ۲۶۰ ص. - رقی (سلفون) - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۲۳-۲

۱۲۳- همیشه در قلب منی.

نسرین ثامن - تهران: چکاوک - ۳۴۴ ص. - رقی (سلفون) - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: You Are Always In My Heart شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۰۱-۱

۱۲۴- یک عاشقانه‌ی آرام.

نادر ابراهیمی - تهران: روزبهان - ۲۴۰ ص. - رقی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۲۹-۱۶-۶

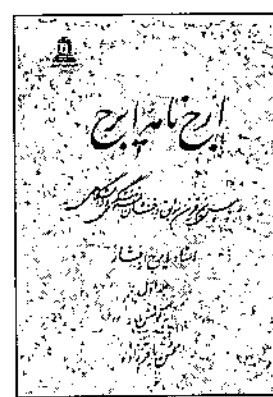
مقاله‌های فارسی (از سال ۱۳۲۰)

چاپ اول

۱۲۵- ارج‌نامه ایرج.

ایرج افشار: به اهتمام: محسن بساقزاده: زیر نظر: محمدتقی دانش‌پژوه، عباس زریاب‌خویی - تهران: توس - ۸۲۶ ص. - جلد اول - ۷۰۰۰ (دوره) ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Homage To Afshar: For Cultural And Academic ...

شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۴۴۰-۸
مجموعه دو جلدی حاضر که به منظور نیکوداشت مقام علمی و فرهنگی استاد «ایرج افشار» فراهم آمده، مشتمل بر چندین مقاله در زمینه‌های مختلف علمی است که به ایشان تقدیم شده است. در آغاز جلد اول، سال‌شمار زندگی و فعالیت‌های علمی استاد ایرج افشار و فهرست آثار ایشان ذکر شده است. مقالات این جلد در دو

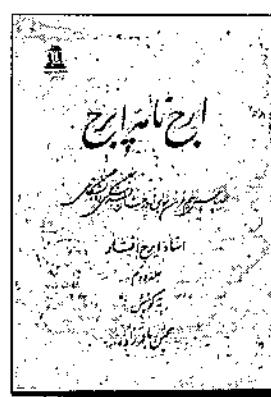
بخش: «زبان و ادبیات فارسی» (شامل ۳۳ مقاله) و «تاریخ و جغرافیای ایران» (شامل ۳۰ مقاله تنظیم شده که عناوین تعدادی از آن‌ها چنین است: «مثنوی عشاق‌نامه فخرالدین عراقی و مقام آن در ادبیات ایران»، «یوسف و یازار»، «تخت کیهان»، «درخت زندگی در شاهنامه»، «روزهای هفته در تاریخ و ادب فارسی»، «تذکره خزانه عامری»، «تاریخچه آیین «تازیک» در ایران»، «درباره دادرسی در ایران»، «طبقات اجتماعی دوران ساسانی»، «آثار قدیمه بندر عباس»، «ورود پارسیان به تاریخ»، «صعود، سقوط و فناء تیمورتاش»، «نجوم و احکام نجوم در هندوستان و ایران»، «ضرب اولین دینارهای اسلامی»، «خاندان‌های بزرگ ایران ساسانی»، «جام زرین مارلیک با نقش سیمرغ و گاو بالدار»، «تاریخچه تاسیس مدارس جدید در اردستان»، «مدرسه دارالشفا»، «پیمان‌نامه پیامبر اسلام برای خاندان سلمان فارسی و همکیشان دیرینش».

چاپ اول

۱۲۶- ارج‌نامه ایرج.

ایرج افشار: به اهتمام: محسن بساقزاده: زیر نظر: محمدتقی دانش‌پژوه، عباس زریاب‌خویی - تهران: توس - ۵۲۴ ص. - جلد دوم - ۷۰۰۰ (دوره) ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Homage To Afshar: For Cultural And Academic ...

شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۴۴۱-۶
جلد دوم از مجموعه مقالات «ارج‌نامه ایرج» شامل ۳۲ مقاله است که در دو بخش «فلسفه و عرفان» (شامل ۱۱ مقاله) و «کلیات، فرهنگ عامه، کتاب و کتاب‌شناسی» (شامل ۲۱ مقاله) گرد آمده است. شماری از مقالات کتاب عبارت‌اند از: «گاه‌شماری اهل حق لرستان»، «پژوهشی درباره سهل بن عبدالله تستری»، «بخشی از اباحت عشره»، «چهره دیگر محمدبن کرام سجستانی»، «شکایت پیر تسلیم یا

پیر بیابانکی»، «نگاهی به تصوف اسلامی»، «تأثیر عرفان در جامعه و ادبیات و فرهنگ ایرانی»، «رزوانیم - عرفان - جلال‌الدین رومی»، «سیر نقاشی ایران از اواسط عصر صفوی تا اواخر عهد قاجار»، «آجرنمای کرمان»، «نخستین شرح لاتین بر قانون ابن سینا»، «صورالاقالیه یا اشکال‌الاقالیه»، «لغزش‌های صغیره کاتوزیان»، «معرفی برخی نشریات افغانستان»، «مفرح‌القلوب»، «تحلیل یک قباله»، «گزارش یاقوت حموی از کتابخانه‌های مرو»، «سوانح الممالک و فراسخ الممالک»، «نقد و بررسی کتاب‌هایی از تاریخ».

چاپ اول

۱۲۷- از همدلی تا همراهی.

جواد محدثی - تهران: کیهان - ۱۲۸ ص. - جلد چهارم - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۵۸-۰۰۸۵-۰

دفتر حاضر مجموعه‌ای از نوشته‌های ادبی درباره موضوعات گوناگون است. عناوین برخی از آن‌ها بدین قرار است: «آب و هوای دل»، «در پی خویش‌گمشده»، «سنت تدبیر»، «خنده‌های گریه‌آور»، «آزادی یا محدودیت»، «تکثیر خوبی‌ها»، «حرمت قانون»، «آسیا به نوبت»، «پوپوند»، «فرهنگ چاپلوسی»، «هویت»، «انتخاب»، «آخرین همدلی» و ۳۳ قطعه ادبی دیگر.

۱۲۸- مقالات علامه قزوینی. گردآورنده: عبدالکریم جزیره‌دار - تهران: اساطیر - ۲۸۲ ص. - جلد چهارم - رقی (گالینگور) - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۵۳-۳

۱۲۹- مقالات علامه قزوینی. گردآورنده: عبدالکریم جزیره‌دار - تهران: اساطیر - ۳۱۶ ص. - جلد پنجم - رقی (گالینگور) - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۴۳-۶

نامه‌های فارسی (از سال ۱۳۲۰)

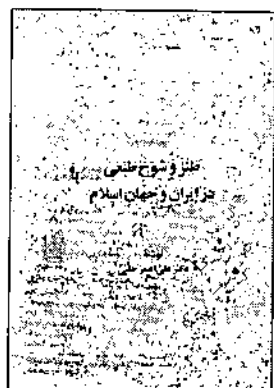
۱۳۰- نامه‌های صمد بهرنگی. گردآورنده: اسد بهرنگی - تبریز: بهرنگی - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۱۷-۱-۶

طنز و هجو فارسی

چاپ اول

۱۳۱- طنز و شوخ طبعی در ایران و جهان اسلام.

علی‌اصغر حلبی - تهران: بهبهانی - ۷۹۲ ص. - وزیر (گالینگور) - ۳۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۴۱۶-۱-۳

در این کتاب، مولف اطلاعاتی درباره علل بروز، قالب‌ها و شیوه‌های طنز و شوخ طبعی و نیز اصطلاحات متداول در زمینه طنز به دست می‌دهد. فصل اول کتاب به هزل و معنای لغوی و اصطلاحی آن اختصاص دارد. در فصل دوم هجو و مفهوم آن بررسی می‌شود. علل گرایش به طنز و هزل و شوخ طبعی از مباحث فصل سوم به شمار می‌آید. در فصل چهارم، شیوه‌های طنز و شوخ طبعی تشریح شده است. در فصل پنجم، واژه‌هایی ذکر شده است که برای بیان مفاهیم

طنزآمیز، هجو و هزل و شوخ طبعی از آن استفاده می‌شود. دو فصل پایانی شامل مباحثی در باب ادبیات طنزآمیز و شوخ طبعانه پیش از اسلام و طنز و شوخی در روزگار عباسی.

طنز و هجو و هزل (از سال ۱۳۲۰)

چاپ اول

۱۳۲- شوخی میریم!

مجتبی جلال حسینی‌لاهیجی - تهران: کتاب امروز - ۱۲۸ ص. - جیبی (شمیز) - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۰۱۹-۸-۰

نویسنده در این کتاب تأثیر مثبت شوخی را در زندگی اجتماعی افراد بررسی نموده، همچنین جایگاه طنز را در ادبیات داستانی مشخص کرده است. گفتنی است برخی مطالب کتاب در قالب داستان کوتاه بیان شده است. آمده است: «حکیم دوغی»، «طنز»، «کاریکاتور»، «معر»، «افانه»، «چرند و پرند» و همانند آن.

خاطرات و یادداشتها

چاپ اول

۱۳۳- احساس مشرقی (خاطرات عشق).

مهربان جمال‌لیوانی - تهران: گلفام - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۴۵-۰۰۶-۹
کتاب حاضر، خاطرات دختری است به نام «سما» که پس از درگذشت پدر و مادرش، خانواده «بودنی» سرپرستی او را برعهده می‌گیرند. زندگی «سما» با آسایش و رفاه توأم است تا این که یک روز آقای «بودنی» تصمیم می‌گیرد برای معالجه چشم همسرش به خارج از کشور سفر کند. پس از چند ماه «سما» از طریق وزارت امور خارجه

از برندگان جایزه نوبل از جمله «سولی» پرودم»، «مترلینگ»، «تاگور»، «هامسون»، «فرانس»، «شاو»، «رومن» رولان» و دیگران به دست داده است.

چاپ اول

۱۴۴-کمدی

ویلیام ملوین مرچنت؛ مترجم: فیروزه مهاجر - تهران: نشر مرکز - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۵۹۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Comedy
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۳۰۸-۲

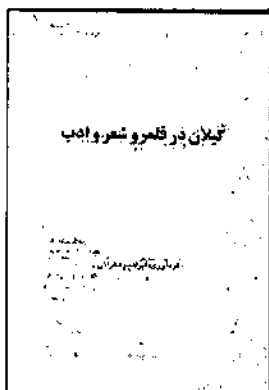
ایسن اثر در برگزیده مجموعه مکتبها، سبکها و اصطلاحات ادبی و هنری از سی کتاب مجزا از هم است که از میان کتابهای مجموعه «The Critical Idiom» برگزیده نشدهاند. در این کتاب، نویسنده برآن است از طریق گردآوری داوریهای انتقادی، تعریفی جامع از کمدی به دست دهد. مطالب کتاب ذیل این عنوان گردآمده است: جایگاه کمدی، نظریه‌های روان شناختی، جهان عصر کلاسیک، وقفه کمیک، هجر کمیک و تراژدی - کمدی، آیین‌گرایی کمدی، برخی خویشاوندان، سنت‌های اریستوفانی و شکسپیری، و متافیزیک کمدی. بخش پایانی کتاب به واژه‌های اختصاصی و نمایه اختصاص دارد.

نمایشنامه

چاپ اول

۱۴۵-صلیب سرخ

سام شیرد؛ مترجم: هوشنگ حسامی - تهران: تجربه - ۳۲ ص. - پالتویی (مقوایی) - ۱۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Red Cross
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۴۷-۷
اثر حاضر سی و سومین کتاب از مجموعه کتاب‌های تجربه‌های کوتاه است که به منظور آشنایی افراد با ادبیات نمایشی و داستانی ایران و

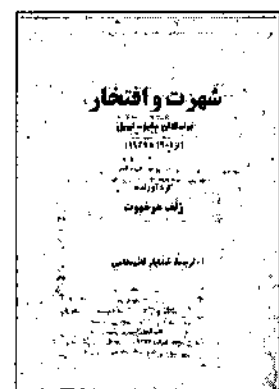
است: ابراهیم آذر، حکیم ابوالفتح گیلانی، اشرف‌الدین الحسینی، محمدعلی افراشته، هوشنگ ابتهاج (سایه)، محمد بابایی‌پور دریایی (دریا)، محمد بقراطی، محمد بشرا (درویش)، محمود پاینده، ابراهیم پورداود، پورا احمد چکیتاجی، شیخ محمدعلی حزین، ابراهیم سراج و ابراهیم شکیایی.

تاریخ و نقد ادبی

چاپ اول

۱۴۳-شهرت و افتخار: برندگان جایزه نوبل (۱۹۰۱ تا ۱۹۲۹). گردآورنده: رلف هوخوت؛ مترجم: خشایار قائم‌مقامی - تهران: البرز - ۸۲۰ ص. - وزیری (گالینگور) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Ruhm Und Ehre

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۱۹۴-۹

مجموعه حاضر، شامل شرح حال مختصری است از برندگان جایزه نوبل در ادبیات تا سال ۱۹۷۰ که طی آن نام آثار مهم آنان، سپس داستان کوتاهی از هریک فراهم آمده است. مترجم در مقدمه کتاب مطالبی را درباره زندگانی و احوال «آلفرد نوبل»، بخشی از وصیت‌نامه او و جایزه نوبل آورده، همچنین شرح حال مختصری

نثر ادبی قرن ۱۴

۱۴۰-سبک‌شناسی نثر

سیروس شمیسا - تهران: میترا - ۳۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۳۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۱۱-۵

شعر

چاپ اول

۱۴۱-امیر پازواری از دیدگاه پژوهشگران و منتقدان به اهتمام: جهانگیر نصیری‌اشرفی، تپاسپه اسدی - تهران: خانه سبز - ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Amir Pazevari From Viewpoint Of Researchers And Critics

شابک: ۹۶۴-۹۱۱۳۱-۴-۲

کتاب حاضر، مجموعه سخنرانی‌ها و مقالاتی است که به مناسبت بزرگداشت «امیر پازواری»، ایراد و گردآوری شده است. تعدادی از نوشته‌های کتاب بدین قرار است: زمان زندگی امیر؛ شرح حال و عروض شعر امیر؛ نقالی‌های ایران؛ البرز و نقل امیر و گوهر: زبان و ادبیات تبری؛ عشق در شعر امیر؛ امثال و حکم و اشعار اغیر پازواری.

چاپ اول

۱۴۲-گیلان در قلمرو شعر و ادب

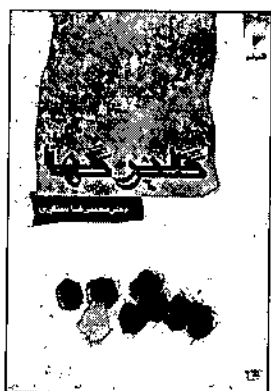
گردآورنده: ابراهیم فخرانی - رشت: طاعتی - ۷۱۴ ص. - وزیری (گالینگور) - ۲۸۵۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۴۳۶-۰۱-۴
در مجموعه حاضر، شرح احوال ۱۲۴ تن از شعرای گیلان و قطعاتی از سروده‌های آن‌ها گرد آمده است. اسامی تعدادی از آن‌ها بدین قرار

اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۱۵-۰۳۶-۸

۱۳۶-گلبرگ‌ها

محمدرضا سنگری؛ نقاش: مریم صفری - شیراز: قو - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۲-۰۲-۵

چاپ اول

در این مجموعه، نکته‌هایی درباره مسائل مختلف اجتماعی، عاطفی و تربیتی گردآمده است. مطالب کتاب در قالب جمله‌های کوتاه، ذیل این عناوین تنظیم شده است: دنیا، علم، شب، نگاه، عشق و موضوعاتی از این قبیل.

تراژدی

۱۳۷-هزار سال شعر فارسی (با اضافات و الحاقات)

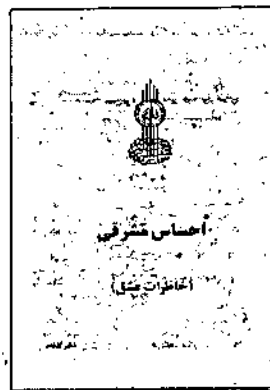
کریم کشاورز - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی - ۵۶۸ ص. - جلد اول - رقی (شمیز) - (دوره) ۳۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۸۷-۶

۱۳۸-هزار سال شعر فارسی (با اضافات و الحاقات)

کریم کشاورز - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی - ۵۹۸ ص. - جلد دوم - رقی (شمیز) - (دوره) ۳۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۸۸-۴

۱۳۹-هزار سال شعر فارسی (با اضافات و الحاقات)

کریم کشاورز - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی - ۵۱۶ ص. - جلد سوم - رقی (شمیز) - (دوره) ۳۵۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۸۹-۲

از قتل پدر و مادر خوانده‌اش با خبر می‌شود. او برای پی‌گیری مرگ آن‌ها به هامبورگ سفر می‌کند. «سما» در آن‌جا با «فرجام» پزشک معالج مادرش آشنا می‌شود. آن دو تصمیم می‌گیرند پس از بازگشت به ایران با یکدیگر ازدواج کنند، اما...

لطایف و حکم

چاپ اول

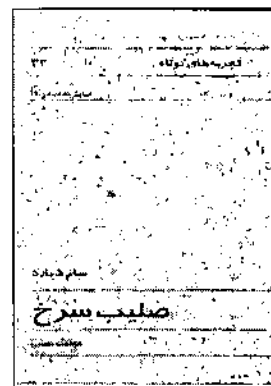
۱۳۴-حکایتها و لطیفه‌ها. گردآورنده: شعیانعلی لامعی - تهران: انجام کتاب - ۱۴۴ ص. - جلد اول - رقی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۱۵-۰۳۷-۶

مجموعه حاضر گزیده‌ای است از حکایتها و لطیفه‌های اخلاقی و تربیتی. عناوین برخی از آن‌ها بدین قرار است: «پهلوان ناتوان»، «مرد زودرنج»، «حفظ زبان»، «درخت دوستی»، «لبخند بزنید»، «همت بلند»، «خطر نادانی» و «فرزند کدخدا».

چاپ اول

۱۳۵-حکایتها و لطیفه‌ها. گردآورنده: شعیانعلی لامعی - تهران: انجام کتاب - ۱۴۴ ص. - جلد دوم - رقی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ

جهان به طبع رسیده است. در مجموعه حاضر که در قالب نمایش نامه فراهم آمده شخصیت‌های اصلی کارول جیم و خدمتکار هستند. داستان این نمایش در کلیه‌ای خارج از شهر اتفاق می‌افتد. ابتدا «کارول» و «جیم» وارد صحنه می‌شوند. کارول احساس می‌کند بیمار است و این موضوع را با جیم در میان می‌گذارد. پس از رفتن کارول، خدمتکار وارد صحنه می‌شود. خدمتکار می‌خواهد ملحفه‌ها را تعویض کند ولی جیم به او می‌گوید که ملحفه‌ها شیش دارند و نباید نزدیک تخت شد. جیم در روی تخت به تمرین شنا می‌پردازد. او سعی دارد خدمتکار فن شنا بیاموزد. از سوی دیگر، معتقد است که او استعداد این کار را ندارد. در آخرین صحنه کارول وارد شده و خطاب به جیم می‌گوید که شیش‌ها همه جای بدن او را فراگرفته‌اند و ...

داستان

چاپ اول

۱۴۶- تمهیکار مخوف: به انضمام سندیکی تمهیکاران. جان کالدر، رابرت ویلیامز: مترجم: ذبیح‌الله منصوری - تهران: آویژه -

۲۸۸ ص. - وزیری (کالینگر) - ۱۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۶۶۵۲-۰۴-۲
داستان حاضر، روایتی است از زندگی «جان دالینجر» یکی از تمهیکاران معروف آمریکا. جان دالینجر دوران کودکی خود را در یکی از محلات فقرنشین آمریکا سپری کرده و در همان اوان مادرش را از دست داده است. گفتنی است بحران بزرگ آمریکا در سال ۱۹۲۹ میلادی و سال‌های سیاه بعد از جنگ جهانی اول، زمینه را برای باندهای تمهیکار و قانون شکن فراهم می‌سازد. در آن ایام «جان دالینجر» مدتی را در زندان می‌گذراند و در آن جا با فنون تمهیکاری آشنا می‌شود. وی بعد از رهایی از زندان سردهسته گروهی تمهیکار می‌شود و به سرقت از بانک‌ها مشغول می‌گردد. این تمهیکار سرانجام به دست پلیس آمریکا به قتل می‌رسد و گروهش نیز متلاشی می‌شود.

۱۴۷- جانانان، مرغ دریایی
Jonathan: Livingston Seagull
ریچارد دیوید باخ: مترجم: لادن جهانسوز، ویراستار: محسن مدیری؛ نقاش: راسل مانسن - تهران: بهجت - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۶۳۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۶۶۷۱-۰۲-۰
۱۴۸- شنهای زمان
سیدنی شلدون: مترجم: دود سالک - تهران: چاپار فرزنگان - ۴۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The Sands Of Time
شابک: ۶۶۰۱-۱۷-۲

چاپ اول

۱۴۹- غرور خاموش.
دانیل استیل: مترجم: مینا منصور موبد؛ ویراستار: فاطمه صلواتی - تهران: کیوان - ۳۶۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Silent Honor
شابک: ۶۱۵۴۴-۶-۹

اثر حاضر، داستان عاشقانه دختری است به نام «هیروکو» که برای ادامه تحصیل از ژاپن به آمریکا می‌رود. او در دانشگاه عاشق مردی به نام «پیترو» می‌شود و سرانجام، این عشق به ازدواج منتهی می‌شود. آنان در کنار یکدیگر روزگار خوشی را سپری می‌کنند، اما با شروع جنگ جهانی دوم سرنوشت این دو دل‌داده در سراسیمگی سقوط قرار می‌گیرد. فرماندهان آمریکایی، ژاپنی‌های مهاجر را از شهر رانده و روانه اردوگاه می‌سازند. هیروکو که مهاجر ژاپنی است وارد یکی از این اردوگاه‌ها می‌شود. پیترو به جبهه می‌رود. هیروکو در غیاب او با سختی تمام مقاومت می‌کند و به رغم تمام مشکلات «غرور خاموش» خود را حفظ می‌نماید. با پایان جنگ و فرارسیده آزادی فرزند آن‌ها نیز متولد می‌شود. هیروکو در پی یافتن «پیترو» ماجراهایی را پشت سر می‌گذارد. سرانجام ...

۱۵۰- هیچ راهی دور نیست.
ریچارد دیوید باخ: مترجم: دل‌آرا قهرمان؛ نقاش: رون وگن - تهران: بهجت - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۷۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
There's No Such Place As Far Away
شابک: ۶۶۷۱-۰۰-۴

شعر انگلیسی

۱۵۱- ترانه‌های پینک فلوید.
سید یارت، راجر واترز: مترجم: محمود مشرف‌آزادتهرانی، فرخ تمیمی - تهران: تالک - ۲۶۴ ص. - رقی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۵۱۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Songs Pink Floyd
شابک: ۶۶۴-۶۴۰۴-۳۵-۹

۱۵۲- ناقوس جدایی: مجموعه کامل اشعار پینک فلوید.
مترجم: کاوه باسمنجی - تهران: روزنه کار - ۳۴۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

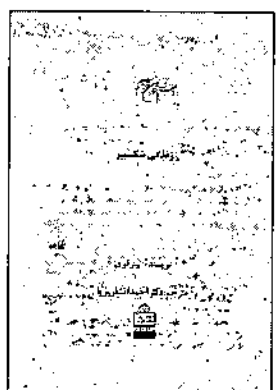
عنوان به لاتین:
The Division Bell: The Music And The Lyrics Of Pink Floyd
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۷۱-۶-۶

نمایشنامه انگلیسی

چاپ اول

۱۵۳- زندگی شکسپیر.
پیترو لوی: مترجم: احمد افشارپویا -

تهران: شرکت توسعه کتابخانه‌های ایران - ۲۲۰ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

ترجمه حاضر شرح زندگانی ویلیام شکسپیر به قلم «پیترو لوی» است. در این اثر، نویسنده سرگذشت شکسپیر را ذیل این عناوین بررسی نموده است: «جوانی شکسپیر»، «ابتدای کار شکسپیر»، «کمدی و شعر و شاعری»، «شهرت»، «سال‌های پر دردسر»، «تراژدی»، «رستاخیز و زنده‌سازی» و «پایان زندگی». ویلیام شکسپیر در ۲۳ آوریل ۱۵۶۴ م. در شهر استرا‌تفورد انگلستان به دنیا آمد. او در نوزده سالگی ازدواج کرد؛ اما این ازدواج سرانجام خوبی نداشت. او در سال ۱۵۸۶ م. به عضویت هنریشگان لرد لستر درآمد و در سال ۱۵۹۲ در کار بازیگری و نمایش‌نامه‌نویسی شهرت فراوانی به دست آورد. شکسپیر به رغم موفقیت‌های پی در پی در سال ۱۶۱۱ م. از تئاتر دست کشید و به زادگاهش بازگشت. سبک نویسندگی او «کلاسیسم» است. نمایش‌نامه‌های او، شامل تراژدی، کمدی و نمایش‌های تاریخی است. برخی آثار او عبارت‌اند از: «اتللو»، «هملت»، «تاجر ونیزی»، «روای شب نیمه تابستان»، «هائری چهارم» و «قصه‌ای زمستانی».

۱۵۴- باران عشق.
هان سوین: مترجم: یکتا آصف‌دیوانی؛ ویراستار: مینا علمدار - تهران: جام - ۳۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
A Many Splendoured Thing
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۷۰-۵-۵

این اثر ترجمه‌ای است از کتاب «A Many Splendoured Thing» ماجراهای کتاب حاضر متشکل از سه

۱۵۵- پرند خا‌زار.
کالین مک‌الو: مترجم: مهدی غبرائی؛ ویراستار: هرمز ریاحی - تهران: نیلوفر - ۴۵۶ ص. - جلد اول - رقی (شمیز) - (دوره) ۲۱۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The Thorn Birds
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۰۴۹-X

۱۵۶- پرند خا‌زار.
کالین مک‌الو: مترجم: مهدی غبرائی؛ ویراستار: هرمز ریاحی - تهران: نیلوفر - ۳۱۲ ص. - جلد دوم - رقی (شمیز) - (دوره) ۲۱۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

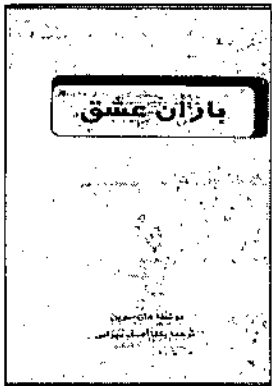
عنوان به لاتین:
The Thorn Birds
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۰۵-۳

۱۵۷- تل‌گرسنه.
دافنه دوموریه: مترجم: عبدالرحمن صدریه - تهران: میترا - ۴۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۷۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Hungry Hill
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۲۱-۲

چاپ اول

۱۵۸- رامای ۲.
آرتور چارلز کلارک: مترجم: عبدالله نورایی - تهران: پاسارگاد - ۸۴۰ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰۰ ریال -

قسمت است: قسمت اول: هجوم، قسمت دوم: پیشرفت و قسمت سوم: بحران. در این داستان، نویسنده چینی، خانم «هان سوین» از خاطرات خود با خبرنگاری به نام «مارک» سخن می‌گوید. ماجراهای عاشقانه این دو با هجوم کمونیست‌ها به هنگ‌کنگ و جنگ کره پیوند می‌خورد. فرزند خانم «هان سوین» در دفتر خاطراتش چنین می‌نویسد: «دوستی داشتم که می‌خواست با مادرم ازدواج کند و مادرم هم می‌خواست با او ازدواج کند، اما وصلت آن‌ها صورت نگرفت و حالا از این که دوستم مرده است، متاسفم».

۱۵۵- پرند خا‌زار.
کالین مک‌الو: مترجم: مهدی غبرائی؛ ویراستار: هرمز ریاحی - تهران: نیلوفر - ۴۵۶ ص. - جلد اول - رقی (شمیز) - (دوره) ۲۱۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The Thorn Birds
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۰۴۹-X

۱۵۶- پرند خا‌زار.
کالین مک‌الو: مترجم: مهدی غبرائی؛ ویراستار: هرمز ریاحی - تهران: نیلوفر - ۳۱۲ ص. - جلد دوم - رقی (شمیز) - (دوره) ۲۱۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
The Thorn Birds
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۰۵-۳

۱۵۷- تل‌گرسنه.
دافنه دوموریه: مترجم: عبدالرحمن صدریه - تهران: میترا - ۴۸۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۷۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Hungry Hill
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۲۱-۲

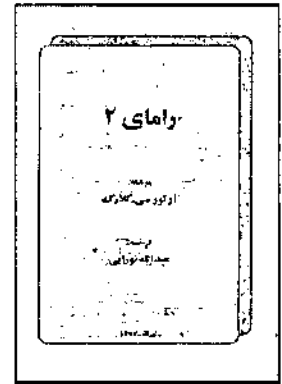
چاپ اول

۱۵۸- رامای ۲.
آرتور چارلز کلارک: مترجم: عبدالله نورایی - تهران: پاسارگاد - ۸۴۰ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰۰ ریال -

کتاب‌های ادبیات و فلسفه / آذر ۱۳۷۷

۷۳

چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۸-۱۰-۹

اثر حاضر داستانی است علمی-تخیلی درباره فضا و اکتشاف عالم هستی. کتاب از اوایل سال‌های ۲۰۰۰ شروع شده و به سال ۲۱۰۰ میلادی منتهی می‌شود. رامای ۲- سفینه‌ای است فضایی که به قصد کشف ناشناخته‌های جهان به فضا پرتاب می‌شود. این سفینه دوازده سرنشین دارد که همه آن‌ها دانشمند برجسته هستند. در این سفر فضایی به علت وقوع حوادث مختلفی همچون: برخورد سفینه با شهاب سنگ‌ها، انفجار موشک، حمله عنکبوت‌ها و موجودات فضایی، گرسنگی و عواملی از این قبیل، برخی از اعضای گروه جان خود را از دست می‌دهند. در پایان سفر، تنها سه نفر زنده می‌مانند و ...

چاپ اول

۱۵۹- زندگینامه برتراند راسل به قلم خودش.
مترجم: احمد بیرشک - تهران: خوارزمی - ۱۱۶۸ ص. - رقی (گالینگور) - ۴۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

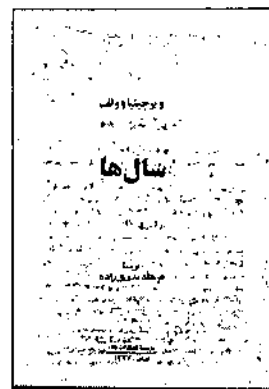
The Autobiography Of
Bertrand Russel
شابک: ۹۶۴-۴۸۷-۰۰۶-۹

اثر حاضر، داستان زندگانی «برتراند راسل»، متفکر، فیلسوف، مورخ و نویسنده صاحب سبک است. در ابتدای کتاب، نام آثار «برتراند راسل» به ترتیب تاریخ انتشار ذکر شده، سپس مجموعه نامه‌های او به طبع رسیده است.

چاپ اول

۱۶۰- سال‌ها.
ویرجینیا وولف: مترجم: فرهاد بدری‌زاده - تهران: نگاه - ۵۶۸ ص. - رقی (شمیز) - ۱۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۴-۶۰-۴

رمان حاضر، سرگذشت خانواده‌ای است که اعضای آن هریک تحت شرایط خاصی روزگار می‌گذرانند. «سرهنگ ایبل پارکیتیر» همراه خانواده‌اش در لندن زندگی می‌کند. او دارای چهار دختر و دو پسر است. همسر سرهنگ «پارگیو» بیمار است و آمیدی به بهبودش نیست و «ایبل» دلباخته زنی است به نام «میرا». او زنی است فقیر که در یک خانه اجاره‌ای زندگی می‌کند. «الینر» دختر بزرگ خانواده پارکیتیر، مسئولیت رسیدگی به بچه‌ها را بر عهده دارد. مردی به نام «ویلیام» خواهان ازدواج با الینر است، اما او ترجیح می‌دهد تا پایان عمر مجرد بماند. سرهنگ ایبل پس از مرگ همسرش تصمیم می‌گیرد که ماجرای معشوقه‌اش را به فرزندان‌ش بگوید، ولی هریار بنا به دلایلی متصرف می‌شود. مارتین دومین پسر خانواده تنها کسی است که پس از مرگ پدرش - سرهنگ ایبل - به اسرار زندگی او پی می‌برد. سرانجام الینر پس از مرگ پدر، خانه را می‌فروشد و سهم هریک را به آنان واگذار می‌کند. آنان پس از گذشت سال‌ها در منزل الینر گرد هم آمده و در کنار همسران خود خاطرات دوران کودکی را تجدید می‌کنند.

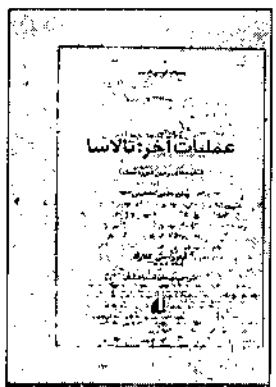
۱۶۱- شاهزاده خوشبخت و داستانهای دیگر.
اسکار وایلد: مترجم: محمدابراهیم اقلیدی - تهران: صدای معاصر، مجید - ۱۹۲ ص. - رقی (شمیز) - ۶۵۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

The Happy Prince And Other
Stories
شابک: ۹۶۴-۶۴۹۴-۰۹-۹

چاپ اول

۱۶۲- عملیات آخر: تالاسا (نغمه‌های زمین دور دست) رمان علمی - تخیلی.
آرتور چارلز کلارک: مترجم: پیمان اسماعیلیان: ویراستار: احمد بروجرودی - تهران: افق - ۳۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

The Songs Of Distant Earth
شابک: ۹۶۴-۶۰۰۳-۸۷-۷

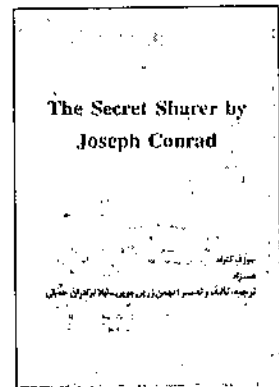
در این داستان تخیلی - علمی، نویسنده از زمانی سخن می‌گوید که حاوی بانکی از ژن گیاهان و جانوران است؛ همچنین یک میلیون انسان که در خواب مصنوعی هستند در این سفینه جای گرفته‌اند. سفینه دچار مشکل می‌شود، اما با «پیشران کوانتمی» این مجموعه گران قیمت از خطر نابودی نجات می‌یابد و به سوی مقصد جدید که سیاره‌ای یخ زده است و هفتاد سال نوری با زمین فاصله دارد حرکت می‌کند. سرانجام، مهاجران پس از پنجاه سال نوری ناچار به فرود اضطراری بر سیاره «تالاسا» می‌شوند. آنان بر این باورند که مردم «تالاسا» بر اثر فعالیت آتش‌فشانی از میان رفته‌اند؛ اما...

۱۶۳- همزاد

The Secret = Sharer
جسوزف کستراد: مترجم: بهمن

زیرین جویی، لیلا برادران جمیلی - تهران: دانشگاه صنعتی امیرکبیر، مرکز نشر - ۸۴ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۳-۰۲۸-۹

چاپ اول

کتاب حاضر از سه بخش تالیف، تفسیر و ترجمه ادبی تشکیل شده است. در بخش تالیف، زندگی‌نامه و خلاصه‌ای از آثار «کنراد» ذکر شده است. در قسمت تفسیر، داستان «همزاد» از دیدگاه روان‌شناسی یونگ بررسی و ارزیابی می‌گردد. در بخش سوم، ترجمه داستان در دو قسمت مجزا فراهم آمده است. «همزاد» سرگذشت ناخدایی جوان است که تصمیم می‌گیرد برای شناخت «خود» درونی‌اش سفری را آغاز کند. ناخدا به هنگام گردش در روی عرشه کشتی جسدی می‌بیند که از نردبان کنار کشتی آویزان است. ناخدا احساس می‌کند که بین او و جسد وجه اشتراکی وجود دارد. او این جسد را که «لگات» نام دارد همزاد خویش می‌پندارد و سعی دارد لگات را از دید دیگران پنهان کند. لگات که در واقع بخش تاریک ذهن ناخدا و وجود ثانی اوست پیامدهای عجیبی را در این سفر دریایی سبب می‌شود.

شعر آلمانی

چاپ اول

۱۶۴- اکنون میان دو هیچ (مجموعه‌ای کامل اشعار نیچه).
فریدریش ویلهلم نیچه: مترجم: علی عبداللهی - تهران: تارنج - ۳۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Jetzt Zwischen Zwei Nichtse
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۲-۳۵-X
دفتر حاضر ترجمه اشعار نیچه

فیلسوف و اندیشمند بزرگ قرن بیستم است. در مقدمه کتاب شرح زندگانی نیچه و تاثیر او بر قرن بیستم و مدرنیسم آمده است. نیچه در این اثر در خلال استفاده از تمثیل‌های هوشمندانه و حکایات و بازی‌های زبانی و طنز، تصویری از ژرفای پدیده‌ها و اشیا به دست می‌دهد. در اشعار او ردیای زرتشت و اندیشه‌های فلسفی او به چشم می‌خورد. در میان شعرهای کوتاه این مجموعه، «گزین گویه‌های نیچه» آمده است. در بخش پایانی کتاب، منابع و مآخذ، همچنین تصاویری از خانواده نیچه و محیط زندگی او به طبع رسیده است.

نمایش فرانسوی

چاپ اول

۱۶۵- فروید.
ژان پل سارتر: مترجم: قاسم روبین - تهران: نیلوفر، ناهید - ۵۲۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Le Scenario Freud
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۷۷-۵

«ژان پل سارتر» در این اثر به ویژگی‌های روحی زنان در ارتباط با «هیستری» توجه کرده جنبه مضحک

مردسالاری را آشکار می‌کند و تنها «فروید» را در این قضیه مصون می‌داند. سارتر در این فیلم‌نامه فروید را با صفاتی چون شوهری خوب و پدری صمیمی معرفی می‌کند که قبل از هر چیز توانسته است به زنان فرصت حرف زدن بدهد. او سعی نموده در این اثر شخصیت فروید را ارزیابی کند. در این اثر سارتر پس از پرداختن به روانکاوی فروید در واقع نقش خود را بازی می‌یابد. فیلم‌نامه حاضر در دو روایت گردآوری شده که هر روایت حاوی سه قسمت است.

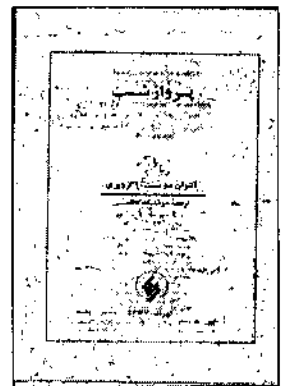
داستان فرانسوی

چاپ اول

۱۶۶- پرواز شب

آنتوان دو سنت‌اگزوپری: مقدمه: آندره ژید: مترجم: هوشنگ کاظمی... - تهران: فرزانه روز - ۱۳۲۲ ص. - رقمی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه

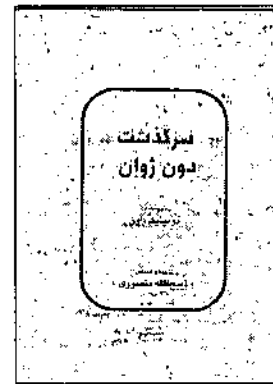
عنوان به لاتین: Vol De Nuit
شابک: ۹۶۴-۶۱۳۸-۲۱-۷

این اثر را مدت‌ها پیش، «پرویز داریوش» با نام پرواز شبانه به فارسی برگردانده و اینک «هوشنگ کاظمی»، ترجمه دیگری از آن به دست داده است. «فابیان» خلیانی است که بسته‌های پستی را از «پاتاگونیا» به بوتنوس آیرس می‌برد. او سرانجام، در پرواز شبانه خود، اسیر گردباد شده نابوده می‌گردد؛ بی‌آنکه اثری از او و هواپیمایش برجای بماند. کتاب حاضر با پیش‌گفتار «آندره ژید» آغاز می‌شود. وی اذعان می‌دارد: «هنگامی که این داستان نوشته می‌شود هنوز رودررو شدن با خطر و مهلکه در پروازهای شبانه به شدت به جای خود باقی است و شگفتی‌های ناخوشایند به بار می‌آورد و فریایی پرنیز رنگ شب نیز، این دام‌های تیره را مرموزتر می‌سازد... [نویسنده] قهرمانان پرواز شب را به گونه‌ای به صحنه می‌آورد که به فضیلت ماورای ادراکات انسانی دست می‌یابند»

۱۶۷- سرگذشت دون ژوان
دومینیک راون: مترجم: ذبیح‌الله منصوری - تهران: زرین - ۲۵۶ ص. - وزیری (گالینگور) - ۱۶۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۱۵۰-۶

چاپ اول

داستان حاضر سرگذشت «دون ژوان»، شمشیر زن معروف اسپانیایی است. او که در خانواده‌ای اصیل و اشراف زاده به دنیا آمده بود. از کودکی به شمشیر بازی علاقه‌مند شد و در پانزده سالگی با مهارت تمام در مبارزه‌ها شرکت می‌کرد. کسب موفقیت‌های پی‌درپی او را مغرور ساخت و سبب شد تا راه فسق و فساد را در پیش گیرد. اما ژوان در سن نوزده سالگی در پی یک انقلاب روحی دگرگون شد و به نیکوکاری روی آورد و...

چاپ اول

۱۶۸- مونالیزا

پیر لامور: مترجم: رفیع رفیعی - تهران: ثالث، دنیای نو - ۶۷۰ ص. - رقمی (گالینگور) - ۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Mona Liza
شابک: ۹۶۴-۶۴۰۴-۳۲-۴

ترجمه حاضر سرگذشت «کاترینا لیزادگرادینی» - مونالیزا - است. این داستان در سه بخش مجزا با عنوان کتاب اول، دوم و سوم نگاشته شده

است. در کتاب اول که «مونالیزا» عنوان گرفته، زندگانی لیزا و وضعیت اجتماعی مردم ایتالیا در آن دوره بیان می‌شود. در کتاب دوم که «تیهاجم» عنوان دارد نویسنده چگونگی به سلطنت رسیده شارل هشتم، پادشاه فرانسه و وقوع جنگ‌های صلیبی را به تصویر کشیده است. در کتاب سوم با عنوان «تصویر»، شرح زندگانی لئوناردو داوینچی و نحوه آشنایی او با مونالیزا آمده است. لیزا در تابستان ۱۴۷۹ در خانواده‌ای متمن در ایتالیا متولد شد. او با مراقبت‌های خاص مادر پرورش یافت و در صومعه به تحصیل علم پرداخت. لیزا در کودکی پدر خود را از دست داد و در پی آن دچار افسردگی شد، اما دوست با «جیولیانو» او را از نظر روحی دگرگون ساخت. صمیمیت بین این دو به تدریج افزایش یافت تا جایی که تصمیم گرفتند در آینده با هم ازدواج کنند. در همین زمان، وقوع جنگ‌های صلیبی و حمله ارتش فرانسه به ایتالیا سبب شد جیولیانو برای مدتی از لیزا دور شود. در این فاصله، لیزا به درخواست پدربزرگش ناگزیر با «جوکویندو» ازدواج می‌کند. جوکویندو مردی است مسن و ثروتمند که قبلاً دو بار ازدواج نموده و پسر به نام «بارتولومئو» دارد. لیزا پس از دو سال صاحب دختری می‌شود که یک روز پس از تولد می‌میرد. زندگی لیزا با بی‌توجهی همسرش خسته کننده است تا این‌که ورود لئوناردو داوینچی باعث تحول او می‌شود. لئوناردو به درخواست جیولیانو بر آن است تصویری از لیزا برای او ترسیم کند. سرانجام...

چاپ اول

۱۶۹- نایب کنسول

مارگریت دوراس: مترجم: قاسم روبین - تهران: نیلوفر - ۲۰۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه

عنوان به لاتین: Le Vice Consul
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۷۳-۰

داستان حاضر شرح وقایعی است که بر نائب کنسول فرانسه در لاهور و

کلکته گذشته است. «ژان مارک دناش»، یگانه فرزند خانواده پس از پشت سر نهادن وقایع گوناگون به افسردگی روحی مبتلا می‌شود، اما سرانجام به مقام نائب کنسولی لاهور می‌رسد. وی طی تقاضاهای پی در پی، از لاهور به کلکته - شهر سگ‌ها و جزامیان - می‌رود و در آن دیار به «آغازی اشتترتر» - همسر سفیر فرانسه - دل می‌بندد. سپس ماجراهای دیگری نیز رخ می‌دهد که اساس داستان بر آن استوار است.

ادبیات رومانیایی و رتورومانیک

چاپ اول

۱۷۰- پایزنه‌ها (متن کامل).
زاهاریا استانکو: مترجم: احمد شاملو - تهران: نگاه، زمانه - ۷۴۰ ص. - رقمی (گالینگور) - ۲۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۴-۷۹-۵

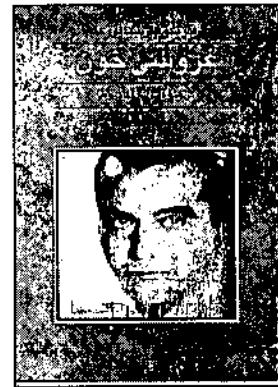
نویسنده رومانیایی این اثر، سرگذشت کودکی پنج ساله - «داریه» - را به گونه روایت متکلم نوشته است. کتاب، واقعیتی از تصویر زندگی در آبادی‌های فقر زده جلگه دانوب، در قرن حاضر است. «داریه» در این داستان، از آغوش محبت مادر و پدر محروم است. او کودکی علیل است، اما پیش از ظرفیت خود، می‌بیند و وقایع اطراف را درمی‌یابد و... «استانکو» در این داستان، از پریشانی دهقانان، اعتراضات و جنگ‌های ۱۹۱۲ تا ۱۹۱۳ و اشغال سرزمینشان توسط آلمان‌ها، سخن می‌گوید.

شعر اسپانیایی

چاپ اول

۱۷۱- عروسی خون
فدریکو گارسیا لورکا: مترجم: فانوس بهادروند - اصفهان: فردا - ۹۶ ص. - رقمی (شمیز) - ۳۳۵۰ ریال - چاپ

اول / ۲۰۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: Blood Wedding
شابک: ۹۶۴-۶۳۲۸-۰۱-۶

این اثر نمایش‌نامه‌ای است در قالب تراژدی برای بیان معنای زندگی، عشق و مرگ. این مجموعه سرگذشت دو انسان عاشق است که جدایی برای آن‌ها حکم مرگ دارد، اما وصال آن‌ها نیز به مرگشان می‌انجامد؛ با این تفاوت که مرگ اول در هجران فحشوق است و مرگ دوم برای رهایی از فراق نویسنده سعی دارد تا نفرت عاشقان راه انسانیت را از ظواهر دست و پا گیر اجتماعی نشان دهد. این نمایش‌نامه در سه پرده فراهم آمده و شخصیت‌های آن عبارت‌اند از: مادر، عروس، زن همسایه، لئوناردو، داماد، هیزم‌شکن، مردان و دختران جوان.

داستان اسپانیایی

۱۷۲- خانه ارواح

ایزابیل آلدنه: مترجم: حشمت کامرانی - تهران: قطره - ۶۶۶ ص. - رقمی (گالینگور) - ۲۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۳۴۱-۰۲۱-۸

ادبیات پرتغالی

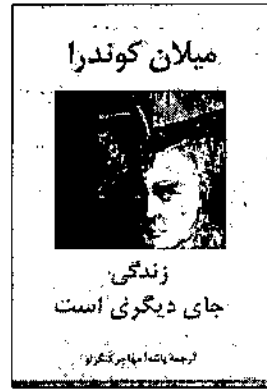
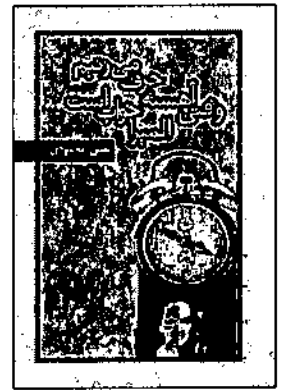
۱۷۳- کوه پنجم

پائولو کوئیلو: مترجم: طاهره صدیقیان - تهران: فکرروز - ۲۶۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۳۲۰۰ نسخه
عنوان به لاتین: The Fifth Mountain
شابک: ۹۶۴-۳۴۳-۰۱۹-۷

ادبیات یونانی جدید

۱۷۴- زوربای یونانی

نیکوس کاوانتاکیس: مترجم: محمود مصاحب - تهران: پگاه - ۴۶۰ ص. - رقمی (سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال - شابک: ۹۶۴-۶۵۰۳-۰۶-۳
اثر حاضر، شرح ماجرای دوستی ارباب

جوانی با «زوربا» است. «زوربا» قهرمان اصلی کتاب، فردی است عامی و درس ناخوانده، اما مرد کار و عمل است و در عین حال خیرخواه و مهربان «زوربا» عاشق رقص و موسیقی است. وی معتقد به لطف و بخشایش خداوند است و همواره بر این باور است که زیبایی‌ها را باید دید و از آن‌ها لذت می‌برد. او حتی «بوبولینای» سالخورده را نیز دوست دارد و دنیا را با همه مکر و فریبش - به او تشبیه می‌کند که خالی از لطف و خوبی نیست. زوربا بر آن است تا به ارباب خود «چگونه زیستن» را بیاموزد و ...

ادبیات زبانهای هند و اروپای شرقی و سلتی

۱۷۵- خداوند حقیقت را می‌بیند، اما صبر می‌کند. لیف‌نیک‌لایویچ تولستوی؛ مترجم: پریسا خسروی سامانی. - تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی. - ۳۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۳۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: God Sees The Truth, but Waits شابک: ۹۶۴-۴۳۰-۵۹۹-X

چاپ اول

۱۷۶- زندگی جای دیگری است (رمان). میلان کوندرا؛ مترجم: پانته‌آ مهاجرنگرلو. - تهران: تنویر. - ۳۴۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۴۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۱۴۱-۳-۶ نویسنده در این رمان، رنج‌ها و مسائل گوناگون میان یک مادر و پسر را بازگو کرده است. مادر به علت ناکامی در ازدواج، پسرش - یارومیل - را به مثابه سلاحی در برابر جهان و توجیهی برای شکست‌هایش به کار می‌گیرد. «یارومیل» در سال‌های پس از جنگ در چکوسلواکی با این تصور که با پیوستن به جنبش کمونیستی به جهان واقعی وارد خواهد شد با شور و حرارتی تعصب آمیز به این جنبش

می‌پیوندد. نگاه میلان کوندرا در این داستان کاوش درباره زندگی انسان و فاجعه تنهایی او در جهان است، جهانی که در واقع دامی بیش نیست و بشر مغرور و سرگردان در ریسمان‌های به هم تنیده آن تلاش می‌کند.

۱۷۷- عشقهای خنده‌دار.

میلان کوندرا؛ مترجم: فروغ پوریوری. - تهران: روشنگران و مطالعات زنان. - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Laughable Loves شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲-۸۱-۶

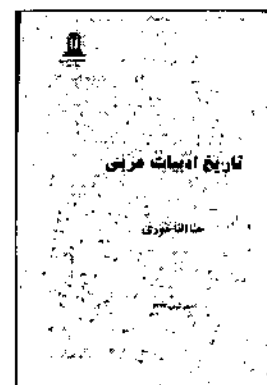
۱۷۸- هویت.

میلان کوندرا؛ مترجم: پرویز همایون پور. - تهران: گفتار. - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: L'Identite شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۴۷-۶

ادبیات زبانهای افریقایی - آسیایی (حامی و سامی)

چاپ اول

۱۷۹- تاریخ ادبیات عربی. حنا الفاخوری. - تهران: توس. -

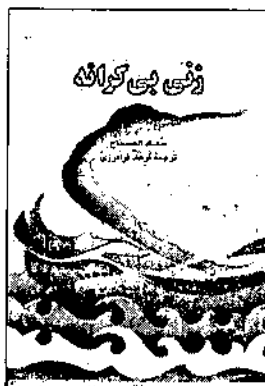

۱۱۲۰ ص. - رقی (گالینگور). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰

نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۵۰۸-۰ در این اثر، ادبیات عرب از دیرباز تا دوره معاصر بررسی شده است. در مجموعه حاضر، که به زبان عربی تألیف شده - مولف کوشیده سیر تطور ادبیات عرب را به گونه‌ای اجمالی برای علاقه‌مندان، به ویژه دانشجویان رشته زبان و ادبیات عرب، معرفی نماید. بعد از مقدمه کتاب و اطلاعاتی در باب «زبان عرب»، مباحث عمده کتاب به پنج دوره کلی تقسیم می‌شود که عبارت‌اند از: «العهد الجاهلی»، «العهد الراشدی والاموی»، «العهد عباسی فی الشرق»، «العهد العباسی فی الغرب»، «العهد التركي» و «العهد النهضة».

چاپ اول

۱۸۰- زن بی‌کرانه = امراه بلا سواحل. سعاد صباح؛ مترجم: فرهاد فرامرزی. - تهران: دستان. - ۱۹۸ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۵۵۵-۰۷-۱

اثر حاضر دفتر شعری است از شاعر عرب زبان «سعاد الصباح» که ترجمه فارسی هر شعر در مقابل آن آمده است. اشعار این مجموعه در ده بخش با این عناوین تنظیم شده است: «انقلاب مرغ منجمد»، «زن قصیده خود دارد و در مرد شهوت آدم‌کشی است»، «درس خصوصی»، «قصیده سیاه»، «زنی بی‌کراته»، «ماه و درنده»، «انگاشتن‌ها»، «اعترافات یک زن زمستانی» و «سالی همراه با خوش بختی».

چاپ اول

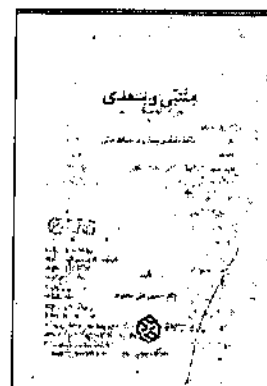
۱۸۱- غبار نجف. شاعر: مرح مولوی. - تهران: مسمی. - ۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۵۵-۰۸-۵ دفتر حاضر مجموعه‌ای است که در

سال ۱۳۹۰ هجری در نجف سروده شده است. اشعار این دفتر در قالب مثنوی و غزل است که در سه فصل با این عناوین فراهم آمده است: «کعبه»، «قرآن، بهشت»، «مدایح انوار مقدس» و «گلستان محمدی». نام برخی از شعر بدین قرار است: «هویت کعبه»، «مدح قرآن»، «مدح پیامبر گرامی اسلام»، «مدح اصحاب کعبه»، «عصر رجعت» ... در بخش پایانی کتاب خلاصه‌ای از زندگی‌نامه سراینده آمده است.

چاپ اول

۱۸۲- مثنوی و سعدی و مآخذ مضامین سعدی در ادبیات عربی. حسینی محفوظ. - تهران: روزنه. - ۳۵۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۶۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Mutanabbi And Sadi: The Influence Of Arabic Culture... شابک: ۹۶۴-۶۱۷۶-۳۶-۴

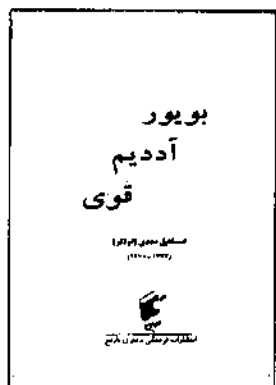
در اثر حاضر، ابتدا شرح حال مثنوی و سعدی به طور جداگانه آمده، سپس وضعیت دیوان مثنوی در ایران تا اواسط قرن هشتم بررسی شده و سرانجام سعی گردیده تأثیر سعدی از اشعار مثنوی - با ذکر نمونه‌هایی چند - بیان شود. عناوین بخش‌های دیگر کتاب عبارت‌اند از: تأثیر مضامین مثنوی در ادبیات فارسی، تمثیل مولفین و مشایخ به اشعار مثنوی،

بغداد در روزگار سعدی، مدرسه نظامیه و مستغریه، مقام ادبی سعدی و ذکر عراق در سخنان او، مضامین شعر عربی و فارسی در آثار سعدی، بخش پایانی کتاب حاوی حواشی، تعلیقات، مآخذ و شرح حال مثنوی و سعدی است.

ادبیات زبانهای اورال - آلتایی، سیبریایی قدیم و ...

چاپ اول

۱۸۳- بویور آددیم قوی. شاعر: اسماعیل مددی. - تهران: نارنج. - ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Come On Step On (A Collection Of Poems) شابک: ۹۶۴-۶۳۷۲-۴۴-۹

دفتر حاضر، مجموعه‌ای است از اشعار ترکی که در قالب نو سروده شده است. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از: ایقار، دانشماتی، غزل، اریمک، بوسفر، نیسگیل، قارا، سون باهار، حسرت، و انتحار. ترجمه فارسی برخی لغات به ترتیب حروف الفبا در پایان کتاب فراهم آمده است.

۱۸۴- دیوان ارشاد زینبیه. شاعر: غلامرضا عینی‌فرزنجانی. - زنجان: سلاله. - ۴۲۰ ص. - جیبی (گالینگور). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۰۳۳-۱-۷

۱۸۵- سلام بر حیدر بابا: همراه متن ترکی. محمدحسین شهریار؛ مترجم: کریم مشروطه‌چی؛ ویراستار: حسن احمدی‌گیوی. - تهران: دنیا. - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۴۴-۰۰۴-۷

۱۸۶- سینه‌وحه (متن کامل).

میکاتومی والتاری؛ مترجم: احمد بهیور - تهران: جویا - ۶۶۰ ص. - جلد اول - وزیر (گالینگور) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Sinouhe Der Agypter
شابک: ۹۶۴-۶۰۹۲-۱۸-۷

چاپ اول

۱۸۷- صلاه عاشورا. شاعر: حسین غفاری اردبیلی - زنجان: سلاله - ۵۱۶ ص. - جیبی (گالینگور) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۰۳۳-۲-۵

دفتر حاضر مجموعه‌ای از اشعار ترکی است که با قالب غزل و ترکیب‌بند در «مقتب»، «رتا» و «حالات ائمه اطهار (ع)» و «وصف مکان‌های مقدس اسلامی» فراهم آمده است. عناوین تعدادی از اشعار عبارت‌اند از: «فی سحر القرآن»، «حالات اربعین حسینی»، «زهر (اس)»، «حالات اربعین حسینی»، «گفتی است برخی از اشعار نیز به زبان فارسی به نظم درآمده است».

چاپ اول

۱۸۸- قاشقایی لوحه‌لری (شعر)

مجموعه‌سی. حسین دوزگون - زنجان: زنگان - ۴۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۲۰۰۰

ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۰۲-۰۰۰-۴
دفتر حاضر مجموعه‌ای از اشعار ترکی قشقای است که ابتدا گردآورنده طی مقدمه‌ای کوتاه توضیحاتی درباره ایل قشقای و تاریخچه زبان این قوم به دست می‌دهد. برخی از عناوین این مجموعه عبارت‌اند از: «عطربین آلام»، «ظفر مارشی»، «ایله داغلار»، «عشق ائی»، «سی بیولاریم»، «داغ چیچگی».

چاپ اول

۱۸۹- قوجا پروانه: غزل و اورهک نغمه‌لری درباره منجی عالم بشریت. شاعر: غلامعلی آذری - تبریز: یاران - ۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

اثر حاضر مجموعه اشعار ترکی غلامعلی آذری است که درباره امام زمان (عج) و ظهور ایشان با قالب غزل به نظم در آمده است. عناوین تعدادی از این شعرها بدین قرار است: «یا بن‌الحسن»، «ولی آهسته آهسته»، «صنیم صبر و قراریمان»، «دلفکارم یا مهدی»، «تو کجایی»، «ای دلگشا مهدی بیا»، «گلدی نیمه شعبان».

چاپ اول

۱۹۰- قوبروقلو اولدوز.

شاعر: قهرمان حیدر خطیبی -

آذربایجان: قهرمان حیدر خطیبی - ۳۳۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
دفتر حاضر مجموعه‌ای از اشعار ترکی است که درباره ظهور ولی عصر (عج) و نقش ستاره هالی در هنگام ظهور ایشان به نظم در آمده است. عناوین تعدادی از اشعار این مجموعه عبارت‌اند از: «سهند»، «دوشان»، «پیام اولدوزی»، «اهرام مصر»، «پرده لر»، «حیات اولدوزی».

۱۹۱- گلچین شعرای آذربایجان شامل: قصائد و مصائب و نوحه سینه‌زنی و گردآورنده: اسماعیل حیدری - تهران: سعدی - ۵۱۴ ص. - جیبی (گالینگور) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۶۳-۶-۴

چاپ اول

۱۹۲- نامزد من: از شاهکارهای ادبیات مجارستان. لایوش زیلاهی، مقدمه: محمد قاضی؛ مترجم: عرفان قاضی‌فرد - تهران: داستان - ۱۲۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Fiancailles (Csondes Elet)
شابک: ۹۶۴-۶۵۵۵-۰۸-X

رمان حاضر، اثر لویوس زیلاهی (۱۸۹۱ - ۱۹۷۴ م)، روزنامه‌نگار و رمان‌نویس مجارستانی است. در این رمان اتل «دخترک لال»، پارتا «مهندس معلول» و یولیس «آواره لهستانی» نقش‌های اصلی بر عهده دارند. اتل با اینکه لال است با استواری، تحرک و امید به زندگی ادامه می‌دهد و با نواختن پیانو شادی و شور می‌آفریند. او با محبت و دلسوزی از «یولیس» پرستاری می‌کند و تا سر حد امکان بدو عشق می‌ورزد تا در دلش رخنه‌ای ایجاد کند و او را از بازگشتن به میهن لهستان باز دارد. اما ظاهراً رام کردن بیگانه‌ای که در

باطن شور وطن و انگیزه بازگشت به آن دارد، کاری بس دشوار است، بنابراین ...

چاپ اول

۱۹۳- یارالی دورنا. شاعر: عاصم اردبیلی - تهران: آذرکهن - ۱۲۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۶۰-۶-۹

ادبیات زبانهای چینی و تبتی و زبانهای جنوبشرقی آسیا
۹۵۰

۱۹۴- بازگشت عشق: داستان انقیه‌دان. دنگ یوتووشی؛ مترجم: فریدون مجلسی - تهران: پازنگ - ۲۵۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۷-۱۵-۳

در این مجموعه، چهار داستان به طبع رسیده است. داستان بلند «انقیه‌دان» و داستان‌های کوتاه «هان جاعل»، «ناوو»، «گره سیاه و گره سفید». در این داستان‌ها، نویسنده اوضاع اجتماعی «یکن» را طی تحولات شگرف آغاز قرن بیستم به تصویر کشیده است. انقیه‌دان داستان مردی نظامی است به نام «ووشیائو». او روزی به جشن تولدی در کاخ شاهزاده دعوت می‌شود. در آن‌جا از او می‌خواهند تا آواز «هشت جادوانه» را بخواند. پس از آن در میان مجلس شخصی از «وو» می‌خواهد تا در ستایش شاهزاده و انجمنش چند سطر بسراید. «وو» به رغم میل باطنی ابیاتی را فی‌البداهه می‌سراید؛ اما شاهزاده او را مسخره می‌کند و به او دستور می‌دهد به خدمت ارتش درآید. پس از یک سال یکن از سوی ارتش متحد هشت قدرت سیاسی - امپریالیستی اشغال می‌شود و...

نمایه پدیدآور

۱۸۹	آذری، غلامعلی
۱۵۴	آصف‌دیوانی، یکتا
۱۷۲	آلنده، ایزابل
۷۳	ابراهیم‌خانی، فاطمه
۱۲۴	ابراهیمی، نادر
۵۶	احمدی، ساعد
۸۱	احمدی، محمدرضا
۱۱	احمدی طباطبایی، زهرا
۱۸۵	احمدی‌گیوی، حسن
۳۰	اخلاقی، اکبر
۱۹۳	اردبیلی، عاصم
۹۴	ارژنگ، شهلا
۱۷۰	استانکو، زاهاریا
۱۴۹	استیل، دانیل
۱۰۵	اسدالله، کیوان
۱۱۱	اسدی، اشرف
۱۴۱	اسدی، تیساپه
۹۰	اسدی، مریم
۲۹	اسدگرانی، فخرالدین
۱۶۲	اسماعیلیان، پیمان
۶۷	اصلانی، محمدرضا
۱۲۱	اعتمادی، مهدی
۱۲۵-۱۲۶	افشار، ایرج
۱۵۳	افشارپویا، احمد
۱۶۱	اقلیدی، محمدابراهیم
۱۳	اکبری‌شلمردی، فریدون
۱۷۹	القاخوری، حنا
۶۵	امیری‌اسفندقه، مرتضی
۱۴۷-۱۵۰	باخ، ریچارد دیوید
۱۵۱	بارت، سید
۱۵۲	باسمنجی، کاوه
۱۲۵-۱۲۶	باقرزاده، محسن
۷-۱۴	بامدادی، بهروز
۴۴	بختیاری، پژمان
۱۶۰	بدری‌زاده، فرهاد
۱۶۳	برادران جمیلی، لیلا
۱۶۲	بروجردی، احمد
۴	بقائی، غلامرضا
۸۴	بلاش، مجید
۸۹	بلالی‌دهکردی، نقی
۱۷۱	بهادرند، فانوس
۹۵	بهارلو، محمد
۹۸	بهاری، حمید
۱۸۶	بهیور، احمد
۱۳۰	بهرنگی، اسد
۱۵۹	بیرشک، احمد
۴۹	پاشایی، عسکری
۱	پورخانی، نادر
۱۷۷	پوریاوری، فروغ
۶۹	پیرزاد، ناصر
۷۵	تجری، فرامرز
۳۶	تدین، عطاءالله
۱۵۱	تمیمی، فرخ
۱۱۶	توکلی‌فارسانی، سیروس
۱۷۵	تولستوی، لی‌یف‌نیکالایوویچ
۱۰۱	ثابتی، امیر
۹۷-۱۲۳	قاضی، نسرين
۱۰۶	جاسمی، روح‌انگیز

جایزه هاشم	۴۲	سپهلی، مهدی	۷۶-۸۲	کنراد، جوزف	۱۶۲	وایلد، اسکار	۱۶۱	حافظ نوین: تهران	۲۰
جرزیه دار، عبدالکریم	۴۱-۱۲۸-۱۲۹	شاملو، احمد	۱۷۰	کوتلیو، پاتولو	۱۷۳	وحیدی، حسین	۳۲-۳۳	حسام: تهران	۱۵۴
جعفری، محمد تقی	۴۰	شاهروزی	۴۵	کوفگر، مهرانگیز (مهری)	۶۳	وزیرنیا، سیما	۱۳	خاقانی: تهران	۱۹
جعفری، مریم	۱۰۰	شیرد، سام	۱۴۵	کوندرا، میلان	۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸	وگن، رون	۱۵۰	خانه سبز: تهران	۱۴۱
جمال لیوانی، مهربان	۱۳۳	شدون، سیدنی	۱۴۸	گارسیا لورکا، فدریکو	۱۷۱	وولف، ویرجینیا	۱۶۰	خوارزمی: تهران	۱۰۸-۱۵۹
جهان آرای، جواد	۵۸	شمیسا، سیروس	۸۹-۱۰-۱۴۰	گلبو، فریده	۹۶	وهابزاده، عبدالحمید	۷۲	خیام: تهران	۵۶-۶۶
جهاننوز، لادن	۱۴۷	شهریار، محمدحسین	۱۸۵	گودرزی، حمیدرضا	۱۱۵	ویلیامز، رابرت	۱۴۶	دارینوش: تهران	۵۱-۵۲-۷۸
چراغی، علی	۲۳	شهیدی مازندرانی، حسین	۲۶	لامعی، شبانعلی	۱۳۴-۱۳۵	هان سوین	۱۵۴	دانشگاه صنعتی امیرکبیر: تهران	
چهل تن، امیرحسن	۱۲۰	شیری، رستم	۷۱	لامور، پیر	۱۶۸	همایون پور، پرویز	۱۷۸		۱۶۳
حاج سیدجواد، فتانه	۹۴	صالحی، علی	۹۲	لطیفی، معقانی، فرخ	۱۹	هوخپوت، زلف	۱۴۳	دانشگاه هرمزگان: بندرعباس	۳۹
حافظ، شمس الدین محمد	۴۱-۴۳-۴۴	صالحی لرستانی، هوشنگ	۸۰	لمعه، فرخ	۹۹	یحییوی، مسعود	۱۱۰	دستان: تهران	۱۸۰-۱۹۲
حافظی، محسن	۲۱	صباح، سعاد	۱۸۰	لوی، پیتر	۱۵۳	یغمایی، آقبال	۱۰۲	دفتر نشر فرهنگ اسلامی: تهران	
حجازی، خاطره	۹۱	صدریه، عبدالرحمن	۱۵۷	ماحوزی، مهدی	۶۰-۲۷	یونومنی، دنگ	۱۹۴		۶۷-۱۷۵
حریری، ناصر	۵۹	صدوقی، سیروس	۲۸	مالکی، حسین	۱۱۷	نمایه ناشر			
حسامی، هوشنگ	۱۴۵	صدیقیان، طاهره	۱۷۳	مانسن، راسل	۱۴۷				
حسینی، ابوالقاسم	۳	صفری، مریم	۱۳۶	مقی زاده، عیسی	۲۳	نمایه ناشر			
حسینی، روزبه	۸۶	صلواتی، فاطمه	۱۴۹	مجبایی، جواد	۶۸				
حسینی لاهیجی، مجتبی جلال	۱۳۲	صلواتیان، محمدحسین	۶۷	مجلسی، فریدون	۱۹۴	آتریات کتاب: اصفهان	۶۰	دنیا: تهران	۱۸۵
حقوقی، محمد	۸۸	صولتی، قدرت	۴۰	محدثی، جواد	۱۲۷	آذرخش: تهران	۹۸-۱۱۵	دنیای نو: تهران	۱۶۸
حلبی، علی اصغر	۳۴-۱۳۱	طاهرزاده، ایران	۹۳	مخوف، حسینی	۱۸۲	آذرکهن: تهران	۱۹۳	راهگشا: شیراز	۵۴-۷۹-۱۱۷
حیدرزاده، مریم	۵۱-۵۲-۷۸	عبداللهی، علی	۱۶۴	محمدی، محمد	۱۱۲	آزمون: تهران	۱-۱۱	روزیان: تهران	۱۲۴
حیدری، اسماعیل	۱۹۱	عربزاده، محمد	۱۱۸	محمود، احمد	۱۱۳	آگاه: تهران	۸۷	روزنه: تهران	۱۸۲
خسروی، حسین	۴۵	عزت پور، فاتح	۴۶	محمودی، ثابت	۷۰	آویژه: تهران	۱۴۶	روزنه کار: تهران	۱۵۲
خسروی، معصومه	۵۷	عسکری، نیلگون	۱۰۹	محمودی بختیاری، علیقلی	۲۵	آویشن: بابل	۵۹	روشنگران و مطالعات زنان: تهران	
خسروی سامانی، پریسا	۱۷۵	عظیمی، محمد	۸۷	مددی، اسماعیل	۱۸۳	ایرون: تهران	۴۰	روزپاب: تهران	۱۲۱
خطیب رهبر، خلیل	۲۴	علامه، فتح الله	۱۹	مدرس زاده، عبدالرضا	۵۸	ارغوان: تهران	۹۷	زرین: تهران	۱۶۷
خطیبی، قهرمان حیدر	۱۹۰	علمدار، مینا	۱۵۴	مدرسی صادقی، جعفر	۱۱۴	زنگان: زنجان		زرین کلک: تهران	۷۴
خلیلی، حسین	۳۲-۳۳	علیشاهی، سعید	۷۴	مدیری، محسن	۱۴۷	ساحل: تهران	۴۶	زمانه: تهران	۱۷۰
دانش پزوه، محمد تقی	۱۲۵-۱۲۶	عنبرستانی، سعید	۱۵	مرچنت، ویلیام ملوین	۱۴۴	اساطیر: تهران	۶۰-۲۷-۳۴-۳۸-۴۱-۱۲۸-۱۲۹	سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی: انتشارات مدرسه: تهران	
دانشور، سیمین	۱۰۸	عیسی نژاد، محمد تقی	۸۳	مراجی، حسین	۶۴	افق: تهران	۱۶۲	آموزش: انتشارات مدرسه: تهران	
درویشیان، علی اشرف	۱۰۴	عینی فردزنجانی، غلامرضا	۱۸۴	مستشارنیا، عفت	۳۹	البرز: تهران	۱۴۳		۱۱۹
دشتی، علی	۲۷	غبرائی، مهدی	۱۵۵-۱۵۶	مسجدی، مهدی	۲۳	انتشارات تهران: تهران	۳۶-۹۲	سعدی: تهران	۱۹۱
دوراس، مارگریت	۱۶۹	غفاری اردبیلی، حسین	۱۸۷	مشرف آزادتهرانی، محمود	۱۵۱	انجام کتاب: تهران	۱۳۴-۱۳۵	سلاطه: زنجان	۱۸۴-۱۸۷
دوزگون، حسین	۱۸۸	غنی، قاسم	۴۱-۴۳-۴۶	مشروطه چی، کریم	۱۸۵	بارز: تهران	۷۷	سنایی: تهران	۷۶
دومرید، دافنه	۱۵۷	فاضلی شهرنابکی، افسر	۵۵	مصاحب، محمود	۱۷۴	برنامه: تهران	۱۸	شرکت انتشارات علمی و فرهنگی:	
دهقانی، محمد	۱۸	فخرانی، ابراهیم	۱۴۲	مطهری، مرتضی	۴۶	بلخ: تهران	۲۶	تهران	۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹
ذکاو (ساحل)، خلیل	۷۹	فرامرزی، فرهاد	۱۸۰	معن کن، معصومه	۳۵	بنیاد نیشابور: تهران	۲۶	شرکت توسعه کتابخانه های ایران:	
راستانی، زاله	۶۷	فرخ مهر، علی	۱۱۹	معصومی، رضا	۲۰	به آفرین: تهران	۱۰۰	تهران	۶۶-۱۵۳
راون، دومینیک	۱۶۷	فروزانفر، بذیع الزمان	۳۸	مقدادی، بهرام	۵۳	به بهانی: تهران	۱۳۱	تهران	۴۳
رجب زاده، شهرام	۲۸	فصیح، اسماعیل	۱۰۳	مکالو، کالین	۱۵۵-۱۵۶	بهجت: تهران	۱۴۷-۱۵۰	تهران	۷-۱۴
رحیمی، فهمیه	۱۰۷	فلاح تفتی، احمد	۵۰	منصور موید، مینا	۱۴۹	بهرنگی: تبریز	۱۳۰	تهران	۵۷
رحیمی، فهمیه	۱۲۲	فولادی تالاری، خیام	۴۴	منصوری، ذبیح الله	۱۴۶-۱۶۷	پارسا: تهران	۴۴	صدای معاصر: تهران	۱۶۱-۳۹
رشد، فاطمه	۶۶	موسوی، محمد	۵	موسوی، محمد	۱۰۶	پاژنگ: تهران	۱۹۴	صفی علیشاه: تهران	
رفیعی، رفیع	۱۶۸	موسی زاده فرسنگی، مهدی	۱۴۳	موسی زاده فرسنگی، مهدی	۸۳	پاسارگاد: تهران			۲۴-۳۲-۳۳-۱۰۳
رفیعی، پیام	۱۰۵	مولایی، محمد سرور	۱۲	مولایی، محمد سرور	۳۹	بایا: تهران	۵۳	طاعتی: رشت	۱۴۲
روبین، قاسم	۱۶۵-۱۶۹	مولوی، جلال الدین محمد بن محمد	۱۳	مولوی، جلال الدین محمد بن محمد	۲۹	پگاه: تهران	۱۷۴	طاهرزاده: تبریز	۹۳
روشن، محمد	۲۹	قاضی، محمد	۱۹۲	میلانی، محمد	۱۸۱	پوپک: تهران	۸۲	طلوع: تهران	۴۵
ریاحی، هرمز	۱۵۵-۱۵۶	قانعی فرد، عرفان	۱۹۲	میلانی، محمد	۱۸۱	پیرو: شیراز	۵۰	عادل: تهران	۱۰۹
زارع کاریزی، سعدالله	۱۵	قدسی، بهزاد	۶۰	مهاجر، فیروزه	۱۴۴	پیکان: تهران	۳۱-۸۵-۹۴	عصر جدید: تهران	۴
زرین جویی، بهمن	۱۶۳	قدسی، منوچهر	۶۰	مهاجرکنگرو، پانته آ	۱۷۶	تابان: تهران	۱۱۸	علم: تهران	۲۵-۹۵
زیلاهی، لایوش	۱۹۲	قزوینی، محمد	۴۱-۴۳-۴۶	میرزا عبدالله بزاز، محمدجعفر	۸۵	تالار کتاب: تهران	۷۳	علوی: تهران	۷۲
ژید، آندره	۱۶۶	قوی بال، زهره	۱۰۱	میرزا، علی	۱۱۱	تلاز کتاب: تهران	۹۹-۱۴۵	فائق: تهران	۱۲
سارتر، ژان پل	۱۶۵	قهرمان، دل آرا	۱۵۰	میرزا، مهگل	۹۷	تجربه: تهران	۱۷۶	فردا: اصفهان	۳۰-۶۴-۱۷۱
سالک، داود	۱۴۸	کازانتزاکیس، نیکوس	۱۷۴	نادرینا، ناهید	۱۰۹	تنویر: تهران	۱۲۵-۱۲۶-۱۷۹	فردوس: تهران	۸۹
سعیدی سیرجانی، علی اکبر	۳۱	کاظمی، هوشنگ	۱۶۶	ناهیدهمدانی، یعقوب	۶۱	توس: تهران	۱۰۶-۱۱۰	فردوس: تهران	۴۲-۱۶۶
سلطانی، سعید	۱۶-۱۷	کاکایی دهکردی، رضا	۴۴	نصری اشرفی، جهانگیر	۱۴۱	توسعه: تهران	۱۶۸-۱۵۱	فکرروز: تهران	۱۷۳
سمعی، احمد	۲۳۵	کالدر، جان	۱۴۶	نوری، عبدالله	۱۵۸	ثالث: تهران	۷۵-۸۱-۱۱۶	فواد: تهران	۲۱
سنایی، مجدود بن آدم	۳۴	کامرانی، حشمت	۱۷۲	نوریان، مهدی	۶۰	جاده ابریشم: تهران	۷۰	قدیانی: تهران	۲۸
سنتا گزوپری، آنتوان دو	۱۶۶	کرمانی، عرفان	۷۷	نیچه، فریدریش ویلهلم	۱۶۴	جمهوری: تهران	۱۸۶	قطره: تهران	۶۸-۸۸-۱۷۲
سنگری، محمدرضا	۱۳۶	کریمی، احمد	۴۷-۴۸-۶۲	نیکبخت، اردشیر	۵۴	جویا: تهران	۱۸۶	قو شیراز	۱۳۶
		کشاورز، کریم	۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹	واترز، راجر	۱۵۱	جهانگرد: شهرکرد	۸۹	قهرمان حیدر خطیبی: [تبریز]	۱۹۰
		کلارک، آرتور چارلز	۱۵۸-۱۶۲	والتاری، میخائیل	۱۸۶	چاپار فرزنانگان: تهران	۱۰۱-۱۴۸	کانون ادب و هنر پارس: شیراز	۳۷
						چکاوک: تهران	۱۰۷-۱۲۲-۱۲۳	کانون فرهنگی آموزش:	

تهران	۱۵-۱۶-۱۷	گل واژه: تهران	۱۳	مرکز کرمان شناسی: کرمان	۵۵	نارنج: تهران	۱۰۵-۱۶۴-۱۸۳	نیلوفر: تهران	۱۶۵-۱۵۵-۱۵۶-۱۶۹
کتاب امروز: تهران	۱۳۲	گل افشان: اصفهان	۶۳	مرکز نشر: تهران	۱۶۳	ناهید: تهران	۱۶۵	واژه آرا: تهران	۸۳
کتاب سرا: تهران	۹۶	گلچرخ: تهران	۶۵	مرکز نشر دانشگاهی: تهران	۲-۳۵	نشر چشمه: تهران	۹۱-۱۰۴	همسایه: قم	۵۸
کتاب سیامک: تهران	۸۰	گلغام: تهران	۱۳۳	مسعی: تهران	۱۸۱	نشر مرکز: تهران	۱۱۳-۱۱۴-۱۴۴	هیرمند: تهران	۱۰۲
کتاب مزیم: تهران	۱۱۲	گلگشت: تهران	۲۲	مشیری: تهران	۱۱۱	نشر نی: تهران	۵	یاران: تبریز	۱۸۹
کیوان: تهران	۱۴۹	گوهرزاد: بابل	۵۹	معاونت امور اساتید و دروس معارف	۳	نگاه: تهران	۱۷۰-۴۹-۱۱۳-۱۶۰		
کیهان: تهران	۱۲۷	ما: تهران	۴۷-۴۸-۴۲	اسلامی: قم	۱۰-۱۴۰-۱۵۷	نور: تهران	۲۲		
گفتار: تهران	۱۷۸	مجید: تهران	۱۶۱	میترا: تهران		نوید شیراز: شیراز	۳۷		

مانا نئیستانی
MANA NEYESTANI / IRAN

مجموعه مآلات های انجمنی اطلاع رسانی و نقد و بررسی کتاب

کتاب ماه

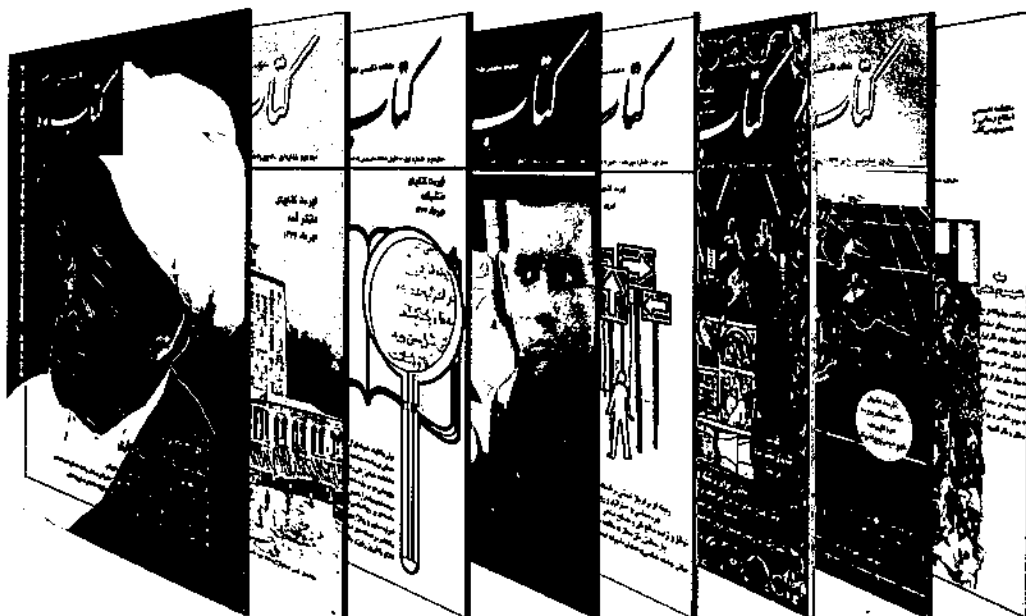
در هشت عنوان

ادبیات و فلسفه • تاریخ و جغرافیا • دین • کلیات

علوم اجتماعی • علوم و فنون • هنر • کودکان و نوجوان

همراه با فهرست و خلاصه کتابهای منتشر شده در هر ماه

منتشر می شود

خانه کتاب

خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین شماره ۱۱۷۸

صندوق پستی ۳۱۳-۱۳۱۴۵